

Casa

R

Gab.

Est.

9

Tab.

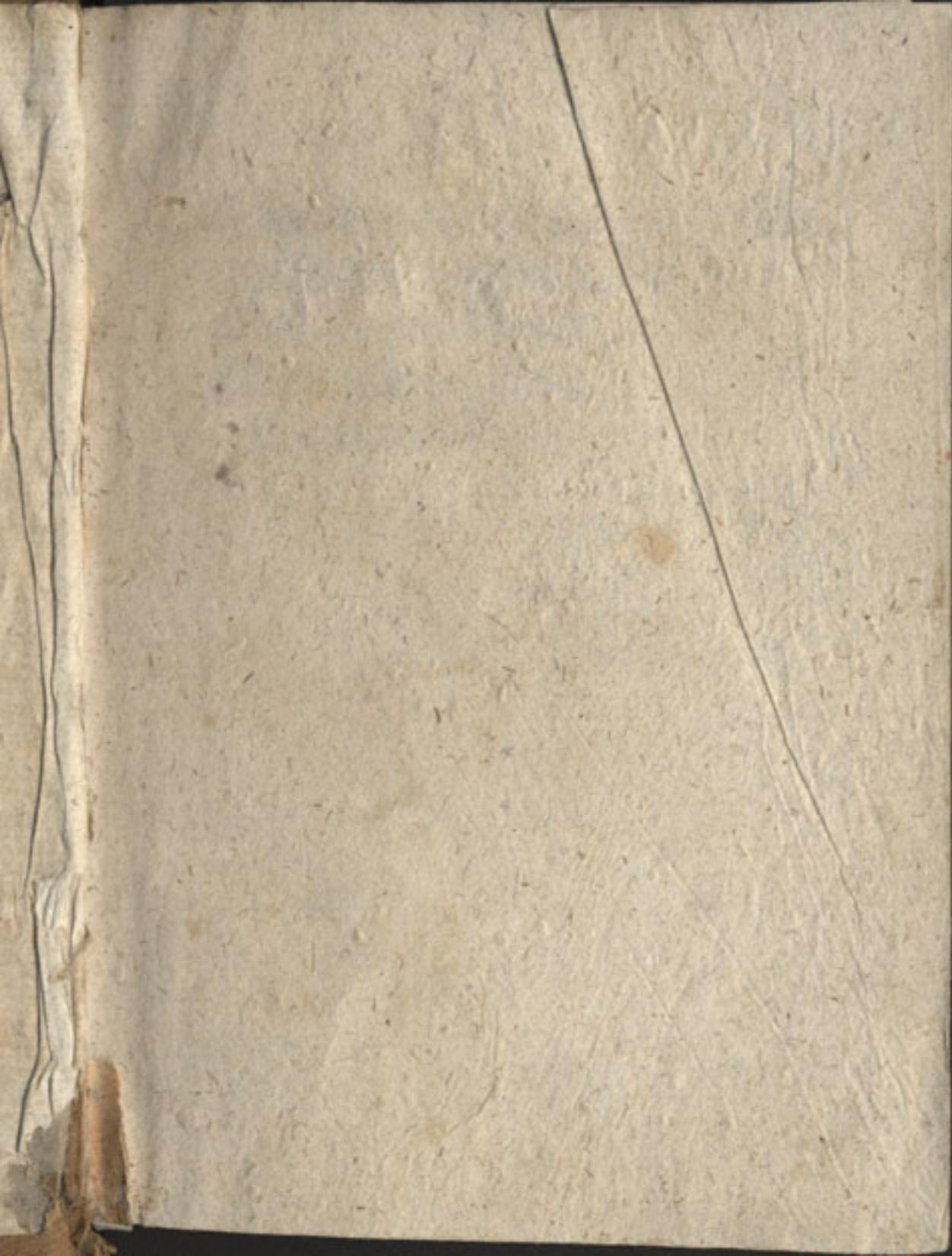
N.º

30

6631

R-9-30

R
9
30

G. K. W. 2972

Ham - Coping - 1951

Asquel. minorer estas no

from

Meditationes diui Augustini
episcopi hypponensis
Soliloquia eiusdem
Manuale eiusdem
Castigatissime

re
do
du
Z
m
tr
fo
gu
m
ig
m
pe
fa
to
ire
ny
le
re
ne
mi

Meditationes

C Meditationes diui Augustini episcopi hypponensis.

C Inuocatio dei omnipotentis ad morum et vite reparationem Capitulum. j.

Domine

deus meus da cordi meo te desiderare: de fiderado que

rere: querendo inuenire: inueni do amare: a nado mala mea redimere: redempta non iterare. Da domine deus meus cordi meo penitentiam: spiritui contritionem: oculis lachrymarum fontem: manibus elemosine largitatez. Rex meus extingue in me desideria carnis: et accende ignem tui amoris. Redemptor meus expelle a me spiritum superbie: et concede propitius thesaurum humilitatis tue. Saluator meus amoue a me furorem ire: et idulge mihi benignus scultus patientie. Creator meus euele a me animi rancorem: et largire mihi in tuis mentis dulce disnem. Da clementissime pater mihi solidam fidem: spem con

gruam: charitatem continentiam. Recto: meus auerte a me vanitatem: mentis inconstantiaz: cordis vagationem: oris scurrilitatem: oculorum elationez: ventris ingluuiem: opprobria proximo: um: scelera detractionuz: curiositatis puriginem: diuitiarum cupidinem: potentatuz rapinam: inanis glorie appetituz: hypocrisis malum: adulationis venenum: contemptum inopuz: oppressionem debiliuz: auaritie ardorem: inuidie rubiginem: blasphemie mortez. Refeca in me facto: meus temeritatez inquam: pertinaciam: inquietudinem: ociositatem: somnolentiaz: pigritiam: mentis hebetudinez: cordis cecitatem: sensus obstinationem: morum truculentiam: boni inobedientiam: consilij repugnantiam: lingue effrenationem: pauperum pedam: impotentium violentiam: innocentium calumntiaz: subditorum negligentiam. Circa domesticos seueritatem: aduersus familiares impietatem: erga proximos duritiam. Deus meus misericordia mea oro per dilectum filium tuum da mihi misericordie opa: pie

Meditationes

tatis studia: compati afflictis: cō
sulere erroneis: succurrere mi
seris: subuenire egenis: consola
ri mestos: releuare oppressos:
paupes recreare: flebiles reso
uerere: dimittere debitorib⁹: par
cere in me peccantibus: odien
tes me diligere: pro malis bona
reddere: neminem despiciere s̄
honorare: bonos imitari: malos
cauere: virtutes amplecti: vicia
reijccere: in aduersis patientiā:
in prosperis continentias: custo
diam oris: ⁊ ostium circumstan
tie labijs meis: terrena calcare:
celestia sitire.

Cominis accusatio ⁊ cōmē
datio misericordie diuine.

Capitulum. ij.

Ecce plas

matos meus mul
ta rogavi: cū nec
pauca promerui

Fateo: heu fateor: non solum q̄
postulo non debentur dona: s̄
multa ⁊ inexquisita supplicia.
Animant tamen me publicani:
meretrices: ⁊ latrones: q̄ a sau
cibus hostis momentanee eru
ti: sinibus excipiuntur pastoris.
Tu enim factor omnium deus

licet in cūctis operibus tuis sis
mirabilis: mirabilior tamen cre
dideris esse in operibus pietas
tis. Unde de temetipso p̄ quen
dam tuum seruum dixisti. **A**bi
serationes eius sup̄ omnia ope
ra eius. Et quasi de singulo lo
quentem de vniuerso populo
tuo te dixisse confidimus: mise
ricordiam autem meam nō disp
gam ab eo. Nullum enim sper
nis: neminem abijcis: neminem
perhorrescis: nisi forte q̄ amēs
te exhoruerit. Ergo modo ira
tus non percutis: sed te irritan
tibus dona si quieuerint tribu
is. Deus me⁹ cornu salutis mee
⁊ susceptor meus: ego infelix:
ego te irritaui: ego malum corā
te feci: furorem tuum prouoca
ui: iras promerui: peccaui ⁊ pas
sus es: deliqui ⁊ adhuc sustines.
Si peniteo parcis: si reuertor
suscipis: insuper dum differo
prestolaris. Reuocas errantē:
inuitas repugnantem: expectas
torpentem: amplexaris redeun
tem. Doces ignorantem: merē
tē mulces: a ruina suscitās: post
lapsum reparas: petenti largi
ris: querenti inueniris: pulsan
ti aperis. Ecce domine deus sa

lutis mee quid opponas nescio: quomodo respondeam ignoro nullum abs te confugium: nullum a te patet latibulum: ostendi mihi bene viuendi viam: et gradiendi scientiam dedisti: minatus es mihi gehennam: et pollicitus es mihi paradisi gloriam. Nunc pater misericordiarum: et deus totius consolationis confige timore tuo carnes meas: quatenus que minaris metuendo euadas: et redde mihi letitiam salutaris tui: ut quae spondes diligendo percipiam. Fortitudo mea domine: firmiter mentum meum: deus meus: refugium meum et liberator meus. Suggeste quid de te cogites: doce quibus te sermonibus inuocem: da quibus operibus tibi placeam: scio namque scio unum quo tu placaris et aliud quod non spernis. Est utique tibi spiritus contritus sacrificium: et acceptas cor contritum et humiliatum. Mis me deus meus adiutor meus dita muneribus. Mis contra inimicum muni protectionibus: hoc de flammis viciozum presta refrigerium: hoc autem de fideriozum passionibus pande

pium refugium. Fac domine virtus salutis mee ne sim de numero eorum: qui ad tempus credunt et in tempore tentationis recedunt. Obumbra caput meum in die belli: spes mea in die afflictionis. et salus in tempore tribulationis. En domine illuminatio mea et salus mea rogavi quibus egeam: intimaui que timeo: sed remordet conscientia: reprobent me cordis secreta: et quod amor ministrat: timor dissipat: zelus incitat: metus increpat.

Acta formidinem: sed tua ingerit pietas fiduciam: tua hortatur benignitas: mea tardat malignitas: Et ut verius fatear: occurrunt memoriae fantasmatum viciozum que reuerberant audaciam presumenciam animozum.

¶ Domini conquestio qui propter inobedientiam a domino non auditur. Cap. iij.

CAm enim quis odio dignus sit: qua fronte gratias requirit: cui pena debet: qua temeritate gloriam deposcit: Accessit iudicem: qui postposita satisfactioe delicti

Meditationes

querit premijs honorari. Res
 gi insultat: obnoxius supplicio:
 qui donari flagitat idebito bra
 uio: & dulcem affectum patris:
 stultis exacerbatur filius: qui post
 illatas contumelias: ante penitu
 dinem hereditatis usurpat celsi
 tudinem. Quid mi pater me
 gessisse recolo? Adherui mortis
 & peto vitam. Comouit regem
 meum: cuius impudens inuoco
 presidium. Contempsi iudices:
 quem temere postulo adiutorē.
 Insolens renui audire patrem:
 quem demum presumo habere
 tutorem. Heu mihi q̄ sero ve
 nio: heu heu q̄ tarde festino:
 heu me q̄ curro post vulnera
 dedignans incolumis precaue
 re iacula. Neglexi prospicere te
 la: modo vero sollicitor de mor
 te vicina: vulnera vulneribus
 inflixi: q̄ scelera sceleribus ad
 dere non timui. Recentis cicat
 rices labe resperfi: q̄ pusca fla
 gicia modernis iniquitatibus:
 reciprocavi: & que diuina solida
 uerat medicina: mea resoluit pu
 rigo phrenetica. Lutus que su
 perducta vulneribus morbum
 celauerat: sanie erumpente pu
 truit: quia iterata iniquitas con

cessam misericordiam exinanis
 uit. Noui quippe scripturi qua
 cumq; hora iustus peccauerit
 omnes iusticie eius obliuiscen
 tur. Si iusticia aboletur institue
 tis: quāto magis penitentia pec
 catoris in idipsum reuertentis?
 Quorrens canis redy ad vomit
 uam: & quasi sus repetij voluta
 b:um? Fateor: quia mihi reco
 dari est impossibile: quot mo
 r: talium ignorantes peccare do
 cui: volentes delinquere persua
 si: resistentes coegi: volentibus
 consensi. Quot sane gradienti
 bus laqueum induxi: viam que
 rentibus foueam retexi: vt pas
 trare non horeres: obliuisci nō
 metui. Sed tu iustus iudex si
 gnans peccata: quasi in sacculo
 obseruasti omnes semitas me
 as: & cunctos gressus meos di
 numerasti. Tacuisti semper fil
 ius: uisus tuus quasi parturiēs.
 Et iudicis timor. Ca. iij.

DEUS DEO
 rum dñe presta
 bilis sup malicia
 Noui q̄: manife
 stus venies: noui q̄ nō semper

flebis: cū in cōspectu tuo ignis
exaderfecit: et in circuitu tuo tē-
pestas valida ingruerit: cū ad-
uocaueris celum desuper: et ter-
ram discernere. populum tuum.
Et ecce coras tot milibus popu-
lorum: nudabuntur omnes ini-
quitates mee: tot agminibus an-
gelorum patebunt vniuersa sce-
lera mea: non solum actuum: sed
etiam cogitationum simulq; lo-
cutionum. Tot iudicibus inope-
stabo: quot me p̄cesserūt in ope-
bono: tot arguentibus confun-
dar: quot mihi p̄buerūt bene-
uiuendi exempla. tot conuincar
testibus: quot me monuerūt p̄
cuis sermonib⁹: seq; imitādos
iustis dederunt actionibus. So-
mine mi nō suppetit qd dicam:
non occurrit quid respondeas.
Et cum iam inter sim seuo illi di-
scriuini: torquet me consciētia:
cruciant cor: dis archana: coar-
ctat auaricia: accusat superbia:
consumit inuidia: inflāmat cōcu-
piscencia: infestat luxuria: deho-
nestat gula: ebrietas confutat: de-
tractio lacerat: ambitio supplan-
tat: rapacitas obiurgat: disco-
rdia dissipat: ira perturbat: leui-
tas dissoluit: torpor: opprimit:

hypocrisis fallit: adulatio fran-
git: fauor: attollit: calūnia pungit
Ecce liberato: meus de gentib⁹
iracundia: ecce cum quibus vi-
xi a die natiuitatis mee: quibus
et studui: quibus et fidem serua-
ui. Ipsa me que dilexerā studia
dānant: que laudauerā vitupe-
rāt. Hi sunt qbus acquieui ami-
ci: quib⁹ parui magistris: et qbus
seruui dñi: p̄sules quibus credi-
di: ciues quibus cohabitauī: do-
mestici quibus p̄sensi. Deu mi-
hi rex meus: et deus meus: q; in-
colatus meus, p̄logatus est. Ne
mihi illuminatio mea: q; habita-
ui cū habitātib⁹ cedat. Et cū
David sanctus dixerit multus:
quātomagis ego infelix dicere
possus: nimis icola fuit aia mea.
Firmamentū meū deus: nō iusti-
ficabit in p̄spectu tuo ois vitēs
Spes mea nō ē in filijs hominū.
Quē si remota pietate iudica-
ueris: iustū iuenies? Et nisi p̄ue-
neris miserādo ipiū: nō ē quez
glouifice piū. Credo nāq; salus
mea qd̄ audiui: qm̄ benignitas
tua ad p̄nias me adduc: tui oris
mihi sonuerūt nectarea labia.
Nemo p̄t venī ad me: nisi p̄-
me⁹ q̄ nūsit me traxerit eū. Enī

Meditationes

uero q: me instruxisti tanq: p:
pitius instructione formasti: to:
tis medullis cordis: toto nisu me:
tis: te omnipotens pater cu: di:
lectissimo filio tuo. Re:q: dulcis:
sima proles cum serenissimo in:
uoco paradyto. trabe me qua:
tenus post te curram in odore:
ynguento:um tuoru: dulciter.
¶ Inuocatur pater per filium.
Capitulum. v.

Inuoco

te deus meus: in
uoco te: q: prope
es omib: inuoc:
cantibus te in veritate. Tu eni:
veritas es doce me: queso per
clementiam tuam: sancta veri:
tas doce me inuocare in verita
te: q: hoc fieri quomodo opor:
teat nescio: sed a te doceri bea:
ta veritas humiliter implo:ro.
Abs te enim sapere est dissipe
re. te vero nosse: est perfecte sci
re. Erudi me diuina sapientia:
et doce me legem tuam. Credo
na:q: quem tu erudieris beatus
erit: et de lege tua docueris eu:
Desidero inuocare te: quod q:
so fiat in veritate. Quid est in
veritate inuocare veritatem: ni

si in filio patrem? Ergo sancte
pater: sermo tuus veritas est:
principiu:q: verborum tuorum
veritas. Hoc quippe est verbo
rum tuorum principium: quod
in principio erat verbu:. In ip:
o principio te summum adoro pn
cipium. In ip:
o veritatis verbo
te perfecta inuoco veritas: in
quo ipsa eade: veritas dirigas
me in veritate: et doceas. Quid
enim est dulcius q: genitorem
in nomine vnigeniti inuocare:
patrem in reco: datione filij ad
pietatem inflectere: regem cha:
rissime sobolis denominatione
mitigare? Sic eni solent rei car
ceribus eripi: sic comancipati
vinculis liberari: sic tristem ac:
cipientes sententia: capitis: no:
solum absolui: sed insuper nan:
cisci: insolitam gratia: dummo
do iratis principibus dilecte p
lis intimauerint charitates. Sic
delinquentes seruuli euadunt
supplicia dominorum: dum pro
eis interuenit dulcedo filio:um.
Sic te omnipotens pater p oi:
potentis filij charitates postulo:
edue de carcere ad confitendu:
nomini tuo: animam mea: libe
ra me a vinculis peccato:um: p

coeternum flagito. Vnicum tibi
natum: meq; cui propria meri-
ta letalem minantur sententiam
preciosissime ad dexteram tuam
considentis prolis interpellatio-
ne restaura placatus ad vitam.
Quem enim alium dirigam in-
tercessorem tibi nescio: nisi hūc:
qui est propitiatio pro peccatis
nostris: qui sedet ad dexteram
tuam interpellans pro nobis.
Ecce aduocatus meus apud te
deum patrem. Ecce pontifex sū-
mus qui non alieno eget expia-
ri sanguine: q; proprio resulget
crucore. Ecce hostia sancta bene
placens et perfecta in odorem
suauitatis oblata et accepta. Ec-
ce agnus sine macula: qui coram
se tendentibus obmutuit: q; ala-
pis cesus sputis illitus: oppro-
brijs affectus: os suum non ape-
ruit. En qui peccatum non fecit
peccata nostra pertulit: et lāgu-
res nostros: suo liuore sanauit.
E Sic representat hō patri pas-
sionem filij. Cap. vj.

Spice

p̄r pie pijsimum
filium pro me tam
impia passū. Re

spice clementissime rex qui pa-
titur: et reminiscere benignus p̄
quo patitur. Nonne hic est mi-
domine: innocens ille: quem vt
seruum redimeres: filium tradi-
disti? Nunquid non auctor vite
hic est: qui vt ouis ad occisioneꝝ
ductus: tibiq; vsq; ad mortem
obediens factus: atrocissime nō
timuit necis genus subire? Re-
cole totius salutis dispensator:
q; hic est ipse quem estis ex tua
vitate genuisti: mee tamen infir-
mitatis participem fieri volui-
sti. Vere hec est tua deitas: que
meam induit naturam: crucis
ascendit patibulum: que in assū-
pta carne: triste tulit supplicij.
Reduc domine deus meus ocu-
los tue maiestatis super opus
ineffabilis pietatis. Intuere dul-
cem natum toto corpore exten-
sum. Lerne manus innoxias pro
manantes sanguine: et remitte
placatus scelera q; patrauerunt
manus mee. Considera ierme
latus crudeli perfossus cuspide
et renoua me sacro fonte quem
ide credo fluxisse. Vide imma-
culata vestigia que nō steterūt
in via peccatorum: sed semper
ambulauerunt in lege tua: diris

Meditationes

cōfixa clauis: et perfice gressus
 meos in seminis tuis: et fac me
 odio habere benignus omnes
 vias iniquitatis: viam iniquita
 tis amoue a me: et fac me pro
 pinus viam veritatis eligere.
 O te rex sanctorum per hūc
 sanctum sanctorum: per hunc re
 demptorem meum: fac me cur
 rere viam mandatorum tuo
 rum: ut ei valeam spiritu vniri
 qui mea non horruit carne ve
 siri. Nunquid non attendis
 pater pater adolescentis filij cha
 rissimi caput niuea ceruice de
 flexa: preciosissimam resolutum
 in mortem? Aspice mitissime
 conditor: dilecte sololis huma
 nitatem: et miserere super in
 firmi plasmatis debilitatem.
 Landet nudatus pectus: rubet
 cruentum latus: tensa arent vi
 scera: decora languent lumina:
 regia pallent ora: procera ris
 gēt brachia: crura pēdent mar
 morea: rigat terebratos pedes
 beati sanguinis vnda. Specta
 gloriose genitor: gratissime pro
 lis lacerata membra: et memo
 rare benignus que mea est sub
 stantia. Cōspicere dei hominis
 penam: et relaxa conditū homi

nis miseriam. Vide redempto
 ris supplicium: et redempti di
 mitte delictum. Hic est dñe mi
 quem ppter peccata populi tui
 percussisti: h̄ ipse sit dilectus i quo
 tibi bñ placuisti: hic est ille ino
 cens i quo dolus nō est iuent⁹:
 et tñ inter iniquos deputatus ē.
 Hic recog noscit hō se cām
 esse passionis. Cap. vii.

Quid cōmi
 si
 si dulcissime pu
 er: ut sic iudica
 reris? Quid cō
 misisti amantissime iuuenis: ut
 adeo tractareris? Ad scel⁹ unū
 que noxa tua: que causa mortis:
 quē occasio tue damnationis?
 Ego enim sum tui plaga dolo
 ris: tue culpa occisiōis. Ego tue
 mortis ueritus: tue vindicte fla
 gitium. Ego tue passionis liuor:
 tui cruciatus labor. O mirabi
 lis censure conditio: et ineffabi
 lis mysterij dispositio. Peccat
 iniquus: et punitur iustus. Beli
 quit reus: et vapulat inocens: of
 fendit impius et dānatur pius.
 Quod meretur malus: patitur
 bonus: qd̄ ppetrat seruus: exol
 uit dñs: qd̄ cōmittit homo: susti

net de⁹. Quo nate dei: quo tua
descendit humilitas? Quo tua
flagrauit charitas? quo pcessit
pietas? quo excreuit benignitas
quo tuus attingit amor? quo per
uenit compassio? Ego enim ini-
que egisti pena mulctaris. Ego
facinus admisi: tu vltione plecre
ris: ego crimen edidisti: tu torture
subijceris. ego superbiui: tu hu-
miliaris. ego tumui: tu attenuas-
ris: ego inobediens extiti: tu obe-
diens: scelus inobedientie luis:
ego gule parui: tu inedia affice-
ris. Adde ad illicita rapuit concu-
piscencia arbore: te pfecta chari-
tas duxit ad crucem. Ego pre-
sumpsi vetitum: tu subisti aculeum:
ego delecto: cibo: tu laboras pa-
ribulo: ego fruo: delitij: tu la-
nariis danis: ego pomi dulcedi-
nem: tu sellis gustas amaritudi-
nem. Adhibi ridens congaudet
eua: tibi plorans compatitur ma-
ria. Ecce rex glorie: ecce mea im-
pietas: et tua claret pietas. En
mea iniusticia: et tua liquet iusti-
cia. Quid rex meus et de⁹ me⁹
quid retribuas tibi pro omnib⁹
que retribuisti mihi? Non eni-
inueniri potest in corde hominis:
quod condigne talibus resera-
tur premijs. Nunquid sagacitas
machinari potest humana: cui
comparatur miseratio diuina?
Hec est creature moliri officium
quo iuste creatoris recopenses
presidium. Est autem nate dei in hac
tua admirabili dispensatione: est
cui fragilitas mea in aliquo sup-
petit: si tua visitatione compun-
cta mens: carnem suam crucifigat
cum vicijs et concupiscentijs. et hoc
cum a te concedit: quasi iam tibi inci-
pit copari: quia et tu pro peccato meo
dignatus es mori. Sicque pro inte-
rioris hominis victoria te duce ar-
mabitur ad exterioris palmam:
quatenus deuicta persecutione spiri-
tuali: non vereat pro amore tuo
subijci gladio materiali. Ita exi-
guitas conditionis: si tue compla-
ceat pietati: magnitudini vale-
bit pro viribus rñdere creatoris.
Et hec celestis medicina bone Je-
su: hoc tui antidotum amoris. Oro
te pro antiquas misericordias tu-
as: infunde vulneribus meis quo
reiecta vipereae contagionis bile
reintegret me incolumitati pri-
stine quo gustatum tue nectar
suauitatis: faciat me illecebrosa
mundi: toto affectu despiceret: et
nulla eius aduersa pro te formidat

Meditationes

memoriaq; perpetue nobilitatis: semper fastidiam ventos huius transitorij amoris. Nihil queso sine te mihi dulcescat: nihil complaceat: nil preciosum: nil preter te mihi arrideat speciosum: vilescat obsecro abs te mihi oia: sordideant vniuersa. Quod tibi aduersus est sit mihi molestum: et tuum beneplacitum mihi id efficiens desiderium. Tedeat me gaudere sine te: et delectet contristari pro te. Sit mihi nomen tuus refocillatio: et memoria tua consolatio: fiant mihi lachryme mee panes die ac nocte inuestigando iustificatiões tuas. sit bonum mihi lex oris tui: super milia auri et argenti. Sit obedire tibi: mihi amabile: et resistere tibi: execrabile. Rogo te spes mea per omnes pietates tuas: ut propiciaris impietatibus meis. Adaperi aures meas mandatis tuis: et ne declines: flagito per nomen sanctum tuum: in verba malicie cor meum: ad excusandas excusationes in peccatis. Peto et per admirabilem humilitatem tuam ne veniat mihi pes superbie: et manus peccatoris non moueat me.

Chic exponit homo deo patri passionem filij in suam reconciliationem. Cap. viij.

Ecce omnipotens deus pater domini mei: dispone benignus quomodo miseraris mei: quoniam quicquid preciosius inueni deuote obtuli: quicquid charius repperi suppliciter presentavi. Nihil mihi reliquit: quoniam tue exposuerim maiestati: nihil iam super est quod adijciam: quia totam tibi delegavi spem meam. Dixi tibi aduocatum meum dilectum filium tuum: nisi gloriosam progenies inter me et te mediatorum: nisi inquam intercessorem per quem confido veniam: nisi vobis Iobum: qui pro meis dixi missum factis: et numeravi tibi sanctissime sobolis passiones quam pro me credo fuisse perperam. Credo a te missam deitatem meam suscepisse humanitatem: in qua dignum duxit alapas: vincula: sputa: irrisiões perferre: necnon crucez clauos telumq; suscipere. Hanc olim infantie vagitibus demolitam:

Meditationes

charitate. Attende in filio quo propicius seruo. Vide carnis sacramentum: et remitte carnis reatum. Quoniam beate plis tibi patent vulnera: delitescant obsecro scelera mea. Quoties rubet p̄ciosus pro de latere sanguis: diluat obsecro labea mee pollutionis. Et q̄ caro te lacessit uir ad iram: caro te flectat ip̄lo ro ad misericordias: ut sicut me caro seduxit ad culpam: caro de ducat ad veniam. **A**ultū n̄q̄z ē quod mea meretur impietas: longe autem maius: quod redēptiois mei reposcit iure pietas. **M**agna enim est mea iniusticia: satis vero maior redemptiois iusticia. Quanto n̄q̄z est superior: de^o homine: tāto mea malicia est inferior: eius bonitate: in qualitate et quātitate. Quid enī deliquit homo: quod non redemerit filius dei factus homo? **Q**ue tanta superbia tumeret: quā non tanta humilitas sterneret? **Q**uod nā tantū mortis ipe rium: quod nati dei non destrueret crucis supplicium? **A**mirū deus meus: si equa lāce delicta peccantis hominis: et redimētia graua librentur auctoris: nō

tantum oriens ab occidente seu inferio: separatur infernus a summo celi cardine. **J**am lucis optime creator: iam culpis ignosce meis: pro dilecti filij tui laboribus immensis. **J**am ei^o que pio pietati mea impietas. eius modestie mea peruersitas: et mansuetudinū donetur ferocitas. **I**as sua humilitas meam superbiā: patientia impatentia: benignitas duriciam: obedientia inobedientiam: tranquillitas inquietudinem: dulcedo amaritudinē: suauitas iram: charitas lucrificat crudelitatem.

Use inuocatione spiritus sancti.

Cap. ix.

Jam di

uini amor: nūm
nis: patris oīpo
tentis plisq̄z bea

tissime sancta cōmunicatio: omnipotens paradite spiritus: merentium consolator: clementissimē: iam cordis mei penetrabil^o potenti illabere uirute: et tenebrosa queq̄z laris neglecti lare bula: coruscet lumis fulgore pi^o bitato: letifica: tuiq̄z rois abū

dantia longo ariditatis marce
tia squalore visitando secunda.
Saucia interioris hominis ar
chana: tui amoris iaculo: et tor
pentis medullas iecoris: flammis
salutaribus penetrando succen
de: sanctiq; feruoris igne illu
strando intima mentis et corpo
ris vniuersa depasce. Pota me
torrente voluptatis tue: vt nil ia
mundanorum degustare libeat
venenate dulcedis. Iudica me
dñe: et discerne cam meam de gen
te non sancta: doce me facere vo
luntatem tuam: quia deus meus es
tu. Credo ergo quecumq; in ha
bitaueris: patris ac pariter filij
domicilium condis. Beatus q
te merebitur hospitem: quoniam per
te pater et filius apud eum faciet
mansionem. Veni iam: veni be
nignissime dolentis anime consolator:
pregens in opportunitatibus
in tribulatione adiutor. Veni mun
dato: scelerum: curator: vulnery.
Veni solitudo fragilium: rele
uato: labentium: veni humilium do
cto: superbory destructor. Veni
ni orphanorum pius pater: vidua
rum dulcis iudex. Veni spes
pauperum: refocillato: deficient
ium. Veni nauigantium fidus

naufragum portus. Veni omnium vi
uentium singulare decus: mouen
tium vnica salus. Veni sanctiss
me spiritus: veni et miserere mei
apta me tibi: et condescende pro
pitius mihi: vt mea tue magni
tudini exiguitas: roboriq; tuo
mea imbecillitas: secundum mul
titudinem tuarum complacere
miserationum: per Iesum chri
stum saluatorem meum: qui cum
patre in tui vnitate vixit et re
gnat in secula seculorum. amen.

Oratio serui dei de se humili
liter sentientis.

Cap. x.

Scio dñe

scio et fateor: quia
non sum dignus
quem tu diligas

sed certe tu non es indignus
quem ego diligam. Indignus
quidem sum tibi seruire: sed tu
non es indignus seruitio crea
ture tue. Da ergo mihi domi
ne vnde tu es dignus: et ego ero
dignus vnde sum indignus.
Fac me quomodo vis a pecca
tis cessare: vt quomodo debes
possum tibi seruire. Concede mi
hi sic custodire et regere et finire

vitam meam: vt in pace domini
am: et in te requiescam. Presta
mibi in finem vt me excipiat so-
nus cum requie: requies cuius se-
curitate: securitas in eternitate.
Amen.

Oratio ad sanctas trinitate.

Deum deus pa-
trem ingenitum:
te filium vnigeni-
tum: te spum san-
ctum paracletum:
sanctam et indiuiduam trinitate
toto corde: et ore cofitemur: lau-
damus atq; benedicimus: et ti-
bi gloria in secula seculorum. Amen.
Confessio omnipotentis dei et
maiestatis eiusdem. Cap. xj.

Suma tri-
tas: virtus vna et
indiscreta maie-
stas: deus noster
deus omnipotens confiteor: tibi
ego vltimus seruatorum tuorum:
et exiguum membrum ecclesie
tue. confiteor: tibi et honorifico
te: debito sacrificio laudis: pro-
scire et posse quod mihi tantillo
donare dignatus es. Et quod exte-
riora mihi munera desunt: que
possint offerri: ea que in me sunt

hora laudationis ex dono mise-
ricordie tue: ecce libes atq; ouas
offerro tibi: de fide non ficta: et
conscientia pura. Eredo igitur
te toto corde: rex celi et terre do-
mine: et ore te confiteor: patrem
et filium et spum sanctus: in per-
sonis trinum: et in substantia vnum
verum deum omnipotentem:
vnus simplicis: incorporee: in-
uisibilis: et incircumscripse natu-
ture. nil in te maius aut inferius
habentem: sed per omnem mo-
dum sine deformitate perfectum:
sine quantitate magnum: sine
qualitate bonum: sine tempore
sempiternum: sine morte vitas:
sine infirmitate fortem: sine me-
dicio verum: sine situ vbiq; p-
sentem: sine loco vbiq; totum:
sine extensione omnia implente
sine contradictione vbiq; occur-
rentem: sine motu omnia tran-
scendentem: sine statu intra oia
manentem: sine indigentia om-
nia creantes: sine labore omnia
regentem: sine tui initio: omni-
bus initia dantem: sine tui mu-
tatione: omnia mutabilia facien-
tem. In magnitudine infinitus
in virtute omnipotens: in bo-
nitate summum: in sapientia in-
estimabilem:

estimabilem: in consilijs terribi-
lem: in iudicijs iustum: in cogita-
tionibus secretissimum: in ver-
bis veracem: in operibus san-
ctum: in misericordijs copiosus.
Erga delinquentes patientissi-
mum: erga penitentes pijsimum
semper idipsum eternus ac sem-
piternum: immortalis atq; incō-
mutabilem: quem nec spacia di-
latant: nec breuitas locorum an-
gustat: nec receptacula vlla co-
arctant: nec volūtas variat: nec
necessitudo corumpit: nec me-
ficia perturbant: nec leta demul-
cent. Cui nec obliuio tollit: nec
memoria reddit: nec p̄terita trā-
seunt: nec futura succedūt. Cui
nec origo initium: nec tempora
incrementum: nec causus fines
dabit: sed ante secula ⁊ ī seculis
⁊ per secula in eternus viuus: ⁊
est tibi perennis laus ⁊ eterna
gloria: summa potestas ⁊ singu-
lariis hono: perpetuum regnū
⁊ sine fine imperium per infini-
ta ⁊ indefessa ⁊ immortalia secu-
la seculorum. Amen.

Ualiter generi humano
dignatus est subuenire deus pa-
ter ⁊ de verbi incarnatione: ⁊
gratularum actione. La. xij.

Deusque

omnipotens de-
cordis mei inspe-
ctor ⁊ scrutator:

confessus sum omnipotentiam
maiestatis tue: ⁊ maiestatem om-
nipotentie me: nunc autem quali-
ter humano generi subuenire
dignatus es in fine seculorum: si-
cut corde credo ad iusticias: ita
ore coram te confiteor: ad salutē
Tu quidem deus pater solus:
nunq̄ legeris missus: d̄ filio au-
tem tuo ita scribit apostolus.

Cum autē venit plenitudo tem-
poris: misit deus filium suum.

Cum dicit misit: satis ostendit:
quia in hunc mundum missus
aduenit: cum de beata Maria
semper virgine natus: verus et
perfectus homo in carne appa-
ruit. Sed quid est quod de illo
ille euangelistarum precipuus
ait: in mundo erat ⁊ mundus p̄
ip̄m factus est? Illuc vero mis-
sus est per humanitatem: ubi
semper fuit: ⁊ est per diuinitatē.

Quas videlicet missionē opus
esse totius sancte trinitatis: toto
corde credo: ⁊ ore confiteor.

Quomodo autem nos amasti

pater sancte et bone: quantum nos dilexisti pie conditor: quod etiam pro proprio filio non pepercipisti: sed pro nobis impijs tradidisti illum. Subditus tibi ille fuit usque ad mortem: mortem autem crucis: tollens cyrographum peccatorum nostrorum: et affigens illud cruci: crucifixit peccatum et occidit mortem. Unus ille iter mortuos liber: potestatem habens ponendi animam suam pro nobis et iterum sumendi eam pro nobis. Igitur victor et victima. et ideo victor quia victima. Pro nobis tibi sacerdos et sacrificium et ideo sacerdos: quia sacrificium. Merito mihi spes valida in illo est: quia sanabis omnes languores meos per eum: qui sedet ad dexteram tuam: et interpellat pro nobis. Languores quippe mei domine magni sunt et multi: multi sunt et magni. Habet enim multa in me princeps mundi huius. Scio et fateor: sed rogo te libera me per sedentem ad dexteram tuam redemptorem nostrum: in quo nihil sui mali potuit inuenire. Per ipsum me iustificata qui peccatum non fecit: nec inuentus est dolus in ore eius.

Per ipsum caput nostrum in quo nulla est macula: libera me bonum eius licet exiguum et infirmum. Libera queso me a peccatis: vicijis: culpis: et negligentijis meis. Reple me tuis sanctis virtutibus: et fac me bonis pollere moribus: fac me in sanctis operibus tuis propter non mortem sanctum tuum perseverare usque in finem secundum tuam voluntatem.

De fiducia quam habere debet anima in domino Iesu atque eius passione. Cap. xiiij.

Desperare

utique potuissem propter nimia peccata mea et infinitas negligentias meas nisi verbum tuum deus caro fieret et habitaret in nobis. Sed desperare iam non audeo: quia cum inimici essemus reconciliati sumus propter mortem filij tui: quanto magis reconciliati: salvi facti sumus pro eum? Omnis namque spes et totius fiducia certitudo mihi est in precioso sanguine eius: qui effusus est propter nos et propter salutem nostram. In ipso respiro: et in ipso confisus ad te pervenire de-

fid
cia
dñ
m
to:
xp̄
cu
str
pe
tu
ex
pr
cu
di
re
vr
ad
no
di
fa
te
su
re
pe
cu
bo
ni
pe
se
tu
di

fidero: non habens meam iusticiam sed eam que est ex filio tuo dño nostro Jesu xpo. Unde de metissime & benignissime amato: hominũ deus: qui per Jesu xpm filium tuum dñm nostrum: cum perditu fuisset culpa nostra: mirabiliter liberaisti & recuperasti nos: gratias ago pietati tue: & multas tibi laudes refero: ex totis precordijs meis: qui propter tuam inenarrabilem dilectionem qua nos miseros & indignos mirabili bonitate amare dignatus es: misisti eundem unigenitum tuum de sinu tuo: ad publicum nostrum: saluare nos peccatores tuos filios perditionis. Gratias ago tibi pro sancta incarnatione & natiuitate eius: & pro gloriosa genitrice sua: de qua ipse carnem assumere dignatus est propter nos: et propter nostram salutem: ut sicut deus verus de deo: ita verus homo ex homine esset. Gratias tibi ago pro passiõne & cruce eius: pro morte & resurrectione eius: pro ascensione eius in celum: et sede maiestatis eius ad dexteram tuam. Ipse enim quadragesimo die post resurrectionem suam

ascendens videntibus discipulis super omnes celos sedensq; ad dexteram tuam: spiritum sanctum s̄m p̄missionem suam in filios adoptionis effudit. Gratias tibi ago pro sacratissima illa effusione preciosi sanguinis eius quo sumus redempti simul & p̄ sacrosancto & viuifico mysterio corporis & sanguinis eius: quo quotidie in ecclesia tua pascimur & potamur: abluimur & sanctificamur: & vnus summe diuinitatis participes efficimur. Gratias tibi ago pro tua mira & inenarrabili charitate qua nos indignos sic amasti & saluasti per vnicũ & dilectũ filium tuũ. Sic nam dilexisti mũdũ vt unigenitũ tuũ dares: vt ois q̄ credit in eũ non pereat: s; habeat vitã eternam. Hec ẽ autẽ vita eterna: vt cognoscamus te verũ deũ: & quẽ misisti Jesum xpm per fidẽ rectã: & condigna fidei opera.

De inẽsa charitate p̄ris eterni ad gen̄ humanũ. La. xiiij.

Immensa

o pietas: o iestimabilis charitas: vt libera reo seruũ: filium tradidisti. Deus

Meditationes

factus est homo: ut perditus ho-
mo de potestate demonum erue-
retur. Quam benignissimus
amator: hominum filius tuus deus
noster: cuius pijs visceribus non
satis visum est: ut se incarnaret
factus homo de virgine **M**aria:
nisi etiam subiret crucis sup-
plicium effuso sanguine propter
nos et propter nostram salutem.
Venit pius deus: venit pro pie-
tate et bonitate sua: venit quere-
re et saluum facere quod perie-
rat. Quæsiuit quem perditam:
quæsiuit et iuenit: et humeris suis
repositauit ad caulas gregis.
Pius et vere multum pius. **O**
charitas: o pietas. Quis audi-
uit talia? quis super tanta mise-
ricordie viscera non obstupescat
quis non miretur? quis non col-
leretur propter nimiam chari-
tatem tuam: qua nos dilexisti? mi-
sisti filium tuum in similitudinē
carnis peccati: ut de peccato dā-
naret peccatum: ut nos efficere-
mur iusticia tua in ipso. Ipse eni-
verus est agnus immaculatus
qui abstulit peccata mundi: qui
mortem nostram moriendo de-
struxit: et vitam resurgendo re-
parauit. Sed quid tibi retribuere

possumus deus noster pro
tantis beneficijs misericordie
tue? quas laudes quasue gratia-
rum actiones? Etiam si illa bea-
torum angelorum scientia: et po-
tentia nobis foret: nihil tamen
dignum tante pietati et bonitati
tue recompenfare valeremus.
Si certe omnia membra nostra
verterentur in linguas: ad repē-
dendum tibi debitas laudes ne-
quaquam sufficeret exiguitas nos-
tra. Supereminet enim omnes
scientiam tua inestimabilis cha-
ritas: quam ostendisti nobis in
dignis bonitate et pietate tua.
Filius namque tuus deus noster:
non angelos: sed semetipsum ab-
prehendit: assimilatus nobis pro
omnia absque peccato. Humana-
namque itaque non angelicam susci-
piens naturam: et eam stola san-
cte resurrectionis et immortalita-
tis glorificans: vexit super om-
nes celos: super omnes choros
angelorum: super cherubin et se-
raphin: collocans ad dexteram
tuam. Hanc autem laudant an-
geli: adorant dominationes: et
omnes virtutes celo: et tremunt
super se hominem deum. Hec nem-
pe mihi tota est spes omnisque si

ducia. Est enim in ipso iesu xpo
domino nostro vniuscuiusq; no
strum portio: caro ⁊ sanguis.

Ubi ergo portio mea regnat:
ibi me regnare credo. Ubi car
ro mea glorificatur ibi glorio
sum me esse cognosco. Ubi san
guis meus dominatur: ibi do
minari me sentio. Quāuis pec
cato: sum: de hac cōmuniōe gra
tie nō diffido. Et si peccata mea
prohibent: substantia mea req
rit. Et si delicta mea me exclu
dunt: nature cōmuniō nō repel
lit. Non enim tam immitis est
deus vt obliuiscatur hominē: ⁊
non memnerit ipsius quez ipe
gestat: ⁊ quem mei causa susce
pit: eius: quem mei causa requi
rit. Aditis vero ⁊ valde beni
gnus est dñs deus noster: ⁊ dili
git carnem suam: membra sua ⁊
viscera sua. In ipso deo ⁊ domi
no nostro iesu xpo dulcissimo
benignissimo atq; clementissi
mo: in quo resurreximus ⁊ iam
celos ascendimus: ⁊ iam in cele
stibus confedemus. Caro nos
tra nos diligit. Habemus autē
sanguinis nostri prerogatinam
in ipso. Sumus autem membra
eius: ⁊ caro eius: ipse deniq; est

caput nostrum ex quo totū cor
pus sicut scriptum est. Os ex os
lib^o meis: ⁊ caro de carne mea.
⁊ erunt duo i carne vna. Et ne
mo vnq; carnem suam odio hz
sed fouet ⁊ diligit eam. Adyste
rium hoc magnū est: ego dico i
christo ⁊ in ecclesia ait aposto
lus.

C De duplici xpi natura qui
pro nobis miseretur ⁊ pro nos
bis interpellat. Cap. xv.

Katias

itaq; ago tibi la
bys ⁊ corde: et
omni qua valeo

virtute: infinite misericordie tue
dñe deus noster: pro omnibus
in serationibus tuis quibus mi
rabiliter nobis perditis subue
nire dignatus es: per eundem
filium tuum: saluatorem ⁊ recu
peratorem nostrum: qui mortu
us est propter peccata nostra: ⁊
resurrexit propter iustificationē
nostram: ⁊ nunc viuens sine fi
ne sedet ad dexteram tuam: ⁊ in
terpellat pro nobis: ⁊ simul te
cum miseretur: q; deus est ex te
patre: coeternus ⁊ consubstan
tialis tibi per omnia: vnde po

Meditationes

test in perpetuum nos saluare. Sed hinc id quod homo est : ex qua parte minor te est : data est ei omnis potestas in celo & in terra : vt in nomine iesu omne genu flectatur : celestium terrestrium & inferno : usque & omnis lingua confiteatur : quia dominus noster iesus christus in gloria est dei patris. Deus pater omnipotens : ipse quidem constitutus est a te iudex viuorum & mortuorum . tu vero non iudicas quencumque sed omne iudicium tuum dedisti filio tuo : in cuius pectore reconditi sunt omnes thesauri sapientie & scientie dei. Ipse autem testis & iudex est : iudex & testis : que nulla peccatrix conscientia effugere poterit. Omnia enim nuda & aperta sunt ei. Ipse sane qui iniuste iudicatus est : iudicabit orbem terre in equitate & populos in iusticia. Benedico ergo nomen sanctum tuum in eternum : & glorifico ex toto corde meo omnipotens & misericors domine : per illa inenarrabili & mirabili coniunctione diuinitatis & humanitatis in unitate persone : vt non alter deus : alter homo esset : sed vnus idemque deus & homo : homo & deus. Sed hinc mirabili dignatione verbum caro factum sit : neutra tamen ex duabus naturis : in aliam mutata est substantiam. Trinitatis mysterio : quarta non est addita persona. Unitas quippe est non confusa verbi dei : hominisque substantia : vt in deum quod ex nobis susceptum fuerat perueniret : & illud quod nunquam fuerat : idem quod semper fuerat permaneret. O admirabile mysterium. O inenarrabile commercium. O mira semper miranda : semperque amanda diuine propitiationis benignitas. Serui digni non fuimus : & ecclesie filij dei facti sumus : heredes quidem dei : coheredes autem christi. Sed rogo te clementissime pater deus per hanc inestimabilem pietatem : bonitatem & charitatem tuam : vt dignos nos facias multis & magnis promissionibus eiusdem filij tui domini nostri iesu christi. Adanda virtutis tue : & confirma hoc quod operatus es in nobis per fide quod cepisti : vt ad plenam tue pietatis gratiam increamur peruenire. Fac nos per spiritum sanctum intelligere : & mereri : & debito

Tempore honore venerari hoc magnum pietatis mysterium: quod manifestatum est in carne: apertum paruit angelis: predicatum est gentibus: creditum est in mundo: assumptum est in gloria.

De gratia qua non debet homo deo pro beneficio redemptionis.

Cap. xvj.

Quantum

sumus tibi debitorum domine deus noster tanto

redempti precio: tanto salvati dono: et tam glorioso adiuti beneficio. O quantum a nobis miseris es timendus: amandus benedicendus: laudandus: honorandus et glorificandus: qui nos sic amasti: sic salvasti: sic sanctificasti: sic sublimasti. Tibi nempe debemus omne quod possumus omne quod vivimus: omne quod sapimus. Sed quis habet quicquam non tuum? Tu domine deus noster: a quo bona cuncta procedunt: propter te: et nomen sanctum tuum da nobis de bonis tuis: ut de bonis ac datis tuis fruamur tibi: et in veritate placeamus: atque debitas quotidie

laudes rependamus tibi pro tantis beneficiis misericordie tue.

Ad enim aliunde possumus tibi servire: neque placere nisi de tuo munere. Omne enim datum optimum: et omne donum perfectum deforsum est: descendens a patre luminum: apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Domine deus noster: deus pater: deus bonus: deus omnipotens: deus ineffabilis et incircumscripse nature: deus instituto: omnium rerum: et domini nostri Iesu christi pater: qui eundem dilectum filium tuum dominum nostrum dulcissimum: misisti de sinu tuo: ad publicum proficuum nostrum: suscipere vitam nostram ut nobis donaret suam: esseque perfectus deus ex te patre: et perfectus homo ex matre: totus deus et totus homo: unus idemque christus eternus et temporalis: immortalis et mortalis: creator et creatus: fortis et infirmus: victor et victus: nutritor et nutritus: pastor et ovium: temporaliter mortuus: et tecum vivens in eternum. suis dilectis cum vivens in eternum. suis dilectis promittens dedit: et nobis dixit. Quodcumque petieris

Meditationes.

ris patrem in nomine meo dabit vobis. Per ipsum summus sacerdos et verum pontifex et bonus pastor: qui se tibi obtulit in sacrificium: ponens animam suam pro grege suo: te rogo pro ipso qui sedet ad dexteram tuam et interpellat pro nobis redemptorem et advocatum nostrum: pietati et bonitati tue supplicio clementissime et amantissime et benignissime amator hominum deus: des mihi cum eodem filio tuo: et spiritu sancto: te in omnibus benedicere et glorificare: cum multa cordis contritione et lachrymarum fonte: cum multa reverentia et tremore. **Q:** quorum una est substantia: unum est et datum. Sed quoniam corpus quod corrumpitur aggravat animam: excita queso torporem meum tuis stimulis: et fac me strenue perseverare in preceptis et laudibus tuis die ac nocte. Tribue ut concaleat cor meum intra me: et in meditatione mea exardescat ignis. Et quia ipse tuus unicus natus dixit: nemo venit ad me nisi pater qui misit me traxerit eum: et nemo venit ad patrem nisi per me: obsecro et sup-

pliciter rogo trabe me semper ad ipsum: ut ipse me tandem perducatur ad te illuc ubi ipse est in dextera tua sedens. Ubi est sempiterna vita: sempiternae beatae: ubi est amor perfectus: et timor nullus: ubi est dies eternus: et unus omnium spiritus: ubi summa et certa securitas: et securae tranquillitas: et tranquilla iocunditas: et iocunda felicitas: et felix eternitas: et eterna beatitudo: et beata tu sine fine: visio et laudatio. Ubi tu cum illo et ille tecum in communiōe sancti spiritus eternaliter ac sempiternaliter vivis et regnas deus per omnia secula seculorum. Amen.

Oratio devotissima ad christum.

Cap. xvij.

DES mea
 ste deus: hominum tu dulcis amator: lux: vita

vita salus: et decus omne tuorum: omnia pro quorum voluisti ferre salutem: carnem vincula: cruceque vulnus: mortemque sepulcrum: post tres inde dies devicta morte resurgens: discipulis visus: nutantia corda reformans: luce qua

ter densa celorum summa petisti
viviis in eternum nunc et per se
cula regnans. Tu es deus meus
vivus et verus: pater meus sanctus
dominus meus pius: rex
meus magnus: pastor meus bo
nus: magister meus unus: adiu
tor meus optimus: dilectus me
us pulcherrimus: pater meus
viviis: sacerdos meus in eternum
dux meus ad patriam: lux mea
vera: dulcedo mea sancta: via
mea recta: sapientia mea precla
ra: simplicitas mea pura: concors
dia mea pacifica: custodia mea
tuta: portio mea bona: salus mea
sempiterna: misericordia mea ma
gna: patientia mea robustissima
victima mea unmaculata: redem
ptio mea sancta: spes mea fir
ma: charitas mea perfecta: res
urrectio mea vera: vita mea
eterna: exultatio et visio mea be
atissima et sine fine mansura.
Te deprecor: supplico: et rogo:
ut per te ambulem: ad te perue
niam: in te requiescam: qui es
via veritas et vita: sine qua ne
mo venit ad patrem. Te enim
desidero dulcissimus et pulcher
rimum dominum. Splendo:
paterne glorie: qui sedes super

cherubin et intueris abyssos: lu
men veridicum: lumen illumina
ns: lumen indeficiens: in quem
desiderant angeli prospicere.
Ecce cor meum coram te est: dis
scute tenebras eius ut amoris
tui claritate plenius perfunda
tur. Da mihi deus meus te: red
de mihi te: et amo te: et si parvus
est: amem validius. Non possu
m metiri ut sciam quantum desit
mihi amoris tui: ad id quod sa
tis est ut currat vita mea in am
plexus tuos: nec auertatur do
nec abscondatur in abscondito
vultus tui. Hoc tamen scio: quia
male mihi est preter te domine:
non solum extra me sed in me
ipso. Omnis enim copia que de
us meus non est: egestas mihi est.
Bonum namque quod neque in me
lius: neque in deterius commutari
potest: tu solus es: qui simplici
ter solus es: cui non est aliud vi
vere et beate vivere: quia tua
beatitudo tu es. Creatura vero
tua: cui est aliud vivere: et aliud
beate vivere: omne quod vivit
et beate vivit: non debet nisi gra
tie tue attribuere. Et ideo nos
egemus tui: non tu nostri: quia
si omnino non essemus: nihil u

Meditationes

ut deesset ad bonū quod tu es.
Tibi itaq; domino deo nostro
semper adherere necesse habe
mus: ut per continuum auxilium
tuum: sancte: et pie: et recte uiue
re valeamus. **P**ondere siquid
dem fragilitatis nostre deorsus
trahimur: dono autem tuo ac
cendimur et sursum ferimur: in
ardescimus: et inuis: ascendim⁹
ascensiones in corde facimus: et
cantamus canticum graduum:
igne tuo bono inardescimus et
inuis: quo iam sursum inuis: ad
pacem hierusalem: quā iocūda
tus sus in his que dicta sunt mi
hi: in domum dñi ibimus. Illic
collocavit nos voluntas bona:
ut nihil velimus aliud q̄ per
manere illic in eternum. **S**ed quod
dum sumus in corpore peregrin
namur a te domine: non habemus
hic ciuitatem manentem:
sed futuram inquirimus: noster
municipatus in celis est. **I**ō du
ce gratia tua ingredior in cubile
cordis mei: et canto tibi amato
ria rex meus et deus meus: ge
mens inenarrabiles gemitus in
loco peregrinationis mee ubi
cantabiles mihi facte sunt iusti
ficationes tue. **E**t recordāo hic

rusalem: extendo in eam sensum
cordis: hierusalem patriā meā:
hierusalem matrem meam: teq;
super eam regnatozem: illustra
tozem: patrem: tutozem: patro
num: rectozem: pastozem: castas
et fortes delicias: solidum gau
dium et omnia bona ineffabilia
simul omnia: quia vnum sum
mum et verum bonum: et non
auertar donec in eius pacē ma
tris charissime ubi sunt p̄mi
tie spiritus mei: colligas totum
quod sum a dispersione et des
sinitate hac: et conformes at
q; confirmes in eternum deus
meus misericordia mea.

Udic distinguit inter sapien
tiam que domus dei est: et sapien
tiam que diuina est.

Lap. xvij.

h **Ec domus**

tua deus non terre
na: neq; ulla mole
corporea creata est: sed parti
ceps eternitatis tue: quia sine la
be manet in eternum: statuisti eā
in seculum seculi: preceptum po
suisti et non preteribit. **N**on ta
men tibi deo coeterna: quia nō
sine initio facta est: prius quippe

Omnius creata est sapientia: nō itaq; illa sapiētia patri deo plane coeterna et coequalis: p̄ quā creata sunt omnia et in quo p̄ncipio factum est celum et terra: sed p̄fecto sapientia spiritalis nostra: scilicet que contemplatione luminis lumen dicitur: et ipsa quāuis creata sapientia. Sed quantum distat inter lumē illuminans et lumen quod illu- minatur: tantum differt inter te summā sapiētiā que est creā- s et istam que creata est. Et sicut i- ter iusticiam iustificātem: que tu deus noster es: et iusticiam q̄ iustificatiōe nostra facta est. Nā et nos sumus dicti iusticia dei patris in te filio eius dño nō- stro: testante apostolo et dicēte. Quia prior: oīum creata ē que- dam sapientia: mens rōnalis et intellectualis: castē. s. ciuitatis tue matris nostre que sursum est et libera est et eterna in celis. Qui- bus celis? Nisi qui te laudāt ce- li celoz;: quia hoc est celum ce- li dño. Et si non inuenimus tem- pus ante illam que creaturam temporis antecedit: quia prior: omnium creata est: ante illā ta- men es tu deus eternus creator omnium: a quo est ipsius crea- ture eternitas: a quo facta sum- p̄sit exordium: quāuis non tem- poris: quia nondum erat tem- pus: ipsi^s tamē conditionis sue vnde ita est abs te domino deo nostro: vt aliud sit plane q̄ tu- ly nec ante illam nec in illa inue- niamus tempus. Est enim idō- nea faciem tuam semper vide- re: nec vsquam deflectitur ab ea quo fit vt nulla mutatione va- rietur. Inest tamen ipsi mutabi- litas: qua tenebresceret et frige- sceret: nisi amore grandi cohe-rens tibi tanq̄ super meridiē luceret et serueret ex te. Beni- q; tas casto amore cohereret tibi deo vero et vere eterno: vt quāuis tibi non sit coeterna: per nulli- tamen temporis varietates et vi- cissitudines: a te resoluatur et de- fluat: sed in tui solius verissima contemplatione requiescat. Quo- niam tu deus diligenti te quan- tum p̄cipis: ostendis te: et sus- ficit ei. Unde non declinat a te nec a se: sed semper in eodem statu manet: te indefinenter vi- dendo: te indeficienter amen- do: verum lumen et castum amorem. **B** beata ista et subli-

Meditationes

mis creatura creaturarum: maxime beata inherendo semper beatitudini tue. felix et nimium felix te sempiterno inhabitatore atque illustratore suo. Nec inuenio quid licentius appellandum existimemus celum celi domum: quam domum tuam ceteris plantam delectationem tuam sine defectu: et absque affectu egrediendi in aliud: mentem puram concordissime unam: stabilimentum pacis beatorum spirituum: in celestibus sunt ista celestia.

Unde intelligat anima cuius peregrinatio longinqua facta est si iam sit tibi: si iam facte sunt ei lacryme sue panes sui: si iam perdat unam: et hanc requirat: ut inhabitet in domo tua per omnes dies vite sue. Et que vita eius nisi tua? Et qui dies sui: nisi eternitas tua? Sicut animi tui qui non deficient. Hic ergo intelligat anima que potest: quam longe super omnia tempora: sis eternus: quando domus tua que peregrinata non est: quantum tibi non sit coeterna indefinenter tamen et indefinenter coherendo tibi nullam temporis patitur varietatem: teque semper perseverantissima castitate hauriens: mutabilitatem suam nusquam: et nunquam exierit: ex te sibi presente ad quem toto affectu se tenens: non habens futurum quod expectet: nec in preteritum transiens quod meminerit: per nullas vices variatur: et in nulla tempora extenditur.

Hic orat homo ut ipsa quoque domus dei orat pro eo.

Cap. xix.

DOMUS

dei luminosa et speciosa: dilexi decorem tuum.

et locum habitationis glorie domini dei mei: possessoris et fabricatoris tui: tibi suspiret peregrinatio mea nocte ac die: tibi ibi erit co: meum: tibi intendat mens mea. Ad societatem beatitudinis tue peruenire desiderat anima mea. Dico ei qui fecit te ut possideat me in te: quia ipse fecit me et te. immo tu dic: tu rogatum ut dignum me faciat participatione glorie tue. Sanctam enim societatem tuam: et mirabilem palatium tuam non per meritum requiro: sed per sanguinem eius quo redemptus sum adipiscor.

sci non despero: tantum adiu-
uent me merita tua: subueniant
prauitati mee sancte et purissis
me orationes tue: que ineffica-
ces apud deum nullatenus esse
possunt. Erraui: fateor: sicut ovis
perdita: et incolatus meus pro-
longatus est: atque procul proiec-
tus sum a facie domini dei mei
in hanc exilij cecitatem. Ubi ex-
pulsus a paradisi gaudijs: de-
plo-ro quotidie mecum super mi-
serias captiuitatis mee: lugubre
carmen ingentesque lamentatio-
nes: cum recordo: tui mater hie-
rusalem: dum stant pedes mei in
atrijs tuis: sancta et decora syon
nec dum interiora tua conspice-
re in propatulo valens: sed in hu-
meris pastoris mei: structoris
tui: spero me reportari tibi: ut
tripudiem tecum illo inenarra-
bili gaudio: quo letantur illi qui
tecum sunt coram ipso deo et sal-
uatore nostro: qui dissoluit ini-
micitias in carne sua: et pacifica-
uit omnia que in celis sunt et que
in terra sanguine suo. Ipse enim
est pax nostra: qui fecit utraq-
ue vnus. Qui duos ex aduerso ve-
nientes parietes coniungens in
se beatitudinis tue permanen-

tem felicitatem: pari modo et ea-
dem mensura se nobis daturus
promisit dicens. Erunt equales
angelis dei in celis. Hierusa-
lem domus dei eterna: post xpi
dilectionem tu esto leticia et con-
solatio mea: dulcis memoria tui
beati nominis: sit releuatio me-
roris tediorumque meorum.

Quantis amaritudinibus vi-
ta ista sit respersa. Cap. xx.

Tedet enim
me domine valde
de vite huius: et
istius erumose

peregrinationis. Vita hec: vita
miseria: vita caduca: vita incer-
ta: vita laboriosa: vita immunda:
vita domina malorum: regina su-
perborum: plena miserijs et er-
roribus: que non est vita dicen-
da: sed mors: in qua momentis
singulis morimur: per varios
mutabilitatis defectus: diuersis
generibus mortium. Nunquid
ergo hoc quod viuimus in hoc mun-
do dicere possumus vitam: quam
humores tumidant: dolores ex-
tennant: et ardores exsiccat: aere
morbidant: esce inflant: ieiunia
macerant: ioci dissolunt: tristi-

Meditationes

ie consumunt: sollicitudo coarctat: securitas hebetat: diuitie inflant et iactant: paupertas deiecit inuentus extollit: senectus incuruat: infirmitas frangit: meror deprimunt. Et his malis omnibus mors furibunda succedit: simulque cunctis gaudijs istius miserę vite ita fines imponit: vt cum esse desierit: non fuisse putet. **D**olor ista vitalis: et vita mortalis: licet his alijsque sit resperfa amaritudinibus: pro hoc dolore: quod plurimos suis capit illecebris: et quod multos suis falsis promissionibus decipit. Et cum ita per se sit falsa et amara: vt etiam suos cecos amatores latere non valeat: tamen infinitam stultorum multitudinem: aureo calice quem in manu habet: potat: et pro suis inebriat. Felices illi qui ipsi rari: qui familiaritate non eius recusant: perfunctoria gaudia spernunt: societates abijciunt: ne cum pereunte deceptrice et ipsi perire cogantur.

De felicitate vite quam preparauit deus diligentibus se.

Cap. xxj.

Tu vita ^{quas} _{preparauit}

parauit deus his qui

diligunt eum: vita vitalis: vita beata: vita secura: vita tranquilla: vita pulchra: vita munda: vita casta: vita sancta: vita ignara mortis: nescia tristitie: vita sine labe: sine dolore: sine anxietate sine corruptione: sine perturbatione: sine varietate et mutatione: vita totius elegantie et dignitatis plenissima: vbi non est aduersarius impugnans: vbi nulla peccati illecebra: vbi est amor perfectus: et timor nullus: vbi dies eterni: et vnus omnium spiritus: vbi deus facie ad faciem cernitur. et hoc vite cibo mens sine defectu satiatur. Libet me tue intendere claritati: delectant me bona tua auido corde: quanto plus valeo tecum confiderare: tanto amore tuo languedo: tuo vehementi desiderio: tuaque dulci memoria admodum delector. Libet itaque libet in te oculos cordis attollere: statum mentis erigere: affectum animi conformare. Libet sane de te loqui de te audire: de te scribere: de te conferre: de tua beatitudine et gloria quotidie legere: et lecta sepius sub corde reuoluerę: vt vel sic possim ab huius mortis

lis perituræq; vite ardorib⁹: pe-
riculis z sudoribus: sub tue vi-
talis aure: dulci refrigerio tran-
sire: z transiens in sinu tuo ses-
sum caput: dormiturus: vel pau-
lulum reclinare. Huius rei gra-
tia scripturarum sanctarū ame-
na prata ingredior: viridissimas
sententiarum herbas exarādo
carpo: legendo comedo: frequē-
tando rumino: atq; congregan-
do tandem in alta memorie se-
de repono: vt tali modo tua dul-
cedine degustata: minus istius
miserrime vite amaritudines
sentiam. **S** tu vita felicissima: o
regnum verè beatus carens mor-
te: uacans sine: cui nulla tempo-
ra succedunt eum: ubi continu-
us sine nocte dies nescit habere
tempus: ubi victor miles illis
hymnidicis angelorum sociat⁹
choris: cantat deo sine cessatio-
ne canticum de canticis syon:
Mobile perpetua caput ample-
ctente corona. Utinam concessa
mibi peccatorum venia: moxq;
hac carnis sarcina deposita: in
tua gaudia veram requiem ha-
biturus intrarem: z tue ciuita-
tis preclara atq; speciosa menia
coronam vite de manu dñi ac-

cepturus igrederer: vt illis san-
cissimis choris interessem: vt
cum beatissimis spiribus glo-
rie conditoris assuterem: vt pre-
sentem dñisti vultum cernerem:
vt illud summū z ineffabile z in-
circumscripsum lumen semper
aspicerem: neq; nullo metu mor-
tis affici: sed de incorruptionis
perpetue munere letari potuis-
sem sine fine.

U De felicitate aie sancte hic
excunio.

Cap. xxiij.

Elic a ni

ma que terreno
resoluto corpo-
re: libera celum
perit: secura est

z tranquilla: non timet hostem
neq; mortem. Habet enim sem-
per presentem: cernitq; indefi-
nenter pulcherrimum dominū
cui seruiuit: quem dilexit: z ad
quem tandem leta z gloriosa
peruenit. Hanc vero tante bea-
titudinis gloriam nulla dies mi-
nuet: nullus improbus poterit
auferre. Viderunt eam filie
syon: et beatissimam predica-
uerunt: et regine et concubine

Meditationes

laudauerunt eam dicentes. **Q**ue est ista que ascendit de deserto delictis affluens innixa super dilectum suum? **Q**ue est ista que progreditur sicut aurore consurgens: pulchra ut luna: electa ut sol: terribilis ut castrorum acies: odorata nata? **Q**uam leta erit: festinat: currit: cum dilectum suum sibi dicentem attonitis auribus audit. **S**urge propera amica mea: speciosa mea: et veni: iam enim hyems transijt: imber abiit et recessit: flores apparuerunt in terra nostra: tempus putationis aduenit: vox turturis audita est in terra nostra: ficus protulit grossos suos: florentes vinee dederunt odorem suum. **S**urge propera amica mea: formosa mea: columba mea in foraminibus petre: in cavernis macerie: ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in auribus meis. **V**ox enim tua dulcis: et facies tua decora. **V**eni electa mea: speciosa mea: columba mea: immaculata mea: sponsa mea: veni et ponam in te thronum meum: quia concupiui spectem tuam. **V**eni ut leteris in conspectu meo cum angelis meis: quorum societas tibi a

me repromissa est. **V**eni post multa pericula et labores: et intra in gaudium domini tui: quod nemo tollet a te.

Oratio ad sanctos ut nobis succurrant in periculis.

Cap. xxiij.

Hilices sancti dei omnes: qui iam transistis huius mortalitatis periculis: et peruenire meruistis ad portum perpetue quietis: securitatis: et pacis: securi et tranquilli: semperque festini atque gaudentes estis. **O**bscuro vos per patrie charitatem: qui securi estis de vobis: solliciti estote de nobis: securi estis de vestra inaccessibili gloria: solliciti estote de nostra multiplici miseria. **P**er ipsum vos rogo: qui vos elegit qui vos tales fecit: de cuius pulchritudine iam satiamini: de cuius immortalitate immortales facti estis: de cuius beatissima visione semper gaudetis: estote iugiter memores nostri: subuenite nobis miseris: qui adhuc in saeculo huius vite circumstantibus agitamus procellis. **E**os porro pulcher rime

pulcherrime : quē in magnam
surrexistis altitudinē : adiuua
te nos vile pauimentum longe
inferius iacentes. Date manus
et erigite iacentes super pedes
ut conualescentes de infirmita
te : fortes efficiamur in bello .

Intercēdite et orate constanter :
atq; indefinenter pro nobis mi
seris multūq; negligentib; pec
catoribus : ut per vestras ora
tiones : vestro sancto consortio
contungamur : q; aliter salui eē
non possumus . Sumus nāq;
valde fragiles : et nullius virtu
tis homūciones : animalia : ven
tris : et carnis : mancipia : in qui
bus vix aliquod virtutis vesti
gium apparet . Et tamen sub
xpi confessione positi : ligno cru
cis serimur : nauigātes per hoc
mare magnum et spaciosū : vbi
sunt repalia quorū non est nu
merus : vbi sunt animalia pusil
la cum magnis : vbi est draco se
uissim; semper paratus ad de
uorandum . Vbi sunt loca peris
culosa : scilla et carybdis : et alia
innumerabilia : in quibus nauis
fragantur incauti et in fide du
bii . Orate dñm : orate pijsimi :
orate omnia agmina sanctorū :

et vniuersi cētus bēatorū : ut
vestris precibus meritisq; ad
iuti : salua naue et integris merci
bus : peruenire mereamur ad
portum perpetuē salutis : et qe
tis et continue pacis : et nūq; fi
niende securitatis .

¶ **A**nime desiderium ad ciui
tatem supernam hierusalem .

Capitulus . xxiij .

Ater hic

rufales civitas sā
cta dei : chariss
ma sponsa xpi : te
amat cor meum : pulchritudinē
tuam nimium desiderat mens
mea . Q; decora : q; gloriosa :
q; generosa tu es . Nota pul
chra es et macula non est in te .
Exulta et letare sōmosa filia
principis : q; concupivit rex spē
ciem tuam : et amavit decore; tu
um : speciosus forma pre filijs
hominum . Sed qualis est dile
ctus tuus ex dilecto o pulcher
rima : Dilectus meus cādidus
et rubicundus : electus ex milib;
bus . Sicut malus inter ligna sui
narum : sic dilectus meus inter
filios . Sub vmbra illius quem
desideravi : ecce leta sedeo : et

fructus eius dulcis gutturi meo. Dilectus meus multo manus suam per foramen: et venter meus intravit ad tactum eius. In lectulo meo per noctem quiesivi quem diligit anima mea: quiesivi et inveni: teneo nec dimittam illum: donec introducat me in domum suam et in cubiculum suum gloriose genitrix mea. Ibi enim dabis mihi verba tua abundantius et perfectius: et facies me facietate mirifica: ita ut nec esuriam nec sitiam in eternum. Felix anima mea: semper felix in secula: si inveniri meruerit gloriam tuam: beatitudinem tuam: pulchritudinem tuam. portas et muros tuos: et plateas tuas: et mansiones tuas multas: nobilissimos ciues tuos et fortissimum regem tuum in decore suo. Aurum namque tuum ex lapidibus preciosis: porte tue ex margaritis optimis: platee tue ex auro purissimo: in quibus iocundum alleluia sine intermissione concinitur: mansiones tue multe: quadris lapidibus fundate: saphyris constructe: laterculis cooperte aureis: in quibus nullus ingreditur nisi mundus nullus habitat inquinatus. Speciosa facta es et suavis: in delictis tuis mater Hierusalem. Inhabitum in te tale quale hic patimur: qualia in hac misera vita cernimus. Non sunt in te tenebre aut nox: aut quolibet diversitas temporum. Non lucet in te lux stellarum aut splendor lune: vel iubar stellarum. sed deus de deo: lux de luce. sol iustitie semper illuminat te. Agnus candidus et immaculatus: lucidum et pulcherrimum est lumen tuum. Sol tuus et claritas tua et omne bonum tuum. huius pulcherrimi regis indeficiens contemplatio. Ipse rex regum in medio tui: et pueri eius in circuitu eius. Ibi hymnidici angelorum chorii: ibi societas supernorum civium. Ibi dulcis sollicitudo omnium ab hac tristis pergrinatione: ad tua gaudia redeuntium. Ibi prophetarum prouidus chorus: ibi duodenus apostolorum numerus: ibi innumerabilem martyrum victoriarum exercitus: ibi sanctorum confessorum sacerdotum: ibi veri et perfecti monachi: ibi sancte mulieres que voluptates seculi et sexus infirmitates vicerunt: ibi pueri et puellae qui annos suos sanctis mo

ribus transcenderunt: ibi sunt
oues et agni: qui iam huius vo-
luptatis laqueos euaserunt: ex-
ultant omnes in proprijs man-
sionibus. dispar est gloria singu-
lorum: sed communis est letitia
omnium. Plena et perfecta ibi
regnat charitas: quia deus est
omnia in omnibus quem sine fi-
ne vident: et semper videndo i-
eius amore ardent: amant et lau-
dant: laudant et amant: omne os
eorum laus dei sine defe-
ctione: sine labore. Felix ego et
vere in perpetuum felix. si post
resolutionem huius corpusculi:
audire meruero illa cantica ce-
lestis melodie: que cantatur ad
laudem regis eterni: ab illis su-
perne patrie ciuibus: beatorumque
spirituum agminibus. Fortuna-
tus ego: nimumque beatus: si et
ego ipe meruero cantare ea: et
assistere regi meo: deo meo: et
duci meo: et cernere eum in glo-
ria sua. sicut ipse polliceri di-
gnatus est: dicens. Pater vos
lo: ut quos dedisti mihi sint me-
cum: ut videant claritatem me-
am quam habui apud te ante
constitutionem mundi. Et alibi.
Qui ministrat: me sequatur: et

vbi sum ego illic et mi nister me-
us erit. Et iterum. Qui diligit
me diliget a patre meo: et ego
diligam eum et manifestabo ei
meipsum.

Chymnus de glia paradisi
Capitulum. xxv.

Aperen-

nis vite fontem
meo fitiuit arida.

Claustra carnis si-

sto frangi: clausa querit aia
Gliscit: ambit: eluctat exul irui
patria.

Sum pressuris ac erumnis se-
gemit obnoxiam.

Quam amisit cum deliquit co-
templatur gloriam.

Presens malum auget boni g-
diti memoriam.

Nam quis promat summe pa-
cis quanta sit letitia.

Ubi viuis margaritis surgunt
edificia?

Auro celsa micant tecta: radias
tridinia?

Solis gemis preciosis hec stru-
ctura necitur.

Auro mundo tanquam vitro: vi-
dis via sternitur.

Adest lumen: deest si mus aues

Ad meditationes

- nulla cernitur.
Hymus horrens: estias torrens:
illic nūq̄ seuiunt.
Flos perpetuus rosarum: ver
agit perppetuum.
Ludent lilia: rubescit crocus:
sudat balsamum.
Sirent prata: vernant sata: ri
ui mellis influunt.
Pigmentorum spirat odor: li
quo: ⁊ aromatum.
Pendent poma floridorum: nō
lapsura nemozum.
Nō alternat luna vices sol vel
curius syderum.
Agnus est felicitis vrbis lumen
coinciduum.
Hor ⁊ tempus desunt eis dies
fert continuum.
Mam ⁊ sancti quicq̄ velut sol
pedarus rutilant.
Post triumphum coronati mu
tuo coniubilant.
Et prostrati pugnas hostis ias
securi numerant.
Omnī labe defecati: carnis bel
la nesciunt.
Caro facta spiritalis ⁊ mens
vnum sentiunt.
Pace multa perfruentes scan
dala non perferunt.
Asubtilibus exuti repetunt
originem.
Et presentem veritatis contē
planur speciem.
Hinc vtilē viū fontis hauri
unt dulcedinem.
Inde statum semper idem ex
utes cupiunt.
Clari vinidi iocundi nullis pe
tant casibus.
Absunt morbi semper sanis se
nectus iuuenibus.
Hinc perenne tenent esse: nā
transire transijt.
Inde virent vigent florent: cor
ruptela corrunt.
Immortalitatis vigor mortis ius
absorbuit.
Qui scientes cuncta sciunt: qd
nescire nequeunt?
Mam ⁊ pectoris archana pe
netrant alterutrum.
Enum volunt: vnum nolunt:
vntas est mentium.
Licet cuiq̄ sit diuersum p̄ la
bore meritum.
Charitas hec suum facit q̄ dū
amat alterum.
Propriorum sic singulorum: cō
mune sit omnium.
Ubi corpus illic iure congreg
gantur aquile.
Quo cum angelis ⁊ sancte ⁊

creentur anime.

Uno pane viuunt ciues vtriusque
usque patrie.

Auidi et semper pleni: quod habent
desiderant.

Non satietas fastidit: neque fa-
mes cruciat.

Inbiantes semper edunt: et eden-
tes inbiant.

Mouas semper armonias vox
meloda concepat.

Et in iubilum prolata mulcens
aures organa.

Digna per que sunt victores
regi dant preconia.

Felix celi que presentium reges
cernit anima.

Et sede spectet alta orbis volui
machina.

Solem lunam et globosa cum
planetis sydera.

Christe palma bellatorum hoc
in municipium.

Introduc me solum militare
cingulum.

Fac consortem donatui beato
rum ciuium.

Probes vires in exhausto la-
boranti prelio.

Et quietem post precinctus de-
beas emerito.

Et merear potiri sine fine

premio. Amen.

Claus continua quam facit
anima ex contemplatione sup-
ne diuinitatis. Cap. xxvj.

Benedic

anima mea dno:
et omnia que in-
tra me sunt nomi-

ni sancto eius. Benedic anima
mea domio et noli obliuisci om-
nes retributiones eius. Bene-
dicite domino omnia opera ei-
us in omni loco dominationis ei-
us. Benedic anima mea domino.
Laudemus deum quem laudat
angeli: adorant dominationes:
tremunt potestates. cui cheru-
bin et seraphin incessabili voce
proclamant. Sanctus: sanctus:
sanctus. Iungamus voces nos-
tras vocibus angelorum san-
ctorum: et communem dominum
laudemus pro modulo nostro.
Illi enim laudant dominum pu-
rissime et incessanter: qui sem-
per inherant contemplationi di-
uine: non per speculum et in es-
mignate: sed facie ad facies. Sed
quis dicere vel cogitare suffici-
at qualis sit in conspectu domi-
ni dei omnipotentis, illa beato

Meditationes

rum spirituum: celestiumque virtutum innumerabilis multitudi-
do? Que sit in eis sine fine se-
stuitas visionis dei? Que leti-
tia sine defectu? Qui amoris
ardor: non crucians sed dele-
ctans? Quod sit in eis desideri-
um visionis dei cum satietate: et
satietas cum desiderio. in qui-
bus nec desiderium penam ge-
nerat nec satietas fastidium pa-
rit? Quomodo inherendo sum-
me beatitudini sunt beati? Quo-
modo coniuncti vero lumini fa-
cti sunt lux? Quomodo semp-
aspicientes incommutabilem tri-
nitatem: mutati sunt unicommu-
tabilitatem? Sed quando illas
angelice dignitatis celsitudines
comprehendere poterimus?
quando nec ipsius anime nos-
tre naturam inuestigare vale-
mus? Qualis est ista que car-
nem viuificare potest: se autem
in sanctis cogitationibus ut vo-
let constringere non potest?
Qualis est ista tam fortis: tam
infirma: tam parua: tam ma-
gna: que rimatur secreta dei et
celestia contemplatur: atque hu-
manis commodis multarum ar-
tium peritiam perspicaci inge-

nio adinuenisse probatur? Qua-
lis ergo est ista que tam multa
de ceteris nouit: et se qualiter fa-
cta sit pro: sus ignorat? Licet
enim nonnulla ambigua a qui-
busdam super eius origine pro-
ferantur: inuenimus tamen eas
esse quendam intellectuales spi-
rituum: per creatoris potentiam
factum: immortaliter iuxta mo-
dum suum viventem: mortale
corpus quod sustinet viuifican-
tem: mutabilitati subiectus: obli-
tioni deditum. que timor sepe
afficit: letitia extollit. O res mi-
ra omni-que stupore dignissima.
De deo quidem creatore om-
nium qui est incomprehensibilis
et ineffabilis: excelsa et mira-
bilis nimis omni remota ambi-
guitate legimus: loquimur: et scri-
bimus. De angelis autem et ani-
mabus quicquid dicimus: non
tas euidenter approbare possu-
mus. Sed transeat ab his ani-
mus: et transcedat: omne quod
creatum est: currat et ascendat et
volitet et pertranseat. et in eum
qui creauit omnia quantum po-
test oculos fidei dirigat. Facias
ergo gradus ascensionis in cor-
de in eo: et per ipsos ascendant

animam meam: et per ipsam mentem meam ascendam ad domum meum: qui capiti meo desuper manet. Quicquid visibiliter cernitur: quicquid spiritaliter umagis natur: forti manu ab intuitu cordis et mentis procul remoueat. Solus intellectus purus et simplex incedens: rapido volatu ad ipsum perueniat conditorum angelorum: et aiarum: et omnium rerum. Absens illa beata que ima deservit: summa petit: que ponit in arduis: sedem habitationis sue: et de summis rupibus contempletur solem iustitie aquilinis obtutibus. Nichil. n. tam pulchrum atque iocundum: quam ipsum solus mentis intuitu et cordis auditate contemplari deum: et miro modo invisibiliter cernere invisibilem: sicque aliam non istam gustare dulcedinem: et inspicere aliam: non istam lucem. Lux. n. ista que loco clauditur: tpe finitur: noctium interruptioe variatur: et quam eodem cum vermibus et pecoribus habemus: in comparatione illius summe lucis non est lux dicenda sed nox.

Quid quodammodo deus cernere et tenere et qualiter sit de deo

tentiendum.

Cap. xxvij.

Quoniam

aut illa summa et incommutabilis essentia: lux vera: lux

ideficiens: lux angelorum a nemine aspici valeat in hac vita: quod premium sanctis rebus in celesti gloria illud tamen credere et intelligere et senti et ardere ibi erit: quodammodo illum cernere est atque tenere. Sonet itaque vox super angelos et homo inteta mente contemplet deum: verbis quibus potest: suas illi dicat laudes. Iustum namque est ut creatura suam laudet creatorem. Ipse. n. ad laudandum se nos creavit: quod nostris non indiget laudibus. Est autem virtus incomprehensibilis nullius indigens: sibi sufficiens magnus dominus deus noster: et magna virtus eius et sapientie eius non est numerus: magnus dominus deus noster et laudabilis valde. Hunc itaque mens diligat: lingua canat: manus scribat: atque in his sanctis studiis fidelis animus se totus exerceat. Huius videlicet celestis theoricę: suavissimis vapibus vir desiderio: et celestium contemplatio: assidue reficiatur. ut hoc celesti

Meditationes

pabulosa saginatus clamet clamet
more magno: clamet totis me-
dullis cordis: clamet in iud. lo z
ardentissimo mentis desiderio
dicat.

Conatio explicans plurimas
deitatis proprietates.

Capitulum. xxviij.

Quoniam

optime: omnipoten-
tissime: misericor-
diosissime: inu-

stissime: secretissime: presentissi-
me: pulcherrime: z fortissime:
stabilis z incomprehensibilis:
inuisibilis: omnia videns: imu-
tabilis: omnia mutans: immorta-
lis: illocalis: interminus: incircu-
scriptus: nusquam finitus: inestima-
bilis: ineffabilis: inscrutabilis:
immotus: omnia mouens: inue-
stigabilis: indicibilis: metuendus
atq; terribilis: honorandus atq;
q; timendus: venerandus atq;
reuerendus. **N**amq; nouus: nu-
quam vetus: innouans omnia: z in
vetustatem perducens supbos
z nesciunt. **S**emper q; agens: sem-
per quietus: colligens z non es-

omnia creans: **P**rotegens: num-
triens: z proficiens. **Q**uerens
cum nihil desit tibi. **A**mas nec
estuas: zelans z securus es. **I**de-
nitet te: z non doles. **I**rasceris
z tranquillus es. **O**pera mu-
tas: sed non consilijs. **R**ecipis
quod inuenis: z nunquam amisti.

Namq; inops: z gaudes lucris
nunquam auarus z vsuras exigis:
Supererogatur tibi vt debeas
z quis habet quicquam non tuum?
Reddis debita: nulli debens:
donas debita nihil perdens.

Qui solus viuificas omnia: qui
creasti omnia: q; vbiq; es z vbi-
q; totus: qui sentiri potes: videri
non potes: qui nusquam dees: z
tamen ab iniquorum cogitatio-
nibus longe es. **Q**ui nec ibi de-
es vbi longe es: q; vbi non es
per gratias: ades per vindictam.

Qui omnia tangis: nec tamen
omnia tangis equaliter. **Q**ue-
dam enim tangis vt sint: non ta-
men vt viuant: sentiant: z discer-
nant: quedam vero tangis vt sint
z viuant: non tamen vt sentiunt
z discernant. **Q**uedam vero tan-
gis vt sint viuant. z sentiant: non
tamen vt discernant. **Q**uedam
vero tangis vt sint viuant sen-

tiat et discernant. Et cum tibi
metipso nunquam dissimilis sis: dis-
similiter tamen tangis dissimi-
lia: qui ubique semper presens es:
et inueniri vix potes. Quae stan-
tem sequimur et apprehendere
non valeamus. Qui tenes omnia
imple omnia: circumplecteris
omnia: superexcedis omnia: sus-
tines omnia. Neque ex alia parte
sustines: atque ex alia parte supra-
ris: neque ex alia parte imple: et
ex alia circumplecteris: sed circū-
plectendo imple: et implendo
circūplecteris: sustinendo super-
excedis: et superexcedendo susti-
nes. Qui doces corda fidelium
sine strepitu verborum. Qui at-
tendis a fine usque ad finem for-
titer: et disponis omnia suaviter.
Qui locus non distenderis: nec
temporibus variaris. Neque ha-
bes accessus et recessus: sed ha-
bitas lucem inaccessibilem: quam
nullus hominum videre potest.
In te manens quietus: ubique
circūis totum: ubique prorsus to-
tus. Non enim scindi vel diui-
di poteris: quia vere vnus es:
nec in partes efficeris: quia to-
tus totum tenes: totum imple:
totum illustras et possides. Hu-

ius videlicet mysterij immen-
sam profunditatem mens huma-
na concipere non potest: nec ora
totam linguam enarrare: neque dis-
fusi sermones nec bibliothecarum
volumina queunt explicare. Si
totum mundum libri repleant:
tua scientia inenarrabilis expli-
cari non potest: quoniam vere
indicibilis es: nullo modo scribi
potes neque concludi: quia es fons
lucis diuine: et sol claritatis eter-
ne. Magnus enim es sine qua-
ntitate: et ideo immensus. Bonus
es sine qualitate: et ideo vere et
summe bonus: et nemo bonus
nisi tu solus: cuius voluntas est
opus: cuius velle posse est. Qui
omnia de nihilo creasti: que so-
la voluntate tua fecisti. Qui om-
nem creaturam tuam absque indi-
gentia aliqua possides: et sine la-
bore gubernas: et absque tedio re-
gis. Et nihil est quod perturbet
ordinem imperij tui vel in sum-
mis vel in imis. Qui in omni-
bus locis sine loco habes: et
omnia contines sine ambitu: et
ubique es presens sine situ et mo-
tu. Qui nec mali auctores: quod-
cumque facere non potes: qui nihil
non potes: neque vnquam te aliqd

Meditationes

fecisse penituit: nec ullius cōmō
tionis animi tui tempestate tur-
baris: nec totius terre pericula
damnum tuum est. Nulla flagi-
tia vel scelera probas aut impe-
ras. Nunquā mentiris on. i. exi-
stens: q̄ eterna v̄itas es. Cuius
v̄nitatis bonitate facti sumus: et
iusticia penas luimus: et clemen-
tia liberamur. Nā nihil celeste:
nihil igneum: nihil terrenū: ni-
hilq̄ qd̄ corporis sensus attingat
pro te colendum est: qui ves-
te es quod es: et non mutaris.
Cui maxie puenit illud qd̄ gre-
ci dicunt on: latini existēs est: qd̄
semp̄ idem ipse es et anni tui nō
deficient. Idē et alia multa do-
cuit me sancta mater ecclia: cuius
factus sum membrum p̄ gra-
tiam tuā. Docuit me sane te so-
lum et v̄num et verū deū: nō esse
corporeū et passibilem. Nihilq̄
de substantia tua: vel natura vl-
lo modo esse violabile aut com-
mutabile: aut compositum vel
factum. Et ideo certum est cor-
poris oculis te non posse sen-
tiri: sed nec ab v̄llo mortalium ī
propria essentia aliquando po-
tuisse videri. Hinc etenim patē-
ter datur intelligi q̄ vnde ange-

li te intuent: inde et nos post hāc
vitam te videbimus. Sed nec
ipsi p̄fecto te videre possunt si-
cuti es. nulli deniq̄ alij tota nisi
tibi soli: nota est omnipotens trī-
nitas.

De v̄nitate personarū et plu-
ralitate in deo. Cap. xxix.

Vero

v̄nitas es divini-
tatis: personarū
pluralitate multi-

plex: numerabiliter es innume-
rabilis: ac recirco mensurabili-
ter immensurabilis. et pondera-
biliter imponderabilis. Nō enī
summe bonitatis: que tu ip̄e es
profitemur origine: ex qua oīa:
per quā omnia: in qua oīa: sed
eius participatione dicim⁹ oīa
bona. Nam tua divina essentia
semp̄ caruit ac caret materia: et
non careat forma: forma. s. infor-
mata: forma formarū: forma for-
mosissima: quā dum imprimis
quasi sigillū rebus singulis: eas
sine tui augmenti aut tui detri-
menti mutabilitate proculdubio
a te facis differre. Quicqd̄ au-
tem in natura creaturarū ē crea-
tura tua est. O v̄na trinitas: et

trina vnitas deus: cuius omni-
potentia oia possidet ⁊ regit et
implet que creauit. Nec ideo te
implere omnia dicim⁹ vt te p̄ti-
neant: sed vt ipsa potius a te p̄ti-
neantur: nec particulatim impleas
omnia: nec vllatenus ita putan-
dum est vt vnaqueq; creatura
pro magnitudine portionis sue
capiat te. i. maxima maius ⁊ mi-
nima min⁹: dum sis potius ipse
in oibus siue oia in te. Cui⁹ ois
potentia cōcludit vniuersa: nec
euidendi potentiam tuam: quis
aditum inuenire poterit. Qui
enim te nō habet placatum: ne-
quaq; euadet iratum: sicut scri-
ptum est. Neq; ab oriente neq;
ab occidēte neq; a desertis mō-
tibus qm̄ deus iudex est. Et ali-
bi. Quo ibo a spiritu tuo ⁊ quo
a facie tua fugiam? Immēsitās
diuine magnitudinis tue ista est
vt intelligamus te intra oia: sed
non inclusum: extra oia sed non
exclusus. Et ideo interior es: vt
oia cōtineas: ⁊ ideo exterior es
vt incircūscripte magnitudinis
tue immensitate omnia condu-
das. Per id ergo qđ exterior
es: ostenderis esse creator: p̄ id
vero quod interior es governa-

tor: omnim̄ demonstraris: ac
ne oia que creata sunt: sine te es-
sent: interior es: exterior: nō vt
oia includantur a te: non locali
magnitudine: sed potentiali pre-
sentia: qui vbiq; presens es: et
oia tibi presentia: quāuis quidā
intelligant: quidam vero nō in-
telligant. Inseparabilis ergo
nature tue vnitas: separabiles
non potest habere personas: qđ
sicut es trinitas in vnitāte: ⁊ vni-
tas in trinitate: sic separationem
nō potes habere p̄sonarū. Nō
minantur qđem ille p̄sone aliqñ
singule: sed ita te soluisti deus
trinitas inseparabilem ostēde-
re in p̄sonis: vt nullū tibi nomē
sit in qualib; persona: qđ nō ad
aliam s̄m relationis regulā re-
feratur: sicut pater ad filiū: ⁊ fi-
lius ad patrē: sic spiritus sanct⁹
ad patrem ⁊ filiū verissime re-
fertur. Ea vero nomina: q̄ sub-
stantiam: vel personam: vel po-
tentiam: vel essentiam tuam si-
gnificant: vel quicquid pp̄rie di-
citur deus omnib; p̄sonis equa-
liter p̄ueniūt: vt de⁹ magn⁹: op̄s
etern⁹: ⁊ oia q̄ naturaliter s̄ dō
dicuntur. Nō est ergo aliqđ na-
ture nomē qđ sic tibi deo pa-

Meditationes

tri conuenire valeat: vt aut filio tuo: aut spiritui sancto conuenire ne queat. Dicimus te patrem naturaliter esse deum: sed naturaliter est filius deus: naturaliter et spiritus sanctus: non tamē tres dij: sed vn⁹ naturaliter de⁹ pater et filius et spiritus sanct⁹. Itcirco inseparabilis es sancta trinitas in personis: sensu intelligenda: quāuis voce separabilia habeas nomina: qua pluralē numerum in nature nominibus nullatenus recipis. In hoc enī ostenditur psonas non posse diuidi in sancta trinitate que vn⁹ deus verus est: qz cuiuslibz persone nomen semp ad alteram respicit personam. Si patrem dico: filiū ostendo: si filiū noio: patrem predico: si spiritum sanctū appello: alicuius esse spiritum necesse est intelligi. s. patris et filij. Hec est enim fides vera veniens de sacra doctrina: hec certe est fides catholica et orthodoxa: quā me docuit deus in sinu matris ecclesie: gratia sua.

Oratio ad sanctā trinitatez.
Capitulum. xxx.

i **Inuocat ita**

qz dñe te fides mea quā dedisti mihi propter bonitatem tuā ad salutationem meam. Fidelis autem aia ex fide viuit: tenet i spe qd videbit i re. Inuocat te de⁹ meus casta cōsciētia mea: et sua uis amor: fidei mee: quā excusis ignorantie tenebris: ad veritatis intelligentiam perduxisti: et quam a stulta seculi amaritudine eruisti: atqz adhibita tue dulcedinis caritate iocundam mihi et mellifluam reddidisti.

Inuocat te trinitas beata: vox clara: et sincerus amor: fidei mee quam ab ipsis enutrens cunabulis illuminasti semper per illustrationē gratie tue: et qz adaugens confirmasti in me per documenta matris ecclesie. Te inuoco beata et benedicta et gloriosa trinitas: pater et filius et spiritus sanctus: deus: dñs: paraclytus: charitas: gratia: cōcactio. Genitor: genitus: regenerans. Aerum lumen: ex lumine vero: vera illuminatio. Fons: flumen: irrigatio. Ab vno omnia: per vnū omnia: in vno omnia. A quo: per quez: in quo oia. Et uens vita: vita a viuente: viuentium viuificator. Unus a se: vn⁹

ab vno: vnus ab ambob⁹. **On**
a se: on ab altero: on ab vtroq;
Verax pater: veritas filius: ve
ritas spiritus sanctus. **Una** cr⁹
go pater: logos: paradytusq; ef
sentia: vna virtus: vna bonitas:
vna beatitudo: a quo: per quez:
et in quo beata sunt omnia: que
cūq; beata sunt.

Quod deus vera et summa
vita est. Cap. xxxj.

DEUS VE

ra et summa vita
a quo: per quez:
et in quo viuunt
omnia: quecūq; vere et beate vi
uunt. **Deus** bonum et pulchrū:
a quo per quez: et in quo bona
et pulchra sunt. **Deus** cuius nos
fides excitat: spes erigit: chari
tas iungit. **Deus** qui petit: te iu
bes et inueniri te facis: et pulsan
ti aperis. **Deus** a quo auerti ca
dere est: ad quem conuerſi sur
gere est: in quo manere consiste
re est. **Deus** quem nemo amit
tit nisi deceptus: nemo querit ni
ſi admonitus: nemo inuenit niſi
purgatus. **Deus** quem noſſe vi
uere est: cui ſeruire regnare est:
quem laudare ſalus et gaudium

anime est. **Te** labijs et corde oi
q; qua valeo virtute laudo: be
nedico atq; adoro: tueq; demer
ite et bonitati pro vniuerſis be
neficijs tuis gratias refero: et
hymnum glorie tue cano sanct⁹
sanctus: sanctus. **Te** iuoco o be
ata trinitas vt venias in me: et
templum me facias dignus glo
rie tue. **Rogo** patrem per filiu
um. **Rogo** filium per patrem.
Rogo spiritum sanctus per pa
trem et filium: vt omnia vicia
elongentur a me: et omnes san
cte virtutes plantentur in me.
Deus irimense a quo omnia: p
quem omnia: in quo omnia fa
cta sunt: viſibilia et inuiſibilia.
Qui opera tua extra circūdas
et intra repleſ: ſupra tegis: et in
fra ſerſ. **Cuſtodi** me opus ma
num tuarum in te ſperantem:
et i tua ſolūmodo miſericordia
confidentem. **Cuſtodi** me queſo
hic et vbiq; nunc et ſemper: in
tus et foris: ante et retro: ſupra et
infra: circūcirca: ita vt in me nul
lus pateat locus inſidijs inimi
corū. **Tu** es deus omnipotens: ca
ſtos et protector omnium in te
ſperantium: ſine quo nemo eſt
tutus: nemo ſo periculis libera

Meditationes

ms. Tu es deus et non est alius deus
preter te: neque in celo sursum: ne
quasi in terra deorsum: qui facis ma
gnalia et mirabilia et inscrutabi
lia quorum non est numerus. Te de
cet laus: te decet honor: te decet
hymnus: tibi omnes angelus: tibi ce
li: et uniuerse potestates: hymni
nos dicunt et laudes indefinenter
cōcinnunt: utpote creator: creatu
re: dño serui: regi milites: te san
ctam et indiuiduam trinitatem om
ni creatura magnificat: omnis spi
ritus laudat.

Claus angelorum et hominum.
Capitulum. xxxij.

Tibi sancti
et humiles corde
tibi spūs et aīe iu
storum: tibi omnes su
perni cives et cuncti beatorum
spirituum ordines: gloriam et ho
nozem suppliciter adorantes cō
cinnunt sine fine. Laudant te dñe
illi supni cives magnifice et ho
norabiliter. Laudat te hō ma
gna portio creature tue. Sed et
ego peccator: hominico: deside
rio magno cupio te laudare: a
mare te opto: amore precipuo.
Deus meus vita mea: fontitudo

mea: et laudatio mea: dignas me
laudare te. Da mihi lumē in cor
de: uerbum in ore: ut cor meum
meditetur gloriam tuam: et lin
gua mea tota die cantet laudes
tuas. Sed quia non est pulchra laus
in ore peccatoris: et quia uir pollu
tus labijs ego sum: munda obse
cro cor meum ab omni iniquitate:
sanctifica me sanctificatio: om
nipotens iterius et exterius: et fac
me dignum laudibus tuis. Sus
cipe benigne et acceptabiliter
de manu cordis et de mentis amo
re: suscipe sacrificium labiorum
meorum: fiatque acceptabile in con
spectu tuo: et ascēdat ad te in odo
rem suauitatis. Memoria tua
sancta et dulcedo iua beatissima
possideat totam animam meam: at
in inuisibilius amorem rapiat eam.
Trāseat de uisibilibus ad inuisi
bilia: de terrenis ad celestia: de
temporalibus ad eterna: trāseat
et uideat uisionem mirabilem. O
eterna uitas: et uera charitas: et
chara eternitas: tu es deus meus
ad te suspiro nocte ac die: tibi in
hibeo tibi intēdo: ad te puenire de
sidero: qui nouit te: nouit ueri
tatem: nouit eternitatem meam. Tu ue
ritas super omnia presidens: que ui

debimus: sicuti es cum p̄transie
rit hec vita ceca et mortalis: in
qua dicitur nobis: ubi est deus
tuus? Et ego dico: deus me⁹ ubi
es? Respiro i te paululum cum
effundo super te animā meā: in
voce exultationis et cōfessionis
soni epulātis et festiuitatem ce
lebrantis: et adhuc tristis est: q̄
relabitur et fit abissus: vel quin
potius sentit se adhuc esse abis
sum. Dicit ei: fides mea quā ac
cendisti i nocte ante pedes me
os. Quare tristis es aia mea: et
quare turbas me? spera i deo:
lucerna pedibus meis verbum
eius. Spa et pseuera donec per
transeat nox mater iniquoz: do
nec pertrāseat ira dei: cuius fui
mus aliquando filij. Fui⁹ eni
aliquando tenebre: donec tran
seant iste penitus quaz̄ residua
adhuc trahimus in corpore p̄
pter peccatum mortuo: donec
aspiret dies et inclinentur ym
bre: spera in domino: mane asta
bo: et contemplanbo: semper q̄
confitebo: ei. Mane astabo et
videbo salutare vultus mei deū
meuz: qui viuificat mortalia cor
pora nostra: propter inhabitantē
tem spiritum eius in nobis: vt

iam simus lux: dum adhuc spe
salui facti sumus et filij lucis et fi
lij diei: non noctis: neq̄ tenebra
rum. Fuimus enim aliquando
tenebre: nunc autē lux in te de⁹
noster: et tamen adhuc per fidē
nec dum per spēm. Spes que
videtur non est spes. Laudant
te dñe illi populi angeloz̄ tuo
rum immortales: et glorificant
nomen tu celestes virtutes: q̄
non habēt opus legere hāc scri
pturā nostram: et cognoscere te
sanctam et indiuiduam trinitatē.
Vident enim faciem tuam sem
per: et ibi legunt sine syllabis tē
porū: quid velit eterna volūtas
tua: legunt: eligūt et diligunt: sem
per q̄ legūt et nunq̄ p̄terit id
quod legunt. Eligēdo et diligēdo:
legunt ipsam immutabilitatem
cōsiliij tui: et nō claudet codex eo
rum: nec plicabit liber eoz: quā
tu ipse illis: hoc es: et eris i eter
nū. O beate nimium ille celorum
virtutes que laudare te p̄nt san
cte et purissime: cū nimia dulce
dine et ineffabili exultatiōe: ide
laudant vnde gaudent: q̄ semp
vidēt vñ gaudere valeāt et lau
dare. Hos vero mole carnis
pressi: et procul a vultu tuo i hac

Meditationes

peregrinatione positi: atq; per mundanas varietates distenti: digne laudare nequimus: laudamus tamen per fidem non per speciem. illi vero angelici spiritus per speciem non per fidem. Hoc enim caro facit ut multo aliter laudemus quam illi. Sed et diuersis modis laudes dicamus: tu vnus es deus creator omnium cui sacrificium laudis in celo et in terra offertur: peruenit tamen misericordia tua ad eorum consortium cum quibus te semper videbimus: et sine fine laudabimus. Tribue domine ut donec in hoc fragili corpore positus sum: laudet te cor meum: laudet te lingua mea: et omnia ossa mea dicant. domine quis similis tui? Tu es deus opus quem trinum in personis: et vnum in substantia deitatis: colimus et adoramus. patrem ingenitum: filium de patre vnicentum: spiritum sanctum de utroque procedentem: et in utroque permanentem. sanctam et indiuiduam trinitatem: vnum deum omnipotentem: quicum non essemus potenter fecisti nos: et cum perditis fuisset culpa nostra: pietate et bonitate tua mirabiliter recuperasti nos ne finas nos esse ingratos obsecro tantis beneficijs et indignos tam multis miserationibus. Te deprecor: supplico: et rogo: auge fidem: auge spem: auge charitatem. Fac nos per ipsam gratiam tuam semper in fide stabiles: et in opere efficaces: ut per fidem rectam: et condigna fide opera: ad vitam te miserante perueniamus eternam: ut ibi videamus gloriam tuam: sicuti est: adoremus maiestatem tuam: et dicamus pariter: quos dignos feceris videre gloriam tuam. Gloria patri qui creauit nos. gloria filio qui redemit nos. gloria spiritui sancto qui sanctificauit nos. gloria summe et indiuidue trinitati cuius opera inseparabilia sunt: cuius imperium sine fine manet. Te decet laus: te decet hymnus. tibi debetur omnis honor: tibi benedictio et claritas. tibi gratiarum actio. tibi honor virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum amen.

¶ **H**ic conquerit homo quod non compungitur in contemplatione ex quo angeli quoque tremunt deum videntes.

Ignosce

domine: ignosce
peccata: ignosce et mi
serere: parce igno
rantie mee: et multe imperfecti
ont mee. Noli me tanquam teme
rarium reprobare quod audeam
seruus utinam vel bonus: et non
etiam inutilis et malus: et ideo
valde malus: quia te omnipotentem
deum nostrum: terribilem
et nimis metuendum sine con
tritione et lachrymarum
fonte: sine reuerentia debita et
tremore laudo benedico atque ad
doro. Si enim angeli te adorant
et laudantes tremunt mira
exultatione repleti. ego peccator
dum tibi assisto: laudes di
cos: sacrificium offero: cur non
corde paueo: vultu palleo: labi
is tremo: toto corpore inhorreo
sicut ab ortis lachrymis cor
ram te indefinenter lugeo: Solo
lo: sed non valeo: quia nequeo
quod desidero. Hinc enim mecum
vehementer admiro: dum te
nimis terribiles oculis fidei cer
no. Sed quis hoc sine ope gra
tie tue? vniuersa enim salus no
stra magna misericordia tua.

Abiserum me: quomodo sic in
sensata facta est anima mea: ut
non terreatur terrore nimio: dum
stat ante deum: et suas illi lau
des deiciat? Abiserum me:
quomodo sic induruit cor me
um: ut oculi mei indefinenter
non producant flumina lachry
marum: dum conseruus sermo
cionatur coram domino suo. Ho
mo cum deo: creatura cum crea
tore. qui factus est ex limo: cum
eo quod omnia fecit ex nihilo? Ec
ce domine pono me ante te: et
quid in secretis deus me sentio: fra
ternis auribus non taceo. Tu
diues in misericordia: et largus
in premijs: da mihi de bonis tu
is ut ex eis seruiam tibi. Non
enim aliunde possumus seruire
neque tibi placere nisi de tuo mu
neris. Confige queso timore tuo
carnes meas: letetur cor meum
ut timeat nomen tuum. Et inaz
sic te timeret peccatrix anima:
quo modo ille vir sanctus qui
dixit. Semper enim quasi tumen
tes super me fluctus: timui de
um. Dato: enim omnium bono
rum deus: da mihi inter laudes
tuas fontem lachrymarum: simul
cum cordis puritate et mentis

Ad meditationes

iubilatione: vt perfecte te dili-
gens ⁊ digne te laudans: ipso
cordis palato sentias: gustem ⁊
sapias: q̄z dulcis ⁊ suavis es do-
minificus scriptum est. Gusta-
te ⁊ videre qm̄ suavis est dñs.
Beatus vir q̄ sperat in eo: bea-
tus populus qui scit iubilatiōez:
beatus vir cuius ē auxiliū abs-
te: ascēliones in corde suo dispo-
sui in valle lachrymarum: in loco
quē posuit. Beati mūdo corde
qm̄ ipsi deū videbūt. Beati q̄
habitant in domo tua dñe: in se-
cula seculorum laudabuunt te.

Oratio cor: multum mouens
ad deuotionez ⁊ diuinū amorē.

Capitulum. xxxiiij.

Esu no-

stra redēptio: a-
mor: ⁊ desideriu:
deus de deo: ade-
sto mihi famulo tuo. Te inuoco:
ad te clamo clamore magno in
toto corde meo. Te inuoco in
aiam meā: intra in eā: ⁊ coapta
eā tibi: vt possideas eā sine ru-
ga ⁊ sine macula. Adūdissimo
nāqz dñs nūda debet habitas-
tio. Sanctifica ergo me: vas tu-
um quod fecisti: de malitia eua-

cia: imple de gratia: ⁊ plenum
conserua: ita vt dignum habi-
tationis tue efficiar tēplum hic
⁊ in perpetuum. Dulcissime. be-
nignissime. amantissime. charis-
sime. potentissime. desideratissi-
preciosissime. amabilis. pulcher-
rime. tu melle dulcor. lacte ⁊ ni-
ue candidior. nectare suauior.
gēmis ⁊ auro p̄ciosior. cūctisqz
terrarum diuinis ⁊ honoribus
mihi carior. Quid dico de me
us: vna spes mea. tam grandis
misericordia mea. Quid dico
dulcedo felix ⁊ securus: quid di-
co dum talia dico? Dico quod
valeo. s̄ non dico quod debeo.
utinam posses talia dicere q̄lia
illi hymnicidi angelorū chori.
O q̄z libenter me in tuis laudi-
bus totum effunderem. O q̄z
deuotissime illa celestis melo-
die cantica: ad laudem ⁊ glori-
am nominis tui in medio ecclē-
sie infatigabilis perorarem. S̄
quia talia non possus. nunquid
tacebo? Ac tacentibus de te: q̄
ora muto: um resoluio: ⁊ linguas
infantium facis disertas. Et ta-
centibus de te quoniam ipsi lo-
quaces muti sunt: euz non tuas
laudes dicunt. Quis digne te

laudare potest? **O** ineffabilis
virtus et sapiētia patris. Et quo
niam nulla inuenio verba qui
bus te sufficienter valeam ex
planare: cūcti potens et omniſci
um verbum. dicam interim quō
valeo: donec iubeas me venire
ad te: vbi poſſim dicere quod
te decet: et me oportet. Et ideo
ſuppliciter rogo: vt non respici
as mē ad id quod modo dico: ſed
ad id quod dicere opto. Cupio
enim deſiderio magno: de te lo
qui quod oportet et decet: quia te
decet laus. te decet hymnus. tibi
etiam debet omnis honor. Scis
ergo occultorum: cognitor de
us: quoniam celo terra: et omni
bus que in ea ſunt: tu mihi acce
ptior: tu mihi amabilior es. dili
go enim te ſuper celum et terrā
et cetera omnia que in eis ſunt.
Imo amore nominis tui que trā
ſitoria ſunt: proculdubio aman
da non ſunt. Amo te deus me
amorem magno: magiſque te ama
re cupio. **S**ed mihi vt amem te
ſemper quantum volo: quantum
debeo: vt tu ſolus ſis tota inten
tio mea et omnis meditatio mea
Te mediter per dies ſine ceſſa
tione: te ſentiam per ſopores in

nocte: te alloquatur ſpiritus me
us: tecum ſabuletur mens mea.
Lumine ſancte viſionis illuſtre
tur cor meum: vt te rectore. te
duce: ambulem de virtute in vir
tutem. tandemque videam te de
um deorum in ſyon. nunc qui
dem per ſpeculum in enigmate:
tunc autem facie ad faciem: vbi
cognoſcam te ſicut et cognitus
ſum. **B**eati mundo corde: quo
niam ipſi deum videbunt. **B**ea
ti qui habitant in domo tua do
mine: in ſecula ſeculorum lauda
bunt te. **R**ogo itaque te domine
ne per omnes miſerationes tuas:
a quibus de morte eterna li
berati ſumus. mollifica cor meum:
durum et lapideum. ſaxeu
m et ferreum. tua ſacraſſima et po
tenti vnctione: et fac me pro igne
compunctionis coram te: omni
hora: hoſtiam viuam fieri. **F**ac
me in tuo conſpectu cor contri
tum et humiliatum ſemper ha
bere cum lachrymarum abundan
tia. **F**ac me ex tuo deſiderio
huic mundo funditus extingui:
et tranſeuntium rerum obliuiſci
pro magnitudine timoris et amo
ris tui: vſque adeo: vt de tempo
ralibus non luceam nec gaudeam: nec

Meditationes

metuam aliquid temporale: nec diligam: nec bladis corumpar nec aduersis concutiar. Et quia tua valida est ut mors dilectio: abso: beat queso mentem meam ab omnibus que sub celo sunt: ignita et melliflua vis amoris tui: ut tibi soli inbercam: solaque suauitatis memoria pascar: descendat domine descendat per cor: descendat in cor meum odor tuus suauissimus: ingrediatur amor tuus mellifluus. Veniat mihi tui saporis mira et inenarrabilis fragantia. que semper nas in me suscitet cupiditatem: et ex corde meo perducatur ad salutem aque in vitam eternam. Immensus es domine: et ideo sine mensura debes amari: et laudari ab his quos tuo precioso sanguine redemisti. Amator hominum benignissime: clementissime domine: et equissime iudex cui omne iudicium dedit pater sapientissimo tue equitatis iudicio discernis hoc rectum et iustum esse: ut filij huius seculi notis et tenebrarum prestantiori desiderio: virtute atque studio diligant et querant pictures diuitias: et fugitios honores: quam nos

serui tui diligamus. te deum nostrum per quem facti et redempti sumus? Si enim homo hominem tanta diligit dilectione: ut alter alterum vix patiatur abesse: si sponsa: sponso: tanto conglutinetur mentis ardore: ut per magnitudine amoris: nulla perfrui valeat requie: chari sui absentiam: non sine magno merore ferens: qua ergo dilectione: quo studio: quo seruetur anima quam desponsasti tibi fide et misericordionibus: debet diligere te vix deum et pulcherrimum sponsum: qui nos sic amasti et saluasti: qui pro nobis tot tanta et talia fecisti? Quamquam autem hec infima habeat suas delectationes: suosque amores. non tamen tali modo delectant sicut tu deus noster. In te enim delectatus ususque amor tuus suavis est: et quietus. nam pectora que post deum dulcedine et suauitate et tranquillitate repleo. Contra amor seculi et carnis: anxius est et perturbatus. animas certe quas ingredis getas esse non patitur. Semper in suspicionibus: et perturbationibus: variisque timoribus sollicitat eas. Tu itaque es delectatio

fectorum. et merito: quies. n. va
 lida est apud te et imperturba
 lis vita. Qui intrat in te bone
 dne: intrat in gaudium dni sui:
 et no timebit amplius: s; habe
 bit se optime in optimo loco di
 cens. Hec requies mea in secu
 lum scilicet: hic habitabo qm elegi
 ca. Et illud. Dns regit me et ni
 hil mihi deerit: i loco pa: cue ibi
 me collocavit. Dulcis xpe: boe
 iesur: reple semp queso: cor meū
 inextinguibili dilectione tua: cō
 tinuus recordatiōe tua: adeo vt
 sicut flāma vres: totus ardeam
 in tui amoris dulcedine: que et
 aque multe in me nūq; possunt
 extinguere. Fac me dulcissime
 dne amare te: et desiderio tuo
 deponere pōdus oium carna
 lum desiderioꝝ: et terrenarum
 cupiditatioꝝ: gratissimā sarci
 nam: que ipugnant et aggrauāt
 miserā aiām meā: vt post te ex
 peditus in odore vnguentoꝝ
 tuoꝝ: currēs vsq; ad tue pul
 chritudinis visionē: efficaciter
 satiādus: q̄stonus: te quoq; du
 ce merear puenire. Uno enim
 amoris: alter bonus: alter ma
 lus: alter dulcis: alter amarus:
 nō se simul in vno cupiūt pe

ctore. Et ideo si q̄ pter te aliud
 diligit. nō est charitas tua de us
 in eo. amor: dulcedinis et dulce
 do amoris: amor: nō crucians s;
 delectans: amor: sincere et caste
 pmanēs in seculis: scilicet: amor: q̄
 semp ardes et nūq; extingueris.
 Dulcis xpe bone iesu: charitas
 deus me: accēde me totū igne
 tuo: amore tuo: suauitate et dul
 cedine tua: iocūditate et exulta
 tiōe tua: voluptate et cupiditanti
 a tua. q̄ scā ē. et bona. casta ē. et
 mōa. trāquila ē et secura. vt tot
 dulcedine amoris tui plen⁹. to
 tus flāma charitatis tue succeri
 sus. diligā te deū meū ex toto
 corde meo. totisq; medullis p
 cordiū meoꝝ. hñs i te corde. in
 ore. et p. oculis meis sp et vbiq;
 ita vt nullus pateat in me loc⁹
 adulterinis amorib⁹. Audi de⁹
 me⁹. Audi lumē oculoꝝ meoꝝ
 rū. Audi q̄ peto et da q̄ petam
 vt audias. p̄die et misericordissi
 me dne: ne efficiaris mihi iexo
 rabilis ppter peā mea. s; ppter
 bonitates tuā: suscipe pces sui
 tui: et da mihi effectū petitionis
 mee et desiderij mei: intercedē
 te et orāte et ipetrāte glōsa vgi
 ne genitrice tua Maria dnā

Adeditationes

mea: cum omnibus factis tuis.
Et men.

Oratio deuotissima ad laudes habendas.

Capitulum. xxxv.

Criste ^{do}mie
verbu patris: q
venisti in hunc
mundum ptores
saluos facere: rogo te p indulgentissima misericordie tue viscera: emenda vita mea. meliora actus: componere mores: tolle quod mihi nocet. et tibi displicet: et da quod nosti tibi placere et mihi pdesse. Quis potest facere mundum de imundo conceptu semine: nisi tu solus? Tu es deus opus infinitae pietatis. qui iustificas impios et viuificas mortuos ppter peccatum qui mutas peccatores: et non sunt. Tolle ergo de me quicquid tibi displicet in me. imperfecta. n. mea plurima vident oculi tui. Absit te queso manus pietatis tue in me: et tolle de me quicquid offendit oculos pietatis tue in me. Quia te dominus est sanitas: et infirmitas mea. Illa precor: serua: ista sana. Sana me domine et sanabor: saluum me fac et saluus ero: tu q

infirma sanas et sanata seruas tu qui solo nutu tuo restituras diruta et collapsa. Si. n. dignaris in agro tuo: corde meo: serere bonum semine: necesse est vt manu pietatis tue spinas prius euellas vicioz meorum. Dulcissime. benignissime. amantissime. charissime. desideratissime. amabilissime. pulcherrime. infunde obsecro multitudinem dulcedinis tue et charitatis tue pectore meo. vt nihil terrenum. nihil carnale desiderare vel cogitez. Et te solum ame. te solum habeam in corde et in ore meo. Scribe digito tuo in pectore meo dulces memoriam tuam melliflui notis: nulla vnquam obliuione delendam. Scribe in tabulis cordis mei voluntatem tuam: et iustificaciones tuas: vt te imense dulcedinis dominum: et precepta tua semper et vbiqz habeam p oculis meis. Succede mentem meam igne illo tuo. quem misisti in terram et voluisti vellemeter accedere. vt sacrificium spiritus tribulati: et cordis contriti: ab ortis lachrymis quotidie offeras tibi. Dulcis christe: bone iesu. sic desidero. sicut tota mente mea peto. da amorem tuum sanctum et car

sū. q me repleat teneat. totūq
 possideat. Et da mihi evidens
 signum amoris tui. irriguū la
 chrymarū fontē iugiter emana
 te. ut ipse quoq; lachryme: tuas
 in me testentur amorē. ipse p̄dāt.
 ipse loquantur: q̄s tuas te diligit aia
 mea: dū p̄e nimia dulcedine a
 moris tui: nequit se a lachrymis
 p̄tinere. Remisco: pie dñe illi⁹
 bone mulieris anne: que ad ta
 bernaculū rogatura p̄ filio ve
 nit: de qua scriptura refert. q̄
 vultus eius post lachrymas et
 p̄ces nō sūt amplius in diversa
 mutati. Sed memo: tāte virtutū
 tāteq; p̄stantie: dolore tor: queo:
 et verecūdia p̄fūdō: q̄ me mise
 rā nimis deo: suis iacere itueor.
 Si. n. ita fleuit et in fletu pseue
 rant mulier: q̄ q̄rebat filiū: quō
 plāgere et in plantu p̄sistere d̄s
 aia mea q̄ q̄rit et amat deum: et
 ad eū puenire desiderat? Quō
 gemere ac flere d̄s talis aia que
 q̄rit deū die ac nocte: que p̄ter
 xp̄m nil vult amare? Adixit q̄p
 pe ē: si iā nō facte sunt ei lachry
 me sue panes die ac nocte. Re
 spice ergo et misere mei: q̄ do
 lores cordis mei multiplicati sūt
 Da mihi p̄solationē tuā celestē

et noli sp̄nere peccatricē aiam p̄
 qua mortuus es. Da mihi que
 lo lachrymas ex toto affectu in
 ternas: que p̄cōrū meorum pos
 sint solvere vincula. et celesti iō
 cūditate semp̄ repleāt animam
 meā. Si nō curis veris et p̄fectis
 monachō: quorū vestigia neq̄o
 imitaris: saltē cum deuotio mlie
 ribus quātulacūq; portionē in
 regno tuo merear adipisci. Ve
 nit quoq; mihi in mentē alteri
 us mulieris deuotio mira: q̄ te
 in sepulchro iacentē pio amore
 q̄rebat: que recedentibus disci
 pulis de sepulchro non recede
 bat: que sedebat ibi tristis: et
 merens: et diu multumq; flebat
 et surgens multis lachrymis: ite
 rum iterumq; antra deserti se
 pulchri vigilantibus oculis ex
 plorabat: si forte alicubi te vide
 re posset: quem seruenti deside
 rio querebat. Nam certe semel
 et iterum ingressa sepulchri: vi
 derat: sed nimium amanti non
 satis erat: virtus enī boni ope
 ris perseverantia est. Et q̄ p̄ ce
 teris dilexit: diligendo fleuit: et
 flendo q̄siuit: et querendo per
 severavit. iō p̄ma oīs te iuenire:
 te viderē: te alloq̄ meruit. Et nō

Meditationes

solum hec: sed etiam ipsis discipulis gloriose resurrectionis tue prenuncia extitit: te precipiente et demeter monete. Eade die fratribus meis ut eant in galileam ibi me videbunt. Si ergo ita fleuit et in fletu perseveravit: mulier que viventem cum mortuis querebat: que te manu fidei tangebat: quomodo plangere et in planctu persistere debet; anima que te redemptorem suum iam celo prestantem et ubique regnante: corde creditore confitetur? Quomodo ergo gemere et flere debet talis anima: que te toto corde diligit: teque toto desiderio videre concupiscit? Solum confugium et unica spes miserorum: cui nunquam sine spe misericordie supplicat: presta mihi hanc gratiam: propter te et propter nomen sanctum tuum: ut quotiens de te cogito: de te loquor: de te scribo: de te lego: de te confero: quotiens tui reminiscor: tibi assisto: laudes preces et sacrificium offero: totiens ab orbis lachrymis in conspectu tuo copiose et dulciter fleam: ita ut efficiant mihi lachryme mee panes die ac nocte. Tu quidem rex glorie et omnium virtutum

magister: docuisti nos verbo et exemplo gemere et flere dicens. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Tu fleuisti defunctum amicum: et lachrymatus es valde super peritiam civitatis. Rogo te bone Iesu pro illas benignissimas lachrymas tuas. et pro omnes miserationes tuas quibus mirabiliter nobis perditio subvenire dignatus es: da mihi gratiam lachrymarum quas multum desiderat: et appetit anima mea: que sine dono tuo non potest habere eam: sed per spiritum sanctum tuum: qui dura corda peccatorum mollit et ad fletum compungit. Da mihi gratiam lachrymarum sicut dedisti patribus nostris: quorum vestigia debeo imitari: ut plangam me in omni vita mea: sicut ipsi se planxerunt nocte ac die. Propter merita et orationes eorum: qui tibi placuerunt et devotissime servierunt: miserere mei miserimi et indigni servi tui: et da mihi gratiam lachrymarum. Da mihi irriguum superius et irriguum inferius: ut sint mihi lachryme mee panes die ac nocte. efficiarque in conspectu tuo deus meus: per ignem

compunctionis holocaustū pin-
gue ⁊ medullatum: macter tor⁹
in ara cordis mei: ⁊ tanq̄ pin-
guissimū holocaustum assumar
tibi odorem suauitatis. Da mi-
hi dulcissime fontem irriguum:
fontēq; perspicuum: in quo la-
uetur assidue istud inquinatum
holocaustum. Licet enim me to-
tum tibi obrulerim opitulante
gratia tua: i multis tñ quottidie
offendo ppter nimiam fragili-
tatem meā. Da ergo mihi gra-
tiā lachrymarū benedicte ⁊ ama-
bilis de⁹: precipue ex multa dul-
cedine amoris tui ⁊ cōmemora-
tione misericordiarū tuarū: pre-
para hanc mensam famulo tuo
in conspectu tuo: ⁊ da mihi eā
in potestatem vt quotiens volo
satiar ex ea. Tribue pro pietate
⁊ bonitate tua vt iste calix tuus
inebriās ⁊ preclarus satiet sitim
meam: vt inhiat tibi spirit⁹ me⁹
⁊ ardeat mens mea in amore
tuo: oblitus vanitatis ⁊ miserie.
Audi deus meus: audi lumen
oculorum meorū: audi que pe-
to: ⁊ da vt petam qd audias.
Pie ⁊ exorabilis dñe: ne effici-
ris mihi inexorabilis ppter pec-
cata mea: sed ppter bonitatem

tuam suscipe preces serui tui: es-
da mihi effectum petitiōis mee
⁊ desiderij mei: precibus ⁊ meri-
tis gloriose virginis Marie do-
mine mee ⁊ omnium sanctorū.
Amen.

¶ In ista oratiōe mens huma-
na copiosius compungitur si in
quiete dicatur. Cap. xxxvj

Iesu dñe:

Iesu pie: Iesu bo-
ne: q̄ mori digna-
tus es: ppter pec-
cata nostra: ⁊ resurrexisti ppter
iustificationem nostrā: rogo te p
gloriosam resurrectionem tuā:
resuscita me de sepulchro vicio-
rum ⁊ peccatorum meorū oīum
⁊ da mihi quottidie partem i re-
surrectione: prima vt in resurre-
ctione tua merear veraciter per-
cipere portionem. Dulcissime:
benignissime: amantissime: cha-
rissime: preciosissime: desideratiss-
sime: amabilissime: pulcherri-
me: ascendisti in celum cū trium-
pho glorie tue: ⁊ sedes ad dexte-
ram patris rex potētissime: tra-
he sursum ad te: vt curram post
te in odore vnguentorum tuorū
curram ⁊ non deficiam: te tra-

Meditationes

bente te ducente me currentes: trabe os sitiētis te aie in super na fluenta eterne facietatis: immo trabe me ad te fontem viuū vt inde pro captu meo bibā vnde: semp viuam: deus meus vita mea. Tu enim dixisti ore tuo sancto et benedicto: si quis sitit veniat ad me et bibat. Fons vite da sitiēti aie semper bibere ex te: vt fm sanctam et veridicā pmissionē tuam de ventre meo fluant aque vite. Fons vite reple mentem meam torrente voluptatis tue: et inebria cor meum sobria ebrietate amoris tui: vt obliuiscar que vana sunt et terrena: et te solum iugiter habeas in memoria mea sicut scriptū est. **A**demo: fui dei et delectat⁹ su⁹. Da mihi spiritū sanctum tuum quē significabāt ille aque: quas sitientibus daturum te promiseras. Da queso toto desiderio et oī studio tendere quo te ascendisse post resurrectionem die quadragesimo credimus: vt in presenti quidem miseria solo te near corpore: tecum autē sim cogitatione semper et aueritate: vt ibi sit cor meū: vbi tu es thesaurus meus desiderabilis et incōparabilis multumq; amabilis. In hoc enim magno huius vite diluuiō vbi circūflantib⁹ agitatur pcellis: et non inuenitur fida statio et locus eminentior: vbi pes colūbe valeat aliquatenus requiescere: nusq; tuta pax nusq; securā quies: vbiq; bella et lites: vbiq; hostes: foris pugne: intus tumores. Et q; altera pars sum⁹ celi: altera terre: corruptus qd corumpitur aggrauat aiam. Accirco animus meus socius et amicus meus fatigatus de via veniens: languet et iacet discissus atq; laceratus ab his quas pertransierat vanitatibus esurit et sitit valde: et non habeo quid ponam ante illum: q; pauper sum et mendicus. Tu domine deus meus diues oīum bonorum: et dapium superne facietatis opulentissime largitor: da lasso cibum: collige dispersum: reintegra scissum. En stat ad hostium et pulsat: obsecro p viscera misericordie tue quibus vifitasti nos oriēs ex alto: aperi pulsanī misero manus pietatis tue et iube propiciabili dignatione vt ingrediatur ad te: requiescat in te: reficiatur de te vino cele⁹.

stiq; pane: quo satiatus resum
p;isq; viribus ad superiora con
scendat: & de hac valle lachry
marum penna sancti desiderij
raptus ad celestia regna voli
tet. Assumat domine: assumat
rogo spiritus meus pennas vt
aquile: & volitet & non deficiat:
volet & perueniat vsq; ad deco
rem domus tue: & locum habi
tationis glorie tue: vt ibi sup me
sam refecionis tuius superno
rum pascatur de occultis tuis i
loco pascue tue iuxta flueta ple
nissima: requiescat in te de^o me^o
cor meum: cor mare magnus tu
mens fluctibus. Tu qui impera
sti ventis & mari: & facta est tra
quillitas magna: veni & grade
re super fluctus cordis mei: vt
tranquilla & serena fiant omnia
mea: quatenus vnus bonu meu
amplectar te: & dulce lumē ocu
lorum meorum contempler te:
sine tumultuantium cogitationū
ceca caligine. Confugiat domi
ne mens mea sub vmbra alarū
tuarum ab estibus cogitanonū
huius seculi: vt in tui refrigerij
temperamento absconsa: letabū
da cātet & dicat. In pace in id

ipsum: dormiam & requiescam.
Dormiat obsecro dñe de^o me^o:
dormiat memoria mea ab oib⁹
malis: iniquitatem odiat: iustici
am diligit. Quid enī pulchri⁹:
quidue dulcius: q̄ inter tene
bras huius vite: multasq; ama
ritudines: diuine dulcedini iha
re: & eterne beatitudini inspira
re illic teneri mēte: vbi vera ha
bere gaudia certissimum est?
Dulcissime: amantissime: beni
gnissime: charissime: preciosissi
me: desiderantissime: amabilissi
me: pulcherrime: quando te vi
debo? quando apparebo ante
faciem tuam? quando satiabor
de pulchritudine tua? quando
educes me de hoc carcere tene
broso: vt confitear nomini tuo:
ita vt deinceps nō compūgar?
Quando transibo in illam ad
mirabilem & pulcherrimam do
mum tuam: vbi personat vox le
ticie & exultationis in taberna
culis iustorum? Beati qui habi
tant in domo tua domine: in se
cula seculorū laudabūt te. Bea
ti & vere beati: quos elegisti et
assumpsisti in illam celestem
hereditatem. Ecce sancti tui

Meditationes

Dne florēt ante te sicut liliū. Replentur enim ab ubertate domus tue: et torrente voluptatis tue potas eos: quoniam tu es fons vite: et in lumine tuo vident lumen: usque adeo ut ipsi vident lumen illuminatum per te deus illuminantem: sicut sol effulgeant in conspectu tuo. **Q**uā mira: quā pulchra: quā acceptabilia sunt domus tue habitacula domine virtutum: cupiscit intrare in ea peccatrix anima mea. **D**ne dilexi decorem domus tue: et locum habitationis glorie tue. **U**nā petij a domino: et hanc requiram: ut inhabitem in domo domini omnibus diebus vite mee. **Q**uāmodū ceruus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus: quādo veniam et apparebo ante faciem tuā: quādo videbo deum meū quem sinit anima mea? quādo videbo eum in terra viventium? **I**n ista enim terra morientium videri non potest mortalibus oculis. **Q**uid faciam miser ego grauedine compedis mortalitatis mee constrictus? quid faciam? **D**um sumus in corpore peregrinamur ad deum non habemus hic manentem

ciuitatem: sed futuram inquiremus. **M**oster autem municipalis in celis est. **D**eu mihi: quia incolatus meus prolongatus est: habitauit cum habitantibus cedardar: multum incola fuit anima mea. **Q**uis dabit mihi pennas sicut columbe: et volabo et regescam? **N**ihil mihi tam dulce quam cum domino meo esse. **A**dhi autem adherere deo bonus est. **D**a mihi domine donec his fragilibus assisto mēbris tibi adherere: sicut scriptum est. **Q**ui adheret domino vnus spiritus est cum eo. **P**rebe mihi rogo contemplationis pennas: quibus idutus ad te volitem sursum. **E**t quoniam omne sinistrum deorsum iacet: tene mentem meam ne ad imatenebrose vallis corruat: ne iterueniente umbra terre a te vero iusticie sole separetur: et obducta tenebris nebule prohibeatur alta respicere. **I**ccirco sursum tendo ad pacis gaudia: lucisquē delectabilem et serenissimum statū. **T**ene cor meum manu tua: quoniam sine te ad altiora non rapitur. **I**luc festino ubi summa pax regnat: et iugis tranquillitas rutilat. **T**ene et regem spiritum meum: et assu-

me illum sibi voluntate tuas: ut
te duce ascendat in illam regio-
nem libertatis: ubi pascis israel
in eternis pabulo vitas: ut ibi
vel rapida: cogitatione attingat
te summam sapientiam: super oia
manentem: cuncta transeuntē: et
omnia gubernantem. Sed volu-
ranti ad te aie multa sunt q̄ ob-
strepunt. Jussu tuo domine cō-
tescant mihi oia. Ipsa sibi aia
mea fileat: oia pertranseat: om-
nia que creata sunt transcendat
a se: et pueniat ad te: atq; in te so-
lo creatore oium: oculos fidei fi-
gat: tibi inhiat: tibi intendat: te
meditetur: te contempletur: te si-
bi ante oculos ponat: te sub co-
de reuoluat verum et summum
bonum: et gaudiū sine fine man-
surum. **A**dulte deniq; sunt con-
templationes: quibus aia deuo-
ta tibi: mirabiliter pascitur: sed
in nulla earum ita delectatur et
requiescit anima mea sicut in te
et quando te solus cogitat et con-
templatur. **Q**uā magna multi-
tudo dulcedinis tue domine? q̄
mirabiliter inspiras cordibus
amatorum tuorum? q̄ mira sua-
uitas amoris tui: quo perfrun-
tur illi qui nihil preter te diligūt

nihil querunt: nihil etiam cogi-
tare concupiscūt. Felices illi qui-
bus tu solus spes es: et oē opus
eorum oro. **B**eatus qui sedet
solitarius et tacet: et stat sup cu-
stodiam suam iugiter die ac no-
cte: ut adhuc in hoc fragili cor-
pusculo positus: prelibare vale-
at aliquatenus dulcedinē tuam.
Rogo te per illa saluifera vul-
nera tua que passus es in cruce
pro salute nostra: e quibus ema-
navit ille preciosus sanguis quo
sumus redempti: vulnera hanc
aiam meam peccatricem: p qua
etiam mori dignatus es: vulne-
ra eam igneo et potentissimo te-
lo tue nimie charitatis. **C**uius
est enim sermo dei et efficax: et
penetrabilis: omni gladio inci-
piti. **T**u sagitta electa et gladius
acutissimus qui durum scutum
humani cordis penetrat tua po-
tente vales: confige cor meū in
culo tui amoris: ut dicat tibi aia
mea: charitate tua vulnerata sū-
ta ut ex ipso vulnere amoris tui
uberrime fluant lachryme die
ac nocte. **P**ercute domine pec-
te obsecro hanc durissimam mentē
meam pia et valida cuspede dile-
ctionis tue: et altius ad itima pe-

Meditationes

netra potenti virtute. Et sic de capite meo educ aqua immensam: et de oculis meis verum fontem lacrymarum iugiter manentem: ex nimio affectu et desiderio visionis pulchritudinis tue: ut lugeam die ac nocte: nullam in presenti vita recipiens consolationem: donec te in celesti thalamo merear videre dilectum et pulcherrimum sponsum meum: deum et dominum meum: ut ibi videns gloriosam ad mirabilem et pulcherrimam faciem tuam omni dulcedine plenam: cum his quos elegisti: maiestatem tuam simplex adorem: et illic tandem celesti et ineffabili repletus iubilo eterne exultationis: exclamem cum diligentibus te dicentibus. Ecce quod concupiui iam video: quod speravi iam teneo: quod desideravi iam habeo. Illi namque in celis iunctus sum: quem in terris positus tota virtute dilexi: tota charitate amplexus sum cui toto amore inhesi: ipsum laudo: benedico: atque adoro: qui vivit et regnat deus in secula seculorum amen.

C Deo in tribulatione. L. xxxvij.

Miserere do

mine: miserere pie: miserere mihi miserrimo peccatori: indigna agenti et digna patienti: assidue peccati: et tua flagella quotidie sustinenti. Si penso malum quod die quod feci: non est tantum quod patior: gravius est quod commisi: leuius est quod tolero. Iustus es domine et rectum iudicium tuum: omnia iudicia tua iusta sunt et vera: iustus et rectus tu es domine deus noster: et non est ulla iniquitas in te. Non enim iniuste neque crudeliter affligis nos peccatores omnipotens et misericors domine: quod cum non essemus potenter fecisti nos: et cum preditioni fuisset culpa nostra: pietate et bonitate tua mirabiliter reparasti nos. Scio et certus sum quod vita nostra non te merariis motibus agitur: sed a te domino deo nostro disponitur et gubernatur. Unde tibi cura est de omnibus: precipue de servis tuis qui totam spem suam posuerunt in sola misericordia tua. Te circo obsecro et suppliciter rogo: ut non facias mihi secundum peccata mea: quibus iram tuam merui: sed secundum magnam misericordiam tuam: que superat etiam peccata totius mundi. Tu domine qui

exteri⁹ flagella irrogas da semper
interius indeficientem patien-
tiam: ita ut laus tua non recedat
de ore meo. Misere mei do-
mine miserere mei et adiuua me
sicut tu nosti. quod mihi necesse est
in corpore et in anima: scis omnia:
potes omnia: qui uiuis in secula.
Oratio multum deuota ad fili-
um. Capitulum. xxxviii:

Domine ie-
su xpc fili dei ui-
ui: qui expansis in
cruce manibus propter

propter mortalium omnium redemptionem
hausisti calicem passionis: mihi
hodie prebere digneris auxilium.
Ecce pauper uenio ad te diuites:
miser ad misericordem: ne recedam
vacuus vel contemptus esuriens
incipio: ne desinas de te ieiunus:
samelic⁹ accedo: ne recedas
impastus. Et si antequam comedam
suspiro: da uel post suspiria ut
comedam. In primis dulcissime
Iesu coram magnificentia tue
suauitatis confiteor: aduersum me
iniustitiam meam. Ecce domine
quod in peccatis tuis conceptus et
natus: et tu me abluisti et
sacristi: et ego postea me ma-

ioribus sordidavi peccatis. Sui enim
in necessariis nauis postea in
spontaneis uolutatus: sed tue
domine miserationis non immerito:
tulisti me de domo patris mei
carnalis: et de tabernaculo
peccatorum: et inspirasti mihi ut
sequer te cum generatione que
rentium faciem tuam ambulanti-
um semitam rectam: comoranti-
um inter lilia castitatis: et tecum
discubentium in cenaculo altissime
paupertatis. Et ego tot beneficiorum
ingratus: post religionis ingressus
multa commisi illicita: multa
propterea perpetravi nefanda: et
ubi peccata emendare debui: peccata
peccatis addidi. Hec sunt mala
mea domine quibus exhonoraui te:
et masculaui me: que ad imaginem
et similitudinem tuam creasti:
superbia: uanagloria: et cetera
multa alia mala: quibus vexasti
et affligisti: laetati et destruxisti
infelix anima mea. Ecce domine
iniquitates mee supergressae sunt
caput meum: et sicut onus graue
grauate sunt super me: et nisi tu
cui propitium est misereri semper
et parare dextram tue maiestatis
superponas: mergi cogor miserabiliter
in profundum. Attende

Domine deus et vide quoniam sanctus
 et ecce insultat aduersus me inimicus
 meus dicens. deus dereliquit eum: persequar et comprehendam eum: quia non est qui eripiat. Et tu domine usquequo conuertere et eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam: miserere filio tuo quem in dolore non modo dico peperisti: et noli attendere malum meum ut obliuiscaris bonum tuum. Quis est pater qui filium non liberet: aut quis filius quem pater pietatis: baculo non corripit? Ergo pater et domine licet peccator: sum non possum non esse filius tuus: quia tu me fecisti et refecisti: sicut peccati emenda me. et prius flagello emendatum: trade me filio tuo. Nunquid obliuisci potest mater infantem uteri sui? Et certe si illa oblita fuerit: tu pater pro misisti te non obliuisci. Ecce clamor et non exaudis me. dolore crucior: et non consolaris me. Quid dicam vel quid faciam miserimus? Ego tanto destitutus solatio proiectus sum a facie oculorum tuorum. Deu me de quanto dono in quantum malum cecidi:

quo tendebam: et quo uenerunt: ubi sum: et ubi non sum: ad quem aspiravi: et nunc in quibus suspiro? Quesiui bona: et ecce turbatio. Ecce iam morior: et iesus non est mecum. Et ecce melius est mihi non esse quam sine iesu esse.

Melius est non uiuere quam uiuere sine uita. Et tu domine iesu ubi sunt misericordie tue antiquae? nunquid irasceris mihi in finem? Placare obsecro: et miserere mei: et non auertas faciem tuam a me: qui pro me redimendo non auertisti faciem tuam ab increpationibus et conspuentibus in te. Fateor: quia peccavi: et conscientia mea meretur damnationem: et penitentia non sufficit ad satisfactionem: sed certum est quod misericordia tua superat omnem offensionem. Noli queso precesse me domine scribere aduersum me amaritudines meas: ut intres in iudicium cum seruo tuo secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Ne mihi misero cui uenerit dies iudicij: et aperti fuerint libri conscientiarum: cum dicetur de me. Ecce homo et opera eius.

Quid facias tunc domine deus meus: cum

meus: cum celi reuelabunt iniquitatem meam: et aduersum me terra confurget? Ecce nihil respondere potero: sed demisso capite pre confusione coram te stabo trepidus: et confusus. **H**ec me miserum quid dicas? clamabo ad te domine deus meus. **Q**uare tacens consumor? **U**erumtamen si locutus fuero non quiescet dolor meus: et si tacuero amarissima amaritudine crucior: interius **P**lagae anima mea sicut uidua super virum pubertatis tue. **V**lula misera et plora quam dimisit te sponsus tuus. **I**. xps. **I**ta omnipotentis ne irruas super me: quoniam nunquam capi posses in me. **L**ertere est in toto me: quod posset tollerare te. **N**on despicere ne desperem: sed sperando respirem. **E**t si ego commisi: unde me damnare potes: tu non amisisti: unde saluare soles. **T**u dumine non vis mortem peccatorum: nec letaris in perditione morientium: imo ut mortui uiuerent tu mortuus es: et mors tua peccatorum mortem occidit. **E**t si ipsi te moriente vixerunt: obsecro domine ut ego te uiuente non moriar. **A**uerte manum tuam de al-

to: et libera me de manu inimicorum meorum: ne supergaudeant mihi et dicant: deuorabimus eum. **Q**uis unquam bone iesu de tua misericordia diffidat: qui cum inimici tui essemus redemisti nos in sanguine tuo et reconciliaisti nos deo? **E**cce sub tue misericordie umbra protectus ad thronum glorie veniam postulans: curro clamans et pulsans: donec miserearis mihi. **S**i enim ad veniam nos vocasti veniam non querentes: quanto magis veniam impetrabimus postulantes? **N**on memineris dulcissime iesu tue iusticie aduersus peccatorem tuum: sed esto memor benignitatis tue aduersus creaturas tuam. **N**on memineris ire aduersus reum: sed memor esto miserationis tue aduersus miserum. **O**bluiscere superbum prouocantem: et respice miserum iuocantem. **Q**uid enim est iesus nisi saluator? **E**rgo iesu per te metipsum exurge in adiutorium mihi: et dic anime mee salus tua sus. **A**dulterum domine de tua bonitate presumo: quam tu ipse doces petere: querere: et pulsare: et ideo tua oratione admonitus peto quod et

Adeditationes

pulso. Et tu domine qui iubes petere: fac accipere: consulis: querere da et inuenire: doces pulsare aperi pulsanti: et confirma me infirmum. restaura me perditum. suscita me mortuum. et omnes sensus meos. cogita et actus dirigere et gubernare digneris in beneplacito tuo. ut de cetero tibi seruiam tibi vi uam tibiq; me tradas. Scio domine mi quia ex hoc quod me fecisti: debeo tibi me ipsum. et quia redemisti. et pro me homo factus es. deberes tibi plus q; me si haberem. quanto tu maior: es pro quo dedisti te ipsum. Ecce nec plus habeo: nec quod habeo dare tibi possum sine te sed accipe me tu: et trabe me ad te. ut tuus sim imitatione et directione. sicut tuus sum conditione et creatione. Qui uiuis et regnas in secula.

Oratio utilis. Cap. xxix.

Domine

deus omnipotens: qui es trinus et unus: qui es semper in omnibus: et eras ante omnia. et eris semper: in

omnibus deus benedictus in secula: tibi commendo hodie et omni tempore animam meam: corpus meum: visum: auditum: gustum: odoratum: et tactum. omnes cogitationes meas: affectiones: locutiones: actiones: omnia exteriora et interiora: sensum et intellectum: memoriam meam: fidem et credulitatez meam: et perseuerantiam meam: in manus potentie tue: ut custodias ea diebus et noctibus: horis atq; momentis. Exaudi me trinitas sancta: et conserua me ab omni malo: ab omni scandalo: et ab omni mortali peccato: ab omnibus insidijs et infestationibus demonum: et inimicorum visibilibum et inuisibilibum: per orationes patriarcharum: per merita prophetarum: per suffragia apostolorum: per constantiam martyrum: per fidem confessorum: per castitatem virginum: et per intercessionem omnium sanctorum qui tibi placuerunt ab initio mundi. Expelle a me iactantiam mentis: et auge compunctionem cordis: minue superbiam meam: et perface in me humilitatem veram: suscita

39

in me fletum: mollifica cor me-
 um durum & lapideum: libera
 me domine & aniam meam ab
 omnibus insidijs inimici: & cō-
 serua me in tua voluntate. So-
 ce me dñe voluntatem tuam fa-
 cere: q̄ deus me⁹ es tu. Da mi-
 hi domine sensus perfectum &
 intellectum vt suscipere valeas
 profundam benignitatem tuam.
 Illud da mihi petere q̄ te au-
 dire delectet & mihi expediat.
 Da mihi lacrymas et toto af-
 fectu que peccatorum meorum
 possunt dissoluerē vincula. Au-
 di dñs meus & deus meus. Au-
 di lumen oculorum meoꝝ. Au-
 di que peto: & da: vt quod peto
 exaudias. Si despicias pereō: si
 respicias viuo. Si iustitiam meā
 requiris mortuus scico: si eum
 misericordia respexeris scien-
 tes resuscitas de sepulchro. Ad
 odium in me longe fac a me: & ca-
 stitatis ac continentie spiritum
 in ere in me: vt quodcunq; pe-
 titero in ipsa petitione te non of-
 fendam. Tolle a me quod no-
 cet: & prebe quod iuuat. Presta
 mihi domine medicinam: vnde
 mea possunt curari vulnera. Da
 mihi domine furorem tuū: co-

dis compunctiones: mentis hu-
 militatem: & conscientiam pu-
 ram. Presta mihi domine vt
 firmam semper tenere valeam
 charitatem & mala mea non ob-
 liscar: aliena non requiram.
 Parce anime mee: parce ma-
 lis meis: parce peccatis meis:
 parce criminibus meis. Visi-
 ta me infirmum: cura me egrus
 sana me languentem: & suscita
 me mortuum. Da mihi domi-
 ne cor quod te timeat: mentem
 que te diligat: sensum qui te in-
 telligat: aures que te audiant:
 oculos qui te videant. Misere-
 re mei deus misere mei: & respi-
 ce me de sede sancta maiestatis
 tue & tenebras cordis mei ra-
 dio splendoris tui illumina.
 Da mihi domine discretionē
 discernendi inter bonum & ma-
 lum: & concede vt sensum habe-
 am peruigilem. Peto a te do-
 mine remissionem omniū pec-
 catorum meorum: per quas mi-
 hi fiat ppinatio in tempore ne-
 cessitatis & angustie mee. San-
 cta & immaculata virgo dei
 genitrix Maria & mater do-
 mini nostri iesu xpi iteruenire
 pro me digneris apud illū cui⁹

Ad meditationes

meruisti effici templum. Sancte michael: sancte gabriel: sancte raphael. Sancti chori angelorum atque archangelorum: patriarcharum atque prophetarum: apostolorum: euangelistarum: martyrum: confessorum: sacerdotum: leuitarum: monachorum: uirginum: omniumque iustorum: per illum qui vos elegit: et de cuius contemplatione gaudetis: vos rogare presumo: ut pro me culpabili ipsi deo supplicare dignemini quatenus de faucibus diaboli: et de morte perpetua merear liberari. Largiri mihi digneris domine perpetuam vitam secundum clementiam benignissimam misericordiam tuam. **Da** domine iesu christe sacerdotibus concordiam: regibus et principibus iuste iudicantibus tranquillitatem et pacem. **Pro** domine pro uniuersa sancta ecclesia catholica: pro uiris et feminis: pro religiosis et secularibus: pro omnibus rectoribus christiano: cunctisque in te credentibus: qui pro amore tuo sancto laborant: ut perseverantiam boni operis obtineant. **Pre**sta domine rex eterne uirginibus castitatem: deo dicatio con-

tinentiam: coniugatis sanctimoniam: penitentibus indulgentiam: uiduis: et orphanis sustentationem: pauperibus protectionem: peregrinantibus reditum: lugentibus consolationem: defunctis fidelibus requiem sempiternam: nauigantibus in portum: venire salutis: optimis ut in bonitate semper consistant: bonis et mediocribus ut meliores fiant: prauis agentibus et delinquentibus ut ego miser sum ut cito se corrigant. **O** dulcissime et misericordissime domine iesu christe fili dei uiui redemptor mundi et ter omnes et opera omnia me miserum peccatorem confiteor: sed tu clementissime pater et summe: quod omnium misericors: non me patiaris a tua misericordia fieri alienum. **Et** tu domine rex regum qui inducias viuendi prestas: corrige dimihi deuotionem tribue: excita in me mentem que te requiratur te desideret: et te qui es ubique totus trinus et unus semper: pro omnibus amet te timeat: tuamque voluntatem faciat. **Pre**cipue ergo domine sancte pater deprecor: quod es benedictus et gloriosus per omnia secula: ut omnes qui mei

Meditationes

deus & gratias offero ne sis mihi donum tuum infructuosum: quod tua spontanea dedisti voluntate: perface quod incepisti: & dona quod me benigne preueniendo immeritum desiderare fecisti. Conuerte benignissimum meum torporem in feruentissimum tui amorem. Ad hoc clementissime tendit hec oratio mea: hec memoria & meditatio beneficiorum tuorum: ut accendas in me tuum amorem. Tua me domine bonitas creauit: tua misericordia creatum ab originali peccato mundauit: tua patientia post illam emundationem baptismi in alijs peccatoribus sordibus inuolutum hactenus tolerauit: nutriuit & expectauit. Expectas tu bone domine correctionem: expectat anima mea ad penitendum: ad bene uiuendum tue gratie inspirationem. Deus meus: creator meus: torerator: & nutritor meus: te suscipio: te desidero: ad te suspiro & concupisco: & sicut pupillus benignissimi patris orbatu presentia: flens & ciulans incessanter eius dilectam faciem toto corde amplectitur: sic ego

non quantum debeo: sed quantum queo memor passionis tue: memor alaparum tuarum: memor flagellorum: memor uulnorum tuorum: memor qualiter pro me occisus: qualiter conditus: qualiter sepultus: similis memor tue gloriose resurrectionis & admirabilis ascensionis: Nec indubitata fide teneo: exilij mei erumnas defleo: spero tui aduentus solam consolationem: ardentem desidero tui uultus gloriosam contemplationem. Deu mihi quod videre non potui dominum angelorum humiliatum ad conuersationem hominum: ut homines exaltaret ad conuersationem angelorum: cum deus offensus mouebatur: ut peccator uiueret. Deu quod tam admirabili: tam inextimabili pietati obsistere non merui. Cur o anima mea te presertim non transfigit gladius doloris acutissimi cum ferre non posses vulnerari lancea latus tui saluatoris: cum videre nequies violari clauis pedes & manus tui plasmatoris: cum horrore effundi sanguinem tui redemptoris: cur non es inebriata lachrymarum amarum

ritudine cum ille potaretur a
maritudine fellis? Cur non es
compassa charissime virgini:
dignissime matri eius dignissi-
me domine tue? Domina mea
misericordissima quos fontes
dicam erupisse de eius pudicis
fimis oculis: cum attenderes vni-
cum filium tuum innocentem
coram te ligari: flagellari et ma-
ctari? Quos fletus credam per-
fudisse pijsimum tuum vultu:
cum suspicares eundem filium
tuum deum et dominum tuum
in cruce sine culpa extēdi et car-
nes de carne tua ab impijs cru-
deliter defecari? Quibus sin-
gultibus extimabo purissimum
pectus tuum vexatum esse cum
tu audires: Mulier ecce filius
tuus: et discipulus: ecce mater
tua? Cum acciperes discipulus
pro magistro: seruum pro do-
mino? Etiam cum felice Jo-
seph dominum meum de cruce
deposuissem: aromatibus co-
didissem. in sepulchro collocas-
sem: vt saltem prosecutus vel
consecutus essem: vt tanto fu-
neri non defuisset aliquid mei
obsequij. Etiam cum beatis
mulieribus corusca visione an-

gelorum essem territus: et au-
dissem nuncium dominice res-
urrectionis: nuncium mee co-
solationis: nuncium tam ex pec-
tatum: nuncium tam desideras-
tum. Etiam inq̄ audisses ex
ore angeli. Nolite timere vos
iesum queritis crucifixum: sur-
rexit: non est hic. Benignissi-
me: suauissime: serenissime qua-
do restaurabis mihi: quia non
vidi illam beate tue carnis in-
corruptionem? quia non fui de-
osculatus loca vulnerum: fixu-
ram clauorum? quia non resper-
si lachrymis gaudij cicatrices
corporis veri? Admirabilis: in-
estimabilis: incomparabilis qua-
do consolaberis et compelles
me a dolore meo? Non enim
capit in me dolor meus quādu
peregrinus suus a domino meo
Heu mihi domine heu anime
mee: recessisti. consolator: anime
mee: nec vale dixisti. Ingredi-
ens vias tuas benedixisti tuis:
nec affui. Elevationis manibus
a nube susceptus es in celum:
nec vidi. Angeli promissere-
runt te rediturum: nec audiui.
Quid dicam? quid facias? quo
vadam? Ubi cum queraz? vel

Meditationes

quando inueniam? Quem rogabo? Quis nunciabit dilectio: quia amore langueo? Defecit gaudium cordis mei. Versus est in luctum risus meus: defecit caro mea et cor meum: deus cordis mei et pars mea deus in eternum. Renuit consolari anima mea nisi de te dulcedo mea.

Quid enim mihi est in celo: et a te quid volui super terram? Te volo: te spero: te quero: tibi dixit cor meum: quesivi vultum tuum: vultum tuum domine requiram: ne auertas faciem tuam a me.

Amato: hominum benignissimes tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor. Adiuuante tuissime: miserere mei orphanum derelicti: pupillus factus sum absque patre: anima mea quasi vidua. Respice orbitatis et viduitatis mee lachrymas: quas tibi offero donec redeas. Eya iam domine eya. Appare mihi: et consolatus ero. Exhibe presentiam tuam et consecutus ero desiderium meum. Reuelata gloriam tuam: et erit perfecta gaudium meum. Sitiuit in te anima mea: quae multipliciter tibi et caro mea. Sitiuit anima mea

ad deum fontem viuum: quando veniam et apparebo ante faciem domini: quando venies consolator meus? Quem expectabo? o si quando videbo gaudium meum quod desidero. O si satiabor: cum apparuerit gloria mea quam esurio. O si inebriabor ab vberibus domus tue: ad quam suspiro.

Si potabis me torrete voluptatis tue: quez finio. Sint mihi domine interim lachryme meae: pannes die ac nocte: donec dicatur mihi. Ecce deus tuus: donec audiatur anima mea. Ecce sponsus tuus. Pasce interim me singultibus meis: refocilla me doloribus meis: veniet fortasse redemptor meus quia bonus est: nec tardabit quia pius est. Ipsa gloria in secula seculorum Amen.

¶ Finis meditationum beati Augustini episcopi. Hypponenensis.

Domine deus omnipotens patrum nostrorum: Abrahama Isaac et Jacob et semini eorum in isto: qui fecisti celum et terram: cuius omni ornatu eorum: qui signasti mare precepti tui verbo: qui con-

cluisti abissum & significasti ter
 ribili & laudabili nomini tuo qd
 omnes pauent & tremunt a vul
 tu virtutis tue. Insustentabilis
 ira super peccatores cominatio
 nis tue: qm tu dominus altiss
 mus super omnem terram lon
 ganimis & misericors & paties
 super malitias hominum. Tu au
 tem dne sm bonitatem tua pro
 misisti penitentiam remissionis
 peccatorum. Et tu dne iustorum
 non posuisti penitentiam iustis
 Abraam ysaac & Jacob his qui
 non peccauerunt. Qm peccaui
 super numerum arene maris: &
 multiplicatae sunt iniquitates mee.
 Incuruatus sum multo vinculo
 ferri: & non est respiratio mihi:
 quia excitavi iracundiam tuam:
 & malum coram te feci: statuens
 abominaciones: & multiplicans
 offensiones. Et nunc flecto ge
 nua cordis mei: precas ad te bo
 nitatem: dne peccaui: dne pecca
 ui: dne peccaui: iniquitates mea
 agnosco: peto rogans te domi
 ne remitte mihi remitte mihi:
 ne simul tradas me cum iniqui
 tanibus meis: neq; in eternu ser
 ues mala: q; indignum saluabis
 me propter magnam misericor

diam tuam. Et laudabo te i om
 nibus diebus vite mee: quonia
 te laudat omnis virtus celorum
 semp: & tibi est gloria in secula se
 culo:um Amen.

Cincipit liber **B**ini Augusti
 ni **H**ypponensis epi: **S**olilogo
 rum anime ad deum **D**e ineffa
 bili dulcedine dei.

Capitulum. j.

Agno
 scam te domi
 ne cognitor
 meus cogno
 sca te virtus
 anime mee.

Ostende te
 mihi consolator meus: videam te
 lumen oculorum meorum. **A**e
 ni gaudium spiritus mei: videam
 te leticia cordis mei. **V**iliga; te
 vita anime mee. **A**ppare mihi
 delectatio mea magna: solatium
 meum dulce: domine deus me
 us: vita mea & gloria tota anime
 mee. **I**nueniam te desideriu cor
 dis mei: teneam te amor anime
 mee. **A**mplectar te lponse cele
 stis. **E**xultatio mea summa itus

Soliloquia

et extra: possideam te beatitudo sempiterna: possideam te in medio cordis mei: vita beata: dulcedo summa anime mee. **S**iligam te domine fortitudo mea dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus. **A**men te deus meus adiutor meus: turris fortitudinis mihi: et spes mea dulcis in omni tribulatione mea. **A**mplectar te bonum sine quo nihil bonum: fruar te optime: sine quo nihil est optimum. **A**peri penetralia aurium mearum: verbum penetrabilis omni gladio ancipiti: ut audiam vocem tuam. **I**ntona domine desuper voce grandi et forti. **T**onet mare et plenitudo eius: commoueatur terra et omnia que in eis sunt. **I**llustra oculos meos lux incomprehensibilis: fulgura coruscationem et dissipa eos: ut non videant vanitatem. **F**lumina multiplicata et conturba eos: ut appareant fontes aquarum: et reuelentur fundamenta orbis terrarum. **T**ribue visum lux inuisibilis: qui te videat. **C**rea nouum olfactum odor vite: qui post te cur

rat in odorem unguentorum tuorum. **S**ustum sana qui sapiat et cognoscat et discernat quam magna multitudo dulcedinis tue domine: quam abscondisti his qui pleni sunt charitatis tue. **S**ac cor quod te cogitet: animus qui te diligat: mentem qui te recolat: intellectum qui te intelligat: rationem que tibi semper summo delectabili fortiter adherereat. **T**e sapienter amor sapiens diligat. **V**ita cui omnia viuunt: vita que das mihi vitas: vita que es mea vita: per quam uiuo: sine qua morior: vita per quam resuscitor: sine qua pereor: vita per quam gaudeo: sine qua tribulor: vita vitalis dulcis et amabilis: semper me morialis. **U**bi queso es: ubi te inueniam ut in me deficiam et in te subsistam? **P**rope esto in animo: prope in corde: prope in ore: prope in auribus: prope in auxilio: quia amore languedo: quia sine te morior: quia te recolens suscito. **O**do: tuus me recreat: memoria tua me sanat: sed satiabor: cum apparuerit gloria tua: vita anime mee. **C**on

cupiscit et deficit anima mea de
memoria tua quando veniam et
apparebo tibi leticia mea?
Quare faciem tuam auertis:
gaudium meum per quod gau-
deam? Ubi es absconditus pul-
cher quem desidero? Odorem
tuum haurio: uiuo et gaudeo.
Te autem non video: uocem
tuam audio et reuiscisco. Sed
cur faciem tuam abscondis? for-
te dicis. Non videbit me ho-
mo et uiuet. Eya domine mo-
riar: ut te videam: videam hec
ut moriar. Nolo uiuere: uolo
mori: dissolui cupio et esse cum
christo. Adori desidero ut ui-
deam christum: uiuere renuo:
ut uiuam cum christo. O do-
mine Iesu accipe spiritum me-
um: uita mea: suscipe animam
meam. Gaudium meum attra-
he cor meum: dulcis cibus me-
us: comedam te. Caput meum
dirige me. Lumen oculorum
meorum illumina me: melos
meus tempera me. Odo: me-
us: uiuifica me. Verbum dei:
recrea me. Laus mea: letifica
animam serui tui. Intra in eam

gaudium meum ut in te gaudeas
at. Intra in eam dulcedo sum-
ma ut dulcia sapiat. Lumen es
ternum illustra super eam: ut
te intelligat cognoscat et diligit.
Ob hoc enim non te diligit do-
mine: si non diligit: quia non te
cognoscit: et te ideo non cognos-
cit: quia non intelligit. Et ies-
circo non intelligit: quia lumen
tuum non comprehendit: et lux
in tenebris lucet: et tenebre eas
non comprehenderunt. O lux
mentis: o lucens ueritas: o uer-
ra claritas: que illuminas ho-
minem uenientes in hunc mun-
dum. Uenientem quidem: sed
non diligentem: quia qui dili-
git mundum inimicus dei con-
stituitur. Expelle tenebras des-
super facies abyssi mentis mee:
ut videat te intelligendo: ut co-
gnoscat te comprehendendo: ut
diligit te cognoscendo. Quis-
quis enim cognoscit te diligit te:
se obliuiscitur: amat te plus quam
se: relinquit se et uenit ad te: ut
gaudeat de te. Hinc est ergo
domine quod non tantum dili-
go quantum debeo: quod non plene

Soliloquia

cognosco te. Sed quia parum cognosco parum diligo. Et quia parum diligo parum in te gaudeo. Sed a te vero gaudio interioꝝ per exteriora recedens: dū te solo careo adulterinas amicitias in his exterioribus quero. Et sic miser ego: cor meū quod tibi soli debui toto amore: totoq; affectu impendere: vanis dedi: & ideo vanus effectus suꝝ dū vanitatem dilexi. Hinc etiam est domine q̄ in te non gaudeo: et tibi non adhaereo: quia ego in exterioribus: tu in interioribus: ego in temporalibus. tu in spiritalibus: ego in transitorijs animo diffundo: cogitatione versoꝝ: locutione implicor: & tu domine in eternis habitas: & eternitas es. Tu in celo: ego in terra: Tu diligis alta: ego infima: Tu, celestia ego terrestria. Et quando poterūt. hec contraria conuenire?

De miseria & fragilitate hominis. Cap. ij.

Miser ego quando poterit obliquitas mea: tue rectitudini a-

dequari? Tu domine diligis similitudinem: ego multitudinem. Tu silentium: ego clamorem: tu veritatem: ego vanitatem: tu mundiciam: ego immundiciam sequor. Quid plura domine? Tu vero bonus: ego malus: tu pius: ego impius: tu sanctus: ego miser: tu iustus: ego iniustus: tu lux: ego cecus: tu vita: ego mortuus: tu medicina: ego eger: tu gaudium: ego tristitia: tu summa: veritas: ego vniuersa vanitas: vt omnis homo viuens.

Deu quid igitur o creator: dicam? audi o creator. Creatura tua sum: iam perij: creatura tua sum iam mortuus. Factura tua sum iam ad nihilum redigo. **Plasma** tuum sum. **Adanus** tue domine fecerunt me & psalmauerunt me: manus in quas ille que affixe clauis sunt p̄ me. **Opus** manuum tuarum domine ne despicias. **Vulnera** manuum tuarum precor: vt aspicias. **Ecce** in manibꝯ tuis domine deus descriptisti me: lege ipsam scripturam & salua me. **En** ad te suspirio creatura tua. **Creator** es: re-crea me. **En** ad te clamo factura tua. **Vita** es: viuifica me. **En**

ad te respicio tuū plasma: **Plas** repletus multis miseris: homo
 mator es: restaura me. **Parce** inquam vanitati similis factus:
 mihi domine nihil enim sunt comparatus iumentis insipientibus:
 dies mei. **Quid** ē homo ut possit alloqui deum factorem suū?
Parce mihi colloquenti tibi. **nebro**sa: terra misera: filius ire
Ignosce seruo tuo: qui presumit vas aptum in contumeliam: ge
 loqui tanto domino. **Legem** nō nitus per immundiciā: viuens
 habet necessitas. **Dolor** me cōpellit dicere: calamitas quā pa
 tior cogit me exclamare. **Egro** tus sum ad medicum clamo: ce
 cus sum ad lucem propero. **Ab**o: tuus sum: ad vitam suspi
 ro. **Tu** es medicus: tu lux: tu vi
 ta: **Iesu** nazarene. **Miserere** mei fili **Dauid**: miserere mei
 fons misericordie. **Audi** qui ad te clamat infirmum. **Lux** que
 transis: expecta cecum: prebe ei
 manum ut ad te veniat et in lu
 mine tuo videat lumen. **Vita** vi
 uens: reuoca mortuum. **Quid**
 sum ego qui loquor tecum? **Ve**
 mihi domine: parce mihi domi
 ne ego cadaver putridum: esca
 vermium: vas fetidum: cibus
 ignium. **Quid** sum ego qui lo
 quor tecum? **Ve** mihi domine:
 parce mihi domine. **In**felix ego
 homo: homo inquam natus de
 muliere breui viuens tempore

repletus multis miseris: homo
 inquam vanitati similis factus:
 comparatus iumentis insipientibus:
 et iam similis factus illis,
 abysus tenebrosa: terra misera: filius ire
 vas aptum in contumeliam: ge
 nitus per immundiciā: viuens
 in miseria: moriturus in angus
 tina. **Deu** miser quid sum? heu
 quid futurus sum? vas sterqui
 linij: concha putredinis: plenus
 fetore et horrore: cecus: pauper:
 nudus: plurimis necessitatibus
 subditus et ignorans introitum:
 et exitum meum: miser et mortu
 lis: cuius dies sicut umbra pre
 tereunt: cuius vita sicut umbra
 lunatica euanescit sicut flos in
 arbore crescit et statim marces
 cit: nunc floret et statim aret.
Vita inquam mea vita fragilis:
 vita caduca vita que quantoma
 gis crescit tanto magis decre
 scit: quanto magis procedit tan
 to magis ad mortem accedit. **Li**
 ta fallax et umbratica: plena la
 queis mortis. **Nūc** gaudeo: sta
 tim tristor: nunc vigeo: iam infir
 mor: nunc viuo: statim morior:
 nunc felix appareo: semper mis
 ser: nunc rideo: iam fleo. **Sicq**

Soliloquia

omnia mutabilitati subiacent: vt nihil vna hora i vno statu permaneat. Hinc timor: hinc tremor: hinc fames: hinc sitis: hinc calor: hinc frigus: hinc langor: inde dolor: exuberat. Subsequitur hinc importuna mors: que mille modis quotidie miseros homines inopinate rapit. Hunc necat febribus: illum opprimit doloribus: hunc consumit fames: illius sitis extinguit: hunc suffocat aquis: illum interimit laqueo. Illius perimit flammis: alium dentibus bestiarum ferocium vorat. Hunc trucidat ferro: illum veneno corrumpit: alterius tantus repentino terrore miseram vitam finire compellit. Et nunc super hec omnia magna miseria: cuius nihil sit certius mori: ignorat tamen homo finem suum. Et cui stare putat: colliditur: et perit spes eius. Nescit enim homo: quando: vel vbi: vel quomodo moriatur: et tamen certum est quod eum mori oporteat. Ecce domine quam magna miseria hominis in qua sum nec timeo: quam grandis calamitas quam patior: nec doleo: et ad te non clamo. Clamabo

mine antequam transeam: si forte non transeam sed in te maneam. Dicam ergo dicam miseriam meam: confitear: nec erubescam ante te vtilitatem meam. Adiuua me fortitudo mea per quam subleuor. Succurre virtus per quam sustentor. Etenim lux per quam video: appare gloria per quam gaudeo. Appare vita in qua viuam: o domine deus meus.

De mirabili lumine dei. Capitulum. iij.

Lux quam

videbat Thobias quando oculis clausis doce-

batur filium suum viam vite. Lux quam videbat ysaac interiorius: quando caligantibus oculis exterius filio futura narrabat. Lux inquam inuisibilis cui omnis abissus humani cordis est visibilis. Lux quam Jacob videbat: quando sicut tu intus docebas: filiis exterius ventura predicabat. Ecce tenebre sunt sup-

per faciem abyssi mentis mee:
tu es lumen. Ecce caligo tene-
brosa super aquas cordis mei:
tu es veritas. **O** verbum per
quod facta sunt omnia: et sine
quo factum est nihil? Verbum
quod es ante omnia: ante quod
nihil. Verbum creans omnia
sine quo omnia nihil. Verbum
regens omnia: sine quo non sunt
omnia? Verbum quod dixisti in
principio: fiat lux et facta est lux.
Dic etiam mihi: fiat lux: et fa-
cta sit lux: et videam lumen: et co-
gnoscam quicquid non est lux.
men: quia sine te mihi tenebre
lumen: et lumen tenebre ponun-
tur. Et sic sine tua luce non est
veritas? Adest error: Adest va-
nitas: non est discretio: adest con-
fusio: adest ignorantia: non est
scientia: adest cecitas: non est vi-
sio: adest inuitum: non est via:
adest mors: non est vita.

O de moralitate humane na-
ture.

Capitulum. iij.

Ecce dñe

q: lux nō ē: mors
ē: imo nō ē mors
q: nihil est mors.

Nā p ipsa; ad nihilū tēdimus:
dum nos nihil facere per pec-
catum non formidamus. Et ius-
te quidem hoc domine: nam di-
gna factis recipimus: dum ad
nihilum devenimus tanquam
aqua decurrens: quia sine te fa-
ctum est nihil: et nos faciendo ni-
hil: facti sumus nihil: quia sine
te sumus nihil: per quem facta
sunt omnia: sine quo factum est
nihil. **O** domine verbum: o de-
verbum: per quod facta sunt om-
nia: sine quo factum est nihil.
Ae mihi misero totiens obces-
cato: quia tu lux: et ego sine te.
Ae mihi misero totiens vulne-
rato: quia tu salus: et ego sine
te. **A**e mihi misero totiens infa-
tuato: quia tu es veritas: et ego
sine te. **A**e mihi misero totiens
oberrato: quia tu via: et ego si-
ne te. **A**e mihi misero totiens
annihilato: quia tu verbum per
quod facta sunt oia et ego sine te
sine quo factum est nihil. **O** do-
mine verbū: o deus verbū: qui

Soliloquia

es lux per quem facta est lux : q
es via veritas ⁊ vita: in quo nō
sunt tenebrę: error: vanitas: ne
q; mors. Lux sine qua tenebrę:
via sine qua error: veritas sine
qua vanitas: vita sñ qua mors
Sic verbum domine fiat lux:
vt videam lucem: ⁊ vitem tene
bras: videam viam ⁊ vitę in
uium: videam veritatem: ⁊ vi
tem vanitatem: videam vitam:
⁊ vitem mortes. Illuminare do
mine lux mea illuminatio mea:
⁊ salus mea quem timebo: do
minus meus quem laudabo: de
us meus quem honorabo: pa
ter meus quem amabo: sp̄sus
meus cui me seruabo. Illumi
nare inq; illuminare lux huic ce
co tuo: qui in tenebris ⁊ in um
bra mortis sedet: ⁊ dirige pe
des eius in viam pacis: p̄ quas
ingrediar in locum tabernaculi
admirabilis. vsq; ad domū dei
in voce exultationis ⁊ confessio
nis. Vera enim confessio ē via
per quam ingrediar ad te via:
per quam egrediar ab inuio. ⁊
reuertar ad te vias: q; tu es ve
ra via vite.

Quid sit nihil fieri.

Capitulum. v.

Confitear

ergo confitear ti
bi pater domi
ne celi ⁊ terre

miseriam meam: vt me venire
liceat ad misericordiam tuam.

Ab iser quippe factus suꝝ ⁊ ad
nihilum redactus sum: ⁊ nesci
ui: q; tu es veritas ⁊ ego non

eraz tecum. vulnerauerunt me
iniquitates mee ⁊ non dolui: q;

tu es vita: ⁊ ego non eraz tecū.

Ad nihilum duxerunt me: q; tu
es verbum: ⁊ ego eram tecum.

Per quem facta sunt omnia: si
ne quo factum est nihil: ⁊ ideo

sine te: factus sum nihil. Quia
est nihil quod ad nihiluꝝ ducit.

Omnia per verbum facta sūt:
quecunq; facta sunt. Et qualia

facta sunt? Vidit deus cuncta q̄
fecerat: ⁊ erāt valde bōa. Om

nia quecūq; facta sunt per ver
buꝝ facta sunt: ⁊ quecunq; per

verbum facta sunt valde bona
sunt. Quare bona sunt? q; om̄

nia per verbum facta sunt. Et
sine ip̄o factum est nihil: q; ni

hil bonuꝝ sine summo bono ē.

Sed malum est vbi non est bo
num: quod vbiq; nihil est: quia
nihil aliud

nihil aliud est malum q̄ priua-
ti o boni: sicut nihil aliud est ce-
citas q̄ priuatio luminis. **A**d
lum itaq̄ nihil est: quia sine ver-
bo factum est: sine quo factum
est nihil. Illud autem malum
est: quod priuatur illo bono: per
quod omnia facta sunt quecu-
q̄ sunt. At que non sunt per ip-
sum facta: non sunt: et ideo nihil
sunt. Et ideo mala sunt: que fa-
cta non sunt: quia omnia que-
cumq̄ facta sunt: per verbum
facta sunt: et omnia per verbu-
m bona facta sunt. **C**uius igitur om-
nia per verbum facta sunt: ma-
la per ipsum non sunt. **R**estat
igitur q̄ omnia que facta non
sunt: bona non sunt: quia omnia
quecumq̄ facta sunt bona sunt:
et ideo mala sunt: que facta non
sunt: et ideo nihil sunt: quia sine
verbo factum est nihil. **A**d
lum igitur nihil est: quia factum
non est. Sed qualiter malum ē:
si factum non est? **Q**uia malus
priuatio boni est: per quod fa-
ctum bonum est. **E**ssē ergo sine
verbo malum est: quod eē non
est: quia sine ip̄o nihil est. Sed
quid est separari a verbo? **S**i
hoc queris scire: audi quid est

verbum. **V**erbum dei dicit.
Ego sum via veritas et vita. **S**e-
parari ergo a verbo est esse si-
ne via: sine veritate: sine vita: et
ideo sine ip̄o nihil: et ideo ma-
lum: quia separatur a verbo per
quod facta sūt omnia valde bo-
na. **S**eparari autem a verbo p̄
quod omnia facta sunt: nihil ali-
ud est q̄ deficere: et a facto trā-
sire in defectum: quia sine ip̄o est
nihil. **Q**uotiens ergo a bono
deuias: a verbo te separas: quia
ipsum est bonum: et ideo nihil
efficiaris: quia sine verbo es: sine
quo factum est nihil. **P**unc igi-
tur domine illuminasti me lux:
ut viderem te: vidi et cognoui
me: quia totiens nihil factus sū
quotiens a te separatus sum: quia
bonum quod tu es oblitus sum:
et ideo malus effectus sum. **V**e
mibi misero: ut quid hoc non
cognoscebam: quia te deserens
nihil fiebas? **S**ed quid hoc que-
ro? si nihil eram: quomodo co-
gnoscere nolebam? **S**cimus ni-
hil nihil est: et quod nihil est non ē
et quod non est bonum non est:
quia nihil est. **S**i ergo nihil fui cū
sine te fui: quasi nihil fui: et ve-
lut idolum quod nihil est: quod

Soliloquia

quidē aures h3 & nō audit: na-
res h3 & nō odorat: oculos h3 &
nō palpat: pedes h3 & nōambu-
lat: & omnia liniamenta h3 mē-
b:orum sine sensu eorum.

Ute casu aie i pctis. La. vj.

Cum igitur

tur sui sine te: ni-
hil fui: & iō cecus
erā surdus & in-

sensibilis: q̄ nec bonū discerne-
bā: nec malū fugiebā: nec dolo-
rē vulnerū sentiebā: nec tene-
bras meas videbā: q̄ eras sine
te vera luce: que illumias oēm
hoiem venientē in hūc mūdū.
Ue mihi vulnerauerunt me &
nō dolui: traxerūt me & nō sensi
q̄ nihil erā: q̄ sine vita eram: q̄
ē verbū per q̄ facta sunt oia.
Jō dñe lux mea inimici mei de
me fecerunt: quecūq; voluerūt
percusserūt: nudauerūt: pollne-
rūt: corruerūt: vulnerauerunt:
& occiderūt me: q̄ recessi a te: &
factus su3 nihil: sine te. Deu do-
mine vita mea que fecisti me:
lux mea que direxisti me: Desē-
so: vite mee: miserere mei & re-
suscita me: dñe de⁹ meus spes
m. a: virtus mea: solitudo mea

cōsolatio mea: in die tribulatio-
nis mee: respice inimicos meos
& eripe: fugiant a facie mea: qui
oderūt me: & ego viuā in te per-
te. Ipsi. u. dñe p̄siderauerūt me
& vidētes me sine te despexerūt
me. Diuiserunt sibi vesti-
mētia virtutū: quib⁹ ornaueras
me: fecerūt sibi viā per me: sub
pedibus suis p̄culauerūt me:
secibus peccatorū polluerūt tē-
plum sanctū tuū: posuerunt me
desolatū & merore cōfectū. Ibi
post eos cecus & nudus & illa-
queatus sumibus peccatorū: tra-
hebant me post se in circuitu de-
vitiō in vitium: & de luto in lutū:
& ibā absq; solitudine añ facie
subsequentis. Seruus eram: &
seruitutem amabā. Locus erā
& cecitatem desiderabam. Sin-
ctus eram: & vincula non horre-
bam. Amarus dulce: & dulce a-
marum: et edebam. Abscis erā
nec cognoscebam: & hoc q̄ sine
verbo eram: sine quo factum ē
nihil: per quod omnia conser-
uantur: sine quo omnia anihilā-
tur. Sicut enim omnia p̄ ipsum
facta sunt: & sine ipso factum est
nihil: sic per ipsum omnia con-
seruantur: quecūq; sunt siue i

celo siue in terra siue in mari: et
in omnibus abyssijs. Nec pars
parti in lapide adheret: nec in
aliquo creatorum nisi quod per ver-
bum conseruantur per quod om-
nia facta sunt. Adhæream ego
tibi verbum: vt conserues me:
quod ubi a te recessi perij in me:
nisi quod tu qui me feceris refeci-
sti in me. Ego peccaui: tu me visi-
tasti. Ego cecidi: tu me erexisti.
Ego ignorauit: tu me docuisti.
Ego non vidi: tu me illumina-
sti.

**De multiplicibus benefi-
cijs dei.** Cap. vij.

Miser ego
deus meus quã-
tum teneo: dili-
gere oñde mihi:

Quãtũ debeo laudare te: de-
monstra mihi. Quãtũ debeo
placere tibi: innotesce mihi. In
tona domine desuper voce grã-
di et forti in interiorẽ aurẽ cor-
dis mei: doce me et salua me: et
collaudabo te: qui creasti me cũ
nihil essem: qui illuminasti me
cũ in tenebris essem: qui resusci-
tasti me cum mortuus essem: qui
reparasti me a iuuentute mea oĩs
bonis tuis. Dunc inutilem

vermem fetentem peccatis: in-
tris omnibus optimis donis tu-
is. Aperi mihi o clauis dauid:
qui aperis et nemo claudit illi
cui tu apis. claudis et nemo ape-
ris illi cui tu claudis: aperi mi-
hi ostium luminis tui vt ingre-
diar et videam: et cognoscam: et
confitear tibi in toto corde meo:
quod misericordia tua magna est
super me: et eruisti animam me-
am ex inferno inferiori. Domi-
ne deus noster quã admirabile et
laudabile est nomen tuum in vn-
uersa terra. Et quid est homo
quod memo: es eius: aut filius ho-
minis quã visitas eum? Domine
spes sanctorum et turris fortitu-
dinis eorum: deus vita aĩe mee
per quã viuo: sine qua morior.
Lumẽ oculorũ meorũ per quod vi-
deo: sine quo orbor. Gaudium
cordis mei et letitia spũs mei: di-
ligam te toto corde meo: et toto
aĩo meo: et totũ medullis et visce-
ribus meis: quod tu p̄or dilexisti me
Et vñ hoc mihi o creator celi et
terre: et abyssi qui bonorũ meorũ
nõ idiges? Vñ hoc mihi quod di-
lexisti me? O sapia que apis os
mutorũ: o verbum per quod facta
sunt oĩa: apis os meum: da mihi

Soliloquia

Vocem laudis vt enarrem omnia beneficia tua: que mihi domine a principio contulisti. Et ecce enim sum: quod tu creasti me: et quod me creares et in numero creaturarum tuarum numeraberis: ab eterno tu preordinasti: antequam quicquam faceres a principio: antequam extenderes celos: nec dum erant abyssi: adhuc terram non feceras: nec montes fundaueras: nec dum fontes eruperant. Antequam hec omnia que fecisti per verbum: faceres me: creaturam tuam fore: certissima veritatis tue providentia preuidisti: et esse me creaturam tuam voluisti. Et hoc vnde mihi domine benignissime: deus altissime: pater misericordissime: creator: potentissime et semper mirissime: que mea merita: que mea gratia: vt complaceret ante conspectum tue magnifice maiestatis creare me? Non era et creasti me. Nihil fueram: et de nihilo me aliquid fecisti. Quale autem aliquid? non stilam aque: non ignem: non avem: vel piscem non serpentem: vel aliquid ex brutis animalibus: non lapidem vel lignum: non ex eorum gene

re que tantum habent esse: vel ex eorum que tantum esse possunt et crescere? Non ex eorum genere que non esse et crescere et sentire possunt. Sed super omnia hec voluisti me esse ex his que tantum habent esse. quod sum: et ex his que non habent esse et crescere quod sum et cresco: et ex his que sunt: crescunt: et sentiunt: quod sum cresco et sentio. Et paulominus parem me creasti angelis: quod rationem te cognoscendum cum ipsis a te communes accepi. Sed paulominus utique dixi.

Nam illi tuam felicem notitiam iam habent per species: ego autem per spem. Illi facie ad faciem: ego per speculum in enigmate. Illi plene: ego autem ex parte.

De dignitate hominis futura. Capitulum. viij.

Sed cum

venerit quod perceptum est: euacuabitur quod ex pre

est: quando iam reuelata facie tuam facies videbimus. Quid iam prohibebit nos non esse milites paulominus ab angelis:

quos tu dominē corona spei q̄
ornata est gloria ⁊ honore coro
naueris: quos tu nimis quasi
amicos tuos honorificaueris.
Immo per omnia pares: ⁊ eq̄
les angelis. Nampe ⁊ hoc ve
ritas tua dicit: equales sunt an
gelis: ⁊ filij dei sunt. Quid mi
rum si filij dei sunt: si pares sūt
angelis? Vere quidem erunt fi
lij dei: quia filius hominis sa
ctus est filius dei. Hoc utiq; cō
sideranti mihi fiducia est dice
re: non homo minor paulomi
nus est ab angelis: non utiq; tā
tum equalis angelis: sed superi
or angelis: quia homo deus: ⁊
deus homo: non angelus. Et di
cam propter hoc hominem eē
creaturam dignissimam: q; ver
bum quod erat in principio de
us apud deum: verbum per qd̄
deus dixit: fiat lux ⁊ facta ē lux:
angelica. s. natura: verbum per
quod deus creauit omnia in p̄n
cipio: idem verbum caro factū
est: ⁊ habitauit in nobis: ⁊ vidi
mus gloriam eius. Ecce gloria
per quam gloriator: quando sane
gloriator. Ecce gaudium per qd̄
gaudeo: quando sane gaudeo.
Domine deus meus: vita ⁊ to

ta gloria anime mee. Confiteor
ergo tibi domine deus meus:
cum me creasti rationis capa
cem: angelis quodāmodo parē
creasti: quia perfici possum per
verbum tuum vt venias ad eq̄
litate[m] angelorum: vt habeam
adoptionem filiorum per vni
genitum verbum tuum domine
per filium tuum dilectus: in quo
tibi bene complacuit: per vni
cū coheredem ⁊ consubstantia
lem tibi ⁊ coeternū: iesum xpm
unicū dñm ⁊ redemptorē: ⁊ no
strum: illuminatorem ⁊ consola
torem nostrum: aduocatum no
strum apud te: ⁊ lumen oculo
rum nostrorum: qui est vita no
stra ⁊ saluator noster: ⁊ spes vni
ca nostra: qui nos dilexit magis
q̄ se: per quem habemus fidu
ciam repositam: ⁊ firmas apud
te spes: ⁊ accessus veniendi ad
te: qm̄ dedit potestatem filios
dei fieri: his qui credunt in no
mine eius. Laudem tribuas no
mini tuo domine qui me ad ima
ginem ⁊ similitudinem tuā cre
ando: tante glorie fecisti me fo
re susceptibilem: vt possim fili
us dei fieri. Hoc utiq; non possūt
arbores: nō possunt lapides: nō

Soliloquia

generaliter omnia que mouent
vel crescunt in aere: vel in mari
vel in terra: q; nō dedit eis po
testatem filios dei fieri: q; ratio
nem non habent. Nā & hec po
testas in rōne consistit per quā
cognoscimus deum. Dedit aut
hanc ptātem hominibus quos
creauit rōnabiles ad imaginem
& similitudinem suam. Et ego
vtriq; domine per tuam gratia;
homo sum: & filius tuus eē pos
sum per grām: qđ illa non pos
sunt. Unde hoc mihi domie ve
ritas summa: veraq; sūmitas &
p̄ncipium oīum creaturarū?
Unde hoc mihi domie vt pos
sim fieri filius dei: quod illa nō
possunt? Tu es qui manes in
eternum: qui omnia creasti si
mul. Simul creasti homines &
iumenta: lapides & virentia ter
re. Non. n. p̄cecesserunt meri
ta. nulla eorum intercessit grā:
q; omnia: tua tñ bonitate crea
sti: & pares omnes creature fue
re in meritis: q; omnium nulla
fuerit merita. Et vnde ergo ma
gis tua bonitas in hac tua crea
tura: quā fecisti rōnalem: q̄ in
omnibus alijs que sunt sine ra
tione: apparuit? Quare nō ego

sicut omnes ille: aut cur omnes
ille sicut ego: aut ego solus sicut
ille? Que mea merita: que mea
gratia: vt me filius dei posse fie
ri susceptibilem creares: quod
illis omnibus denegares? Abs
sit domine vt hoc sentiam. Tua
gratia: tua tñ bonitas hoc fecit
vt essem particeps dulcedinis
eius. Illa igitur gratia qua me
de nihilo creasti: illaz queso do
mine da mihi gratiam: vt tibi
de hoc referam gratias.

De omnipotentia dei.

Capitulum. ix.

Omnipo

tens manus tua
semp vna & ea
dem: creauit in
celo angelos: & in terra vermi
culos: non superior: in illis: non
inferior: in istis. Sicut n. nulla
alia manus angelum: ita nulla
posset creare vermiculus: sicut
nulla celus: ita nulla posset crea
re minimum arboris folium: si
cut nulla corpus: ita nulla vilis
capillum albū posset facere aut
nigrum. Sed ops manus tua:
cui omnia pari modo sunt pos
sibilia. Nec. n. possibilis est ei

creare vermiculus q̄z angelus:
 nec impossibilius extendere ce-
 lus q̄z solius: nec leuius forma-
 re capillū q̄z corpus: nec diffici-
 lius fundare terrā sup aquā q̄z
 aquas sup terrā: s̄ oia quecūqz
 voluit: fecit sicut voluit: in celo
 et in terra: in mari et in omnib⁹
 abyssi: et me inter oia sicut vo-
 luit potuit et sciuit. Potuit qdē
 manus tua dñe: me lapidē vel
 auem: vel serpētē vel beluā: ali-
 quā creare et sciuit: sed noluit p-
 pter suā bonitatē. Quare ergo
 ego nō sum lapis vel arbor: vel
 aliqua belua? Quia sic ordina-
 uit bonitas tua. Et vt hoc ordi-
 naret nō p̄cesserūt merita mea.
De incomprehensibili lau-
de dei. Capitulu. x.

Vade hoc

mihi dñe: vñ mi-
 hi laudes ad lau-
 dandū te? Sicut
 fecisti me sine me: sicut cōpla-
 cuit ante te: ita laus tibi est sine
 me: sicut cōplacet añ te. Ante te
 dñe laus tua tuīpe es. Laudēt
 te opa tua s̄m multitudinē ma-
 gnitudinis tue: laus tua dñe in-
 cōprehēbilis ē. Corde nō cō-

phēdit: ore nō mēsuratur: aure
 nō percipit: q̄ ista trāscūt et laus
 tua dñe manet in eternū. Logi-
 tatio icipit: et cogitatio finit: vox
 sonat et vox trāsit. auris audit et
 audit⁹ definit: laus vō tua i eter-
 nū stat. Quis ergo ē q̄ te lau-
 det? Quis hō ānūciat laudē tuā
 La⁹ tua p̄petua ē: trāsitoria nō
 ē. Sic te laudat: q̄ teipz et laudē
 tuā credit. Sic te laudat: q̄ seipz
 nōscit in tua laude nō posse p̄-
 gē: a⁹ p̄petua q̄ nūqz trāsit. In
 te ē laus n̄ra: in te laudabit aīa
 mea. Hō nos laudam⁹ te: s̄ tu
 te: et p̄ te: et in te: et nobis ēt ē la⁹
 in te. Tūc verā habem⁹ laudēz
 qñ a te hēmus laudē: qñ lux ap-
 probat lucē: q̄ tu vera la⁹ tribu-
 is verā laudē. Quoties ab alio
 qz a te q̄rim⁹ laudē: toties tuas
 amittim⁹ laudē: q̄ illa trāsitoria
 ē: s̄ tua eterna. Si trāsitoria q̄ri-
 m⁹: eternā amittim⁹ laudēz. Si
 eternā volum⁹: trāsitoria n̄ ame-
 m⁹. La⁹ eterna dñe de⁹ me⁹: a
 quo ois la⁹: sine nulla ē la⁹: nō
 valeo laudare te s̄m te. Hēas te:
 et laudabo te. Quid. n. ego sum
 dñe p̄ me: vt laudē te. Puluis et
 cinis ego sum: canis mortu⁹ et se-
 tens ego sum: vermis et putredo

Soliloquia

ego sum. Quis ego sum vt laudē te domine deus fortissime spiri- tus vniuerse carnis: qui inhabi- tas eternitatem? Nunquid te- nebre laudabunt lucez: aut mors vitam? Tu lux ego tenebre: tu vi- ta ego mors. Nunquid vanitas veritatem laudabit? Tu es veri- tas: ego homo similis factus va- nitati. Quid ergo domine lau- dabo te? Nunquid miseria mea laudabit te? nunquid fetor: lau- dabit odor: em? nunquid mortali- tas hominis que hodie ē ⁊ cras tollitur: laudabit te? Nunquid laudabit te homo putredo ⁊ fi- lius hominis vermis? Nunqd laudabit te domine qui in pec- catis cōceptus est ⁊ natus ⁊ nu- tritus? *h.* n est enim speciosa laus in ore peccatoris. Laudet te domine deus meus incōpre- hensibilis potentia tua: incircū- scriptibilis sapientia tua: ⁊ ines- fabilis bonitas tua: laudet te su- pereminens clementia tua: su- perabundans misericordia tua: sempiterna quoq; virtus ⁊ diui- nitas tua. Laudet te omnipoten- tissima fortitudo tua: sūma quo- q; benignitas tua: et charitas tua: propter quā creasti nos do-

mine deus vita anime mee.

C De spe erigenda ad deum.

Capitulum. xj.

Ego autē

creatura tua sub
ymbra alarū tua-
rum sperabo: in

bonitate tua: qua creasti me.

A diuua creaturam tuam: quaz

creauit benignitas tua. Nō pe-

reat in malicia mea: quod ope-

rata est bonitas tua. Nō peat

in miseria mea: quod fecit sum-

ma clementia tua. Que est enī

utilitas in creatione tua: si descē-

dam in corruptionem meā? Nū-

quid enim vane deus constitui-

sti omnes filios hominū? Crea-

sti me domine: rege quod crea-

sti. Opera manuum tuarum ne

despicias deus. Nē fecisti de

nihilō: si me non regis domine:

iterum reuertar ad nihilum. Si

cut enim domine non eram: et

de nihilō fecisti me: sic si me nō

regis adhuc ad nihilum redi-

gar in me. A diuua me domine

vita mea: ne peream in malicia

mea. Si non creasses me domi-

ne: non essem: quia creasti me

iam sum. Si non regis iam nō

sum. Non enim mea merita: nō
mea gratia te coegerunt vt crea
res me: sed benignissima boni
tas tua ⁊ clementia tua. Illa cha
ritas tua domine deus me⁹ que
te ad creationē coegit: ipsa que
so modo cogat te ad regendum.
Quid enim prodest quod com
pult charitas tua ad creandum:
si peream in miseria mea: ⁊ non
me regat dextera tua? Nec te
cogat domine deus meus cle
mentia ad saluandum qđ crea
tum est: que te compellit creare
quod creatum non est. Ipsa te
vincat charitas ad saluandum:
que te vicit ad creandum: quia
nec nunc minor est: qđ ipsa cha
ritas tu ipse es: qui semper ides
es. Non est abbreviata manus
tua: vt saluare nequeat: neq; ag
grauata est auris tua vt non au
diat: sed peccata mea diuiserunt
inter me ⁊ te: inter tenebras ⁊ lu
cem: inter imaginem mortis et
vitam: inter vanitatem ⁊ verita
tem: inter lunaticam hanc vitam
meam: ⁊ sempiternam tuam.

**De laqueis concupiscentia
rum.**

Capitulum. xij.

E sūt vni

bre quib⁹ operior
in hac abyssō cali
giosa carceris hu
ius: in qua prostratus iaceo do
nec aspiret dies ⁊ inclinent vni
bre: fiatq; lux in firmamēto vir
tutis tue. Vox domini in virtu
te: vox domini in magnificentia
dicatq; fiat lux ⁊ effugentur te
nebre: ⁊ appareat arida: germi
netq; terra herbam virentes et
facientem semen ⁊ fructum bo
num iusticie regni tui. Domine
pater ⁊ deus: vita: per quā oia
vivunt: ⁊ sine qua omnia mor
tua computant: ne derelinquas
me in cogitatu maligno ⁊ extol
lerantiam oculorum meorum: ne
dederis mihi. Aufer a me con
cupiscentias: ⁊ animo irreuerē
ti ⁊ infrunito ne tradas me: sed
posside cor meum vt te cogitet
semper. Illumina oculos meos
vt te videant: ⁊ non extollantur
ante te gloria sempiterna. Sed
humiliter sentiant: ⁊ non in mi
rabilibus super se. Et que a dex
tris sunt videāt: ⁊ non que a si
nistris abs te. Et palpebre tue
precedant gressus meos: nam ⁊

Soliloquia

palpebre tue interrogant filios hominum. Allide concupiscentiam meam dulcedine tua: quam abscondisti timentibus te: ut concupiscam te concupiscentiis sempiternis: ne vanis illectus et deceptus: interior gustus ponat amarum: dulce: et dulce: amara: tenebras luce et lucem: tenebras: ut liberari in medio tot decipularum possim ab inimico super faciem vie huius posituram ad capiendas animas peccatorum: quibus plenus est totus mundus: quod his qui vidit: sub silentio non transiit inquitens. **Q**uicquid est in mundo: aut est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculorum: aut superbia vite. Ecce domine deus meus: mundus totus plenus est concupiscentiarum laqueis: quos paraerunt pedibus meis. Et quomodo effugiet hos laqueos? **R**espondeo a quo tu abstuleris extollentiam oculorum suorum: ut non eum capiat concupiscentia oculorum: et a quo tu abstuleris carnis concupiscentiam: ne eum capiat carnis concupiscentia: et a quo tu abstuleris animum irreuerentem et infrunitum: ne eum callide decipiat superbia vite. **O** quam felix: **C**ui hec tu facies: quippe transibit immunis. Nunc redemptor te precor: per te adiuua me me corruam in conspectu aduersariorum meorum: captus laqueis eorum: ut incuruent animam meam. Sed erue me virtus salutis mee: ne sibi risum exhibeant de me inimici tui: qui oderunt te. **E**xurge domine deus meus fortis meus: et dissipentur inimici tui et fugiant qui oderunt te a facie tua: sicut fluit cera a facie ignis: sic peccatores a facie tua. **E**t ego abscondar in abscondito faciei tue: ut gaudeam cum filiis tuis satius omnibus bonis tuis. **E**t tu domine deus pater orphanorum: et tu mater pupillorum tuorum: audi ciuatum filiorum tuorum: et extende alas tuas: ut sugiamus sub eis a facie inimici. **T**urris fortitudinis israel: quomodo dormitas neque dormies custodiens israel: quia non dormit neque dormitat hostis qui impugnat israel.

U De miseria hominis et beneficiis dei.

Capitulum. xij.

Lux quā

nō videt alia lux
lumen quod nō
videt aliā ad lu-

men: lux que obtenebrat omnes
lucem: et lumen quod excecatur
extraneum lumē: lux a qua ois
lux: lumen a quo omne lumen:
lumen ad quod omne lumen est te-
nebra: ad quod omnis lux: obscuri-
tas: lux cui omnes tenebre lumē
cui omnis obscuritas lux: lux su-
prema quā cecitas non obnubi-
lat: quā caligo non hebetat: quā
tenebre non obscurant: quā nulla
obstaculā claudit: quā nunquā se-
parat aliqua umbra: lux que illu-
minat omnia: tota simul semel et sem-
per: absorbe me in claritatis abis-
sum: ut videam vndeque te in te:
et me in te: et cuncta sub te. Ne
derelinquas me ne accrescat um-
bre ignorantie mee: et multiplicentur
delicta mea. Sine te enim omnia
sunt mihi tenebre: omnia mala: quia
nihil bonum sine te vero solo: et
summo bono. Hoc confiteor:
hoc scio domine deus meus: quia ubi-
cumque sum sine te: male est mihi
preter te: non solum extra me: sed
etiam in me: quia omnis copia

que non est deus meus mihi est
egestas. Satiabor: tunc cum ap-
paruerit gloria tua. Et tu domi-
ne vita mea beata: fac ut mise-
riam meam confitear tibi: ex quo
ab unitate bonitatis tue summo
et uno bono temporalium rerum
multiformitas lapsus me per car-
nalem sensum dissipauit: et ab uno
in multa diuisit: et facta est mi-
hi abundantia laboriosa: et ege-
stas copiosa: dum aliud et aliud
sequebar: et a nullo implebar:
dum non in me inconueniebam
te incommutabile et singulare et in-
diuisum unum bonum: quod conse-
cutus non egeo: quod consecutus
non doleo: quod possidens satiatur
totum desiderium meum. Deu-
miseria super miseriam: cum mise-
ra anima mea a te refugit: cum quo
semper abundat et gaudet: et sequitur
mundum: cum quo semper
eget et dolet. Abundus clamat
deficio: tu domine clamas: refi-
cio: et miseria mea praua magis
sequitur deficientem: quam reficien-
tem. Plane infirmitas mea hec
est. Ad edice spirituum sana il-
lam: ut confitear tibi: saluo ani-
me mee: toto corde meo: super
omnibus beneficiis tuis: quibus pascis

Soliloquia

me a inuentute mea ⁊ vsq; in senectate ⁊ seniu. Te deprecor: per te ipsum ne derelinquas me: fecisti me cum non essem: redemisti me cū perissem: perierā: mortuus fueram: ad mortuū descendisti: mortalitatem suscepisti: ad seruum rex descendisti: vt seruum redimeres teipm tradidisti: vt ego viverem: tu mortem suscepisti: mortem vicisti: me restaurasti cū te humiliasti: perieram: abieram in peccatis: venundatus eram: venisti p me vt redimeres me: ⁊ nūc me dilexisti vt sanguinem tuum in precium dares pro me: dilexisti me domine plus q̄ te: quia mori voluisti pro me. Tali pacto tam charo precio redemisti me de exilio: redemisti me de seruitio: retraxisti me de supplicio: vocasti me nomine tuo: signasti me sanguine tuo vt memoriale tuum semp esset apud me: ⁊ nunq̄ recederet a corde meo: qui pro me non recessit a cruce. Anxisti me oleo tuo: quo tu vinctus fuisti: vt a te xp̄o dicerer xp̄ianus. En in manib⁹ tuis descripsisti me: vt semper sit memoria mea apud te: si tamen memoria tua iugiter fuerit apud

me. Sic igitur gratia tua semper: ⁊ misericordia preuenerūt me. De multis nāq; ⁊ magnis periculis sepe liberaſti me liberator meus: quando erraui ad viam reduxisti me: quādo ignorauī: docuisti me: quando peccauī corripuisti me: quādo tristis: consolatus es me: quando desperaui: confortasti me: quando cecidi: erexisti me: quādo sterti: tenuisti me: quando iuu: deduxisti me: quando veni: suscepisti me: quando dormiui: custodisti me: quando clamaui: exaudisti me.

Quod deus perpetua inspectione considerat opera ⁊ intentiones hominū. Cap. xiiij.

Ec enim ⁊

b multa alia beneficia fecisti mihi domine deus meus: vita aīe mee: de quibus dulce esset mihi semper loqui: semper cogitare: semp tibi gratias agere: vt possim te semper pro omnibus bonis tuis laudare: ⁊ amare te toto corde meo: ⁊ tota aīa mea: ⁊ tota mente mea: ⁊ tota fortuna mea: simul ex omnibus me

dullis & intimis cordis mei: et
oium compagum mearum: bea-
ta dulcedo dñe deus meus oium
qui delectantur in te. Sed imp-
fectum meum viderunt oculi tui.
oculi in qua tui multo lucidiores
sunt sole: circūspiciētes oēs vi-
as hominū & profundum abyf-
fi: & in omni loco contemplant
semper bonos & malos. Cū enī
cunctis p̄sidias singula iplens
totus semper vbiq; p̄sens: cun-
ctorūq; curam agens: que crea-
sti: quia nihil odisti eorum: que se-
cisti: sic gressus meos semitasq;
consideras: & die noctūq; super
custodiam meā vigilas: oēs se-
mitas meas diligenter notans:
speculator p̄petuus: veluti si to-
tū creaturę tue celi & terre obli-
tus: tñ me solū consideres: & ni-
hil sit tibi cure de alijs. Neq;
enim crescit lux incōmutabilis
visionis tue: si tantum vnū aspi-
ciat: neq; minuitur si innumera
videat et diuersa. Quia sicut
vnum totum simul perfecte p̄si-
deras: sic singula quelibet licet
diuersa perfecte simul totaq; to-
tus conspiciat visus tuus. S; sic
omnia sicut vnum: & sicut vnus
sic singula: totus simul sine diui-

sione: vel cōmutatione: vel dimi-
nutione cōsideras. Itaq; totus
tu in toto tempore sine tempore
totum me simul semperq; consi-
deras: ac si nihil aliud considera-
re habeas. Sic igitur super cus-
todiam meam stas: sicut si oium
oblitus sis: & mihi soli intende-
re velis. Semper quippe te p̄-
sentem exhibes: semper te para-
tum offers: si me paratum inue-
nis. Quocūq; iero: tu me domi-
ne non deseris: nisi p̄ior: ego te
deseram. Ubicūq; fuero nō re-
cedis: quoniā vbiq; es: ut quo-
cumq; iero inueniam te per quē
possum esse ne per eā sine te: cū
sine te esse non possum. Fateor
quidem quia quicquid facio et
quocūq; facio: ante te facio: et
quicquid est qd̄ facio melius tu
vides q̄ ego qui facio. Quic-
quid enim semp̄ opero: tu pari-
ter semp̄ p̄sens assistis: vtpote
p̄petuus inspector oium cogita-
tionū: intentionum: delectatio-
nū & opationū mearū. Dñe an-
te te est semper omne desiderium
meū: ante te tota cogitatio mea.
Tu dñe vides vnde veniat spi-
ritus: vbi sit: & quo vadat: q; tu
es oium spirituum p̄derator. Et

Soliloqua

utrum radix sit dulcis an amara de qua foris pulchra folia emittuntur: tu iudex interior melius ipse nosti: et etiam medullas radicem subtilius perscrutaris et non solum intentione sed radicis eius medullam intimam: differtissima tue lucis veritate colligis: numeras: intueris: et cognas: ut reddas unicuique non solummodo secundum opera vel intentionem: sed etiam secundum ipsam interiorum absconditam medullam radicis: de qua procedit intentio operantis. Ad quid tendo: cum operor: quod cogito: et in quocumque delector: tu vides: aures tue audiunt: oculi tui vident et considerant: si gnas: attendis: notas: et scribis in libro tuo: siue bonus fuerit: siue malus: ut reddas postea pro bono premia: et pro malo supplicia: quando aperientur libri et iudicabunt secundum hec que fuerunt scripta in libris tuis. Hoc est forte quod iam dixisti nobis. Considerabo novissima eorum. Et quod de te domine dicitur. Uniuersorum finem ipse considerat: quoniam tu quidem in omnibus que agimus: finem intentionis magis quam actum operationis attendis. Cumque hoc diligenter psi-

et fortis: timore pariter et ingenuitate rubore confundo: quoniam nobis magna est indita necessitas iuste recteque viuendi: qui cuncta facimus ante oculos iudicis cuncta cernentis.

Quod homo pro se nihil potest sine diuina gratia. Cap. xv.

Potissime

magnipotens deus spirituum uniuerse carnis: cum oculi

li sunt super omnes vias filiorum adam: a die natiuitatis eorum usque in diem exitus eorum: ut reddas unicuique secundum opera sua bona vel mala. Ostende mihi et confitear tibi paupertatem meam: quoniam dixi quod diues essem et nullius egerem: et nesciebas quoniam pauper eram: cecus: nudus: miser et miserabilis. Credebam enim me fore aliquid cum nihil essem. Dixi sapiens efficiar: et stultus factus sum. Cogitabam me esse prudentem et deceptus sum. Et vi deo nunc: quia donum tuum est sine quo nihil possumus facere: quoniam nisi tu domine custodieris ciuitatem frustra vigilat qui custodit eam. Sic docuisti me: ut cognos-

si me: nō ppter te q̄ cognosce-
res me: s; ppter me: vt cogno-
scre me. **M**ā: vt dixi: dñe crede
bam me aliqd fore ex me: existi-
mabā me sufficere per me: nec
percipiebā quoniā tu regebas
me: donec aliquātulū te elōgasti
a me: et cecidi statim i me: et vi-
di et cognoui qm̄ tu regebas
me: et q̄ cecidi fuit ex me: et q̄
surrexi fuit ex te. **A**puisti mihi
oculos lux: et excitasti et illumi-
nasti me: et vidi qm̄ temptatio
est vita hominis super terrā: et
q̄ gloriari non valeat añ te om-
nis caro: nec iustificatur omnis
vivens: quoniā si quid boni est
parui vel magni donum tuum
est: et nostrū non nisi malum est.
En̄ igitur gloriabit̄ ois caro:
Nūqd de malo? **N**ec non ē glo-
ria s; miseria. **S**; nunqd gloria
bit̄ de bono? nunqd de alieno?
Tuū dñe ē bonū: tua est gloria.
Qui eni de bono tuo gloriā si-
bi q̄rit: et nō tibi querit: hic fur
ē: et latro: et filius ē dyabolo: q̄ vo-
luit furari gloriā tuā. **Q**ui enim
laudari vult de tuo dono: et nō
querit in illo glo: iā tuā sed suā:
hic s; ppter tuū donū laudetur
ab hoib;: a te tñ vitupat̄: q̄ de

bono tuo nō tuā s; suā gloriā q̄si-
uit. **Q**ui aut̄ ab hoib; laudat̄ vi-
tupante te: nō defendet̄ ab hoib;
bus iudicāte te: nec liberabitur
p̄dēnāte te. **A**t tu dñe somator
me⁹ ex utero m̄ris mee: nō me
finas cadere i illā exprobratio-
nē vt exprobrer̄ mihi furari vo-
luisse gloriā tuā. **T**ibi. n. sit glia
cui⁹ est oē bonū: nobis aut̄ cōsu-
sio faciei et miseria: quoz est oē
malū: nisi tu volueris misereri.
Misereris q̄ppe dñe: misere-
ris oium: et nihil odisti eoz q̄ se-
cisti: et das nobis de bonis tuis:
et ditas nos dñe de⁹ inopes opa-
timis donis tuis. **Q**uā diligis
paupes et diuites facis eos diui-
tys tuis. **E**cce nunc dñe paupes
filij tui sum⁹: et pusill⁹ grex tu⁹:
api nobis ianuas tuas: et edent
paupes et saturabunt̄ et lauda-
būt te q̄ regrūt te. **S**cio ēt dñe
et p̄fiteor: docete te: qm̄ illi soli q̄
cognoscūt se paupes: et p̄fiteant̄
tibi paupertatē suā ditabūtur a te:
qm̄ q̄ se diuites existimāt cū sint
paupes a tuis diuitys iuenient̄
exclusi. **E**go igit̄ p̄fiteor: tibi dñe
de⁹ meus paupertatē meā: et sit
tibi tua gloria tota quoniam tuū
est omne bonum per me gestū.

Domine confiteor: vt docuisti me: nihil aliud sum q̄ vniversa vanitas: et umbra mortis: et abyssus quedam tenebrosa: et terra inanis et vacua: que sine tua benedictione nil germinat: fructum quoq; non facit nisi cōfufionem: peccatum: et mortem. Si quid boni vnq̄ habui a te recepi. quicquid boni habeo tuum est: vel a te habeo.

Si quando steti per te steti: sed quando cecidi: per me cecidi: et semper in luto iacuiffem nisi tu me erexiffes: semper cecus fuiffem nisi tu me illuminaffes.

Quando cecidi nunq̄ surrexiffem nisi tu mihi manum porrexiffes. Postq̄ me etiam erexiffi: semper cecidiffem nisi tu me sustiniffes. Sepeus periffem: nisi me gubernaffes. Sic semper domine: sic semper gratia tua et misericordia tua preuenit me: liberans me ab omnib; malis: saluans a preteritis: suscitans a presentibus: et muniens a futuris: precipiens etiam ante me laqueos peccatorum: tollens occasiones et causas: q̄ nisi tu h; mihi feciffes: ego omnia peccata mundi feciffem. Quoniam

scio domine q̄ nullum peccatum est quod vnq̄ fecerit homo: quod non possit facere aliter homo: si creato: desit a quo factus est homo. Sed q̄ non facerem tu fecisti: q̄ tibi abstinerem tu iussisti: et q̄ tibi crederem gratiam tu infudisti. Tu nanq; domine regebas me tibi: seruabas me tibi: et mihi vt adulterum: et omne aliud peccatum nō cōmittere gratiam et lumen donasti.

De diabolo et multiplicib; temptationibus eius.

Capitulum. .xvi.

Empta /

tor: desuit: et vt deesset tu fecisti: locus et tempus desuit: et vt hec deessent tu fecisti. Affuit temptator: non desuit locus: non desuit tempus: s; vt non consentirem tu me tenuiffi. Venit temptator: tenebrosus vt est: et vt eum despicerem tu me confortasti. Venit temptator: armat; et fortis: et vt me nō vinceret: tu eius refrenasti: et me roborasti. Venit temptator: tras figuratus in angelum lucis: et vt

me non

me non deciperet tu eum incre-
pasti: et ut eum cognoscerem tu me
illuminasti. Ipse enim est draco ille
magnus et rufus: serpens anti-
quus: vocatus diabolus et sa-
thanas: habens capita septem
et cornua decem: quem creasti ad
illudendum huic mari magno
et spaciofo: in quo reptat anima-
lia quorum non est numerus: et
animalia pusilla et magna. di-
uersa demoniorum genera: qui
nihil aliud die noctuque operan-
tur: nisi quod circumueiant querentes
quem deuolet: nisi tu eripias. Ipse
enim est antiquus ille draco: qui
ortus est in paradiso voluptatis:
qui cauda sua trahit tertiam par-
tem stellarum celum: et eas mittit in
terram: qui veneno suo corrup-
tit aquas terre: ut bibentes ho-
mines moriantur: et qui sternit
sibi aux quasi lutum: et habet fi-
duciam quod influat iordanis in os
suum qui factus est ut nullus ti-
meat. Et quis defendet a mori-
bus eius: quis eruet ab ore eius
nisi tu domine qui confregisti ca-
pita draconis magni? Proterede
domine super nos alas tuas ut
fugiamus sub eis a facie draco-
nis huius qui nos persequitur: et

scuto tuo libera nos a cornibus
eius. Hoc enim est continuum studium
eius: hoc unicum desiderium suum:
ut aias quas creasti deuolet. Et
ideo deus meus ad eum clamamus:
libera nos ab aduersario nostro
quotidiano: qui siue dormiamus
siue vigilemus: siue comedamus
siue bibamus: siue quodcumque
opus operemur: omnibus modis in-
stat die ac nocte fraudibus et arti-
bus: nunc palam: nunc occulte: sagit-
tas venenatas contra nos diri-
gens: ut interficiat aias nostras.
Et tamen domine pessima insania nostra:
quod cum continue videamus contra nos
draconem: ore aperto paratum ad
deuorandum: nihilominus dormi-
mus et lasciuimus in pigritijs no-
stris: tanquam securi ante eum: qui
nihil aliud desiderat quam ut nos
perdat. Inimicus ut occidat se vi-
gilat sine somno: et nos ut custo-
diamus nos nolumus euigila-
re a somno. Ecce tetedit ante pedes
nostros laqueos infinitos: et omnes vi-
as nostras varijs repleuit decipu-
lis ad capiendas aias nostras. Et
quis effugiet? Laqueos posuit
in diuitijs: laqueos posuit in pau-
pate: laqueos tetedit in cibo: in
potu: in voluptate: in somno: et in

Soliloquia

vigilia : laqueos posuit in verbo et in opere : et in omni via nostra . Sed tu domine libera nos de laqueo venantium et a verbo aspero ut confiteamur tibi dicentes . *Benedictus dominus qui non dedit nos in captivum dentibus eorum .* *Mia nostra sicut passere erepta est de laqueo venantium : laqueus spiritus est : et nos liberati sumus .*

Quod deus est lux iustorum .

Tu qui

e des domine lux mea
illumina oculos
meos ut videam

lumen : et ambulabis in lumine tuo et non impingaris in laqueos eius . *Quis enim evadet laqueos istos multos : nisi videat eos ? Et quomodo videbit eos nisi quem illuminaveris lumine tuo ?* *Ipse enim pater tenebrarum laqueos suos abscondit in tenebris suis : ut capiatur in eis qui sunt in tenebris suis : qui sunt filii tenebrarum harum : non videntes lumen tuum : in quo qui ambulat non timebit .* *Qui enim ambulat in die non offendit : qui autem in nocte ambulat offendit :*

quod lux non est in eo . *Tu lux domine tu lux filiorum lucis : tu dies quod nefas occisum : in qua ambulavit filii tui sine offensione : et sine quod omnes qui ambulavit : in tenebris sunt : quod te lucem mundi non habent .* *Ecce quotidie cernimus : quod quo magis a te vero lumine quis elongatur : eo magis peccatorum involuitur tenebris : et quo magis est in tenebris : eo minus videt laqueos in via sua : et ideo minus cognoscit : et tunc sepius capitur et cadit in eis : et quod est horribilius se cecidisse ignorat .* *Qui vero suum casum ignorat : eo minus curat surgere : quod se existimat adhuc stare .* *Tu vero lux mentis domine deus meus : nunc illumina oculos meos ut videam et cognoscas : ne corruam in conspectu adversariorum meorum .* *Etenim in extremum nostrum laborat inimicus noster : quem petimus ut facias liquefieri a facie nostra : sicut cera liquescit a facie ignis .* *Quoniam niam domine ipse est latro primus et ultimus : qui consilius fecit ut raperet gloriam tuam : quoniam niam inflatus et elatus crepuit et cecidit in faciem suam : et de :*

cili enim de monte sancto tuo :
 et de medio lapidum ignitorum :
 in quorum medio ambulavit. Et
 nunc vita mea domine deus meus :
 ex quo cecidit non cessat persequi
 filios tuos . Et in odium tuum :
 o rex magne cupit perdere hanc
 creaturam tuam : quam creavit
 omnipotens bonitas tua ad imaginem
 tuam : ut possideat gloriam tuam :
 quam ipse perdidit per superbiam
 suam . Sed contere eum fortis noster
 ante nos agnos tuos : et illumina
 nos : ut videamus laqueos : quos
 ipse paravit : et evadamus ad te
 o letitia israel . Et hec omnia tu
 domine melius nosti : qui nosti
 contentionem eius et certicem eius
 durissimam . Nec hoc dico ut ostendam
 tibi : quia omnia vides : et nulla te
 latet cogitatio . Sed ante pedes tue
 maiestatis de inimico meo queri
 montem facio . Iudex eterne : ut
 ipsum dannes : et nos filios tuos
 salves : quorum fortitudo tu es .
 Versutus est enim domine iste
 hostis et toruosus : nec facile
 deprehendi possunt circuitus
 vie eius : nec cognosci species vul
 tus eius : nisi tu illumines . Nam

nunc hic : nunc illic : nunc agnus :
 nunc lupus : nunc tenebras : nunc
 lucem se ostendit : et singulis quibuslibet
 qualitatibus : locis : et temporibus :
 secundum varias rerum mutationes :
 varias exhibet transmutationes .
 Nam ut tristis decipiat tristatur
 et ipse : ut gaudens illudat : fingit
 se et ipse gaudere : ut spirituales
 defraudet : in angelum lucis se
 transfigurat : ut fortes comprimat
 apparet agnus : ut mites deoret :
 apparet lupus . Nec quidem omnia
 secundum similitudinem variarum
 transmutationum effici habet : sicut
 alios a timore nocturno : alios a
 sagitta volante in die : alios a ne
 gocio perambulante in tenebris :
 alios ab incursum : alios a de
 monio meridiano . Et ad hec quis
 idoneus vi cognoscat : quod
 revelabit speciem indumenti
 eius : aut gyrum dentium eius
 quis agnoscat . En abscondit
 sagittas suas in pharetra : et
 laqueos etiam abscondit sub
 specie lucis : et hoc difficilius
 perpenditur : nisi a te domine
 speciem nostram : lumen assumamus :
 ut videamus . Nam non solum in
 carnalibus opibus que de facili
 cognoscuntur : non

Soliloquia

tantum in ipsis vitijs: sed in ipsis
spūalib⁹ exercitijs laqueos abs-
condit subtile: et sub virtutum
colore: ipsa vitia induit: et trans-
mutat se in angelum lucis. Nec
et multa alia nutitur contra nos
ipse filius belial: ipse sathan: do-
mine deus noster. Et nunc ut
leo: nūc ut draco: manifeste et oc-
culte: intus et extra: die ac nocte
insidiatur: ut rapiat animas no-
stras. Et tu eripe nos domine
qui salvas sperantes in te: ut ipse
de nobis doleat: et tu lauderis i
nobis domine deus noster.

¶ Iterum de beneficijs dei.

Capitulum. xvij.

Do autē

filius ancille tue
que recōmēda-
uit manui tue: iā

his meis paupculis confessiōi-
bus cofitear tibi liberato: me⁹
toto corde meo: et recolam ad
mentem meam oia bona que fe-
cisti mihi a iuuentute mea in oī
vita mea. Scio nāq; qd ingrati-
tudo multū tibi displiceat: que
est radix tot⁹ mali spūalis: et vē-
tus quidā desiccās et vrens oē
bonum: obstruens fontē diuine

misericordie tue sup hoīem: qua
et mortua iam non oriunt: et vi-
ua iam opera moriunt et ultra
non adipiscuntur. Et ego domi-
ne grās tibi ago ne sim ingrāt⁹
tibi liberato: meus: qm liberas-
ti me. Quotiens iam me abso-
buerat ille draco: et tu domine ab-
ore eius extraxisti me. Quoties
ego peccaui et ipse paratus fuit
deglutire me: sed tu dñe deus
meus defendisti me. Cum con-
tra te inique agebam cum; tua
mandata frangebam: stabat ipse
paratus: ut me raperet ad iser-
num: sed tu prohibebas. Ego te
offendebam: et tu me defende-
bas. Ego te non timebam: et tu
me custodiebas. A te recedebā
et inimico meo me exhibebam:
tu ipsum ne me acciperet deter-
rebas. Nec mihi tu domine de-
us meus beneficia conferebas:
et ego miser non cognoscebam.
Sic. n. me multotiens a faucib⁹
diaboli liberasti: de ore leonis
eripuisti: et ab inferno licet ne-
scientem me multis vicibus re-
duxisti. Descēdi. n. vsq; ad por-
tas inferni: et ne illuc intrarem
tu me tenuisti. Appropinquabā
vsq; ad portas mortis: et ne me

ipse caperet tu fecisti. De morte etiam corporis sepius eripui sti me saluato: meus: cum graues morbi tenerent me: cum sui in periculis multis per mare: per terras: ab igne et gladio: et ab omni periculo liberans: semper mihi astans: et misericorditer saluans. Sciebas tu quidem domine: quod si tunc mors me occupasset: infernus animam meam suscepisset: et perpetuo damnatus fuisset. Sed tua misericordia et tua gratia puenit me: eripiens me de morte corporis: et de morte anime domine deus meus. Hec et multa tua alia beneficia exhibuisti: et ego eram cecus et non cognoui: donec illuminasti me. Hunc igitur lux anime mee domine deus meus: vita mea per quam uiuo: lumen oculorum meorum per quod uideo. En illuminasti me et cognosco te: quod uiuo per te: et gratias ago tibi licet uiles et exiles et impares beneficij tuis: quales habet mea fragilitas offero. Quoniam tu es solus deus meus: creator meus benignus: quod amas nostras animas: et nihil odisti eorum que fecisti. En ego primus inter pec-

catores quos saluasti: ut exemplum alijs tribuam benignissime pietatis tue. Confitear tibi beneficia tua magna: quam eripuisti me de inferno inferiori semel et secundo: et tertio: et centies et millies: et ego semper ad infernum tendebam: et tu me semper reducebas: et iuste millies donastes me si uoluisses. Noluisse: quod amas animas: et dissimulas peccata hominum propter penitentiam domine deus meus: multe misericordie in omnibus uisus tuis. Hunc ergo uideo hec domine deus meus et cognosco per lumen tuum: et deficit anima mea in misericordia tua magna que est super me: quam eripuisti animam meam ex inferno inferiori: et me ad vitam reduxisti. Totus enim eram in morte: totum me resuscitasti. Tuus igitur sit totum id quod uiuo: et totus: totum me tibi offero. Totus spiritus: totum cor: totum corpus: tota uita mea: uiuat tibi uita mea dulcis quam totum me liberaisti: ut totum me possideres: totum me refecisti ut totum me rehabereres. Dilectissima te igitur domine uirtus mea: dilectissima te ineffabilis exultatio mea

Soliloquia

7 v'uat ias non mihi sed tibi to-
ta vita mea: que perierat in mi-
seria mea resuscitata est in mihi
cordia tua: q' es deus misericors
& miserator: & multe misericordie
in milia his qui diligunt nomen
tuū. **Q**uare dñe deus me^s san-
ctificator meus: inssisti lege tua:
vt diligam te toto corde m'io:
tota anima mea: tota mēte mea
tota fortitudine mea: & totis vi-
ribus meis: & etiam ex intimis
mēdullis cordis mei: oībus ho-
ris & momentis: quibus fruor
bonis misericordie: qm̄ semper
perirez nisi quia semper regis
me: s'p moreretur nisi q' semp me
vivis eas: & omni momento me
tibi obligas: dum oī momento
mihi tua magna beneficia p'ces-
tas. Sicut ergo nulla hora est:
vel pūctus in oī vita mea: quo
tuo beneficio non vtar: sic nul-
lum d' esse momentum quo te
nō habeā ante oculos in mea
memoria: & te nō diligā ex om-
ni fortitudine mea. S; nec hoc
valeo: nisi tu dederis mihi cui⁹
est oē donū bonum: & oē datus
optimum descendens a patre
luminum: apud quem non est
transmutatio: nec vicissitudinis

obumbratio. Non enim est vo-
lentis neq; currentis: s; tui mis-
serentis vt diligamus te. Tuum
est dñe hoc donū: cuius est oē
bonum. Iube te diligere: quod
iubes: & iube quod vis.

De seruire dilectionis vel
charitatis. Cap. xix.

Ado te ^{de}
magisq; sp ama-
re cupio: q' tu es
reuera oī melle

dulcior: oī lacte nutritio: &
oī luce clario. **Q**uare super oē
aurū & argentum lapidē p'cio-
sum es mihi charior. **D**isplice-
bat. n. mihi q'cqd agebā in secu-
lo: p' dulcedie tua: & decore do-
mus tue quā dilexi. **S**ignis q'
sp ardes & nūq; extingueris: o
amo: q' sp serues: & nūq; tepe-
scis: accēde me. **A**ccendar inq;
tor⁹ a te: vt tor⁹ diligā te. **A**d in⁹
n. te amat: q' tecū aliqd amat: qd
nō ppter te amat. **D**iligā te dñe
qm̄ tu p'ior dilexisti me. **E**t vū
mihi verbū vt explicē signa di-
lectiois tue: maxie erga me p'
innumera bñficia tua quibus a
p'ncipio educaſti me? **P**ost bñ-
ficiū nempe creatiois: qm̄ in p'ū

pio de nihilo ad imaginem tuā: creasti me: honorificans et exaltans me inter eas creaturas: quas fecisti: et nobilitans lumine virtutis tui: quo signasti super liminare cordis mei: quo ab insensibilibus pariter et sensibilibus virtutis discernuisti me: et paulominus ab angelis minuisti. Parum et hoc fuit ante conspectum diuinitatis tue: quoniam quotidianis et singularibus maximisque donariis tuis: unum beneficiorum me sine intermissione nutruisti: et quasi filium tuum paruulum tenellum: uerberibus tue consolationis lactasti et confortasti me. At enim tibi totus seruire: omnia quecumque feci in meum seruitium tradidisti.

Quod deus subiecit omnia seruituti hominum.

Capitulum.

xx.

Omnia sub

pedibus hominis subiecit: ut solus homo totus tibi subiceretur. Et ut tuus totus homo esset: super oia tua dominatus est homo. Extiora nempe pro corpore cuncta creasti: ipsum uero corpus pro

anima: animam uero pro te: ut tibi soli vacaret: et te solum amaret: possidens te ad solatium: inferiora uero ad seruitium. Quicquid enim celi ambitu continetur: inferius ab anima humana est: que facta est ut summum superius possideret: cuius possessione beata fieret: cui si adhaerit: cunctorum mutabilium inferiorum necessitudines supergreddiens: illius summe maiestatis cuius emulatur speciem: eterne immortalitatis faciem: cum serenitate videbit. Tunc uero illis bonis optimis fructur in domo domini: quorum comparatione cuncta hec que hic cernimus uelut nihilum computantur. Illa sunt que oculus non uidit: nec auris audiuit: nec in corde hominis ascenderunt: que preparauit deus diligentibus se. Et hec quidem domine daturus es anime. His etiam quotidie letificas animas seruorum tuorum qui amas animas. Quid miror hec domine deus meus. Imagines quippe tuam honorificas et similitudinem tuam ad quam create sunt. Nam et corpori nostro licet adhuc corruptibili et igno-

Soliloquia

bili: vt videret: dedisti celi claritatem per manum ministroꝝ tuorum indefessorum solis & lune: qui pꝛecepto tuo iugiter die ac nocte deseruiunt filijs tuis: vt spiraret: largitus es aeris puritatem: vt audiret: sonorum varietates. Et odoraret: odorum suauitates: vt gustaret: saporum qualitates: vt contrectaret: dedisti corpulentiam oĩum grossitates. Ad iuuamenta suis necessitatibus: dedisti iumenta: Volucres quoq; celi & pisces maris: & fructus terre: ad reficiendum impendisti. Ad medicinaꝝ de terra: pꝛoꝛpter singulas quasq; suas corruptelas: creasti. Singula solacia: singulis malis obuiantia preparasti: quoniam ex misericors & miserator & nouisti figmentum nostru; figulus noster: & nos omnes quasi lutum i manu tua.

Ad ex cõsideratione bonorum tẽporaliũ colligit magnitudo celestis psil. Cap. xxj.

En aperi

mibi misericordia tua magna: lumine tuo illustra

queso magis adhuc: vt mibi magis aperiatur. Nam ex his minimis tua magna: & ex his visibilibus tua inuisibilia comprehendimus domine deo sancte & bone creator noster. Si enim mihi dñe pꝛo hoc corpore ignobili & corruptibili: tam magna & innumera beneficia prestas a celo & aere: a terra & mari: a luce & tenebris: a calore & umbra: a rore & imbre: a ventis & pluuijs: a volucibus & piscibus: a bestijs & arboribus: & multiplicitate herbaru; & germinum terre: & cunctarum creaturarum tuaru; ministerio nobis successiue per sua tempora ministrantium: vt alleues fastidium nostrum: qualia queso & q̃ magna & innumerabilia erũt illa bona que preparasti diligentibus te: in illa celesti patria vbi te videbimus facie ad facie? Si tanta facis nobis in carcere: quid ages in palatio? Ad magna & innumerabilia sunt opera tua domine rex celorum. Cum enim sint hec omnia valde bona & delectabilia: que bonis pariter malisq; cõmunia tradidisti: qualia futura sunt illa: que solis bonis recondisti? Si tam innumera &

Varia dona tua: que nunc am-
 cis pariter tribuis et inimicis: quoniam
 magna et innumerabilia: quoniam dul-
 cia et delectabilia: que solis tuis
 es largiturus amicis? Si tanta
 solacia in hac die lachrymarum:
 quanta conferes in die nuptiarum?
 Si tanta delectabilia continet
 carcer: quanta queso continet
 patria? Oculus non vidit:
 deus absque te que preparasti di-
 ligentibus te. Secundum enim
 magnam multitudinem magni-
 ficentiae tuae: est etiam multitudo
 magna dulcedinis tuae: quam abs-
 condisti timentibus te. **A**bs-
 gnus enim tu es domine deus
 meus et immensus: nec est finis
 magnitudinis tuae: nec est nume-
 rus sapientiae tuae: nec est mensu-
 ra benignitatis tuae: nec est finis
 nec numerus: nec mensura retribu-
 tionis tuae: sed sicut magnus
 es tu: ita magna sunt donaria
 tua: quoniam tu ipse premium et
 donum omnium legitimum tuo-
 rum pugnatorum.

Quod divina dulcedo om-
 nem presentem mundi amaritu-
 dinem tollit.

Capitulum. xxij.

Ec sunt be-

neficia magna tua
 domine deus: san-
 ctificator sancto-
 tuorum: quibus repleturus es
 inopiam esurientium filio-
 rum: quoniam factus es spes de-
 speratorum: et consolatio desola-
 torum: tu corona spei que orna-
 ta est gloria preparata vincenti-
 bus. Tu famelicorum satietas
 eterna: danda esurientibus. Tu
 consolatio sempiterna: qui solis
 illis te tribuis: qui consolatione
 huius mundi pro tua perpetua
 consolatione contemnunt. **N**am
 qui hic consolantur: indigni tua
 consolatione habentur. **S**ed qui
 hic cruciantur: a te consolantur
 et qui participant passionibus:
 participant et consolationibus.
Nemo enim potest in utroque se-
 culo consolari: nec potest quis
 hic et in futuro gaudere: sed unum
 necesse est ut perdat qui alterum
 voluerit possidere. **N**ec ubi con-
 fidero domine consolator meus
 in hac vita renuit consolari ani-
 ma mea: ut digna habeatur tu-
 is consolationibus eternis: quia
 iustum est ut amittat te quicumque

Soliloquia

in aliquo alio magis consolari num est nos hic esse: faciamus
eligit n̄ in te. Et obsecro sum hic tria tabernacula: hic more
ma veritas te per te: non pmit mur: te contemblemur: quia nul
tas me in aliqua cōsolatione va lo alio indigemus. Sufficit no
na consolari. Sed peto vt om̄ bis domine videre te: sufficit in
nia mihi amarescant: vt tu solus quit tanta dulcedine satiari.
dulcis appareas aie mee: qui es Enam enim stillam dulcedinis
dulcedo inextimabilis: per quā ille gustauit: et omnem aliam fas
cuncta amara dulcorantur. Tua stidiuit dulcedinem. Quid pu
enim dulcedo. Stephano lapi ras dixisset: si magnam illā mul
des torrentis dulcorauit. Tua titudinem dulcedinis diuinita
dulcedo craticulam beato Lau tis tue gustasset: quā abscondi
rentio dulces fecit. Pro tua du sti timentibus te? Hanc tuā dul
cedine ibant apostoli gauden cedinem ineffabilem: et illa gu
tes a conspectu concilij: quoniā stauerat virgo de qua legimus
digni habiti sunt pro nomie tuo q̄ letissima et glorianter ibat ad
contumeliam pati. Ibat Andre carcerem: quasi ad epulas inui
as securus ad crucem et gaudēs tata. Hanc vt reo: et ipse gusta
quoniam ad tuam dulcedinem uerat q̄ dicebat: q̄ magna mul
properabat. Hec tua dulcedo titudo dulcedinis tue domine:
ip̄os apostolorum p̄ncipes sic quam abscondisti timentib⁹ te
repleuit: vt pro ipsa crucis pati quiq; monebat. Gustate et vide
bulum vnus eligeret: alter quo te quoniam suavis est dominus.
q; caput ferientis gladio suppo Hec est enim illa beatitudo do
nere nō timeret. Pro hac emē mine deus noster quam expo
da Bartholomeus propria pel ctamus daturum te nobis: pro
lem dedit. Pro hac quoq; gu qua tibi domine continue milie
standa veneni poculum intrepit amus: pro qua tibi mortifica
dus Joannes potauit. Hanc ve mur tota die: vt in tua vita tibi
o vt gustauit Petrus omniuz viuamus.
inferiorū oblitus clamauit: qua
si ebrius dicens. Domine boz

Quod tota spes nostra et

sideriū cordis nostri debet esse
in deum.

Capitulum. xxiij.

T autem

domine expectatio israel: desiderium ad quod suspirat cor nostrum quotidie: festina ne tardaueris. Surge propepera et veni: ut educaas nos de isto carcere ad confitendum nomini tuo: ut gloriemur in lumine tuo. Aperi aures tuas clamoribus lachrymarum pupillorum tuorum: qui clamant ad te: pater noster: da nobis hodie panem nostrum quotidianum: in cuius fortitudine ambulemus die ac nocte: usquequo perueniamus ad montem sanctum tuum oreb.

Et ego paruulus iter paruulos familie tue: deus pater et virtus mea: quando veniam et apparebo ante faciem tuam: ut qui nunc tibi confiteor: ad tempus: extunc confitear tibi in eternum? Beatus tuus ero si fuero admissus ad videndum claritatem tuam. Quis mihi hoc tribuat: ut ad hoc venire permittas me? Scio do-

mine: scio et confiteor: me indignum ut intrem sub tectum tuum: sed fac propter honorem tuum: et ne confundas in te sperantem seruum tuum. Et quis intrabit in sanctuarium tuum ad considerandas potentias tuas: nisi tu aperias? Quis autem aperiet: si tu claueris? Si destruxeris nemo est qui edificet. Et si incluseris hominem: nemo est qui aperiat. Si conuerteris aquas: omnia siccabuntur. Et si emiseris eas: subuertent terram. Si omnia que fecisti ad nihilum redigis: quis contradicet tibi? Porro sempiterna bonitas misericordie tue qua fecisti omnia quecumque voluisti. Tu nos fecisti fabricatores mundi: rege nos. Tu nos creasti: ne spernas nos: quia opera tua sumus. Et quidem domine deus noster: nos lutum et vermiculi: non valemus intrare in tuas eternitates nisi tu induxeris: qui de nihilo cuncta creasti.

¶ Quod salus nostra ex deo est.

Capitulum. xxiiij.

Soliloquia

Do autē

opus manuum tuarum confitebor: tibi in timore tuo: quia non in arcu meo sperabo: et gladius meus non saluabit me: sed dextera tua et brachium tuum et illuminatio vultus tui. Alios quin desperare: quoniam spes mea tu es: qui creasti me: quos nam non derelinquis qui sperant in te. Tu quippe es dominus deus noster: suavis et patiens: in misericordia disponens omnia. Nam si peccauerimus: cui sumus: si non peccauerimus: tui sumus: quoniam apud te sumus conputati. Nos solum inuerti: et vanitas est omnis homo viuens et ventus est vita nostra super terram. Ne irascaris si cadimus pupilli tui: quoniam tu nostri signatum nostrum domine deus noster. Nam deus inextimabilis fortitudinis: contra folium quod a vento rapitur ostendere vis potentiam tuam: et stipulam siccam persequeris? Nam dānabis israel rex eterne: canes unum? Nam damnabis pulicem unum? Audiuimus de misericordia tua

domine: quoniam tu mortem non facis: nec letaris in perditione morientium. Propter te domine oramus te: ne permittas dominari quod non fecisti: huic creature tue quam fecisti. Si enim vales de perditione: quid te prohibet domine quod omnia potes: ne semper leteris de nostra saluatione? Si vis: potes me saluare: ego autem et si vellem: non possem. Magna est multitudo miserarum mearum mecum. Velle quippe mihi adiacet: perficere autem non inuenio. Velle quod bonum est non possum nisi tu velis: nec quod volo possum: nisi tua potentia me confortet: et quod possum aliquando nolo: nisi tua voluntas fiat: sicut in celo et in terra. Et quod volo et possum ignoro: nisi tua sapientia me illustret. Et si etiam sciam quandoque volens quandoque valens: imperfecta et vacua transit sapientia mea nisi adiuuer a vera sapientia tua. In tua autem voluntate cuncta sunt posita: et non est qui possit resistere voluntati tue: domine vniuersorum principatum tenens omnis carnis: et quecumque vis facis in celo: et in terra: in ma

ri: et in omnibus abyssis. In no-
bis igitur fiat voluntas tua: su-
per quibus invocatum est no-
men tuum: ne pereat hoc nobile
plasma tuum quod creasti pro-
pter honorem tuum. Et quis est
homo natus de muliere: qui vi-
uat: et non videat mortem: et eri-
piat animam suam de manu in-
feri: nisi tu solus eripias vita-
vitalis omnis vite: per quem om-
nia viuunt?

Quod voluntas humana i-
fficax sit ad bona opera sine
diuina gratia. Cap. xxv.

Leniziã

Et tibi confessus sum
laus vite mee do-
mine deus meus

virtus salutis mee. Sperabam
aliquando in virtute mea: que
tamen non erat virtus. Et cum
sic volui currere: vbi magis
stare credebam: ibi magis ceci-
di: factusque sum magis retro et
non ante: et quod credebam com-
sequi magis elongatus est a me.
Sic per multa similia vires me-
as probas. Cognosco nunc quod
illuminasti me: quoniam quod
magis credidi posse per memi-

nus semper potui. Dicebas. n.
hoc faciam: illud perficiam: nec
hoc nec illud faciebam. Aderat
voluntas: non erat facultas: ad-
erat facultas non aderat volun-
tas: quoniam de meis viribus
confidebam. Nunc autem con-
fiteor: tibi domine deus pater
celi et terre: quod non in fortitudi-
ne sua roborabis vir: ut glorie-
tur ante stulta presumptio om-
nis carnis. Non est hominis vel-
le quod possit: aut posse quod
velit: vel scire quod velit et pos-
sit: sed potius a te gressus ho-
minis diriguntur: illorum inquam:
qui non a se sed a te dirigi se
constentur. Obsecramus itaque
viscera misericordie tue: velis
domine saluare quod creasti:
quoniam si vis potes nos sal-
uare: et in tua voluntate virtus
est nostre salutis.

De antiquis beneficijs dei.
Capitulum. xxvj.

Recorda

re misericordie
tue antique: qua
nos a principio in
benedictionibus tue dulcedi-
nis preuenisti. Antequam enim na-

Soliloquia

fecerit ego filius ancille tue: do- mine spes mea ab yberib⁹ ma- tris mee: tu me preuenisti: pre- parans mihi semitas quibus in- cederem et venirem ad gloriam domus tue. **P**riusq^{ue} me forma- res in utero nouisti me: et ante- qua^m exirem de uulua: quicquid tibi placuit preordinaisti de me. **Q**ue et qualia sunt in libro tuo scripta de me: in secreto confito- ry tui: ego quidem ignoro: vn- de et valde timeo. Tu vero nos- sti: quoniam quod ego per suc- cessus dierum et temporu^m: hinc ad mille annos huius tempora- litatis expecto: in conspectu eter- nitatis tue: iam factum est: et quod futurum est: iam factum est. **E**go autem stans in hac nocte te- nebrosa: hec ignorans: timor et tremor uenerunt super me: dum video mihi undiq^{ue} imminere multa pericula: a multis quoq^{ue} hostibus uenari: multitudineq^{ue} innumerarum miseriarum in hac uita me circumdari. Et nisi in his tantis malis afforet mihi tuum adnuculum desperare. Sed spes mihi magna subest de te mitissime princeps. Deus meus. Et consideratio multitu-

dinis miserationum tuarum: que apud te sunt: subleuat mentem meam. Et precedentia signa mi- sericordie tue: que me antequa^m nascerer: preuenerunt: et nunc specialiter in me effullerunt: de futuris benignitatis tue meliori- bus et perfectionibus muneris- bus: que amicis tuis reseruas: spem meam admonent: ut in te letetur dominus deus meus leti- cia sancta et uiua: qua semper le- tificas iuuentutem meam.

De angelis deputatis ad cu- stodiam hominum.

Capitulum. xxvij.

Flexisti

enim me vnice- amo: meus ante- qua^m diligeres te: et ad imaginem tuam creasti me omnibus creaturis tuis prepo- sisti me. Quam dignitatem tunc quidem seruo cum noue- rim te: propter quem fecisti me. Insuper facis angelos tuos spi- ritus propter me: quibus man- dasti ut custodiant me in omni- bus vijs meis: ne forte offer- dam ad lapidem pedem meus

Di enim sunt custodes sup mu-
ros ciuitatis tue noue Hierusa-
lem: ⁊ montes in circuitu eius:
vigilantes ⁊ custodientes vigi-
lias noctis super gregem tuum:
ne quādo rapiat vt leo animas
nostras: dum non esset qui cri-
peret: ille antiquus serpens ad-
uersarius noster diabolus: qui
quasi leo rugiens semper cir-
cuit querens quem deuoret.

Di sunt ciues beate ciuitatis su-
perne Hierusalem: que sursum
est mater nostra: in ministerium
missi propter eos qui heredita-
tem capiunt salutis: vt eos libe-
rent ab inimicis suis: ⁊ custodi-
ant in omnibus vijs suis: cōfor-
tent quoq; ⁊ moneant: ⁊ oratio-
nes filiorum tuorum offerant i
conspectu glorie maiestatis tue.

Diligunt nempe conciuēs suos
per quos sue ruine scissuras re-
stituari expectant. Ideoq; ma-
gna cura ⁊ vigilantī studio ad-
sunt nobis: omnibus horis ⁊ lo-
cis: succurrentes ⁊ prouidētes
necessitatibus nostris: ⁊ solliciti
discurrentes inter nos ⁊ te: do-
mine: gemitus nostros atq; su-
spira referentes ad te: vt impe-
trent nobis faciem tue benigni-

tatis propitiationem: ⁊ referant
ad nos desideratam tue gratie
benedictionem. Ambulant no-
biscus in omnibus vijs nostris:
intran ⁊ exeunt nobiscum: atq;
te considerantes q̄ pie q̄ bone-
ste in medio prauē nationis con-
uersemur: quantoq; studio ⁊ de-
siderio queramus regnum tuum
⁊ iusticiam eius: quantoq; timo-
re ⁊ tremore seruiamus: ⁊ extul-
temus tibi leticia cordis nostri.

Adiuuant laborantes: protegūt
quiescentes: hortantur pugnan-
tes: coronant vincentes: cōgau-
dent gaudentibus: de te inquam
gaudentibus: compatiuntur pa-
tientibus: pro te inquam patienti-
bus. Grādis est eis cura de no-
bis. Magnus est affectus dile-
ctionis eorum erga nos. Et hoc
totum propter honorem tue in-
extimabilis charitatis: qua dile-
xisti nos. Diligunt enim quos
tu diligis: custodiūt quos tu cus-
todis: ⁊ deserūt quos tu dese-
ris: nec diligūt operātes iniquita-
tem: quoniā ⁊ tu odisti oēs ope-
rentes iniquitatē: ⁊ perdes oēs q
loquuntur mendaciū. Quoties
bene agim⁹: gaudēt angeli ⁊ tri-
stantur demones. Quotiens a

Soliloquia

bono deuiamus: diabolum leti-
ficam⁹: ⁊ angelos tuos suo gau-
dio defraudamus. Gaudiu⁹ est
enim eis sup vno peccatore pe-
nitentiam agente. Sed diabolo
super vno iusto penitentia⁹ de-
ferente. **S**a igitur pater eis sp̄
gaudere de nobis: vt ⁊ tu sem-
per per eos lauderis in nobis:
⁊ nos cu⁹ eis in vnum ouile tu-
um adducamur: vt cōfiteamur
fui⁹ nomini sancto tuo crea-
tor: hominum ⁊ angeloru⁹. **H**ec
ipse cōmemorans coram te: cō-
fiteo: laudans te: qm̄ beneficia
tua magna sūt hec: quibus nos
honorificasti: dans nobis ange-
los tuos sp̄s in ministeri⁹ no-
strum. **S**ederas enim qcquid
celi ambitu continetur: ⁊ quasi
parua reputans hec que sub ce-
lo sunt: nisi adderes etiam ea q̄
sunt super celos. **L**audēt te do-
mine de hoc omnes angeli tui:
confiteantur tibi de hoc omnia
opera tua: ⁊ ipsi facti tui tibi be-
nedicant. **O** honorificentia no-
stra nos nimis honorificans et
ditans: multis munibus deco-
rasti. **A**mabile est enim nomen tu-
um domine in vniuersa terra.
Quid est enī homo q: magni

ficās eum: aut apponis erga eū
cor tuum? **S**ixisti enim veritas
antiqua. **D**elitie mee: esse cum
filijs hominum. **N**onne homo
putredo: ⁊ filius hominis ver-
mis? **N**onne vniuersa vanitas
omnis homo viuens? **E**t dignū
ducis super huiuscemodi: ape-
rire oculos tuos: ⁊ adducere eū
tecum in iudicium.

De profunda predestinatio-
ne ⁊ prescientia. **C**ap. xxviij.

Doce me

abyssus profun-
dissima creatrix
sapientia: que li-

braſti in pondere montes ⁊ col-
les: in statera molem terre tribus
digitis appendisti. **S**uspen-
de molem corporalitatis huius
quā gero: tribus inuisis digitis
tuis ad tē: vt videam ⁊ cogno-
ſca⁹ quā admirabilis es in vni-
uersa terra. **L**ux antiquissima:
lucebas ante omnem lucem in
mōtibus sanctis eternitatis an-
tique: cui nuda ⁊ aperta erant
omnia ante q̄ fierent. **L**ux que
odio habes omnem maculam:
vtpote mundissima ⁊ imacula-
tissima: que tibi delitie cum ho-
mine: que

mine: que conventio lucis ad te
 nebras? Ubi enim sunt in ho-
 mine deliciae tue? Ubi prepara-
 sti tibi in me dignus sanctuariū
 maiestatis tue: ad quod introies
 habeas delicias delectationis
 tue? Adundum enim cenaculū
 decet te mundans virtus: que
 non nisi a mundis cordibus vi-
 deri potes: multo magis nec ha-
 beri. In homine autem: ubi est
 templum tam mundum ut te su-
 cipiatur qui regis mundus? Quis
 potest facere mundum de inū-
 do conceptum semine? nonne
 tu qui solus es mundus? ab in-
 mundo enim quis mundabitur?
 Nam et secundum legem quam dedi-
 sti patribus nostris in igne con-
 burenti montem: in nube tegan-
 te aquam tenebrosam: quicquid
 tetigerit imundus: imundū erit.
 Omnes autem nos quasi pan-
 nus menstruate: de massa corru-
 pta et imunda venientes: macu-
 lam imunditiae nostrae: quā celsi-
 re saltem tibi: qui omnia vides:
 non possumus: in frontibus por-
 tamus. Quare mundi esse non
 possumus: nisi tu mundaueris:
 qui solus es mundus. Adūdas
 autem de nobis filijs hominum:

eos in quibus tibi complacuit
 habitare: quos ab inaccessibili-
 bus profundis secretis iudicio-
 rum incomprehensibilium sapi-
 entiae tuae: semper iustorum: licet
 occultorum: sine eorum meritis
 predestinasti ante mundum: vo-
 casti de mūdo: iustificasti in mū-
 do: et magnificas eos post mū-
 dum. Non omnibus autem hoc
 facis quod admirantur tabesce-
 tes omnes sapientes terre. Et
 ego domine hoc considerans
 expauesco et obstupesco de alti-
 tudine diuitiarum sapientiae et
 scientiae tuae: ad quā ego non per-
 tingo: et incomprehensibilia iu-
 dicia iustitiae tuae: quā ex eodem
 ludo alia quidem facis vasa in
 honorem: alia vero in contume-
 liam sempiternam. Quos igitur
 tibi elegisti de multis in tē-
 plum sanctum tuum: ipsos mū-
 das: effundens super eos aquā
 mūdā: quorum nomina nu-
 merūque tu nosti: qui solus nu-
 meras multitudinem stellarum
 et omnibus eis nomina vocas:
 qui et scripti sunt in libro vite:
 qui nequaquam perire possunt: quod
 bus oīa cooperantur in bonum
 et ipsa peccata. Quis. n. cadūt nō

Soliloquia

colliduntur: quia tu supponis manus tuas: custodis oia ossa eorum: ut unum ex eis non peratur. **A**ntem mors peccatorum pessima: illorum in quibus: quos antequam faceres celum et terras: secundum abyssum multas iudiciorum tuorum occultorum: spiritus autem iustorum: prescivisti ad mortem eternam: quorum dinumeratio nominum et meritum pravorum apud te est: qui numerum arenae maris dinumerasti: et dimensus es profundum abyssum: quos reliquisti in immunditijs suis: quibus oia cooperantur in malum: et ipsa etiam oratio vertitur in peccatum: ut si et usque ad celos ascenderint: et inter sidera caeli collocaverint: nondum suum quasi serquilinium in fine perdentur.

De illis qui prius iusti: et postea impij efficiuntur: et conver-
so. **Capitulum. xxix.**

Magna sunt iudicia tua domine deus. **I**udex iustus et fortis: qui iudicas equitatem et inscrutabilia facis et profunda: que cum confidero contremiscunt oia ossa mea: quoniam non securatur homo vivens

super terras: ut servamus tibi pie et caste cunctis diebus vite nostre in timore: et exultemus tibi cum tremore: ut non sit servitium sine timore: neque gaudium sine tremore: et non gloriatur ac cinctus nisi ut discinctus: neque gloriatur ante te ois caro: sed pavescat et contremiscat a facie tua: cum ignoret homo utrum amore an odio dignus sit: sed in futurum oia reservantur incerta. **A**vidimus enim multos domine: et audivimus a patribus nostris: quod utique sine magno tremore non recolo: si ne multo timore non confiteor: ascendisse primitus quodammodo usque ad celos: et inter sidera nondum suum collocasse: postmodum autem cecidisse usque ad abyssos: et aias eorum in malis obstruisse. **A**vidimus stellas de caelo cecidisse: ab ipetu ferientis caudae draconis. **E**t eos qui iacebant in pulvere terre: a facie sublevantis manus tue domine mirabiliter ascendisse. **A**vidimus vivos morientes. **E**t mortuos a morte surgentes: et eos qui iter filios dei ambulat in medio lapidum ignitorum: quasi lutum ad nihilum defluxisse. **A**vidimus lucem obtenebrat

te: et de tenebris lucē pcessisse: q̄ publicani et meretrices p̄cedūt i colas: in regno celoz: filij aut̄ regni eijciunt̄ in tenebras exteriores. Quare aut̄ ista oia: nisi q̄ in montē illū ascēderūt: in quē ascēdit angelus: et descēdit diabolus: Quos aut̄ p̄destinasti: ipsos et vocasti: et sanctificasti: et mūdcasti: ut dignū habitaculum sint tue maiestatis: euz quibus et in q̄bus sunt tibi delicta sancte et munde: in q̄bus tu delectaris: et letificas iuuentem eoz habitās cū eis in memoria eoz: ut ipsi tēplum sanctū tuuz sint: q̄d magne dignitatj et comēdatio ē humanitatj nostre. **¶** Quodaia fidelis sit sanctuarium dei. **Cap. xxx.**

Prima .n.

quā creasti: nō de te: s̄ per v̄bū tuū nō ex qualibz elementoz materia: s̄ ex nihilo: q̄ qdē rōnalis: intellectualis: sp̄s: h̄s: sp̄ viuēs: sp̄ in motu: quā signasti lumie vultus tui: et cōse-
crasti virtute lauacri tui: ita facta ē capax maiestatis tue: q̄ a te solo et a nullo alio possit impleri.

Quando aut̄ te h̄z: plēnum est desiderū eius: et ita nihil aliud quod desideret exterius restat. **¶** Sum aut̄ aliquid exterius desiderat: manifestū est q̄ te nō habet interius: quo habito nihil ē quod ultra desideretur. **¶** Euz .n. sis summū et oē bonum: nō habet quod desideret amplius: si possidet te oē bonum. **¶** Quod si non desiderat oē bonum: restat ut desideret aliquid q̄d non est omne bonum: ergo nec summū bonum: ergo nec deum: sed potius creaturam. **¶** Cum aut̄ creaturam desiderat: continuaz famē habet: q̄ licet q̄d desiderat de creaturis: adipiscatur: vacuū remanet: q̄ nihil ē q̄d eā impleat: nisi tu: ad cui⁹ imaginē ē creata. **¶** Implet aut̄ tu eos qui nihil aliud desiderāt p̄ter te: et facis eos dignos te: sanctos: beatos: imaculatos et amicos dei: q̄ oia s̄putāt ut ster cora: ut lucrifaciāt te solū. **¶** Nec ē .n. virtudo quam hoi contulisti: hic ē honor quo eū inter oēs creaturas: et sup̄ oēs honorificasti: ut sit admirabile nom̄ tuū i vniuersa terra. **¶** Ecce domine deus meus: sūme: opti-
me: omnipotentissime: inueni lo

Soliloquia

tum vbi tu habitas: q̄ in ania
quá creasti ad imaginem ⁊ fili-
tudinem tuam: que te solus que-
rit et desiderat: q̄ non in illa: q̄
te non querit nec desiderat.

Quod neq̄ per sensus exte-
riores: neq̄ interiores inueniri
potest deus. Cap. xxxj.

So erra

ni sicut ovis que
perierat: querēs
te exteri⁹: qui es
interius. Et multum laboravi q̄
rens te extra me: ⁊ tu habitas i
me: si tamen ego desiderem te.
Circūmi vicos et plateas ciui-
tatis huius mundi: querens te:
et non inueni: q̄ male querebā
foris quod erat intus. Adisi nū-
tios: meos: omnes sensus exte-
riores: vt quererem te: et nō in-
ueni: q̄ male querebas. Video
enim lux mea deus: illuminasti
me: q̄ male te per illos quere-
bam: q̄ tu es intus: et tamen ipi
vbi intraueris nesciuerūt. Nas
oculi dicunt: si coloratus nō fuit
per nos non intrauit. Aures di-
cunt: si sonitum non fecit: p nos
non transiuit. Nasus dicit: si nō
oluit: per me nō venit. Gustus

dicit: si non sapuit: per me nō
intrauit. Tactus etiam addit: si
corpulentus non est: nihil me d̄
hac re interrogas. Non ista igitur
sunt deus meus. Non enim
speciem corporis. non decus tē-
poris. non candorem lucis. non
colorem. non dulcium melodia-
rum cantus. et quecunq̄ dulce
sonantia. non florum et vnguen-
torum vel aromatum odores.
non mella vel manna gustui de-
lectabilia. non cetera ad tangen-
dum vel amplexandum amabi-
lia: nec omnia alia sensibus his
subiecta quero: cum deum meū
quero. Absit vt ista credideris
deum meum: que etiam a bruta-
lium sensibus comprehendun-
tur. Et tamen cum deum meū
quero: quero nihilominus quā-
dam lucem super omnem lu-
cē quā non capit oculus: quādam
vocem super omnem vocem:
quam non capit auris: quādam
odorem super omnem odorem:
quem nō capit naris: quādam
dulcorē super oēm dulcorē:
quē non capit gustus: quādam
amplexum super omnem am-
plexum: quem non capit tactus.
Ista lux quidem fulget: vbi lo-

cus nō capit. ista vox sonat vbi
spūs non rapit. odor iste redo-
let vbi flatus non spargit. sapor
iste sapit: vbi non est edacitas:
amplexus iste tangitur: vbi nō
diuellitur. Sic est deus meus
et non extimabitur alius ad il-
lum. Hoc quero cum deus me-
um quero. Istud amo: cum de-
um meum amo. Sero te ama-
ni pulchritudo tam antiqua: et
tam noua: sero te amauit: et tu i-
tus eras et ego sonā: et ibi te q-
rebam: et in ista formosa que fe-
cisti: dei omnis iruebam: Abs-
cum eras: et tecum non eram.
Ea me tenebant longe a te: que
esse non poterant nisi in te. Et
cūdam enim omnia: querens
te: et propter omnia dereliquē
me. Interrogauit terram si esset
deus meus: et dixit mihi qd nō:
et omnia que in ea sunt hoc idē
confessa sunt. Interrogauit me
et abyssos: et reptilia que i eis
sunt: et responderunt. Non su-
mus deus tuus: quare sup nos
Interrogauit stabilem aerem: et
inquit vniuersus aer cum om-
nibus incolis suis. Fallit Anaxi-
menes: non sum ego deus tu-
Interrogauit celum: solem: lu-

nam: et stel'as: neqz nos sumus
deus tuus: inquit: Et dixi om-
nibus his qui circumstant fores
carnis mee: dicite mihi de deo
meo quod vos noscitis: dicite
mihi aliquid de illo: et exclama-
uerunt oēs voce gaudio. Ipse
fecit nos. Interrogauit mundi
molem: dic mihi si es deus me-
an non. Et respondit voce forti.
Nō sum inquit ego: sed p ipsuz
sum ego: que quers in me: ipse
fecit me: super me quere: qui re-
git me qui fecit te. Interrogatio
creaturarum: profunda est con-
sideratio ipsarum: responsio: at-
testatio ipsarum de deo: quoni-
am omnia clamant deus nos fe-
cit. Quoniam: vt ait apostolus:
inuisibilia dei: per ea: que facta
sunt: a creatura mundi: intelle-
cta aspiciuntur. Et redij ad rāe
z intraui in me: z aio ad me.
Tu quis es? Et respondi mihi.
Homo rationalis z mortalis.
Et icepi discutere quid hoc eēt
z dixi. Unde hoc tale animal
domine deus meus? Unde nisi
abs te? tu fecisti me: z non ipse
me. Quis tu? Tu per quem vi-
uo ego: tu per quez viuunt om-
nia. Quis tu? Tu domine deus

Soliloquia

meus: verus: et solus: omnipotens et eternus: et incomprehensibilis: et immensibilis: qui semper vivis et nihil moritur in te: immortalis habitas eternitatem: mirabilis oculis angelorum: inenarrabilis: imperscrutabilis et innominabilis. Deus vivus et verus: terribilis: et fortis: nesciens principium neque finem: principium omnium atque finis: qui es ante primordia seculorum: et ante omnes seculorum origines. Tu es deus meus et dominus omnium que creasti: et apud te omnium stabilitum stant cause: et omnium mutabilium apud te immutabiles manent origines: et omnium rationabilium et irrationalium atque temporalium sempiternae vivunt rationes. Dic mihi simplici seruo tuo deus meus. dic misericors misero tuo. dic queso per miserationes tuas. unde hoc tale animal nisi abs te? An quisquam sese facienti erit artifex: an aliunde quam a te trahitur esse et vivere? Nonne tu es summum esse a quo est omne esse? Quicquid enim est: a te est: quia sine te nihil est. Nonne tu es fons vite a quo fluit

omnis vita? Quicquid enim vivit: per te vivit: quia sine te nihil vivit. Tu ergo domine fecisti me. Quero quod fecit me? tu domine fecisti: sine quo factum est nihil. Tu factor meus: ego operatum. Gratias tibi ago domine deus meus: per quem vivo ego: et per quem omnia vivunt: quoniam fecisti me. Gratias tibi plasmato: meus: quia manus tuae fecerunt me et plasmaverunt me. Gratias tibi lux mea: quoniam illuminasti me: et inveni te: et me ubi inveni me: ibi cognovi me: ubi inveni te: ibi cognovi te: ubi autem cognovi te: ibi illuminasti me. Gratias tibi lux mea: quoniam illuminasti me. Quid est quod dixi cognovi te? Nonne tu es deus incomprehensibilis et immensus: rex regum: et dominus dominantium: qui solus habes immortalitatem et lucem habitas inaccessibleem quem nullus hominum vidit: sed nec videre potest? Nonne tu es deus absconditus et imperscrutabilis maiestatis: solus tui ipsius maximus cognitor: et mirabilis sicut plato? Quis ergo cognovit quod nunquam vidit? Dixisti. in veritate tua

Non videbit me homo et vi-
 uet. Dixit et prece tuo per veri-
 tatem tuam. Deum nemo vidit
 vnq̄. Quis ergo cognouit qd̄
 nūq̄ vidit? Dixit et veritas tua
 nemo vidit filiū nisi pater: neq̄
 pater; quis nouit nisi fili⁹? So-
 la trinitas tua: soli sibi integre
 nota est que exuperat oēm sen-
 sum. Quid est ergo qd̄ dixi: q̄
 cognoui te? Quis. n. cognouit
 te nisi tu te? Tu quippe sol⁹ de-
 us omnipotens: superlaudabilis: et
 supergloriosus: et superexaltat⁹
 et altissimus: et superessentialis
 i sanctissimis: et diuinissimis do-
 quis nominariis: qm̄ super oēs
 essentiā intelligibilem siue itel-
 lectualem atq̄ sensibiles: et sup-
 oē nomen qd̄ noiat nō solum
 in hoc seculo: s; et in futuro: su-
 pessentialiter et supintelligibili-
 ter eē dignoscere: qm̄ superessen-
 tiali et occulta diuinitate: super
 oēm rōnem: intellectum et eēn-
 tiam inaccessibiliter et imper-
 scrutabiliter habitas in teipso:
 ubi lux inaccessibilis: et lumen
 imperscrutabile: et incomprehē-
 sibile: et inenarrabile: ad qd̄ nō
 attingit aliquod lumen: quoni-
 am in contemplabile et inuisibi-

le et superrationale: et supintelli-
 gibile: et supinaccessibile: et sup-
 incōmutabile: et supincōmutabi-
 le credis: quod nullus vnq̄ an-
 gelo: um vel hominum vidit: s;
 nec videre potest. Hoc est celū
 tuum dñe: celum celans super
 eorum: superintelligibile: supra-
 tionale: et superessentialiter lumē
 de quo dicitur. Celum celi do-
 mino. Celum celi: cui terra est
 omne celum: q̄ supmirabiliter
 exaltatū est super oē celum. Ad
 quod terra est et ipsum celum
 empireū: hoc est celum celi do-
 mino: q̄ nulli notum nisi domi-
 no. Ad quod nemo ascēdit: nisi
 qui de celo descendit: q̄ nemo
 nouit patrē nisi filius et eorum
 spūs: et nemo nouit filiū nisi p̄-
 et eorum spūs. Soli quidē tibi
 trinitas integre nota es: trinitas
 sancta: trinitas supmirabilis: et
 supinenarrabilis: et supinscru-
 tabilis: et supinaccessibilis: su-
 perincomprehensibilis: super-
 intelligibilis: superessentialis:
 superessentialiter exuperās om-
 nem sensum: omnem rōnē oēs
 intellectum: oēm intelligentiā:
 omnem essentiā supercelestiū
 aiorū: quam neq̄ dicere neq̄

Soliloquia

cogitare: neq; intelligere: neq; cognoscere poss. vile est: etiam oculis angelorū. Unde ergo cognoui te domine deus altissime super omnē terram: super omnē celum: quem neq; cherubim perfecte cognoscunt: neq; seraphim? sed alis contemplationis suarum velatur facies sedentis super solum excelsum ⁊ eleuatum: clamātes et dicentes. Sanctus sanctus sanctus dominus deus exercituum: plena est omnis terra gloria tua. Expauit propheta et dixit. **De mihi:** quia tacui: quia vir pollutus labijs ego sum. Et expauit cor meum: et dixi. **De mihi:** q; non tacui: q; vir pollutus labijs ego sum: sed dixi cognoui te. **Et** eruntamē domine: ve tacētibus de te: qm loquaces: muti sūt sine te. Et ego domine deus meus non tacebo quoniam fecisti me: et illuminasti me: et inueni me: et cognoui te: qm illuminasti me. Sed qualiter cognoui te? Cognoui te in te. Cognoui te nō sicut tibi es: s; cognoui te sicut mihi es: et non sine te: sed in te: q; tu es lux que illuminasti me. Sicut enim tibi es: soli tibi cognitus es: sicut mi

hi es s; m gratiam tuam: et mihi cognitus es. Sed quid mihi es? **Dic** mihi misericors famulo tuo misero: dic mihi per miserationes tuas quid mihi es? **Dic** anime mee: salus tua ego sum: noli abscondere a me faciem tuā ne moriar. Sine me loq; apud misericordiam tuam: me terram et cinerem: sine me loqui apud misericordiam tuam: quoniam misericordia tua magna est super me loquar ad deum meū cum sim puluis et cinis. **Dic** mihi supplicii tuo: dic mihi misericors misero tuo: dic per miserationes tuas: quid mihi es? Et intonasti desuper voce grandi in interiorē aurem cordis mei: et rupisti surditatem meā: et audiui vocem tuam: et illuminasti cecitatem meam: et vidi lucem tuam: et cognoui quoniam deus meus es tu. **Ps:** opterea dixi q; cognoui te. Cognoui enim te quoniam deus meus es tu. Cognoui te solum verum deum et quem misisti Iesus xpm. Erat tempus qm non cognoscebam te: ve tempori illi: quando non cognoscebas te: ve cecitati illi quando non videbam te: ve surditati illi quan-

do non audiebam te. Cecus et
 surdus p formosa: que fecisti de
 formis irruebam. Et mecū eras
 et tecum non eram: et ea me te-
 nebant longe a te que nō essent
 nisi essent in te. Illuminasti me
 lux mundi: et vidi te et amaui te
 nemo quippe te amat nisi qui te
 videt: et nemo te videt nisi q te
 amat. Sero te amaui pulchritu-
 do: tam antiqua et tam noua se-
 ro te amaui: ve tempou illi: quā-
 do non amaui te.

Confessio vere fidei.

Capitulum. xxxij.

Cognatus ti

bi ago lux mea:
 q illuminasti me
 et cognoui te.

Qualiter cognoui te? Cognoui
 te solum deus viuū: et vez: crea-
 torem meū. Cognoui te creato-
 rem celi et terre: visibilis oium
 et inuisibilium: deum vez oipo-
 tētem: imortalem et inuisibilem:
 incircūscriptibilem: intermina-
 bilem: eternum: inaccessibile: in-
 comprehensibilem: imperscruta-
 bile: n: incōmutabile: imensum:
 infinitum: principium oium vi-
 sibilium et inuisibilium: creatu-

ratum: p quē omnia facta sunt:
 per quē cuncta subsistunt elemē-
 ta. Cuius maiestas: sicut princi-
 pium nunq̄ habuit: sic nec desi-
 net in eternū. Cognoui te vnū
 solum verum deum: eternū pa-
 trem et filium et spiritū sanctū:
 tres quidem personas: sed vnā
 essentiam oino simplicem: indi-
 uisamq̄ naturam: et patrē a nul-
 lo: filium a patre solo: et spiritus
 sanctū pariter ab vtroq̄: absq̄
 initio semp et sine fine deum tri-
 num et vnum: solum et vez deū
 omnipotentem: vnū vniuersorū
 principium: creatorem oium vi-
 sibilium: et inuisibilium: spiritua-
 lium et temporalium: qui tua ois-
 potenti virtute simul ab initio
 tempous vtrāq̄ de nihilo cōdi-
 disti creaturam spiritualē et cor-
 poralem: angelicā: videlz et mun-
 danam: ac deinde humanā qua
 si cōmunes ex corpore et spiritu
 constitutam. Cognoui te et cōfi-
 teor: te deum patrem ingenitū:
 te filium a patre genitū: te spi-
 ritum sanctum paradytum ne-
 q̄ genitū neq̄ ingenitū: san-
 ctam et indiuiduam trinitatem: i-
 tribus coequalibus psonis con-
 substantialibus: et coeternis: tri-

Soliloquia

nitatem in vnitate: et vnitatem in
trinitate: corde credens ad iustifi-
ciam: et ore confitens ad salutes.
Cognoui te verum deum et do-
minū nostrū iesum xpm: filium
dei vnigenitū: creato: et saluato-
rem: et redemptorē meū: et totū
humani generis: quē confiteor:
ex patre genitū ante secula: deū
de deo lumen de lumine: deum
verum de deo vero: non factus
sed genitum: consubstantialē et
coeternum patri et spiritui san-
cto: per quem omnia facta sunt
a principio: firmiter credens et
veraciter confitens te deū vni-
genitum iesum xpm propter sa-
lutem hominum: a tota trinitate
cōmuniter incarnatum: et ex ma-
ria ppetua virgine: spiritus san-
cti cooperatione conceptum: ve-
rum hominē: factum ex aīa ra-
tionali: et humana carne subsistē-
tem. Qui cum secundum diuini-
tatem vnigenitus dei impassi-
bilis sis pariter et immortalis: pro-
pter nimiam dilectionem tuam
qua dilexisti nos: idem ipse dei
filius: sūm humanitatem factus
es passibilis et mortalis. Qui
propter salutem humani gene-
ris vnice fili dei in ligno crucis

pati dignatus es passionem et
mortem: vt nos a morte perpe-
tua liberares. Atq; ad inferos:
vbi sedebāt in tenebris patres
nostri: auctor luminis descendi-
sti: et die tertia gloriosus victor
ab inferis ad superiores resurrexi-
xisti: resumens sacrū corpus quō
pro peccatis nostris mortuus ia-
cuerat in sepulchro: et viuificās
sūm scripturas die tertia: vt ipm
in patris dextra collocares. Al-
sumpta namq; tecum ex inferis
captiuitate quā captiuauerat an-
tiquus hostis: humani generis
inimicus: verus dei filius cū no-
stre carnis substātia. i. cū anima
et carne humana: ex virgine glo-
riosa assumpta: super omnes ce-
los ascendisti: transcendens oēs
ordines angelorū: vbi sedes ad
dexterā dei patris: vbi ē fons
vite: et lumē inaccessibile: et pax
domini que exuperat oēm sen-
sum. Vbi te deum verum: et ho-
minem iesum xpm adoramus et
credimus: confitentes te patres
habere deum. Undeq; te ventu-
rum iudicē: in fine seculi expec-
tamus: vt iudices viuos et mor-
tuos: et reddas oib; bonis et ma-
lis sūm opa sua: que opati sunt i

hac vita: vel premiū: vel suppli-
 cium: prout vnusquisq; dignus
 fuerit reque vel erumna. **R**e-
 surgent enim in illa die: a voce
 virtutis tue: omnes hoies: quot
 quot humanā aiā acceperunt
 in carne sua: quā hōc habuerūt:
 vt totus homo pro meritis: vel
 gloriam suscipiat vel gehennas.
Tu es ipse vita: et resurrectio no-
 stra: quē saluatorem expectam⁹
 dñm iesum xp̄m: qui reformabit
 corpus humilitatis nostre confi-
 guratum: cor: por: claritatis sue.
Cognoui te deum verū: et vnū
 spiritum sanctum patris et filij:
 ab vtroq; pariter procedentes:
 consubstantialē et coeternū: pa-
 tri et filio: paracitum et aduoca-
 tum nostrum: qui super eundē
 deum et dñm nostrum iesum xp̄m
 in colūbe specie descendisti: et su-
 per apostolos in linguis igneis
 apparuisti. **Q**ui et omnes san-
 ctos et electos dei: a p̄ncipio: tue
 gratie munere docuisti: et ora p̄-
 phetarū: vt enarrarent mirabi-
 lia regni dei aperuisti: q̄ ab om-
 nibus sanctis dei cū patre et fi-
 lio simul adoratis et glorificatis
Inter quos: et ego filius ancille
 tue: toto corde meo glorifico no-

men tuum: quoniam illuminasti
 me. **Tu** enim es vera lux: lumē
 veridicum: ignis dei: et magister
 spirituum: qui vnctione tua do-
 ces nos omnem veritatem. **S**pi-
 ritus veritatis: sine quo impos-
 sibile est placere deo: quoniam
 tu ipse deus es ex deo: et lux de
 luce: procedens a patre luminis
 ineffabiliter: et a suo filio domi-
 no nostro iesu christo: quibus
 cōsubstantialis et coequalis et co-
 eternus ex stens in vnus trini-
 tatis essentia superessentialiter
 congloiaris et coregnas. **C**o-
 gnoui te vnum deum viuū et
 verum patrem et filium et spiri-
 tum sanctus: trinum quidem in
 personis: sed vnum in essentia:
 quem confiteor: adoro: et glorifi-
 co toto corde meo: verum deus
 solus sanctus: immo: talis: iui-
 sibile: incōmutabile: inaccessi-
 bile: imperscrutabile: vnum
 lumen: vnū solē: vnum panem:
 vnā vitam: vnū bonū: vnū p̄in-
 eipiū: vnū finem: vnum creato-
 rem celi et terre: per quē omnia
 viuunt: per quē oīa subsistunt:
 per quē omnia gubernantur: re-
 guntur: et viuificātur: que in ces-
 lis sunt et que i terris: et que sub

Soliloquia

terra: preter quē non est deus i
celo ⁊ in terra. Sic cognoui te
domine deus: cognitor me⁹: sic
cognoui te. Cognoui te p̄ fidem
tuā: quā inspirasti mihi: lux mea:
lumen oculorum meorū: domine
deus meus: spes oīum finiu⁹ ter
re: gaudium letificans iuuentu⁹
tem meā: ⁊ bonū sustentans se
nectem meam. In te enim do
mine iubilant omnia ossa mea:
dicentia. Dñe quis similis tibi?
Quis similis tibi in dijs dñe?
nō quem fecit manus hominū:
sed qui fecisti manus hominū.
Simulachra gentium argētū ⁊
aurum: opa manūū hominū: nō
sic operato: hominū. Omnes
dij genuū demonia: domiu⁹ au
tem celos fecit: dominus ipse ē
deus. Dij qui nō fecerunt celus
⁊ terram pereant de celo ⁊ de
terra: deū qui creauit celum et
terram: celi ⁊ terra benedicant.

**De confessione pprie vilita
tis.** Cap. xxxiij.

Quis simi
lis tibi etiā i dijs
dñe? quis similis
tibi? magnificus i
sanctitate: terribilis: atq; lauda

bilis ⁊ faciens mirabilia? Sero
te cognoui lumen verū: sero te
cognoui. Erat autem nubes ma
gna ⁊ tenebrosa ante oculos va
nitatis mee: ita vt videre nō pos
sem solē iusticie ⁊ lumen verita
tis. Inuoluebar in tenebris: sicut
tenebrarū: tenebras meas ama
bam: quia lumen nō cognoscebam.
Cecus eram: ⁊ cecitatem ama
bam: ⁊ ad tenebras: p̄ tenebras
ambulabam. Quis inde me edu
xit: vbi eram homo cecus sedēs
in tenebris: ⁊ umbra mortis?
Quis accepit manū meā vt in
de me educeret? Quis ē ille il
luminato: meus? nō enim quere
bam ⁊ ipse quesuit me: non vo
cabam eum ⁊ ipse vocauit me.
Quis est ille? Tu es domine de⁹
me⁹ misericors ⁊ miserator: pa
ter misericordiarum ⁊ deus tot⁹
tus consolationis: tu sancte dñe
deus meus: quem cōfiteor: toto
co. de meo: gratias agens nomi
ni tuo. Non te querebam: tu me
quesuisti: nō te inuocabam: tu me
vocasti. Vocasti enim me nomi
ne tuo. Intonasti desuper voce
grandis in interiorē aurē cor
dis mei. Fiat lux: ⁊ facta est lux:
⁊ discessit nubes magna ⁊ lique

facta est nubes tenebrosa: q̄ ope
 ruerat oculos meos: ⁊ vidi lu-
 cem tuam: ⁊ cognoui voces tuā
 ⁊ dixi. Vere domine tu es deus
 meus q̄ eduxisti me de tenebris
 ⁊ nubia mortis: ⁊ vocasti me i
 admirabile lumen tuū: ⁊ ecce vi-
 deo. Gratias tibi illuminator: me
 us. Et conuersus sum: ⁊ vidi te
 nebras in quibus fueras: ⁊ aby-
 sum tenebrosam in qua iacueras:
 ⁊ contremui: ⁊ expaui: ⁊ dixi. Ve
 ve tenebris meis i quibus iacui
 Ve ve cecitati illi i qua videre
 nō poteram lumen celi. Ve ve
 preterite ignorantie mee quādo
 nō cognoscebā te dñe. Gratias
 tibi ago illuminator: ⁊ liberator:
 meus: quoniam illuminasti me
 ⁊ cognoui te. Sero cognoui te
 veritas antiqua: sero te cognos-
 ui veritas eterna. Tu eras in lu-
 mine: ⁊ ego in tenebris: ⁊ nō co-
 gnoscebam te: q̄ illuminari non
 poteram sine te: ⁊ nō est lux ex-
 tra te.

Consideratio diuine maies-
 tatis. Cap xxxiiij.

Sancte sã
 ctorum deus in-
 extimabilis ma-

iestatis: deus deorum: ⁊ dñs do-
 minorum: mirabilis: inenarrabi-
 lis: incogitabilis: quem cōtre-
 miscunt in celo angelice potesta-
 tes: quem adorāt oēs domina-
 tiones ⁊ throni: ⁊ omnes virtu-
 tes pauent a cōspectu tuo: cuius
 potētie ⁊ sapientie nō est nume-
 rus: qui fundasti mundus super
 nihilum: ⁊ mare colligasti i aere
 quasi i stre: omnipotentissime
 sanctissime fortissime deus spiri-
 tum vniuerse carnis: a cuius
 conspectu fugit celum ⁊ terra
 ad cuius nutum oīa se subiiciūt
 elemēta: te adorent ⁊ glorificent
 omnes creature tue. Et ego fili-
 ancille tue per fidē tuam flecto
 ceruicem cordis mei sub pedib-
 us maiestatis tue: gratias agēs
 quoniam dignatus es per tuas
 misericordiam illuminare me.
 Lumen verum: lumen sanctum
 lumen delectabile: lumen admi-
 rabile: lumē superlaudabile: q̄
 illuminat oēm homines venien-
 tem in hunc mundum: ⁊ etiam
 oculos angelorum. Ecce video:
 gratias ago. Ecce video lumen
 celi: interlucet oculis mētis mee
 radius desuper a facie luminis
 tui: ⁊ letificat omnia ossa mea.

Soliloquia

Si perficeretur in me. Auge
quæso luminis auctor. Auge quæ
so quod iter lucet in me. Dilate
tur obsecro: dilate te ex te. Quid
est hoc quod sentio? quis est ignis
qui calefacit cor meum? que est
lux que irradiat cor meum? **S**
ignis qui semper ardes et nunquam
quæ extingueris: accede me. **S**
lux que semper luceas: et nunquam
obfuscariis illumina me. **S** ut
nam arderem ex te. Ignis sanctus
quæ dulciter ardes: quæ secrete
luces: quæ desideranter aduris.
Ae his qui non ardent ex te: ve
illis qui non illuminantur ex te.
S lumen veridicum illuminans
omnium mundum: cuius lux implet
mundum. **A**e cecis oculis que te
non vident sol illuminans celum
et terram. **A**e caligantibus oculis
qui te videre non possunt. **A**e
auertentibus oculis ut non videant
veritatem. **A**e non auertentibus:
ut non videant vanitatem. **A**e
queunt enim oculi asper
sucti tenebris: summe veritatis
radios intueri: nec sciunt de lumine
aliquid extimare quorum est
in tenebris habitatio. Tenebras
vident: tenebras diligunt: tenebras
approbant: de tenebris enim
tes in tenebras nesciunt ubi con
ruant. **A** miseris qui nesciunt quod
amittant: et miseros utique qui
nesciunt quid amittunt: qui cadunt
apertis oculis: et descendunt in
infernum viuentes. **S** lux bea
tissima que non nisi a purissimis
oculis videri potest: beati mun
do corde: quam ipsi deum vide
bunt. **A** danda me mundanis vir
tutibus: sana oculos meos: ut sanctis
oculis te contempler: quem non
nisi sancti oculi intuentur. **A**ufer
quæso squamas caliginis anti
que: radio tue illuminationis:
splendor inaccessibilis: ut te vi
dere valeas irrueratis ob
tutibus: et in lumine tuo videam
lumen. **G**ratias tibi ago lux mea.
Ecce video. **D**ilate te obsecro
visus meus domine ex te. **R**e
ucla oculos meos ut considerem
mirabilia de lege tua: qui es mi
rabilis in sanctis tuis. **G**ratias ti
bi ago lumen meum. **E**cce vi
deo: sed per speculum in enig
mate. **S**ed quando facie ad fa
ciem? **Q**uando veniet dies leti
cie et exultationis: in qua ingre
diar in locum tabernaculi admi

rabilis vsqz ad domum dei: vt videam videntem me facie ad faciem: ⁊ satiatur desiderium meum?

De desiderio ⁊ siti anime in deum.

Capitulum. xxxv.

Quemad-

modum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita

desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad te deum fontem viuum: quando veniam ⁊ apparebo ante faciem tuam? O fons vite: vena aquarum viuentium: quando veniam ad aquas dulcedinis tue: de terra deserta inuisa ⁊ inaquosa: vt videam virtutem tuam: ⁊ gloriam tuam: ⁊ satiem ex aquis misericordie tue sitim meam? Sitio domine: fons vite es: satia me. Sitio domine: sitio te deum viuum. O quando veniam ⁊ apparebo domine ante faciem tuam? putasne videbo diem illa:

diem inquam iocunditatis: ⁊ leticie diem quam fecit dominus: vt exultemus: ⁊ letemur in ea?

O dies preclara ⁊ pulchra: ne sciens vesperum: non habens occasum: in qua audiam vocem laudis: vocem exultationis et confessionis. In qua audiam. Intra in gaudium domini tui. Intra in gaudium sempiternum: in domum domini dei tui. Ubi sunt magna ⁊ inscrutabilia: et mirabilia: quorum non est numerus. Intra in gaudium sine tristitia: quod continet eternam leticiam: vbi erit omne bonum: ⁊ non erit aliquod malum. Ubi erit quicquid voles: ⁊ non erit quicquid noles. Ubi erit vita vitalis: dulcis ⁊ amabilis: semperqz memorialis. Ubi non erit hostis impugnans: nec vlla illecebra: sed summa ⁊ certa securitas: segura tranquillitas: ⁊ tranquilla iocunditas: iocunda felicitas: felix eternitas: eterna beatitudo: ⁊ beata trinitas: ⁊ trinitatis vnitas: ⁊ vnitatis deitas: ⁊ deitatis beata sitio: que est gaudium domini dei tui. O gaudiu super gaudiu: gaudium vincens omne gaudiu: extra qd

Soliloquia

Non est gaudium: quando intra
do in te: ut videam deum: meus
qui habitat in te: ibo et videbo
visionem hanc grandem. Quid
est quod me detinet? Heu me:
quod incolatus meus prolongatus
est: heu me quod diu dicetur mihi
ubi est deus tuus: quod diu dicetur
mihi expecta et expecta. Et nunc
que est expectatio mea? nonne
dominus deus meus? Saluato
rem expectamus dominum no
strum iesum christum: qui reforma
bit corpus humilitatis nostre:
configuratum corpori clarita
tis sue. Expectamus dominum
quando reuertatur a nuptiis:
ut inducat nos ad suas nuptias
Veni domine et noli tardare.
Veni domine iesu christe: veni vi
sitare nos in pace: veni et educ
vinctos de carcere: ut letemur
coram te corde perfecto. **Veni**
saluator noster: veni desidera
tus cunctis gentibus: ostende
faciem tuam et salui erimus. **Veni**
lux mea redemptor meus: educ
de carcere animam meam ad
confitendum nomini sancto tuo.
Quod diu miser tacebo: flucti
bus mortalitatis mee: clamans
ad te domine: et non exaudis?

Audi clamantem domine de
mari magno: et adduc me ad
portum felicitatis eterne. **Felices**
qui de periculo maris huius
educti: ad te deum portum tu
tissimum: peruenire meruerunt. **¶**
Vere felices qui de pelago ad
littus: de exilio ad patriam: de
carcere ad palatium peruenie
runt: optata iam quiete: beati: quod
brauium illud perpetue glorie:
quod hic per multas tribula
tiones quesierunt iam felici iu
cunditate adepti: letantur in pro
pe tuum. **¶** Vere beati qui iam
omnium malorum exuti: securi
bus sua imarcessibili gloria: ad re
gnum decoris peruenire me
ruerunt. **¶** Eternum regnum:
regnum omnium seculorum: ubi
lumen indeficiens et pax dei que
exuperat omnem sensum: in quo
sanctorum anime requiescunt: et
letitia sempiterna super capita
eorum: gaudium et exultationes
obtinebunt: et fugiet dolor et ge
mitus. **¶** Quod gloriosum est re
gnum: in quo tecum domine re
gnant omnes sancti: amicti lu
mine sicut vestimento: habentes
in capite suo coronas de lapide
precioso. **¶** Regnum beatitudinis
sempiternum

sempiternae: ubi tu domine spes
 sanctorum et diadema glorie: fa-
 cie ad faciem videris a sanctis:
 letificas eos undique in pace tua
 que exuperat omnem sensum.
 Ubi gaudium infinitum: letitia
 sine tristitia: salus sine dolore.
 vita sine labore: lux sine tenebris
 vita sine morte: omne bonum si-
 ne omni malo. Ubi iuuetus nu-
 quam senescit: ubi vita terminum
 nescit: ubi decore nunquam palle-
 scit: ubi amor nunquam tepescit: ubi sa-
 nitas nunquam marcescit: ubi gaudi-
 um nunquam decrescit: ubi dolo-
 rum nunquam sentitur: ubi gemitus nu-
 quam auditur: ubi triste nihil vide-
 tur: ubi letitia semper habetur:
 ubi malum nullum timetur: quoniam
 ibi summum bonum possidet: quod
 est videre semper faciem
 domini virtutum. Felices igitur
 qui de naufraga vita presenti:
 ad tanta gaudia iam peruenisse
 remeuerunt. Infelices beati nos-
 tri et miseri: qui per huius maris
 magni fluctus procellososque vo-
 ragines: nauem trahimus: igno-
 rantes an ad portum salutis per-
 venire valeamus. Infelices in-
 quam: quorum vita est in exilio:
 via in periculo: nihil in dubio:

nescientes finem nostrum: quia
 omnia in futurum reseruantur
 incerta. Adhuc in pelagi fluctibus
 versamur suspirantes ad
 te portum maris. O patria nos-
 tra: patria secura: a longe te vi-
 demus. Ab hoc mari te saluta-
 mus: ab hac valle ad te suspira-
 mus: et nitimur cum lachrymis
 si quo modo ad te perueniamus.
 Spes humani generis christe: de-
 us de deo: refugium nostrum et
 virtus: cuius lumen a longe in-
 ter caliginosas nebulas super ma-
 ris procellas: quasi stelle maris
 radius: oculos nostros irradiat:
 ut dirigamur ad te portum.
 Suberna domine nauem nos-
 tram: tua dextera: clauo crucis
 tue: ne pereamus in fluctibus:
 ne nos demergat tempestas aque
 ne absorbeat nos profundum:
 sed vincino crucis tue trabe nos
 ab hoc pelago ad te solamen vni-
 cum nostrum: quem a longe quasi
 stellam matutinam et solem ius-
 titie: vix lachrymantibus ocu-
 lis: in litore celestis patrie nos
 expectantem videmus. En ad
 te clamamus redempti tui: sed
 et nunc exules tui: quos precio-
 so sanguine redemisti. Exaudi

Soliloquia

nos deus salutaris noster: spes
omnium finium terre et in mari
longe. In mari turbulento ver
samur: tu in litore stans aspicias
pericula nostra: saluos nos fac
propter nomen tuum. Da nos
bis domine inter scyllam et ca
rybdem ita tendere per mediu:
vt vtroque periculo cutato: sal
ua nauis et mercibus: securi per
ueniamus ad portum.

Item de gloria celestis pa
trie. Capitulum. xxxvj.

Cum ergo
peruenerim ad
te sapientie fontem: ad te lumen
indeficiens: ad te lucem inextin
guibilem: vt te non iam p. spe
culum in enigmate: sed facie ad
faciem videamus: tunc satiabi
tur in bonis desiderium nostru
quia nihil erit exterius quod de
sideretur: nisi tu Domine sum
mum bonum. Aut eris premi
um beatorum: et diadema deco
ris eorum: et letitia sempiterna
super capita eorum: pacificans
eos intus et extra in pace tua q
exuperat omnem sensum. Ibi
videbimus: amabimus: et lau

dabimus. Videbimus in lumi
ne tuo lumen tuum: qm apud te
est fons vite: et in lumine tuo vi
debimus lumen. Quale autem
lumen? lumen inuensum: lumē
incompositum: incorruptibile: in
comprehensibile: lumen indefi
ciens: lumen inextinguibile: lu
men inaccessible: lumen inacer
tum: lumen veridicum: lumen
diuinum: quod illuminat oculos
angelorum: quod letificat tu
uentutem sancto: quod est
lumen luminis: et fons vite: qd
es tu domine deus meus. Tu
es quippe lumen: in cuius lumi
ne videbimus lumē: te scz in te
splendore vultus tui: quando te
videbimus facie ad faciem.
Quid est videre facie ad facie
nisi: quod ait apostolus. Cogno
scere sicut et cognitus sum cog
noscere veritatem tuam et glo
ria tuam: hoc est cognoscere fa
ciem tuam: cognoscere patris
potentiam. Filij sapientiam. Spi
ritus sancti clementiam. Ipsius
summe trinitatis vnam et indi
uiduam essentiam. Videre em
faciem dei viuū: hoc est summū
bonum: gaudium angelorum et
omnium sancto: quod est

um vite eterne. Gloria spiritus
 um. Letitia sempiterna. Loco
 na decoris. Baniū felicitas
 nis. Requies opulenta. Pul
 chritudo pacis. Innum & ex
 ternum gaudium. Paradisus
 dei. Hierusalem celestis. Vita
 beata. Plenitudo beatitudinis
 gaudium eternitatis: pax dei
 que recuperat omnem sensum.
 Nec est plena beatitudo: & to
 ta glorificatio hominis: videre
 faciem dei sui: videre eum qui
 fecit celum & terram: videre eū
 qui fecit eum: qui saluauit eum:
 & qui glorificauit eum. Vide
 bit eum cognoscendo: amabit
 diligendo: laudabit possidendo
 Ipse enim erit hereditas popu
 lū: populi sanctorum: populi
 quem redemit. Ipse possessio
 felicitatis eorum: ipse premium
 & merces expectationis. Ero i
 quit merces tua magna nimis.
 Magnū enim magna decet.
 Vere domine deus meus ma
 gnus es tu nimis super omnes
 deos: & merces tua magna ni
 mis. Neq; enim magnus es tu
 & parua merces tua: quoniam
 non illud es tu: & aliud merces
 ua. Sed tu ipse magnus nimis

tu ipse merces magna nimis: tu
 ipse coronator es & corona: tu ip
 se promissor es & promissio: tu
 remunerator: & munus: tu pre
 miator: & premiū felicitatis eter
 ne. Tu ergo coronator es & cor
 ona deus meus: & diadema
 spei mee que ornata est gloria:
 lumen letificans: lux renouans:
 decor: adornans: spes mea ma
 gna: desiderium cordis sancto
 rum: & desideratus eorum. Vis
 fio ergo tua tota merces est: to
 tum premium & totum gaudiū
 quod expectamus. Nec est enī
 vita eterna. Nec est in quā sapi
 entia tua. Nec est vita eterna vt
 cognoscamus te solum verum
 deum: & quem misisti iesus chri
 stum. Quis igitur videbit te
 solum deum: deum verum: de
 um viuū: omnipotentem: sim
 plicem: inuisibilem: incircumscri
 ptibilem: incomprehensibilem:
 & filium tuum vnigenitum: con
 substantialem & coeternum tibi
 dominum nostrum iesum chri
 stum: que pro salute nra misisti
 in mūdū in vtrūque spū sancti: tri
 nū in psois & vnū in eētia deū
 scū solū: ex quē nō ē de^s: tunc
 habebimus qd nūc qrim⁹: vitā

Soliloquia

Capitulum.

xxxvij.

eternam: gloriam sempiternam: quas preparasti diligentibus te: quā abscondisti timentibus te: quā daturus es querentibus te: querentibus faciem semper. Et tu domine deus meus: formator meus ex utero matris mee: que me recommendauit manui tue: nō me permittas amplius ex vno distrabi in multa: sed collige me de exterioribus ad me: de me: ad te: vt dicat tibi semper cor meum: exquisiuit te facies mea: faciem tuam domine requiram: faciem domini virutum: in qua sola consistit tota gloria sempiterna beatorum. Quam quidem videre vita eterna est: et gloria sempiterna sanctorum. Letetur ergo cor meum vt timeat nomen tuum: letetur cor querentium dominum: sed multo magis cor inuenientium. Si enim letitia est in querendo: qualis letitia erit inueniendo? Queram ergo semper ardens et indefinenter faciem tuam: si quando tandem aperiatur mihi ostium et porta iustitie: vt intrem in gaudium domini mei. Hec porta domini: iusti ingredientur per eam. **O**ratio ad sanctam trinitatē.

Tres co

equales et coeternae personae: deus vnus et verus:

pater et filius et spūsanctus: qui solus habitas eternitatem et lucem inaccessibilem. Qui fundasti iteram in potentia tua: et regis orbem terre prudentia tua. Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth. Terribilis et fortis: iustus et misericors: admirabilis laudabilis amabilis. vnus deus: tres personae: vna potentia sapientia bonitas: vna et indiuisa trinitas. Aperi mihi clamanti portas iustitie: et ingredus in eas confitebor tibi domino. En ad ostium tuum summe pater familias mendicus pulso. Iube aperi pulsan qui dixisti: pulsate et aperiet vobis. Pulsant enim ad officium tuum pater misericordissime desideria rugientium precordiorum meorum: et clamores lachrymarum oculorum meorum. Ante te est omne desiderium meum: et gemitus meus a te nō est absconditus. Et tu domine: non auer-

faciem tuam amplius a me: nec declines in ira a seruo tuo. **P**ater misericordiarum audi euulatum pupilli tui: et porrige manus tuam optimam adiutricem: ut retrahat me de profundis aquarum: et de lacu fecis: ne peream vidente misericordia oculorum tuorum: aspiciete clementiam viscerum tuorum: sed euadere ad te dominus deus meus: ut videas diuitias regni tui: et in tuae: facies tuas semper et laudem dicas nomini tuo sancto. **S**onite qui facis mirabilia: qui cor meum lectum facis memoria tua: qui illuminas iuuentutes meas: ne despicias senectutem meam: sed iubilare facias ossa mea: et reuiuiscere facias: ut aquile canos meos.

C Finis Soliloquiorum anime ad deum **S**icuti Augustini episcopi Hipponeusis.

C Sicuti Augustini episcopi Hipponeusis. **A** Manual de verbo dei quo sopita celestis desiderij memoria renouetur.

Quoniam in medio lacu quoque positi sumus facile a caelesti desiderio frigesco. **Q**uapropter assiduo indigemus munimento: expergefacci ad deum nostrum verum et summum bonum cum defluimus recurramus. **I**ecirco non presumptionis temeritate: sed magna dei mei dilectione: huic opusculo ad laudem eius operam dedi: ut ex elongantioribus dictis sanctorum patrum breue et manuale verbum: de deo meo mecum semper haberem: ex cuius lectionis igne: quotiens tepesco in eius accendar amore. **H**unc adesto mihi deus meus: quem quero: quem diligo: quem corde et ore: et qua valeo virtute laudo atque adoro. **A**bsens mea deuota tibi: tuo amore succensa: tibi suspirans: tibi inhians: te solum videre desiderans: nihil habet dulce nisi de te loqui: de te audire: de te

scribere: de te conferre: tuam
gloriam frequenter sub corde re
uolueris: ut tua suavis memoria
sit inter hos turbines aliqua re
pauisatio mea. Te ergo inuoco
desideratissime: ad te clamo da
more magno in toto corde meo
Et cum te inuoco: utique te in me
ipso inuoco: quoniam omnino
non essem nisi tu esses in me: et
nisi ego essem in te: non esses in
me. In me es quoniam in me
moriam meam manes: ex ea cogno
ui te: et in ea inuenio te: cum re
munis cor tui: et delecto: in te de
te: ex quo omnia: per quem om
nia: et in quo omnia.

De mirabili essentia dei.

Capitulum. primus.

Adomi

ne celum et terram
implet: omnia potans
sine onere:

omnia implens sine indusione.

Semper agens: semper quies
tus. Colligens: et non agens.

Querens: cum nihil desit tibi.

Amans nec estuans: zelans: et se
curus es.

Penitet te et non do
les. Transieris et tranquillus es

Opera mutas: sed non mutas

consilium. Recipis quod in te
nis: et nunquam amisit. Nunquam in
ops: et gaudes lucris. Nunquam
auarus: et usuras exigis. Super
pererogatur tibi ut debeas: et
quis habet quicquam non tuum?
Reddis debita nulli debens.
Bonas debita: nihil perdens.
Qui ubique es: et ubique totus:
qui sentiri potes: et videri non
potes: qui nusquam dees: et tamen
ab iniquorum cogitationibus lon
ge es: qui nec ibi dees ubi lon
ge es: qui ubi non es per gratiam
ades per vindictam. Qui ubique
presens es: et vix inueniri po
tes. Quem stantem sequimur:
et apprehendere non valeamus.

Qui tenes omnia: imple omnia:
circumplecteris omnia: super
cedis omnia: sustines omnia.

Qui corda fidelium doces sine
nestreripitu verbo: unum.

Qui locis non distenderis: nec tempo
ribus variaris: nec habes ac
cessus et recessus.

Qui habitas
lucem inaccessibilem: quam nul
lus

hominum vidit: nec videre
potest.

In te manens quietus:
ubique circumis totum.

Non enim
scindi et diuidi potes: quia vere
vnus es: nec in partes efficeris

sed totus totum tenēs: totus im-
plet totū: illustras: et possides.

¶ De indicibili scientia dei.

Capitulum: ij.

S totum

mundus libi re-
plean: tua scientia
enarrabilis nō

potest enarrari. Quā dō indici-
bilis es: nullo modo scribi pote-
ris nec concludi. Tu es fons lu-
cis diuine: et sol claritatis eter-
ne. Magnus es sine q̄sitate: et
ideo imensus. Bonus sine qua-
litate: et ideo vere et sume bon⁹
et nemo bon⁹ nisi tu solus. Tu-
ius voluntas opus est: cui⁹ vel-
le posse est. Qui omnia que ex
nihilō creasti: sola voluntate fe-
cisti: Qui oēm creaturam tuam
absq̄ indigentia aliqua possi-
des: et sine labore gubernas: et
absq̄ tedio regis et nihil est qd̄
conturbet ordinem imperij tui:
vel in sumis vel in imis. Qui
in oibus locis sine lucro habes
ris et oia p̄tinens sine ambitu: et
vbique presens es sine situ et mo-
tu. Qui nec mali actor: es: quod
facere nō potes. Qui nihil non
potes: nec vnq̄ quicq̄ te fecit

se penituit. Cuius bonitate facti
sumus: et iustitia penas luimus:
et clementia liberamur. Cuius
omnipotentia omnia gubernat
regit: et p̄plet: que creauit. Nec
ideo te implere oia dicimus: vt
te contineant: sed ipsa potius a
te contineantur: nec particulatim
imples omnia: nec vllatenus ita
putandum est: vt vnaqueq̄ res
pro magnitudine sue portionis
capiat te: id est maxima maius:
minima minus: dum sis potius
ipse totus in omnibus: et omnia
in te. Cuius omnipotentia om-
nia concludit: nec euadendi po-
tentiam tuam quis aditum in-
uenire poterit. Qui enī te nō
habet placatum: uequaq̄ eua-
det iratum.

¶ De desiderio anime sentien-
tis deum.

Capitulum. iij.

E igitur

demētissime de-
us iuoco in aias
meā: quā prepa-

ras ad capiēdū te: ex desiderio
qd̄ ipiras ei. Intra rogo in eā
et co:pta eā tibi: vt possideas il-
lā quā fecisti et refecisti: vt hēas

i iij

te velut signaculū super cor meum. **Q**ueso piissime: inuocantē te nō deserās: q̄: p̄iusquā te iuo carē: me vocasti ⁊ q̄sisti: vt ego seruus tuus te quererē: querendo inuentres: ⁊ inuentū amarē: **Q**uesiui ⁊ inueni te dñe: ⁊ amare desidero. **A**uge desiderium meū: ⁊ da quod peto: quoniā si cuncta que fecisti mihi dederis: nō sufficit seruo tuo: nisi teipm dederis. **D**a ergo teipsuz mihi deus meus: redde te mihi. **E**n amo te: ⁊ si parū est amem valēdus. **T**uo ergo amore teneor: tuo desiderio flagro: tua dulci memoria delector. **E**cce dū tibi mens mea suspirat: ⁊ tuā ineffabile pietatez meditatur: ipsa carnis sarcina minus grauat: cogitationū tumultus cessat: pondus mortalitatis ⁊ miseriaz more solito non hebetat. **S**ilent cuncta: tranquilla sunt oīa. **C**or ardet. **A**lius gaudet. **M**emoria uiget. **I**n intellectus lucet: ⁊ totus spiritus ex desiderio visionis tue accensus: inuisibiliū amore rapi se videt. **A**ssumat spiritus meus pennas vt aquile: volet ⁊ nō deficiat: uolet ⁊ perueniat vsqz ad decorez domus tue: ⁊ thronum

glorie tue: ⁊ ibi super mensaz refectionis ciuiuz superno:ū pascatur de oculis tuis: in loco pasceue iuxta fluēta plenissima. **T**u esto exultatio nostra qui es spes nostra: salus atqz redēptio. **T**u esto nostruz gaudiuz qui es futuruz premiū. **T**e seper querat aia mea: ⁊ tu presta vt querendo non deficiat.

Unde miseria aie que dñs nostrū iesuz chriustu non amat nec querit. **Cap. iij.**

Misere

aie: que xp̄s non querit nec amat: arida manet ⁊ misera. **P**erdit quod uiuit: qui te deū non diligit. **Q**ui curat uiuere non p̄pter te dñe: nihil est ei pro, nihil est. **Q**ui tibi uiuere recusat: mortuus ē. **Q**ui tibi nō sapit: desipit. **M**isericordissime tibi me comēdo: redde: ⁊ concedo: per quē suz uiuo ⁊ sapio. **I**n te confido: spero: ⁊ totā spē meā pono: per quē resurgaz: uiuā: ⁊ regescā. **T**e capto diligo ⁊ adoro: cū quo manebo regnabo: et beatus ero. **A**lia que te non querit: nec diligit: mūdū diligit: pec-

catio seruit: et vitio subiecta est:
nunquam quiescit: nunquam securus est.
Famuleur tibi semper mens
mea pessime. Suspiret tibi se-
per peregrinatio mea. Ardeat
in amore tuo cor meum. Requie-
scat in te deus mea anima mea: con-
repletur te in mentis excessu: can-
tet laudes tuas in iubilatione: et
hec fit in hoc exilio meo: conso-
lacio mea. Confugiat mens mea
sub umbra alarum tuarum: ab
estibus cogitationum seculi hu-
ius. Repaufet in te cor meum:
cor mare magnum tumens flu-
entibus. O diues omnium bonorum
dapum superne satietatis opu-
lentissime largitor deus: da las-
so cibum: collige dispersum: libe-
ra captiuum: et reintegra scissus.
En stat ad ostium et pulsat. Ob-
secro per viscera misericordie
tue: quibus visitasti nos oriens
ex alto: iube pulsanti misero ape-
riri: ut liberis gressibus ingre-
diatur ad te: et requiescat in te: et
reficiatur de te pane celesti. Tu
enim es panis et fons vite: tu lu-
men claritatis eterne: tu omnia
ex quibus viuunt recti qui dili-
gunt te.

De desiderio anime.

Capitulum. v.

Deus lu-

men cordium te
videntium: et vi-
ta animarum te
amantium: et virtus cogitationum
te querentium: da ut sancto tuo
amori inhercam. Veni rogo in
cor meum: et ab ybertate volu-
ptatis tue inebria illud ut obliui-
scar ista temporalia. Pudet ac
piget me talia pati: qualia mun-
dus iste agit. Triste est mihi quod
video: graue est omne quod de-
transitorius audio. Adiuua me do-
mine deus meus: et da leticiam
in corde meo: veni ad me ut vi-
deam te. Sed angusta est mihi
domus anime mee: qua venias
ad eam dilatetur a te. Ruinosa
est refice eam. Habet plurima
que offendant oculos tuos: fas-
teor: et scio: sed quis mundabit
eam: aut cui alteri preter te cla-
mabo? Ab occultis meis mun-
da me domine: et ab alienis par-
ce seruo tuo. Fac me dulcis christe
bone iesu: fac me rogo: amore et
desiderio tuo deponere onus
carnalium desiderio: um: et ter-
renarum concupiscentiarum.

Domine tur carni anima: aie ratio: rationi gratia tua: et tue me interius et exterius subde volun tari. Tribue mihi vt laudet te cor meum: et lingua mea et oia ossa mea. Dilata mentem meam et attolle intuitum cordis mei: vt vel rapida cogitatione spiritus meus attingat te eternam sapien tiam super omnia manentem. Dissolue me: o: o: a vinculis quibus constrictus teneo: vt relin quens omnia ista: tibi festinem: tibi soli inhercam: tibi soli inten dam.

U De felicitate aie a terreno carcere resolute.

Capitulum.vj.

Felix ani-

ma que terreno re soluta carcere libe ra celum petit: que te dulcissimum dñm facie ad sa ciem cernit: que nullo metu mor tis afficitur: sed de incorruptioe perpetue glorie letatur. Tranquilla est et secunda: iam non timet hostem nec mortem. Habet iam te pium dominum quem diu que sit: semperque amavit: hymni

dicis sociata choris: melliflua perpetue festiuitatis carmina ad lau dem glorie tue rex dixisse: bone iesu: in eternum concinit. Ine briatur enim ab vbertate domus tue: et torrete voluptatis tue potas eam. Felix societas supernorum ciuium: et gloriofa solenitas omnium ad te redeuntium: ab huius nostre peregrinationis tristi labore: amentate pulchritudinis: formositate totius splendoris: atque dignitatem totius elegantie: vbi te iugiter domine tu ciues cernunt. Nil omnino quod conturbet mentem ibidem auribus datur. Que cantica? que organa? que cantilene? que melodie ibi sine fine decantant? Sonant ibi semper melliflua hymnorum organa: suauissima angelorum melodia: cantica canticorum mira: que ad laudem et gloriam tuam a supernis ciuibus decantantur. Amaritudo: et omnis fellis asperitas in regione tuarum locum non habent. Non enim est ibi malus neque malicia. Non est aduersarius et impugnans. Nec est vlla peccati illecebrosa. Nulla est ibi indigentia: de deo nullum: a ixa nulla: nullum im

properium: causatio nulla: nullus timor: nulla inquietudo: nulla pena: nulla dubitatio: nulla violentia: nulla discordia: sed est ibi pax summa: charitas plena: iubilatio et laus dei eterna: sine fine secunda requies: et gaudium semper in spiritu sancto. **Q**uod quod fortissimatus ero si audiuero iocundas: carmina cuius tuorum cantilenas: carmina melliflua: laudes summe trinitati debito honore promentia. Sed et nimium felix si ego ipse meruero cantare canticum domino Iesu christo: de dulcibus canticis syon.

De gaudio paradisi.

Capitulum. vij.

Vita vita

Vita: vita sempiterna: et sempiterna beata: ubi gaudium sine merore. Requies sine labore. Dignitas sine tremore. Spes sine amissione. Sanitas sine languore. Abundantia sine defectione. Vita sine morte. Perpetuitas sine corruptione. Beatitudo sine calamitate.

Ubi omnia bona in claritate perfecta. Ubi species et visio facie ad faciem. Ubi plena scientia in omnibus et per omnia. Ubi summa dei bonitas cernitur: et lumen illuminans a sanctis glorificatur. Ubi presens maiestas dei conspicitur: et hoc vite cibo sine defectu mentium satietur. Uident semper: et videre desiderant: sine anxietate desiderant: et sine fastidio satiantur. Ubi verus sol iusticie: mira sue pulchritudinis visione omnes reficit: et ita uniuersos celestis patrie ciues illuminat: ut luceant ipsi: lumen vident illuminatum per deum: lumen illuminans ultra omnem nem solis nostri splendorem: atque cunctarum stellarum claritatem. Immortali adherentes deitati: ac per hoc immortales et incorruptibiles facti: iuxta promissionem domini saluatoris. Pater quos dedisti mihi: volo ut ibi ego sum: et illi sint mecum: ut videant claritatem meam: et omnes unum sint: sicut tu pater in me: et ego in te: et ipsi in nobis unum sint.

Manuale

De regno celorum.

Capitulum. viij.

Regnum

celorum: regnum
felicissimum: re-
gnum caris mor-

te ⁊ vacans sine: cui nulla tēpo-
ra succedunt per eum: vbi cōti-
nuus sine nocte dies nescit ha-
bere tempus: vbi victor miles
post laborem: donis ineffabili-
bus cumulatur: nobile ppetua
caput amplectente corona. Uti
nam remissa peccatorum mole:
me vltimū seruatorum christi: ius-
beret diuina pietas hanc carnis
sarcinam deponere: vt in sue ci-
uitatis gaudia eterna repausan-
dus transirem: sanctissimis sup-
noꝝ choris interessem: cū bea-
tissimis spiritibus glorie condi-
toris assisterem: presētē dei vul-
tum cernerem: nullo mortis me-
tu tangerer: de perpetue imorta-
litate incorruptione secur⁹ gau-
derem: ⁊ scienti omnia coniun-
ctus: oēm ignorantie cecitatem
amitterem: terrena cuncta pui-
penderem: conualles lachryma-
rum istam intueri vel reminisci
vltorius non dignarer: vbi vita

laboriosa: vita corruptibilis: vi-
ta omni amaritudine plena: vi-
ta domina malorum: ancilla in-
fernorum. Quā humores tumi-
dant: dolores extenuant: ardo-
res exticcant: aera morbidant.
Esce inflant: ieiunia macerant.
Iocū soluunt: tristitie consumūt.
Sollicitudo coarctat: securitas
hebetat. Diuitie iactāt: pauper-
tas deijcit. Iuuentus extollit: se-
nectus incuruat: infirmitas fran-
git. Adero: depimit. Diabo-
lus insidiatur: mundus adulat:
caro delectatur: anima excecatur:
totus homo cōturbatur. Et his
tot ⁊ tantis malis mors furibun-
da succedit: vanisq; gaudijs ira
finem imponit: vt cum esse des-
sierint: nec fuisse putentur.

Post nimios ploratus me-
tam animam consolatur deus.

Capitulum. ix.

Ed quas

laudes quasue
gratiaz actiōes
tibi referre va-

leamus deus noster: q nos etiā
inter has tantas mortalitatis no-
stre erūnas non desinis consola-

ri mira visitatiōe gratie me? Ec
ce me miserum multis merori
bus plenum: dum vite mee finē
timeo: dum peccata mea cōfide
ro: dum iudicium tuum formi
do: dum mortis horam cogito:
dum supplicia tartari horreo: dū
opera mea qua districtione et
dusculsiōe a te pensentur ignos
ro: dum quo sine illa clausurus
sim penitus nescio: dūq; hec et
alia multa mecū sub corde retra
cto: consolaturus ades solita pie
tate dñe deus: et inter has que
relas numiosq; ploratus ac pro
funda cordis suspiria: assumis
mestam et anxiam mentes super
alta iuga montium: ad areolas
vsq; aromatum: et collocas me
in loco pascue secus riuulos dul
cium aquarum: vbi preparas i cō
spectu meo mensam multiplicis
apparatus: que fatigatum spiri
tus repauset: et cor triste letificet:
quibus tandē refocillatus deli
tios: multarum miseriarū mearū
oblitus: leuatus super altitudi
nem terre: in te vera pace quies
co.

De dulcedie diuini amoris.

Capitulum. x.

Ado te

deus meus: amo
te: et magis atq;
magis amare vo

lo. Da mihi domine deus meus:
speciose pre filiis hominū: vt de
siderem te: vt amē te: quantum
volo et quantum debeo. Imme
sus es: et sine mensura debes a
mari: pferim a nobis: quos sic
amasti: sic saluasti: pro quib; ran
ta et talia fecisti. O amor q; sem
per ardes et nunq; extingueris
dulcis xpe: bone Iesu: charitas
deus meus: accende me totum
igne tuo: amore tuo: dulcedine
tua: dilectione tua: desiderio tuo
charitate tua: iocūditate et exul
tatione tua: pietate et suauitate
tua: voluptate et concupiscentia
tua: que sancta est et bona: que
casta est et munda: vt totus dul
cedine amoris tui plenus: totus
flamma tue charitatis vaporas
tus: diligam te dñm meum dul
cissimum et pulcherrimum ex to
to corde meo: ex tota aia mea:
ex totis viribus meis: et ex oī in
tentione mea: cum multa cordis
contritione et lachrymarum fon
te: cum multa reuerentia et tres

Manuale

more: habens te in corde & i ore
& p: e oculis meis semp: & ubiqz
ita vt nullus in me adulterinis
a: no:ibus pateat locus.

**De preparatione nostre redemp-
tionis. Cap. xj.**

Ralcher
rime Iesu xpe:
rogo te per illaz
sacratissimam ef-
fusionem preciosi sanguinis tui:
quo redempti sumus: da mihi
cordis contritionez & lachryma-
rum fontem: precipue dum pre-
ces & orationes tibi offero. **Su**
tue laudis tibi psalmodiam des-
canto: dum misterium nostre re-
demptionis: manifestum mise-
ricordie tue indicijz recolo vel
profero. **Su**m sacris altaribus
licet indignus assisto: cupiens ti-
bi offerre illud mirabile & cele-
ste sacrificium: omni reuerentia
& deuotione dignum: qd tu dne
deus meus sacerdos ianmacula
te instituisti & offerre precepisti:
in comemorationem tue chari-
tatis: mortis. s. & passionis: p sa-
lute nostra: pro quotidiana nos-
tre fragilitatis reparatiõe. **Lõs**
firmitu: mens mea inter tanta

misteria dulcedine presentie tue
sentiat te sibi adesse: & letetur co-
ram te. **I**gnis qui semper lucet
amo: qui semper ardes: dulcis
xpe: bone iesu: lumen eternuz et
indeficiens: panis vite: qui nos
reficis: & in te non deficis: quoti-
die comederis: & semper ieger
maneo: resplicende mihi: accende
me: illumina & sanctifica vas tu-
um. **De malicia euacua. Imple**
de gratia: & plenum cõserua: vt
ad salutem aie mee manducem
cibum carnis tue: quaten⁹ man-
ducando te: viuam de te: viuam
per te: pueniam ad te: & repaus-
sem in te.

De gaudio. Cap. xij.

Dulcedo

O amoris: & amor: dul-
cedinis: comedat
te venter meus: et
nectare tui amoris: repleant vi-
scera mea: vt eructet mens mea
verbum bonum. **Charitas de⁹**
meus: mel dulce: lac iuuenum: ci-
bus es grandium: fac me cresce-
re i te: vt sano palato possis má-
ducari a me. **Tu** es vita mea: q
uiuo: spes cui iher eo: gloria quã
adipisci desidero. **Tu** mihi cor:

tenementem rege: intellectu di
rige: amore erige: aium suspēde
et in supna fluenta os sitientis te
spūs trahē. Taceat queso tumultus
carnis. Et conticescant fanta
sie terrarū et aquarū: aeris et po
li. Taceant somnia et imagina
rie reuelationes: ois lingua: oē
signum: et quicquid transeundo
fit. Sileat sibi et ipsa anima: et
transeat se: non cogitando se: s
te deus meus: quoniā tu es re
uera tota spes et fiducia mea.

Est enim in te deo et dño nostro
Jesu xpo: dulcissimo et benignis
simo atq; clementissimo: vnius
cuiusq; nostrum et portio et san
guis et caro. Ubi ergo portio
mea regnat: ibi regnare me cre
do. Ubi sanguis meus domina
tur: ibi dominari me cōfido: vbi
caro mea glorificatur: ibi glorio
sissime esse cognosco. Quans
uis peccator: sim: de hac tamen
cōione gratie non diffido. Et si
peccata mea me prohibēt: sub
stantia me requirit. Et si delicta
propria me excludūt: nature cō
munitio non repellit.

Verbum incarnatum ē cau
sa spei nostre.

Capitulum.

xiiij.

Non enim
tam inimicus est
dñs: vt non dili
gat carnem suam

membra sua et viscera sua. De
sperare vtiq; potuissem ppter
nimia peccata mea et vicia: cul
pas et infinitas negligentias me
as quas egi: et quotidie indefi
nenter ago corde: ore: et opere:
et in omnibus modis quib⁹ hu
mana fragilitas peccare potest:
nisi verbum tuum deus meus
caro fieret et habitaret in nobis
Sed desperare iam non audeo
quontam subditus ille tibi vsq;
ad mortem: mortem autē crucis
tulit chyrographum peccatorū
nostrorum: et affigens illud cru
ci peccatum crucifixit et mox.
In ipso autem securus respiro:
qui sedet ad dexteram tuā: et in
terpellat pro nobis. In ipso con
fusus ad te peruenire desidero:
in quo iam resurreximus et re
uiximus: iam in celum conscen
dimus: et in celestibus confede
mus. Tibi laus: tibi gloria: tibi
honor: tibi gratiarum actio.

Quanto maior ē de deo me
ditatio: tāto dulcior. Cap. xiiij.

Pissime

domine: qui sic nos amasti et saluasti: sic uiuificasti et sublimasti. **P**issime Domine: qua dulcis est memoria tua: quanto magis in te meditor: tanto es mihi dulcior et amabilior. **Q**uoniam delectat me valde bona tua: puro mentis intuitu: et dulcissimo patris amoris affectu in loco peregrinationis mee: iuxta modulum meum: interis quam diu his fragilibus subsisto mebris considerare. **T**ue enim charitatis iaculo vulneratus sum: tuo vehementer desiderio flagro: ad te peruenire cupio: te videre desidero. **Q**uoniam super custodiam meam stabo: et vigilantibus oculis psallam spiritui: psallam et mente: et totis viribus meis: te factorem et refectorem meum collaudabo: polum penetrabo mente: et desiderio tecum ero. **E**t in presenti quidem miseria solo corpore teneor: tecum autem cogitatione et aueritate atque omni desiderio sum semper: quatenus ibi sit cor meum: ubi tu es thesaurus meus desiderabilis et

comparabilis multumque amabilis. **S**ed ecce deus meus piissime ac misericordissime: deus tuum immense bonitatis et pietatis gloriam considerare volo: cor meum non sufficit: expedit enim omnem sensum humane mentis tuum decus: tua pulchritudo: tua virtus: tua gloria: tua magnificentia: tua maiestas: et tua charitas. **S**icut inextimabilis est tue glorie splendor: ita ineffabilis est eterne tue charitatis benignitas: qua illos quos de nihilo creasti adoptas in filios et tibi coniungis. **D**esiderande sunt pro christo tribulationes in hac vita.

Capitulum. xv.

Quoniam

mea: si quotidie oportet nos tormenta perferre:

si ipsam gehennam longo tempore tollerare: ut christum in gloria sua videre possimus: et sanctis eius sociari: nonne dignus esset pati omne quod triste est: ut tantum boni tanteque glorie particeps haberemur? **I**nsidientur ergo demones. **P**arent suas tentationes. **F**rangant corpus icium. **P**remat

nia. Premant vestimenta: La-
bores grauent. Vigilie exiccet.
Clament in me iste: Inquietet
me ille: vel ille. Frigus incuruet
Conscientia murmuret. Calor:
vrat. Caput doleat. Pectus ar-
deat. Infletur stomachus: Pal-
lescat vultus: infirmetur totus.
Deficiat in dolore vita mea: et
anni mei in gemitibus: ingre-
diatur putredo in ossibus me-
is et subter me scateat: vt requie-
scam in die tribulationis: et ascē-
dam ad populum accinctus no-
strum. Quae enim erit iustorum
gloria? quam grandis sanctorum
lectitia? cum vnaqueq; facies sul-
gebit: vt sol: cum ordinibus di-
stinctis populum suum domi-
nus in regno patris sui ceperit
recensere: et meritis atq; operi-
bus singulorum promissa pre-
mia restituet: pro terrenis cele-
stia: pro temporibus sempiternis:
pro modicis magna. Recur-
ra cumulus felicitatis erit: cum
dominus adducet sanctos suos
in visione paterne glorie: et fa-
ciet in celestibus cōsiderē vt sit
deus omnia in omnibus.

Quomodo regnum celorum
possit acquiri. Cap. xvj.

Felix iuctū

ditas: et iucunda fe-
licitas: sanctos vide

re: cum sanctis esse: et esse san-
ctum: deum videre et deus ha-
bere in eternum et ultra. Hec
sedula mente cogitemus: hec to-
to desiderio desideremus: vt ad
eos cito peruenire valeamus.
Si queras quomodo istud potest
fieri: vel quibus meritis: quib⁹
ue auxilijs? Audi. Res ista po-
sita est in potestate faciētis: quo-
niam regnum celorum vim pa-
titur. Regnum celorum: o ho-
mo aliud non querit precius ni-
si seipsum: tantum valet quan-
tum es. Te da: et habebis illud.
Quid turbaris de precio? xps
semetipsum tradidit vt acquire-
ret te regnum deo patri. Ita tu
temetipsum da: vt sis regnum
eius: ac non regnet peccatum in
tuo mortali corpore: sed spūs in
acquisitione vite.

Quid sit et quid habeat pa-
radisus. Cap. xvij.

Anima

meas
fuer
tamur ad civitatē ce-
lestes: in qua scripti

Manuale

fumus et ciues decreti. Sicut er-
go omnes scōꝝ et domestici dei:
et sicut heredes dei: cohēdes autē
xp̄i: consideremus inditaz nostre
v: bis felicitatem: in quantum pl̄
derare possibile ē. Dicamus er-
go cuꝝ pp̄ba. **D** q̄z gloriosa di-
cta sunt de te ciuitas dei: sicut le-
tantiū oīum habitatio est in te.
Fundaris. n. exultatione vniuer-
se terre nō est in te senectus: nec
senectutis miseria: non est in te
manus: nec claudus: neqz gib-
bosus: neqz deformis: duꝝ oēs
occurrūt in virū perfectam: in
mensurā etatis plenitudis xp̄i.
Quid hac vita beatius? Ubi
non est paupertas metus: nō egri-
tudinis ibecillitas. Nemo ledi-
tur: nemo irascit: nemo iudet.
Lupiditas nulla exardescit.
Nullū cibi desiderium. Nulla
honoris aut ptāns pulsat ambi-
tio. Nullus ibi diaboli metus:
insidie demonū nulle: terror ge-
hēne pcul. Adors neqz corpis
neqz aie: sed immortalitatis mune-
re iucunda vita. Nulla erūt tūc
mala. Nulla discordia. Sꝫ cū-
cta consona. Lūcta puenientia
qz oīum sanctorū vna erit pcor-
dia. Pax cūcta et letitia ptinet:

tranquilla sunt oīa et queta: iugis
splendor: non ille qui nūc est: sꝫ
tanto clarior: quāto felicioꝝ: qz ci-
uitas illa: vt legitur: non egebit
lumine solis: sꝫ dominus oīpo-
rens illuminabit eā: et lucerna
eius est agnus. Ubi sancti ful-
gebunt vt stelle in ppetuas eter-
nitates: et sicut splendor firmamē-
ti qui erudiūt multos. Quapp-
nox ibi nulla: nulle tenebre: cō-
curcursus nubi in nullus: nec fri-
goris ardorisue asperitas vlla:
sed talis erit rerum temperies:
quā nec oculus vidit: nec auris
audiuit: nec in cor hoīs ascēdit:
nisi illoꝝ qz ea p̄frui digni inue-
niunt: quoz noīa scripta sūt in
libro vite. **H**ec sup hec oīa est
cōsociari cōhoīs angeloz et ar-
changeloz: atqz oīū celestīū vir-
tutū. Inueneri p̄tarchas et pp̄he-
tas. **V**idere apostolos atqz oēs
scōs. **V**idere ē: parentes nos-
tros. **G**loriosa sūt hec. Sꝫ mul-
to gloriosius est presentem dei
vultum cernerē: in circūscriptū
lumen videre. **S**uper excellens
gloria erit cum deum videbi-
mus in seipso: videbimus et ha-
bebimus in nobis: quem cerne-
re finis non erit.

Non valet homo deo vicē
reddere nisi per amorem.

Capitulum. xvij.

Anima in

signis dei imagi-
ne: illustris simili-
tudine: habz in se

se ex deo quo admoneatur. sem-
per aut stare cum eo: aut redi-
re si mota suis affectibus: imo
defectibus fuerit. Et non solum
habet: vnde respirare queat: in
spe venie & misericordie: sed et
vnde audeat aspirare ad nupti-
as verbi: & cum deo inire sed^o
societatis: atq; cum rege ange-
lorum ducere suave iugū amo-
ris. Nec omnia facit amor: si a-
nima exhibeat se similem deo
per voluntatem: cui similis est
per naturam: diligens sicut dile-
cta est. Solus est amor ex omni-
bus anime motibus: sensib^o at-
q; affectibus: in quo potest crea-
tura: & si non ex quo: responde-
re auctori: vel sibi mutuam re-
pendere vicem. Amor: ubi ve-
nerit: ceteros in se omnes tra-
ducit & captivat affect^o. Amor:
per se sufficit: per se placet: & p

pter se. Ipse meritum: ipse pres-
mium: ipse causa: ipse fruct^o: ipse
usus. Per amorem coniungimur
deo. Amor: facit vnum spi-
ritum de duobus. Amor: facit
idem velle & idem nolle. Amor:
facit prius mores componere: &
postmodum omnia que adsunt
tanq; non adsint considerare.
tertio vero loco munda cordia
acie superna & interna conspice-
re. Per amorem primum in se-
culo bene geruntur honesta: post-
modum et honesta seculi despi-
ciuntur: ad extremum et **Dea**:
intima conspiciuntur.

Quid in nobis deus requi-
rat sibi simile.

Capitulum. xix.

Deus pa-

ter charitas est:
deus filius dile-
ctio est spūsan-

ctus amor: patris & filij est: hec
caritas: & hec dilectio: aliquid si-
mile requirit in nobis. s. charitatē
qua velut quadā affinitate scā-
gunitatis ei sociemur & iūga-
mur. Amor: dignitatis nescius:

Manuale

reuerentiam nescit. Qui amat per seip̄; fiducialiter accedit ad deum: familiariterq; loquitur ei: nihil timens nihil hesitans. Perdit quod uiuit qui non diligit. Qui autem diligit oculos suos semper habet ad deum quem diligit: quem desiderat. In quo meditatur: in quo delectatur: in quo pascitur: in quo impinguatur. Iste talis sic deuotus: ita cantat: ita legit: et in omnibus operibus suis sic est prouidus et circumspectus: quasi deus adsit presens ante oculos eius: sicut reuera adest. Ita orat quasi sit assumptus et presentatus ante faciem maiestatis in excelsis throno: ubi milia milium ministrant ei: et decies centena milia assistunt ei. Animas quā uisitat amor: expergefacit dormientem. Adhonet et emollit eam: et vulnerat cor eius. Tenebrosa illuminat. Clausa referat. Frigida islamat. Absentē asperam et irascibilem et impatientē mingat. Uicia fugat. Carnales affectus cōprimat. Adhoret emendat. Reformatur et innovat sp̄m. Lubice etatis motus actusq; leues coercent. Nec omnia facit

amor: cum p̄ns est: cum deo abscesserit ita incipit anima iacere languida: ac si cacabo bullienti subtraxeris ignem.

De confidentia anime amantis deum. Cap. xx.

Magna res est amor: quo anima per semetip̄m fiducialiter accedit ad deum. Deo constanter inheret Deum familiariter percunctatur: cōsultatq; de omni re. Anima que amat deum nil aliud potest cogitare: nil loqui. Cetera contēnit. Omnia fastidit. Quicquid editatur quicquid loquitur: amorem sapit: amorem recholet: ita amor dei eam sibi uēdicauit. Qui uult habere notitiam dei: amet. Frustra accedit ad legendum: ad meditandum: ad predicandum: ad orandum: qui non amat. Amor dei: amorem anime parit: et eam intendere sibi facit. Amat deus ut ametur. Cum amat nil aliud uult quā amari: sciens amore esse beatos qui se amauerint. Anima amans cunctis suis renunciat affectionibus: et tota soli incum-

bit amor: vt possit respondere
 amor: in redibendo amore. Et
 cum tota se effuderit in amor:
 quantum est ad illud fontis per
 benne profluuium? Non pari
 vbertate concurrunt Amor: et
 amans. Anima ⁊ Deus: Crea
 tor: ⁊ creatura: tamen si ex toto
 se diligit: nihil deest vbi totum
 est. Non timeat anima que a
 mat: paueat que non amat. Ani
 ma amans fertur votis: trahi
 tur desiderijs: dissimulat meris
 ta: maiestati oculos claudit: ape
 rit voluptati: ponens se in salu
 tari: ⁊ fiducialiter agens in
 eo. Amore anima secedit: ⁊ ex
 cedit a corporeis sensibus: vt se
 se non sentiat que deum sentit.
 Hoc fit cuz mens ineffabili dei
 illecta dulcedine: quodammodo
 sese sibi furatur. imo raptur
 atq; elabit a seipsa: vt deo frua
 tur ad iucunditatem. Nihil taz
 iucundum: nisi esset tam modi
 cum. Amor dat familiaritatem
 dei. Familiaritas ausus: Ausus
 gustum: Sustus famez. Anima
 qua tangit amor dei: nihil aliud
 potest cogitare: nil desiderare:
 frequenter suspirat dicens. Si
 cut ceruus desiderat ad fontes

aquaruz: ita desiderat aia mea
 ad te deus meus.

¶ Quid fecit deus ppter ho
 minem. Cap. xxj.

Deus amo

re venit ad ho
 mines: venit in
 homines: factus

est ho. Amore deus inuisibilis
 seruis suis factus est similis.

Amore vulneratus e ppter de
 licta nostra. Tuta ⁊ firma req
 es est infirmis ⁊ peccatoribus i
 vulneribus saluatoris. Secur
 illic habito: patent mihi viscera
 per vulnera. Quicquid ex me
 mihi deest: vsurpo mihi ex vi
 scribis domini mei: qm mise
 ricordia affluunt: nec desunt fo
 ramina per que affluant. Per
 foramina corporis patent mihi
 archana cordis. Patet magnu
 pietatis sacm. Patent viscera
 misericordie dei nostri: in qbus
 visitauit nos: oriens ex alto. Vul
 nera iesu xpi plena sunt miseri
 cordia: plena pietate: plena dul
 cedine ⁊ charitate. Foderut ma
 nus eius ⁊ pedes eius: ⁊ latus
 eius lancea perforauerut. Per
 has rimas licet mihi gustare q

suavis est dñs deus meus : qm̄
reuera suavis ⁊ mitis : ⁊ mul-
te misericordie est : oibus eum
inuocantibus in veritate: omni-
bus inquirentibus ⁊ maxime di-
ligentibus . Copiosa redemptio
data est nobis in vulnerib⁹ ie-
su xpi saluatoris nostri . Magna
multitudo dulcedinis: ple-
nitudo gratie : ⁊ perfectio vir-
tutum.

**De recordatione vulnerum
iesu christi domini nostri.**

Capitulum. xxij.

Um me ^{pul} ^{fat}

aliqua turpis cogi-
tatio: recurro advul-

nera xpi. Cum me premit caro
mea recordatione vulneru⁹ do-
mini mei resurgo. Cum diabo-
lus mihi parat infidias: fugio
adviscera misericordie domini
mei: ⁊ recedit a me. Si ardo: li-
bidinis moueat membra mea:
recordatione vulnerum domi-
ni nostri filij dei extinguit. In
omnibus aduersitatibus nō in-
ueni tam efficax remedium q̄
vulnera xpi. In illis dormio se-
curus: ⁊ requiesco intrepidus.
Christus mortuus est p nobis.

Nil tam ad mortem amarum:
quod morte xpi non sanet. To-
ta spes mea est in morte domi-
ni mei. Adors eius meritū me-
um: refugium incunus salus: vita
⁊ resurrectio mea. Ad erium
meum miseratio domini. Non
sum meriti inops: q̄diu ille mi-
serationus dominus non desue-
rit. Et si misericordie dñi mul-
te: multus ego sum in meritis.
Quanto ille potentior ē ad sal-
uandus: tanto ego sus securior.
Recordatio vulnerum xpi
est efficax remedium contra om-
nes aduersitates. Cap. xxij.

Eccau

peccatum gran-
de ⁊ multorum
sum mihi consci-
us delictorum: nec sic despero:
quonia; ubi abundauerunt de-
licta: superabundauit ⁊ gratia.
Qui de venia peccatorum suo-
rum desperat: negat deum esse
misericordem. Magna iniuria
deo facit: qui de eius misericor-
dia diffidit. Quantum in se ē ne-
gat deū habere charitatē: veri-
tatē ⁊ p̄tatem: in qb⁹ tota spes
mea p̄sistit. s. in charitate ado-

ptionis: in veritate pmissionis
et in potestate redemptionis.

Murmur et iam q̄stum volue
rit insipiens cogitatio mea dices
Quis. n. es tu: et q̄sta est gloria
illa: quibusue meritis illas obti
nere sp̄as? Et ego fiducialiter
r̄ndebo. Scio cui credidi: q̄ in
charitate nimia adoptauit me i
filium: q̄ verax est in promissio
ne: potens in exhibitione: et licet
ei facere quod vult. Non pos
sum terreri multitudine pecca
torum: si mors oñi in mentē me
am venerit: qm̄ pct̄a mea illum
vincere nō possunt. Clavi et lā
cea clamāt mihi: q̄ de reconci
liatus sum xp̄o si eus amauero.
Loginus apuit mihi latus xp̄i
lancea: et ego intraui et ibi rege
seo securus. Qui timet: amet:
qm̄ charitas foras mittit timorē.
Nullum tam potēs est et taz
efficax contra ardorem libidi
nis medicamentū: q̄ mors red
emptoris mei. Extendit bra
chia sua in cruce: et expādīt ma
nus suas: paratus in amplexus
peccatorū. Inter brachia salua
toris mei: et viuere volo: et mor
ri cupio. Ibi securus decātabo
Exaltabo te dñe: qm̄ suscepisti

me: nec delectasti inimicos me
os sup me. Saluator n̄r caput i
dinavit in morte: vt oscula da
ret suis dilectis. Toties deum
osculamur quotiens in ei⁹ amo
re compungimur.

C Meditatio anime ad amo
rem xp̄i. Cap. xxiiij.

O Anima mea
infi
gnita dei imagine: re
dēpta xp̄i sanguine:
despōsata fide: dotata sp̄u: orna
ta virtutib⁹: deputata cū angelis
diligite illū a quo tm̄ dilecta es.
Incede illi q̄ itēdit tibi. Quere
qr̄ete te. Ama: Amato: ē tuū a
quo amaris: cui⁹ amore p̄ueta
es: q̄ ē cā amoris tui. Ipse ē me
ritū: ipse p̄miū: ipse fructus: ipse
vsus: ipse finis. Esto sollicita cū
sollicito: cū vacante vacāo: cum
mūdo mūda: cū scō scā. Qualis
appueris deo: talis os vt appe
at tibi d̄s. Suavis et miis: et mul
te misericordie: suauis: mites: dul
ces: hūiles: et misericordes req̄
rit. Ama illū qui eduxit te de la
cu miserte: et de luto fecis. Elige
illū amicū tuū: p̄re oib⁹ amicis
tuis: q̄ cū oia subtracta fuerit so
lus tibi fidē suabit. In die septu
h iij

tue tue cum omnes amici tui recedent a te: ille te non derelinquet: sed tenebitur a rugientibus preparans ad escam: et conduce te per ignotam regionem: atque perducet ad plateas superne Hierosolymorum: et ibi collocabit te cum angelis ante faciem maiestatis sue: ubi audies illud angelicum melos: sanctus sanctus sanctus etc. Ibi est canticum leticie: vox exultationis et salutis: gratiarum actio: et vox laudis: atque alleluia perpetuum. Ibi est cumulus felicitationis: super eminens gloria: super abundans leticia: et omnia bona. **O** anima mea suspira ardentiter: desidero vehementer: ut possis peruenire in illam supernam civitatem de qua tam gloriosa dicta sunt: in qua sicut letantium omnium habitatio est. Amore potes ascendere. Amanti nihil est difficile: nihil impossibile. Anima que amat ascendit frequenter: et currit familiariter per plateas celestis Hierosolymorum: visitando patriarchas et prophetas: salutando apostolos: admirando exercitus martyrum et confessorum: choro: osque virginum specularum. Celum et terra: et omnia que

in eis sunt: non cessant mihi dicere ut amem dominum deum meum.

Nihil potest anime sufficere preter summum bonum.

Capitulum. xxv.

Quod hu-
manum in desi-
derio eternitatis
non fixum: nun-

quam stabile potest esse: sed omni volubilitate volubilius: de alio in alium transit: querens requiem ubi non est. In his autem caducis et transitorijs: in quibus eius affectus captivi tenentur: veram requiem inuenire non valet: quoniam tante est dignitatis: ut nullum bonum preter summum bonum ei sufficere possit. Tante enim libertatis ut in aliquod vicium cogi non possit. **P**ropterea unicuique propria voluntas est causa sue damnationis vel salutacionis: et ideo nihil ditius bona voluntate: deo offertur. Bona voluntas deum ad nos deducit: et nos in eum dirigit. **P**er bonam voluntatem deum diligimus: deum eligimus: ad deum currimus: ad deum peruenimus: et eum poss-

fidemus. **S** bona voluntas per
quã ad dei similitudinem refor
ma nur ⁊ ei similes efficiuntur.
Ita amabilis est deo bona volũ
tas: vt ipse in corde habitare nõ
velit in quo bona voluntas non
fuerit. Bona voluntas: illi⁹ sum
me maiestatis trinitatẽ ad se in
dinat. Sapientia nãq; ad cogni
tionem veritatis illam illuminat.
Charitas ad desiderium boni
tatis inflamat. Paternitas i ca
custodit: qđ creauit: ne pereat.

Quid sit cognitio veritatis.
Capitulum. xxvj.

Quid est

cognitio veritas
tis? primo cogno
scere teipsum: et

quod debes: esse studeas: quod
autem corrigendus est: corrigas.
Deinde cognosce ⁊ a nare cre
ator: enim tuum: hoc enim est totus
hominis bonum. Vide ergo qđ
ineffabilis est diuine charitatis
erga nos dilectio. De nihilo
nos creauit: ⁊ quicquid habemus
donauit. Sed quia plus dilexi
mus datum qđ dator: em: creatu
ra nãq; creator: em: cecidimus in

laqueum diaboli: ⁊ facti sumus
eius serui. De⁹ vero misericor
dia motus misit filium suum: quo
redimeret seruos: misit etiã spi
ritum sanctum: quo seruos ado
ptaret in filios. Filium dedit in
precium redemptionis: spiritum
sanctum in prauilegium amoris:
se deniq; totum seruat heredita
te; adoptionis. Ita deus vt pijsi
mus ⁊ misericors: dist. m⁹: pre de
siderio vel amore hominis nõ
solum sua: verũ etiam ⁊ seipsum
impendit vt hominẽ recupera
ret: non tam sibi qđ homini ipsi.
Et homines ex deo nascentur:
primo ex ipsis natus e de⁹.
Quis est tam durus quam non
emoliat amor dei sic hominem
preueniens: tanquã vehemens
amor: qđ homo: ppter homines
dignatus est fieri? Quis potest
odire hominem cuius naturas
⁊ similitudinem videt inhumana
nitate dei? Reuera qui odit il
lum: odit deum: ⁊ ita perdit qđ
quid facit. Deus nãq; ppter ho
minẽ factus e homo: vt esset re
demptor: qui est ⁊ creator: vt de
suo redimeretur homo: ⁊ vt sa
miliaris diligeretur ab homi
ne: deus in similitudine homi

nis apparens: et ut uterque sensus hominis in ipso beatificaretur et reficeretur: oculus cordis in eius diuinitate: et oculus corporis in eius humanitate: ut siue ingrediens siue egrediens: in ipso pasqua inueniret natura humana condita ab ipso.

Quid in nobis operetur missio spiritus sancti.

Capitulum.

xxvij.

Saluator

namque noster natus est nobis: crucifixus et mortuus est pro nobis: ut morte sua: mortem nostram destrueret. Et quod uotus carnis postatus fuerat ad torcular crucis: et expressione facta: fluere ceperat mustum diuinitatis: missus est spiritus sanctus: quo uasa cordium prepararentur: et uinum nouum in utres nouos poneretur: primum ut corda mundarentur ne infusum pollueretur: et postea ligarentur ne infusum amitteretur. Ad mundarentur gaudio iniquitatis: ligarentur contra gaudium uanitatis. Non enim quod bonum est uenire potuit: nisi prius recederet

quod malum est. Gaudium iniquitatis polluit: et gaudium uanitatis effudit. Gaudium iniquitatis reddit uas sordidum: et gaudium uanitatis facit rimosum.

Gaudium iniquitatis est: cum peccatum diligitur: et gaudium uanitatis est cum transitoria amantur. Ejce ergo quod malum est ut quod bonum est percipere possis. Effunde amaritudinem: ut dulcedie impleri possis. Spiritus sanctus gaudium est: et amor. Ejce spiritum diaboli: et spiritum mundi: ut accipias spiritum dei. Spiritus diaboli operatur gaudium iniquitatis: et spiritus mundi gaudium uanitatis. Et hec gaudia mala sunt: quoniam aliud habet culpam: aliud occasiones culpe. Veniet autem spiritus dei cum eieci fuerint spiritus mali et intrabit tabernaculum cordis: et operabitur gaudium bonum: et amor bonum: quo expellis amor mundi: et amor peccati. Amor mundi allicit et decipit. Amor peccati polluit: et ad mortes concludit. Amor dei: mentem illuminat: conscientiam mundat. Animum letificat: et deum demonstrat.

De operatione eius qui dili-
git deum. Cap. xxviii.

In quo

amor dei est: semper cogitat quando ad deum perueniat: quando mundum derelinquat: quando carnis corruptionem euadat. Et veram pacem inueniat: semper habet cor suum et desiderium in superna eleuatum: quando sedet: quando ambulat: quando requiescit: vel quando aliquid agit: cor a deo non recedit. Omnes ad amorem dei exhortatur: omnibus amorem dei commendat: et quod dulcis sit dei amor: et quod malus: et quod amarus sit amor seculi: corde ore: et opere omnibus demonstrat. Despicit huius seculi gloriam: arguit sollicitudinem: et quod stultum sit in his que transeunt fiduciam habere ostendit. Ad iras cecitates hominum qui hec diligunt. Ad iratur etiam quod vniuersa ista transitoria et caduca: omnes non derelinquunt. Quibus extimat dulce quod sibi sapit: omnibus placere quod diligit: omnibus quod esse manifestum quod cognoscit. Freque-

ter deum suum contempletur: et in eius contemplatione suaviter reficitur: tanto felicius quanto frequentius. Dulce est ei semper ad considerandum: quod ad amandum et laudandum semper est suauis.

De vera cordis requie.

Capitulum.

xxix.

Verera

hec vera cordis requies cum totus in amorem dei per desiderium figit. Nec quicquam aliud appetit: sed in eo quod tenet felici quadam dulcedine delectatur: delectando iocundatur. Si vero vana aliqua cogitatione: vel rerum occupatione inde aliquantulum abstractum fuerit: summa cum festinatione illuc redire festinat: exilium reputans alibi quod ibi moram facere. Nam sicut nullum est momentum: quo homo non fruatur: vel vras pietate diuina: sic nullum deus esse momentum quo eius presentem non habeat in memoria. Recirco non breui crimine tenetur astrictus quicquid in oratione cum deo loquitur: et subito abstractur ab eius prospectu quasi ab oculis non videtur nec audieris: hoc autem fit quoniam cogitationes suas malas et in-

portunas sequitur: et aliquā vis
lissimam creaturam ad quam
mentis intuitus facile distrahitur:
tur: ei præfert: illam videlicet in
cogitatione sepius reuoluendo
quā deum quem assidue debet re
colere creatorem: adorare re
demptorem: expectare saluato
rem: timere iudicem.

¶ Quicquid mentis aspectus
ab eo retrahit omnino fugien
dum est atque execrandum.

Capitulum. xxx.

Quisquis

amas mundum:
tibi prospice quo
sit eundū. Nec
via qua vadis
via pessima plenaque cladis. Fu
ge ergo o homo paululum occu
pationes tuas: et abscondere mo
dicum a tumultuosis cogitatio
nibus tuis. Abijce nunc onerosas
curas: postpone laboriosas
dissensiones: vaca aliquantulum
deo: et paululum requiesce in eo.
Intra in cubiculum mentis tue.
Exclde omnia præter deum: et
que valent ad querendum eius:
et clauso ostio quere eum. **Dis**
cat nunc totum cor tuum deo.

¶ Quero vultum tuum: vultū tu
um domine quero. **Eya** nūc er
go domine deus meus. **Tu** do
ce cor meum vbi et quomodo te
querat: vbi et quomodo te inue
niat. **Domine** si hic non es: vbi
te queram absentem? **Si** autem
vbiq; es: cur te non video præ
sentem? **Sed** certe habitas lucē
inaccessibilem. **Sed** quomodo
accedam ad lucem inaccessibleē?
Aut quis me deducet: et in
ducet in illam vt videam te in il
la? **Deinde** quibus signis: qua
facie te queram? **¶** Nunquā te vi
di domine deus meus: nunquā
nouī faciem tuam. **Quid** faciet
altissime domine: qd faciet iste
longinquus exul tuus? **Quid** fa
ciet seruus tuus: anxius amore
tui: et longe pietus a facie tua?
En anhelat videre te: et nimis il
li abest facies tua. **Accedere** ad
te desiderat: et inaccessibleis est
habitatio tua. **Inuenire** te cup
it: et nescit locum tuum. **Que**
rere te affectat: et ignorat vultū
tuum.

¶ Visio dei perdita ē propter
peccatum: et miseria inuenta
est.

Capitulum. xxxj.

Domine de

us meus es tu: et dominus meus: et nunquam vidi te: tu me fecisti et refecisti et omnia bona tua mihi contulisti: et nondum vidi te: neque novi. Benignus ad te videndum factus sum: et nondum feci propter quod factus sum. **D** misera sortis hominis: cum hoc perdidit ad quod factus est. **D** durus ac durus casus ille. **D**eu quid perdidit: et quid inuenit? **Q**uid abscessit: et quid remansit? **P**erdidit beatitudinem ad quam factus est: et inuenit misericordiam ad quam factus non est. **A**bscessit sine quo nihil felix est: et remansit quod per se non nisi miserum est. **M**anducabat tunc homo panem angelorum: quem nunc esurit: manducabat nunc panem dolorum: quem tunc nesciebat. **D** tu domine usquequo obliuisceris in finem: usquequo auertis faciem tuam a nobis? **Q**uando respicies et exaudies nos? **Q**uando illuminabis oculos nostros et ostendes nobis faciem tuam? **Q**uando restituas te nobis? **R**espice domi-

ne et exaudi et illumina nos: et ostende nobis te ipsum restitue te nobis: ut bene sit nobis: sine quo tam male est nobis. **I**nuita nos: adiuua nos obsecro domine. **A**maricatum est cor meum sua desolatione. **I**ndulcora illud tua consolatione. **O**bsecro domine. **E**surians cepi querere te: ne desinam impastus a te. **F**amelicus accessi: ne recedam impastus. **P**auper veni ad diuitem: miser ad misericordem: ne recedam vacuus et contemptus. **D**omine incuruatus sum: et non possum nisi deorum aspicere. **E**rige me ut possim sursum videre vel intendere. **I**niquitates mee supergressae sunt caput meum: obuoluerunt me: et sicut oculus graue grauant me. **E**uolue me et exonera me: ne urgeat super me puteus os suum. **D**oce me querere te: et ostende te querenti te: quia nec querere te possum nisi doceas tu: nec inuenire nisi te ostendas. **Q**ueram te desiderando: desiderem te querendo. **I**nueniam amando. **A**mem inueniendo.

De bonitate dei.

Capitulum.

Ateor^{do} ^{mi}ne & gratias ago quia creasti me ad hanc imaginem tuam: ut tui memor: te cogitem te amem.

Sed sic est aboleta corruptione viciozum: sic est obfuscata sumo peccatozum: ut non possit face re ad quod facta est: nisi tu res noues & reformes eam. **R**ogo domine qui das fidei intelle ctum: da mihi ut quantum scis expedire intelligam: quia es si cut credim⁹: & hoc es quod cre dimus: & quidem credimus te esse aliquid quo nihil mai⁹: aut melius cogitari possit. Quid er go es domine deus: quo vnum maius meliusq; nihil valet cogi tari: nisi id quod summum bonum omnium solū existens per seipsum: omnia alia fecit ex ni hilo? Quod ergo bonum de est summo bono: per quod om ne bonum? Tu es itaq; iustus: verax: beatus & quicquid aliud est melius esse q̄ non esse. **V**erum malis quomodo parcis: si es totus summe iustus? An q; bonitas tua est incomprehensi

bilis? Latet hoc in luce inaccessi bili quā inhabitas. **E**re in altissimo & secretissimo bonitatis tue profundo latet: fons vnde manat fluuius misericordie tue. **N**am cum totus & summe ius tus sis: tamen iccirco etiam ma lis benignus es: quia totus et summe bonus es. **N**am nāq; bonus esses: si nulli malo es ses benignus. **M**elior est enim qui & bonis simul & malis bonus est: q̄ qui bonis tm̄ bonus est. **E**t melior est qui malis & par cendo & puniendo bonus est: q̄ qui puniendo tantū. **I**deo ergo misericors es: quia totus et summe bonus es.

De delectabili fructu de dei
Capitulum. xxxij.

Quoniam

sa bonitas: que omnium intelle ctum excedis: ve niat super me misericordia illa: que de tanta opulencia procedit: influat in me que profluit de te. **P**arce per clementiam ne vlciscaris per iusticiam. **E**xcita te nunc anima mea: & erige totum intellectum tuum: & cogita quam

rum potes: quantum 7 quale sit illud bonum quod deus est. Si enim singula bona delectabilia sunt: cogita intente q̄ delectabile sit illud bonum: quod continet iocunditatem omnium bonorum: 7 non quale in rebus creatis sumus experti: sed tanto differentem quanto differt a creatura creator. Si enim est bona vita creata: q̄ bona est vita creatrix? Si iocunda est salus facta: q̄ iocunda est salus que fecit omnem salutem? Si amabilis est sapientia i cogitatione vel cognitione rerum cognitarum: q̄ amabilis est sapiētia que omnia fecit 7 condidit ex nihilo? Deniq; si multe 7 magne sunt delectationes in rebus delectabilibus: qualis 7 quanta est delectatio in eo qui ipsa delectabilia fecit? Qui hoc bono fruetur quid illi erit? quid illi non erit? Certe quicquid voluerit illi erit: 7 quicquid noluerit non erit. Ibi quippe illi erunt bona anime 7 corporis: qualia nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec cor hominis cogitavit.

dum est.

Capitulum.

xxxiiij.

Utr ergo

per multa vagaris homuncio querendo bona anime tue 7 cor?

poris tui? Ama vnum bonum in quo sunt omnia bona: 7 sufficit. Desidera simplex bonum quod est omne bonum: et satis est. Quid eniz amas caro mea? quid desideras anima mea?

Ibi est quicquid amas: ibi est quicquid desideras. Si delectat pulchritudo fulgebunt iusti sicut sol. Si velocitas: aut fortitudo: aut libertas corporis: cui nihil obsistere poterit: erunt similes angelis dei: quia seminat corpus animale: surget corpus spirituale: potestate vtiq; non natura. Si longa aut salubris vita: ibi erit sana eternitas 7 eterna sanitas: quia iusti i perpetuum viuent: 7 salus iustorum a domino. Si satietas: satiabuntur cū apparuerit gloria dñi. Si ebrietas: inebriabuntur ab vberitate domini dei. Si melodia: ibi angeli p̄cinnēt sine fine deo. Si

Summum bonum appeten

qlibet nō imūda s̄ mūda volu-
 ptas: to: rēte voluptatis sue po-
 tabit eos dñs. Si sapiētia: ipsa
 dei sapiētia oñdet eis seipsas̄ sa-
 pientias. Si amicitia: diligēt de-
 um plusq̄ seipsos ⁊ inuicē tāq̄
 seipsos: ⁊ deus illos: plusq̄ ille
 seipsos: q̄ illi illū: s̄: ⁊ inuicē p
 illū: ⁊ ille se: ⁊ illos: p seip̄. Si
 p̄cordia: oibus illis erit vna vo-
 luntas: q̄ nulla illis erit nisi dei
 sūma volūtas. Si pt̄as: oipotēs
 tes erūt sue volūtat̄: vt deus
 sue. Itaq̄ sicut deus poterit qd̄
 volet p seip̄: ita poterūt illi qd̄
 volēt p illū: q̄ sicut illi nō aliud
 volēt q̄ ille volēt: ita ille volēt
 q̄qd̄ illi volent: ⁊ qd̄ ille volēt
 nō poterit nō esse. Si hono: et
 diuitie: deus seruos suos bo-
 nos ⁊ fideles supra multa bona
 p̄stiuēt. imo filij dei ⁊ dñj voca-
 bunt: ⁊ erūt heredes quidē dei
 coheredes aut̄ xp̄i. Si vera se-
 curitas: certa ita certi erūt nū-
 q̄ vllaten⁹ illud bonū sibi desu-
 turum: sicut certi erūt se nō sua
 sp̄tē illud amissuros: nec dile-
 ctore deū illud dilectorib⁹ suis
 iuris ablatū: nec aliquid deo
 potētius: deum: ⁊ illos separa-
 tū. Gaudium s̄o quale quan-

tūc est: vbi tale ac tantum bonū
 est.

**De mutua charitate sancto-
 rum in celis.** Cap. xxxv.

De humana

nus: eo: idigens: eo:
 expertus crūnas: et
 miseras: imo ob: utū miserijs:
 q̄stus gauderes si in his oibus
 abūdares. Interroga vltima i-
 tima tua si cape possent gaudiū
 de tāta b̄titudine sua. Sed cer-
 te si q̄s alius quē oino sicut te
 ip̄m amares: eādē b̄titudinem
 haberet: duplicaret gaudiū tu-
 um: q̄ nō minus gauderes p: o
 eo q̄ p teip̄o. Si v̄o duo vel
 tres vel multo plures id p̄sum
 haberēt: tātūde p singulis: q̄
 tūde p teip̄o gauderes: si sin-
 gulos sicut teip̄m amares. Er-
 go qd̄ erit in illa p̄fecta charita-
 te innum̄erabiliū beatorū ange-
 loꝝ ⁊ hoīū: vbi nullus diliget
 aliū minus q̄ seip̄m? Nō. n. ali-
 ter gaudebit vnusq̄sq̄ p singu-
 lis alijs q̄ p teip̄o. Si ergo
 eo: hoīs de tanto bono suo vix
 gaudiū suum capiet: quomodo
 capax erit tot ⁊ tantorum gau-
 dio: um? Et vtiq̄ qm̄ quantum
 quisq̄

quisque diligit aliquem: tantum
de bono eius gaudet: sicut in il
la beata felicitate unusquisque si
ne comparatione plus amabit
deum: quam se et omnes alios se
cum: ita plus gaudebit absque ex
tinatione de felicitate dei: quam de
sua et omnium aliorum secum.
Et si deum sic diliget toto cor
de: tota mente: tota anima: ut ta
men totum cor: tota mens: tota
anima non sufficiat dignitati di
lectionis: per seculo sic gaudebunt
toto corde: tota mente: tota ani
ma: ut tamen totum cor: tota
mens: tota anima non sufficiat
plenitudini gaudij.

De pleno gaudio vite eter
ne. Caputulum. xxxvj.

DEUS meus
et dominus
meus: spes
mea et gaudi
um meum: cor
dis mei: dic anime mee: si hoc
est gaudium de quo nobis per
filium tuum dicitis. Petite et ac
cipietis ut gaudium vestrum sit
plenum. Invenit namque gaudi

um quoddam plenum et plus quam
plenum. Pleno quippe corde:
plena mente plena anima: ple
no toto homine. Gaudio illo:
adhuc supra modum supererit
gaudium. Non ergo totum ill
ud gaudium intrabit in gaudē
tes: sed toti gaudentes intrabunt
in gaudium. Sic domine dic ser
vo tuo intus in corde meo: si hoc
est gaudium in quod intrabunt
serui tui: qui intrabunt in gau
dium domini sui. Sed certe gau
dium illud quod gaudebunt ele
cti tui: nec oculus vidit: nec au
ris audiuit: nec in cor hominis
ascendit. Non dum ergo cogi
taui aut dixi domine quantum
gaudebunt electi tui. Et quis tan
tum gaudebunt quantum ama
bunt: tantum amabunt: quantum
cognoscent domine. Et quantum
te amabunt? Certe nec oculus
vidit: nec auris audiuit: nec in
hominis ascendit in hac vita:
quantum te cognoscent et ama
bunt in illa vita. Oro te deo me
us ut cognoscam te: amet te: ut
gaudeam de te. Et si non pos
sum in hac vita ad plenum: vel
proficiam de die in diem usque
ad plenum: dum veniat illud ad plenum.

Meditationes

Doficiat in me hec notitia tua
vt ibi fiat plena: crescat in me h
amor: tuus vt ibi fit plenus: vt
hoc gaudium meū sit in spe ma
gnum: et ibi in re plenum. **D**e
us verax peto vt accipiam qd
promittis: vt gaudium meū sit
plenum. **A**deditur inde inte
rim mens mea. **L**oquatur inde
lingua mea. **A**met illud cor: me
um. **S**ermocinetur os meum.
Esuriat illud anima mea. **S**iti
at illud caro mea. **D**esideret ill
tud tota substantia mea: donec
intrem in gaudium domini mei
ibi permansurus per secula.
Amen.

C Manualis de verbo dei d
ni Augustini episcopi **H**yp
nensis. **F**inis.

Sancti Bernardi

Beati Bernardi abbatis ad
humane conditionis cognitio-
nez meditationes deuotissime.

Capitulum primum.

Alti

mula sci-
unt et se-
ipsoz ne-
sciunt.
Alios in-
spiciunt
et semet-
ipsoz de-

serunt. Deū querunt p̄ ista exte-
riora deferentes sua interiora:
quibus interior est deus. Itcir-
co ab exterioribus redeam ad
interiora: et ab interioribus ad
superiora ascendam ut possim
cognoscerē: vnde venio: aut quo
vado: quid sim: et vnde sim: et
ita per cognitionem mei valeo
am peruenire ad cognitionem
dei. Quanto namq; in cognitio-
ne mei proficio: tanto ad cogni-
tionem dei accedo s̄m interiorē
hominem: tria in mente mea in-
uenio: per que deum recolo cō-
spicio et concupisco. Sunt autē
hec tria: memoria: intelligentia:

voluntas siue amor: per memo-
riam reminisco: per intelligen-
tiam intueor: per voluntatē am-
plector. Cum dei reminisco: in
memoria mea inuenio eum: et
in ea de eo: et in eo dilector: s̄m
q̄ ipse mihi donare dignatur:
intelligentia intueor: quid sit de-
us in seipso: quid in angelis qd
in sanctis: quid in hominibus:
quid in creaturis. In seipso est
incomprehensibilis: quia princi-
pium sine principio: finis sine fi-
ne. Ex me intelligo q̄ incom-
prehensibilis sit deus: quando me
ipsum intelligere non possum
quem ipse fecit. In angelis est
desiderabilis: quia in eum desi-
derant perspicere: in sanctis ē
delectabilis: quia in eo felices
assidue letantur: in creaturis ē
admirabilis: quia omnia poten-
ter creat: sapienter gubernat:
benigne dispensat. In hoibus
est amabilis: q̄ eoz deus est: et
ipsi sunt populus eius. Ipse in
eis habitat tanq̄ in tēplo suo: et
ipsi sunt templū eius. Nō dedi-
gnat singulos: neq; vniuersos.
Quisq; ei⁹ meminit: cūq; intel-
ligit: ac diligit: cum illo est. Sili-
gere eius debemus: qm̄ ipse p̄o:

Meditationes

dilexit nos: et ad imaginem: et si
multitudine in suam nos fecit: quod
nulli alij creature donare volu-
it: ad imaginem dei facti sumus
hoc est ad intellectum: et notitiam
filij: per que intelligimus: et co-
gnoscimus patrem et accessum
habemus ad eum. Tanta co-
gnatio est inter nos: et dei filij:
quod ipse imago dei est: et nos
ad imaginem eius facti sumus.
Quam cognationem et ipsa si-
militudo testatur: quoniam non
solum ad imaginem: sed et ad si-
militudinem eius facti sumus.
Oportet itaque id: quod ad ima-
ginem est: cum imagine conue-
nire: et non in vacuum nomen
imaginis participare. Repre-
sentemus ergo imaginem eius
in nobis in appetitu pacis: in
intuitu veritatis: et in amore ca-
ritatis. Teneamus eum in me-
moria: portemus in conscientia
Et ubique presentem veneremur.
Abens siquidem nostra corpus
eius imago est: quo eius capax
est: eiusque particeps esse potest.
Non propterea eius imago est:
quod sui mens meminit: sed quod intel-
ligit: ac diligit: sed quod potest memi-
nisse: intelligere: ac diligere eum:

a quo facta est: quod cum facit
sapiens ipsa fit. Nichil enim tam si-
mle est illi summe sapientie quam
mens rationalis: que per memo-
riam: intelligentiam: ac volun-
tatem in illa: trinitate ineffabili
consistit. Consistere autem in illa
non potest nisi eius meminerit:
eaque intelligat: ac diligat. Ad e-
mmerit itaque dei sui: ad cuius
imaginem facta est: cumque intelli-
gat: diligat atque colat: cum quo
semper potest esse beata. Bea-
ta anima apud quam deus reges
invenit: in cuius tabernaculo re-
quiescit. Beata que dicere po-
test. Et qui creavit me requiescit
in tabernaculo meo: negare si-
quidem requiem celi ei non po-
terit. Cur ergo nos ipsos dese-
rimus: et in his exterioribus de-
um querimus: qui apud nos est
si nos velimus esse apud eum:
Reuera nobiscum est: et in no-
bis: sed adhuc per fidem donec
mereamur videre per species:
novimus inquit apostolus christum
habitare per fidem in cordibus
nostris: quod christus in fide: fides in
mente: mens in corde: cor in pe-
ctore. Per fidem recolo deum
creatorem: adoro redemptorem:

Sancti Bernardi

expecto saluatorem: credo vide
re eus in omnibus creaturis ha
bere in me ipso: et quod his om
nibus ineffabiliter iucundus: atq;
beatius est cognoscere in se ipso.
Patrem naq; et filium eius san
cto spu cognoscere: est vita eter
na: beatitudo perfecta: summa
voluptas. Oculus non vidit:
nec auris audiuit: nec in cor hois
ascendit: quanta charitas: quanta
suauitas: et quanta nobis ma
neat in illa visione iucunditas:
quando deum facie ad faciem
videbimus: qui est lux illumina
to: unius requies exercitatorum:
patria redeuntium vita viuentium:
corona vincentium. Graec;
in mente mea imaginem illius
summe trinitatis repio: ad qua
summam trinitatem recolenda
inspiciendam: et diligendam: vt
eius recorder: ea delecter: et eas
contempler: totum id quod vi
uo debeo referre. Adens ima
go dei est: in qua sunt hec tria:
memoria: intelligentia: et volun
tas siue amor. Ademorie attri
buimus omne quod scimus: et
si non inde cogitamus. Intelli
gentie tribuimus omne qd ve
ram cogitando inuenimus: qd

et memorie emendamus. Per
memoriam patri similes sumus:
per intelligentiam filio: per vo
luntatem spiritu sancto. Nichil
in nobis tam simile est qua vo
luntas: vel amor: siue dilectio: q
excellens: voluntas est. Dilec
tio donum dei est: ita q nullu
dei est hoc excellentius: dilectio
naq; que ex deo est: et deus est:
proprie spūs sanctus dicitur p
quem charitas dei diffusa e in
cordibus nostris: per quez tota
trinitas in nobis habitat.

De miseria hominis: et exa
minatione extremi iudicij.

Capitulum. 9.

Secundū

exterioriores ho
minem de parē
tibus illis venio
qui me ante fecerūt dānatus qz
natū. Peccatores peccatoz in
pco suo genuerūt: et de pco nu
truerunt: miseri miserū in hāc
lucis miseriā iduxerant. Nichil
ex eis habeo nisi miseriā: et pec
catū: et corruptibile hoc corp⁹:
qd gesto. Ad illos dō festino: q
per mortem corporis hinc exie
runt: cum eorum sepulchra re

Meditationes

spitio: nō inuenio in eis nisi cinē
rē ⁊ vermē: fetorē: ⁊ horrorem.
Quod ego sum fuerunt ipsi: ⁊
quod ipsi sunt ego ero. Quid
sum ego homo de humore li
quido: sui enim in momento cō
ceptiōis de humano semine cō
cōceptus: deinde spuma illa co
agulata modicum crescendo ca
ro facta est: ⁊ postea plorans et
eiulans traditus sum huic mū
di exilio: ⁊ ecce iam morior: ple
nus iniquitatibus: ⁊ abhominā
tionibus. Jam iam representa
bor: ante districtum iudicem de
meis operibus rationem red
diturus. Ne mihi misero: cum
venerit dies illa iudicij: ⁊ aper
ti fuerit libri: in quibus omnes
mei actus: ⁊ cogitationes domi
no presente recitabuntur. Tūc
demisso capite pre confusione
male conscientie in iudicio cor
am domino: stabo trepidus: ⁊
anxius: utpote commemorans
scelerum commissa meorum: ⁊
cum dicetur de me: ecce homo
⁊ opera eius. Tunc reducam
ante oculos meos omnia pecca
ta mea: ⁊ delicta. Quadaꝫ nā
qꝫ vi diuina fiet: vt cuiqꝫ sua o
pera bona: vel mala in memo
riam reuocentur: ⁊ mentis in
tuitu mira celeritate cernantur
vt accuset: vel excuset suam cō
scientiam: atqꝫ ita simul: ⁊ singu
li: ⁊ omnes iudicentur. Iudici
um faciet gestorum quisqꝫ suo
rum. Cunctaqꝫ cunctoꝝum cun
ctis archana patebunt. Quod
enim nunc confiteri erubesci
mus: tunc omnibus manifesta
bitur. Et quicquid hic dissimu
lando palpamus: totum illic vi
dex flamma comburet. Ignis
vbiqꝫ serox ruptis regnabit
habentis. Quantoqꝫ diutius
deus nos expectet: vt emenda
mus: tanto districtius iudicabit
si neglexerimus. Cur ergo tan
topere vitam istam desidera
mus: in qua q̄sto amplius vi
uimus: tanto plus peccamus?
Quāto. n. vita est longior: tanto
culpa nūerosior. Quotidie nā
qꝫ crescūt mala: ⁊ subtrahūtur
bona. Assidue variat hō p pro
spera: ⁊ aduersa: ⁊ ignorat qm̄
moniat. Sicut. n. in celo stella co
ruscās currit velociter: ⁊ repē
te deficit: ⁊ sic similla ignis subi
to extinguit: ⁊ in cinerē redigi
tur sic cito finitā dat illā cerne
re vitā: dū. n. libenter: ac iucū

Sancti Bernardi

distinē moratur hō in mundo
istō dinqz se victur arbitrat: ac
multa in lōga ipa disponit agēs
da: subito rapit in mortem: z ex
iprouiso aia aufertur a corpore.
Et utamen euz magno metu
magnisqz doloribus ania sepat
a corpore Veniunt. n. angeli as
sumere illā: vt perducāt eā an
te tribunal iudicis metuendi: z
tunc illa memorās opa sua ma
la: z pessima: que die: noctuqz
gessit: p̄tremiscit: z querit illa fu
gere: iduciasqz petere dicēs: da
te mihi vel vni⁹ hore spacium.
Tunc quasi loq̄ntia simul eius
opa r̄ndebunt: z dicent: tu nos
egisti: opa tua sumus nō te dese
remus: sed semp tecuz erimus:
tecū pergemus ad iudicium. Eii
tia quoqz multo: z multiplicib⁹
tribus eam accusabūt: multaqz
falsa testimonia aduersus eam
iuenient: quāqz vni⁹ ad dāna
tionem ei⁹ posset sufficere: de
mones vō terribili vultu: z hor
ribili aspectu eā terrebūt: igen
ti furore eā p̄sequēt: z cōp̄re
bendent eā tam terribiliter: q̄z
horribiliter: volentes eā retine
re: z possidere: nisi sit q̄ eripiat.
Tūc aia iueniēs oculos clau

fos: z os aliosqz corpis sensus:
per quos solebat egredi: z dele
ctari in his exterioribus: reuer
tes ad se: z videns se solā: z nu
dā igenti horrore cōcussū: de
speratione deficiet in se: z cadet
sub se. Et q̄ amore mūdi: z car
nis voluptate: dei amorē dereli
querat: derelinquet a deo mise
ria in hōra tante necessitatē: atqz
demonib⁹ tradet in inferno cru
cianda. Sic aia peccatoris ī die
qua ignoat: z hōra qua nescit:
rapitur a morte: z segregatur a
corpore: pergītqz miseris plena:
tremēs: ac dolēs. Et cū nullā ex
cusatōem habeat: quā p̄ pctis
suis possit oñdere: p̄tābescit: z
p̄tremiscit ante deū appere: igen
ti horrore p̄cutitur: z multiplici
bus cogitationū estib⁹ agitur
cū īgruente solutione carnis: z
subductis e medio omnibus: se
z illum terminū considerat: cui
appropinquat: z post paululus
hoc inuenit: qd̄ ip̄erp̄tū mū
tari non poterit: considerat pla
ne q̄z districtius veniat etern⁹
iudex: z añ seueritatem tantē ius
stitie: quas rationes v̄t sue po
nat. Si enim cuncta opera: que
intelligere potuit: euitauit: ven

Meditationes

tura tamen coram districto iudice illa magis: que in semetipsa non intelligit: per timescit: crescit pavor: cum cogitat qd viam vite huius nequaquam sine culpa transire potuit: nec hoc quidem qd laudabiliter vixit sine aliquo reatu est: si remota pietate iudicetur. Quis enim considerare valeat: quanta mala per momenta temporum perpetramus: et quanta bona facere negligimus? Si cut enim peccatum est perpetratio mali: sicut delictum est desertio boni. Grauis siquidem iactura est cum nec bona facimus: nec bona cogitamus: sed cor nostrum per vanas et inutilia simimus vagari. Nimis tamen difficile est cor tenere: et ab illicita cogitatione seruare. Nimis etiam difficile est terrenas occupationes absque peccatis ministrare. Quapropter nullus semetipsum comprehendere perfecte potest: et diu dicare. Sed multis cogitationibus occupatus sibi metipsum alioquo modo manet incognitus: ut omnino quod tolerat nesciat. Quapropter vrgente exitu subitiori terretur metu: quia et illa: qui sciuit: nunquam se preter-

misisse meminit: formidat tamen ea: que nescit.

De dignitate anime.

Capitulum.

ij.

Qualitas dei

insignita imagine decorata similitudine: disponfata

fide: dotata spiritu: redempta sanguine: deputata cum angelis: cōpar beatitudinis: heres bonitatis: rationis particeps: quid tibi cum carne: unde tanta mala pateris? propter carnem aliena peccata tibi imputantur: et tue iusticie quasi pānus mēstruate reputantur: atq; tu ipsa ad nihilū es redacta: et quasi nihilū: et inane reputata: nihil aliud est caro cum qua tanta est tibi societas: nisi spuma caro facta: fragili vestita decore. Sed erit quidem cadaver miserū: et putridum et cibus vermium: nam quantumcumq; excolatur semper caro est. Si diligenter cōsideres quid per os: et nares: ceterosq; corporis meatus egrediatur: vilis sterquiliniū: nunquam vidisti: si singulas eius miseras enumerare velis: quā sit onerata peccatis irretita

Sancti Bernardi

vitio: putriens concupiscētijs: occupata passionibus: polluta illusionibus: prona semper i malum: et in omne vitium proditijs: plenas omni confusione et ignorantia inuenies. Propter carnem homo vanitati similis factus est quia ex illa vitium concupiscētie traxit: quo captiuus tenetur: et curuatur vt diligat vanitatem et iniquitatem operetur. Attende homo quid fuisti ante ortus: et quid es ab ortu vsq; ad occasum: atq; quid eris post hanc vitam profecto fuisti: qd nō eras: postea de vili materia factus: et i vilissimo pāno inuolutus: mensurali sanguine in vtero matris non fuisti nutritus: et tunica tua fuit pellis secunda: sic indutus: et ornat⁹ venisti ad nos: nec memores es q̄ sit vili origo tua. Formas: fauos: populi: seruos: inuenis: opesq;. Subripere tibi noscere quid sit homo: nihil enim aliud est homo q̄ spermata fetidum saccus stercoreum: et cibus vermium. Post hominem vermis: post vermē fetor: et honor. Sic in non hominem vertitur omnis homo. Unde supbit homo cuius conceptio culpa nasci

pena labor: vita necesse mori. Cur ergo superbis homo? Attende qd fuisti vile semen: et sanguis coagulatus i vtero matris deinde miserijs huius vite expositus: et peccato: postea vermis et cibus vermium futurus i tumulto. Quid superbis puluis: et cinis cuius conceptus culpa nasci miseria viuere pena: mori angustia? Cur carnes tuas preciosis rebus impinguas: et adornas: quā post paucos dies vermes deuoraturi sunt in sepulchro. Niam vero tuā nō adorās bonis operibus que deo: et angelis ei⁹ presentanda ē in celis? Quare animā tuam vilipendis: et ei carnem sponis: dominā ancillari: et ancillā dominari: magna abusio ē. Totus quidem iste mundus ad vni⁹ aie precium extimari nō pot: non enī pro toto mūdo de⁹ aiam suam dare voluit: quā pro aia humana dedit. Sublimi⁹ ergo est anime precium: que nō nisi sanguie xpi redimi potuit. Quā ergo cōmutationē dabis pro aia tua: q̄ pro nihilo das illā: nonne dei fili⁹: cū esset in sinu patris: et regalibus sedibus pro ea descedis: vt eā liberaret a p̄tate dia?

Meditationes

boli? Quā cū vidisset peccatorū
fimbriā irriteritā: iā iāq; demonib;
tradēdā: vt morte ppetua dāna
ref: fleuit sup illā q; fieri se nescie
bat: nec solum fleuit: s; et occidi
se pmissit: vt sui preciosi sanguis
precio eā redimeret: aspice mor
talis p: o te daf hostia talis. **A**
gnosce hō q; nobilis ē aia tua:
z quā graua fuerint eius vul
nera: p quibus necesse fuit xp̄s
dñm vulnerari. Si non essent:
hec ad mortem: z mortē sempit
ternā: nunq; p: o eoz remedio
dei filius moreret: noli ergo vi
lipendere aie tue passionē. Qui
a tāta maiestate: tanta vides ex
hiberi cōpassionē sudit ipse la
chrymas p te: laua z tu p singu
las noctes lectū tuū cordis com
punctione: z lachrymarū assidui
tate: sudit ipse sanguinē suū: fun
det tu tuū quodiana corpore
afflictione. Quē si semel pone
re p: o xp̄o nō potes saltē mitio
ri quodā sed longiori martyrio
ponē. Noli attendere qd caro
velit: sed q spūs poscit. **T**ūc. n.
gloriosus erit: cū ad dñm suū re
dierit. Ita tamen si de corpore
nullū pñ secum tulerit: z de
terferit oē sordidum. Si nō di

cis durus est hic sermo: nō pos
sum mundū spernere: z carnez
meam odio habere. **D**ic mihi
vbi sunt amatores mundi q; an
pauci ipa nobiscū erant? nihil
ex eis remāsit nisi cineres z ver
mes. **A**ttēde diligenter qd sunt
vel qd fuerūt hoies fuerūt sicut
tu comederūt: biberūt: riserunt:
duxerūt i bonis dies suos: z in
puncto ad iserna descēderūt: **H**
caro eoz vmb; z illic aie igni
bus deputant: donec rursus ise
lici collegio colligati sempiter
nis iuoluant incēdijs: qui socij
fuerunt i vitijs. **E**na nāq; pena
implicat: quos vnus amor i cri
mine ligat. **Q**uid p̄fuit illis ina
nis gloria: breuis leticia: mundi
potentia carnis voluptas: false
diuitie: magna familia: z mala
cōcupiscentia. **U**bi risus: vbi io
cus: vbi tactātia: vbi arrogātia:
de tanta leticia quanta tristitia:
post tantā illam voluptatē: tā gra
uis miseria: de illa exultatione
ecceiderūt in magnā miserā: in
grandem ruinā z i magna tor
menta. **Q**uicqd illis accidit tibi
accidere potest: q; hō es. **H**ō de
humo: limus de limo: de terra
es: de terra yuis: z i terram re

Sancti Bernardi

herteris: qm̄ venerit dies illa vltima: q̄ subito veniet: for̄sita hodie erit. Certū ē qd̄ morieris: s̄ incertū qm̄: aut quō: aut vbi qm̄ mors vbiq; te expectat. Tu quoq; si sapiēs fueris vbiq; eā expectabis: si carnē seq̄ris punieris ī carne: si ī carne delectaris: cruciaberis ī carne: si curiosas vestes regis: pro ornatu vestitū subter te sternet tinea: ⁊ opimētū tuū erunt vmes. Iusticia dei aliud iudicat nō pōt: nisi qd̄ merent opa nra. Qui enī plus diligit mūdū q̄ deū: seculū q̄ claustrū: gulā q̄ abstinentiā: luxuriā q̄ castitatē: sequitur diabolū: et ibit cū eo in supplicū eternū. Quis putas tūc meror: erit: in q̄s luctus: que tristitia: cū sepabunt iusti a cōsortio iustoz: ⁊ a visione dei: ⁊ tradent in potestātē demonū: ⁊ ibunt cū ipsis in ignē eternū: ibiq; semp erūt sine fine ī luctu: ⁊ gemitu: procul q̄ppe a brā paradisi p̄ia exules cruciabunt in gehēna ppetua: nunquā lucē visuri: nunquā refrigeriū adepturi. S; per millia millium annoz in iserno cruciādi: nec inde vnquā liberādi: vt nec q̄ torquet aliquā fatigent: nec

qui torquentur aliquādo moriātur. Sic enim ignis ibi cōsumitur: vt semper reseruet: sic tormenta aguntur: vt semp renouentur: iuxta vero qualitātē culpe penā sustinebit vnusq; q̄ gehēne: ⁊ similis culpe rei suis similibus iungent cruciandi. Nil aliud ibi audiet nisi fletus: ac plāctus gemit⁹: ⁊ ululatus meror: atq; stridores dentū. Nilq; ibi videt nisi vermes: ⁊ laruales facies toroz: atq; teterrima monstra demonioz. Vermes crudeles mordebūt intima cordis: hic dolor inde pauor: gemit⁹ stupor: ⁊ timor horrens. Ardebūtq; miferi ī igne eterno ī eternū: ⁊ vltra ī carne cruciabunt per ignē ī spiritu p cōscientie vermē: ibi erit dolor intollerabilis. Timor horribilis: fetor incomparabilis: mors aie: ⁊ corporis sine spe vite: ⁊ misericordie. Sic tñ morientur: vt semp viuāt: ⁊ sic viuēt: vt semp moriant. Ita aia peccatoris aut ī inferno p peccatis cruciatur: aut puerſa a peccatis ī paradiso p bonis meritis collocat. Nūc ergo alter e duobus eligamus: aut semp cruciari cū ip̄s: aut semp letari cū san.

Meditationes

ens. Bonum siquidem: et malum
vita: et mors ante nos sunt posi-
ta: ut ad quod voluerimus: ma-
num extendamus. Sicut tormen-
ta non terrent nos saltem inui-
tent premia.

De premio patrie celestis.

Capitulum. iij.

Premius
est videre deum:
vivere cum deo:
vivere de deo:
esse cum deo: esse in deo: qui erit
oia in oibus: hunc deum qui est
summum bonum: et ubi est summum
bonum: ibi est summa felicitas: su-
ma iucunditas: vera libertas: per-
fecta charitas: et secunda eterni-
tas: ibi est vera letitia: plena sci-
entia: ois pulchritudo: et ois bri-
tudo. Est ibi pax: pietas: boni-
tas: lux: virtus: honestas: gau-
dia: letitie dulcedo: vita perennis
gloria: laus: requies: amor: et co-
cordia dulcis. Sic cum deo homo
beatus erit in cuius presciantia per-
inuentum non fuerit videbit deum
ad voluntatem: habebit ad volu-
ptatem: fruetur ad iucunditatem
in eternitate vigebit: in veritate
fulgebit: in bonitate gaudebit:

fic habebit permanendi eternitates
sic cognoscendi felicitates: et re-
quiescendi felicitatem. Cuius si-
quidem erit illius sancte civitatis: cuius
ius angeli civis sunt deus pater
templum: filius eius splendor: spi-
ritus sanctus charitas: o civitas
celestis mansio secunda: patria ser-
tilis: et ampla totum continens quod
delectat populum sine murmu-
re: incolae quieti: homines nullam in-
digentiam habentes. Quam glorio-
sa dicta sunt de te civitas dei: si-
cut letantium omnium habitatio est in
omnes letantur in letitia: et exulta-
tione: omnes delectantur de deo: cuius
ius aspectus pulcher: facies de-
cora eloquium dulce delectabilis
est ad videndum: suavis ad bibe-
ndum: dulcis ad profuerendum: ipse per
se placet: et per se sufficit ad meri-
tum: et sufficit ad premium: nec ex-
tra illum quicquam querit: quia totum
in illo invenitur: quicquid deside-
ras: si per libet eum aspiceret: si hunc
si in illo delectari: et in illo per-
frui: in illo clarificat intellectus:
et purificat affectum ad cognoscen-
dam: et diligendam veritatem. Et hoc
est totum bonum hominis nosse. scilicet et ama-
re creatorem suum. Que ergo nos
angit vesania vitiorum sive ab

Sancti Bernardi

Antibiū: huius mūdi sequi naufragiū: vite labentis pati info: tuniū: Impie tyrannidē ferre dñiū: et nō magis puolare ad scōꝝ felicitatē: ad angelōꝝ societate: ad solēnitatē supne letitie: et ad iucūditatē ptemplatiue vite ut possimus intrare in potētiā dñi: et videre supabūdātes diuitias illas bonitatē eius: ubi vacabimus: et videbim⁹ q̄z dulcis est dñs: et q̄z magna multitudine dulcedis eius. Videbimus glie decorē: sanctorū splēdōꝝ: et regie p̄tatis honorez: cognoscam⁹ p̄ris potētiā: filij sapiētiā: sp̄s sci benignissimā clemētiā: et ita inhabitemus notitiā illius sūme trinitatē: nūc corp⁹ rap corp⁹ videm⁹: imagines ēt corp⁹ spū cernim⁹: tunc vō ipaz veritatē puro mentis intuitu videbim⁹. o bñā visio videre deū in seipso: videre in nobis: et nos in eo felici iucūditate: et iucūda felicitate. Quicquid desiderabim⁹ totū habebim⁹: nihil amplius desiderantes: et quicquid videbim⁹ amabim⁹ ipso amore bñ: beati dulcedine amoris: et suauitate ptemplationis. Hec erit sūma illius contē

plationis: hec erit summa illius felicitatē: qm̄ intelligetur in suo puro esse sincera diuitias: cōp̄hendetur in eo incomplēnsibilis trinitas. Patebunt archana diuinitatē: videbitur et amabit deus: et hec visio: et delectatio totū cor hoīs implens: et satians tota erit illius beatitudis consummatio. Una erit oīꝝ lingua: inuolatio indefesa: vnus affectus: amor eternus: parebit veritas: implebit charitas: et erit integra corporis: et aīe societas: fulgebit sicut sol humanitas glorificata. Quieta erit: et concors carnis et spūs sanitas: angelōꝝ: et hominum vnū erit gaudiū: vnū colloquium: vnū puuium: non languēbit amor: nec liquefiet dilectio p̄ntibus oībus bonis: nulla erit dilatiōis afflictio: qm̄ bñfica diuine maiestatis p̄ntia oībus erunt oīa: et erit cōmunitas oīꝝ oīpotentia: sapiētia: pax: et iustitia: et intelligentia: non erit illa pace diuersitas liguarum: sed pacifica: et concors et cōcordia morum: et affectuū. In torēntē illius voluptatē nihil ultra appetet cumulata satietas: tāta erit felicitas. Ubi siquidem

Meditationes

erit cumulus felicitatis: supemi
 nens gloria: et supabundans lenicia
 S; ad hec qd idoneus: pfecto
 ver⁹ penitens: bonus obediens:
 amabilis soci⁹: fidelis suus. Ve
 rus penitens: semp i labore et do
 lore: dolet de pteritis: laborat p
 futuris cauendis. Vera sigde pe
 nitentia e sine ipis iter missioe de
 peccatis dolere. Sic plagit co
 missa vt committat plagenda: irri
 for naq; e: et no ver⁹ penitens: q
 adhuc agit: qd peniteat. Si er
 go vis ver⁹ penitens esse cessa a
 pcto. et noli ampli⁹ peccare qm
 inanis e pnia: qua sequens coing
 nat culpa. Bon⁹ obediens dat su
 um velle: et suus nolle: vt possit
 dicere: paratu cor meum de⁹: pa
 ratu cor meum. Paratu qdcunq;
 pceptis facere: paratu ad nutum
 nutu cui⁹ obedire: paratu tibi va
 care: pximis ministrare: meipm
 custodire: et i celestiu; pteplatoe
 regescere. Amabilis soci⁹ oib⁹
 e officiosus: et nulli onerosus: de
 uot⁹ ad deum benign⁹ ad pximu
 sobri⁹ ad mudu: dñi hu⁹: pximi
 soci⁹: mundi dñs. Supiora h; ad
 gaudiu: eqlia ad pfortiu: inferiora
 ad seruitiu: nulli e onerosus: sed
 inferiora redigit ad vtilitate me

diu: et ad honore supioru; supe
 riora sequens: inferiora trahens: ab
 illis possessus: ista possidens: fide
 lis suus e i pteplatione dei: et
 custodia sui. Custodie te intelli
 ges te nuq; posse sufficere ad te
 custodiendu tua idustria: diuina;
 iploa clemetia: itaq; ad ptepla
 da i te creatoris tui volutate bo
 na: et bnplacente: itaq; pfecta: an
 gelica exora tutelam: patrociniu; q;
 oium cu xpo regnatu sup te ro
 ga: curre p singulos: supplica sin
 gulis: et simul oib⁹ clama et dic
 mihi emini mei: mihi emini mei sal
 te vos amici mei: recipite fugiti
 uum vestru s; fratru elis: s; p sangui
 ne i sanguie redemptoris. En pau
 per stat ad hostiu; clamat: et pul
 sat: apite pulsati: et pducite cu vl
 q; ad regem vt pstrat⁹ coram eo iu
 dicem ei oes miseria: et oes neces
 sitate: q; patior. Ad extremu; vo
 plato tuo cor tuu cum oi igenio
 p signa nullu i eo remaneat pec
 catu: qd no pura pfectioe steat.
 Iesu xpi et sup cor tuu sic signa
 culu pone. Cu. n. xps cordis ho
 stiū custodit: et e cordis hostiar⁹
 vt p illu ingrediatur: et egrediant
 oes familie cordis psequeter ad
 sunt milia miliu; angelo; ad for

Sancti Bernardi

res exteriorū sensuū excubantiū
nec audet alienigena irrumpere
terribiles illas acies ppter ho-
stiarū reuerentiā: ⁊ angelorū cu-
stodiam.

Quō hō d; se exaiare. L. v.

Integritas

tuā curiosus ex-
plorator vitā tuā
in quotidiana dis-
cussione examina. Attēde dilige-
ter quantū p̄ficiās: vel quantū
deficiās: q̄lis sis ī morib; ⁊ q̄lis
ī affectib;: q̄s silis sis deo: vel q̄s
dissimilis: quā p̄pe: vel quā lōge
nō locoꝝ iteruallis: s; moꝝ affe-
ctibus. Stude cognoscere te: q;
multo melio: ⁊ laudabilior es si
te cognoscis q̄ si te neglecto co-
gnoscereā cursum siderū vires
herbarū: cōplexiōes hoīum na-
turas aiāliū: ⁊ haberes oīū; ce-
lestiū: ⁊ terrestriū sciām. Red-
de ergo te tibi ⁊ si nō semp: vel
sepe: saltē iterdū. Rege tuos af-
fectus: dirige act;: conige gres-
sus: i te nihil remaneat ī discipli-
natū: pone oēs trāsgressiōes tu-
as añ oculos tuos. Statue te añ
te tanq̄ añ aliū: ⁊ sic te metipm
plāge. Dolore iniquitates: ⁊ pecca-

ta: q̄b; deū offendisti: i dica ei mi-
serias tuas: oñde illi malicias ad-
uersarioꝝ tuorū. Cūq; corā eo ī
lachrymis te maceraueris p̄cor-
ter: vt memor sis mei. Ego. n. ex
quo cognoui te ī xp̄o diligo te: ⁊
illuc mentionē tui d̄fero: vbi ⁊ il-
licita cogitatio suppliciu; ⁊ ho-
nesta p̄meret p̄miū; Ad altare
nāq; dī cū p̄cōr sto. s; sacerdos
tui me comitat memoria. Tu vō
mibi vicē reddes: si me amaue-
ris: ⁊ orōnū tuarū p̄cipem fece-
ris: ibi recordatōe tecū esse p̄ns
d̄sidero: vbi p̄ te: ⁊ tuis familia-
rib; duotas p̄ces corā deo fun-
dis: nec mireris si dixi p̄ns: qm̄
si me amas: iō amas: q; imago
dei sum: ita tibi p̄sens sum: vt tu
ipse tibi. Quicqd̄ enī tu es sub-
stācialiter: hoc ego sum. Imago
enī dei est oīs aiā rōnalis: p̄ns
de q; in se imaginē dei querit: tā-
p̄mū q̄ se querit. Et q; illas in
se querendo iuenerit: in oī hoīe
eas cognoscit. Visio enī aiē itel-
lect; est. Si ergo te vides: me vi-
des: q; nihil aliud sum q̄ tu: ⁊ si
deū diligis: me imaginē dei dili-
gis: ⁊ ego te diligēdo dei diligo
ī te. Et ita dū vnū q̄rim;: ⁊ ad
vnū tēdim;: sp̄ iuicē p̄sentes su;

mus: sed in deo: in quo nos diligimus.

Quod homo debet esse in sensu psalmodie. Cap. vi.

Cum ad orandus: siue ad psallendum in ecclesiam intraueris fluctuantium cogitationum tumultus exterius relinque: cura quoque exterio: um penitus oblitiscere: ut soli deo possis vacare. Fieri. n. non potest: ut aliquis cum deo loquatur: qui cum toto mundo est tacens fabulatur. Intende ergo illi: qui intendit tibi: audi illum loquentem tibi: ut ipse exaudiat te loquentes sibi: ut ita fiet si diuinis laudibus soluedis debita reuerentia: et sollicitudine assistas: super singulas verba diuine scripture diligenter attendas. Non quod ego ista faciam: que dico: sed quod facere vellem: et non fecisse penitet: et non facere piget. Tu vero: cui maior gratia concessa est votis et precibus piis aures domini ad te flecte lacrimis: et suspirijs: et pro tuis excessibus illum clementer exora: atque canticis

spiritualibus in operibus suis illum lauda: et gloria. Nil enim magis supernis ciuibus spectare libet: nil regi summo iucundius exhibetur sicut ipse testatur. Sacrificium laudis honorificabit me. Quod quod felix esses: si spiritualibus oculis seruetur iteri posses: quo modo preueniunt principes coniuncti psallentibus in medio iuuentularum et tympanistrarum. Videre proculdubio quae cura: quouae tripudio iter sunt canticantibus: assistunt orantibus ad sunt meditantibus supersunt quod scientibus: providentibus: atque procurantibus praesunt. Diligunt quidem suos concives superne potestates. Et pro his qui hereditatem capiunt salutis solliciti congaudent: et confortant: instruunt: proregunt: providet quoque omnibus omnes. Ipsi enim desiderant aduentum nostrum: quoniam ipsi de nobis expectant ciuitatis suae ruinas restaurari. Diligenter querunt: et libenter audiunt bona de nobis: solliciti discurrunt medijs inter nos et deus nostros gemitus fideliter ad eum portantes ipsius gratiam nobis deuotissime portantes. Non de dignabuntur

Sancti Bernardi

dignabunt esse socij nostri qui iam facti sunt mistri nostri. Ex altare eos fecimus: quando conuersi sumus ad penitentias. Festinemus ergo de nobis eorum letitiam adimplere. Ne tibi qui cumq; es: qui desideras redire ad vomitum: reuerti ad lutum. Putasne placatos habebit eos in iudicio: quos tanto: et tam diu sperato priuare vis gaudio? Exultauerunt quando uenim⁹ ad religionem tanq; super his: quos ab ipsa inferni porta conerent reuocatos. Quid vero tunc erit: si ab ipsa ianua paradisi uiderint redire: et retro: subire eos: qui iam alterum pedem habent in celo? Nam si corda habemus inferius: sed corda sursum habeamus. Curramus ergo non passibus: conpositis: sed affectibus: sed desideriis: sed suspirijs? quoniam non solum angeli: sed angelor⁹ creator: nos expectat. Expectat nos deus pater tanq; filios: et heredes: ut constituat nos super omnia bona sua: expectat nos deus filius tanqua; fratres: et coheredes: ut fructum sue natiuitatis et precij sui sanguinis deo pa-

tri offerat. Expectat nos spiritus sanctus. Ipse siquidem est bonitas: et benignitas: in qua ab eterno predestinati sumus: nec dubium quin predestinationem suam adimpleri uelit. Ergo quia ois celestis curia expectat nos: et desiderat: desideremus eam quanto possumus desiderio. Cum magna namq; confusione: et rubore ad illam ueniet: quisquis uidere eam uehementer non desiderat. Quicumq; uero iugi oratione: et assidua cogitatione in illa conuersatur: et securus hinc egreditur: et cum magna letitia recipietur in illa. Ubicumq; ergo fueris: infra te metipsum ora. Si longe fueris ab oratorio: noli querere locum: quoniam tu ipse locus es: si fueris in lecto: aut in alto loco: ora: et ubi est templum frequenter orandum: et flexo corpore mens est erigenda ad deum. Sicut. n. nullum est momentum quo homo non uiatur: uel fruatur dei bonitate: et misericordia: sic nullum debet esse momentum: quo cum presentem non habeat in memoria. Sed dices ego quot tidie oro: et orationis mee nullu

Meditationes

fructum video: sed sicut accedo ad illam: sic et redeo: nemo mihi respondet: nemo loquitur: nemo quippiam donat: sed in casum laborasse video: sic loquitur humana stultitia: non attendens quid inde veritas promittant dicens. Amen dico vobis: quicquid orantes petitis credite: quia accipietis: et fiet vobis: noli ergo vilipendere orationem tuam: quoniam ille ad quem oras: non vilipendit eam: sed antequam egrediatur de ore tuo: ipse scribi eas iubet in libro suo. Et unum e duobus indubitanter sperare debemus: quoniam aut dabit nobis quod petimus: aut quod videt esse vitiosum. Cogita igitur de deo: quicquid deterius valet: de te vero et de illo amplius credere debes quam cogitare potes. Omne tempus in quo de deo non cogitas hoc te computes perdidisse. Omnis siquidem res aliena est a nobis: tempus autem tantum nostrum est. Iacra ergo deo: et ubicumque fueris ibi totus esto. Noli te rebus tradere: sed commendare. Quocumque loco consistis: cogitationes tuas iacta in deum: et aliquid salutare in animo tuo versa. Omnis siquidem locus ad meditandum congruus est. Tota ergo facultate animus colligens libere tecum habita: et in latitudine cordis tui deambulans: ibidem cenaculum gratie stratum christo exhibe. Absens namque sapientis semper est apud deum. Illum semper ante oculos habere debemus: per quem sumus: vivimus: et sapimus: ipsi namque: ut essemus: habemus auctorem: ipsum autem: ut sapientes simus: debemus habere doctorem: et ut beati simus: interne suavitatis largiorem. Et in hoc imaginem eius: hoc est illius summe trinitatis in nobis cognoscimus: nam sicut ille est: et sapiens est: et bonus est: sic et nos pro modulo nostro: et sumus: et nos esse scimus: et idem esse: et nosse diligimus. Utere igitur tempore velut dei templo: propter illud quod in te est simile deo: honore: siquidem deo summus est: illum venerari et imitari. Imitariis si pius es. Templum enim sanctum est deo mens pia: et altare optimum cor eius: venerariis si misericors es: sicut ipse omnibus mi-

Sancti Bernardi

fericors est. Hostia siquidem ac-
ceptabilis est deo: facere bonus
omnibus pro deo: fac omnia si-
cut filius dei: ut dignus sis eo:
qui te dignatus est filium voca-
re. In omnibus vero que agis
deum esse presentem cognosce:
caue ergo ne in eo quod male de-
lectat: vel visio tua: vel cogita-
tio tua remouetur: nec dicas: ne-
que facias quod non habet: etiam si li-
bet: nec aliquo facto vel signo
deum offendas: qui ubique presens
cernit quicquid facis. Magna
custodia tibi necessaria est: quo-
nia omnia agis ante oculos tu-
chis cuncta cernentis. Cum il-
lo tamen es securus: si talem te
preparaueris: ut tecum adesse
dignetur. Si tecum non est per
gratiam: adest tamen per vindi-
ctam. Sed ve tibi si ita tecum est
Immo ve tibi si ita tecum non
adest. Illi namque irascitur deus:
quem peccantem non flagellat:
nam quem flagellando: non emen-
dat: in futuro damnat.

CADORSIS consideratio.

Capitulum. vij.

Ertum est

quoniam ubique minatur

tibi: diabolus insidiatur ut rapi-
at animam tuam quando egre-
diens de corpore: tu vero noli time-
re quoniam deus: qui in te habitat: si-
cut in te habitat: eripiet te a mor-
te: et a demone. Fidelis. n. socius
est: nec deserit spantes in se: nisi
ipse prior: deseratur. Deserit au-
tem cum cor per prauas: et inutiles
cogitationes vaga mente discurs-
rit. Accurro omni sollicitudine: et cu-
stodia istud custodire et tenere
debes: ut in illo deus requiesce-
re possit. In omni namque creatu-
ra: que sub sole mundi vanitati-
bus occupat nihil humano cor-
de sublimius: nihil nobilitus: ni-
hil deo similis reperit. Quia
propter nihil aliud querita te nisi
cor tuum. Adhuc ergo illud per-
puram professionem: et assiduam oro-
nem: ut mundo corde deus videre
possis per puram dei circumspectio-
nem. In omni loco esto ei subiectus:
et intus: componere mores tuos:
ut sibi te placat: dilige omnes ho-
mines: et omnibus te amabilem exhi-
be: ut sis pacificus: et dei filius.
Sic eris bonus monachus: et sanctus
humilis: et rectus: et cuius talis fue-
ris: memento mei. Se mihi: quod
illa dico: et ista non facio: et si fa-

Meditationes

cio aliquādiu non perseuero .
 Ista habeo in memoria : ⁊ non
 seruo in vita : habeo in sermo-
 nibus : ⁊ non moribus . Regem
 in corde : ⁊ in ore tota die rumi-
 no : ⁊ contraria legi ago : le-
 go de religione in ea : ⁊ plus di-
 ligo lectionem : q̄ orationes : ve-
 rumtamē nil aliud me docet di-
 uina scriptura nisi religionem
 amare : veritatem seruare : cha-
 ritatem habere . Ego autem mi-
 ser : ⁊ miserabilis citius curro
 ad lectionem : q̄ ad orationem
 libentius volo legere : q̄ missas
 auscultare . Expectat me aliquis
 volens de necessitate sua mihi
 loqui : ego vero librum aliquem
 accipio : quem ille vel ille velle
 habere : lego in eo ⁊ legendo a-
 mitto fructus charitatis : pieta-
 tis affectus compunctionis fle-
 tus : missarum vtilitatem : ⁊ cele-
 stium contemplationem . Nil ta-
 men in hac vita dulcius senti-
 tur : mihi lauidius sumis : nil ita
 mentem ab amore mundi sepa-
 rat : nil sic animum contra tem-
 ptationes roborat : nil homines
 ita excitat : ⁊ adiuuat ad omne
 opus bonum : ⁊ ad omnem la-
 bore : q̄ gr̄a contemplatio .

Qualiter homo debeat in-
 tente orare . Cap. viij.

Miserere

mei deus : quoni-
 am ibi plus pecc-
 co : vbi peccata
 mea emendare debeo . In mo-
 nasterio nanq̄ sepe dum oro :
 non attendo quod dico : oro qui-
 dem ore : sed mente foris vagan-
 te orationis fructu prius : cor-
 pore sum interius : sed corde ex-
 terius : ⁊ ideo perdo quod dico
 parum enim prodest sola voce
 cantare : sine cordis intentione .
 Propterea magna peruersitas
 imo magna insania est quando
 cum domino maiestatis loqui i
 oratione presumimus : ⁊ insen-
 sati mentes auertimus : ⁊ nescio
 ad quas ineptias conuertimus
 cor . Magna quoq̄ insania : et
 grauius vindicanda : cum vili-
 simus puluis : loquentem ad se
 audire dedignatur creatorē vni-
 uersitatis . Ineffabilis vero est
 dignatio diuine bonitatis : que
 quotidie conspicit nos infeli-
 ces : aures auertentes : obduran-
 tes corda : ⁊ nihilominus clamat
 ad nos dicens . Reddite preua-

Sancti Bernardi

ricatores ad cor vacare: et vide
te quoniam ego sum deus. Lo
quitur mihi deus in psalmo: et
ego illi: nec tamen cum psalmus
dico attendo cuius psalmus sit.
Iccirco magnam iniuriam deo
facio: cum illum precor: ut meas
preces exaudiat: quā qui sun
do non audio. Sepe precor: illum:
ut mihi intendat: ego vero nec
mihi: nec illi intendo: sed quod
deterius est imunda: et inutilia
in corde versando: fetorem hor
ribilem eius aspectibus ingero.
De instabilitate cordis hu
mani. Capitulum. ix.

Nihil est

in me corde meo
fugatius: quod quo
tiens me deserit:

et per pravas cogitationes des
fluit: totiens deum offendit: cor
meum est: cor vanum: vagum: et
instabile: dum suo ducitur arbi
trio: et diuino caret consilio: in
seipso non potest consistere: sed om
ni mobili mobilius per infinita
distrahitur: et ac atque illac per in
numera discurrit: et dum per di
uersa requiem querit: non inue
nit: sed in labore miserac reque

vacuum manet: sibi non concor
dat: a se dissonat: a se resilit: vo
luntates alternat: consilia mutat
edificat noua: destruit vetera:
destructa reedificat: eadem ite
rum atque iterum: alio et alio mo
do mutat: et ordinat: quod vult et non
vult: et nunquam in eodem statu per
manet. Sicut enim molendinum
velociter voluit: et nihil respuit
sed quicquid imponitur molit:
si autem nihil apponitur seipsum con
sumit: sic cor meum instabile se
per est in motu: et nunquam requies
cit. Sed siue dormiam: siue vi
gilem: somniat: et cogitat quicquid
ei occurrit. Et sicut molendinum
arena si imponatur extermiat:
pax inquinat: palea occupat: sic
cor meum cogitatio amara tur
bat imunda maculat: vana in
quietat: et fatigat: ita cor meum
dum futurum non curat gaudi
um: nec diuinum querit auxili
um: ab amore celestium elongatur:
et in amore terrestrium occupa
tur. Cumque elabatur ab illis et in
uoluitur in istis: vanitas illud re
cipit: curiositas deducit: cupidi
tas allicit: voluptas se ducit: lux
uria polluit: torquet inuidia: tur
bat iracundia: cruciat tristitia:

Meditationes

sicq; miseris casibus submergi
 tur omnib⁹ vitijs: quonia vnus
 deum: qui eū sustinere poterat
 dimisit: per multa dispergitur ⁊
 huc illucq; querit: vbi requies
 cere possit: ⁊ nihil inuenit: quod
 ei sufficiat: donec ad ipsum re
 deat. A cogitatione in cogitatio
 nem ducitur: ⁊ per varias oc
 cupationes: ⁊ affectiones va
 riat: vt saltem varietate ipsa
 rum rerum impleatur: quarum
 qualitate faciri non potest: sic
 labitur cordis miseria: subtra
 eta diuina gratia: cumq; ad se
 vertitur: ⁊ discutit quod cogita
 uit: nil reperit: q; non opus fuit
 sed impo:rtuna cogitatio: que cō
 ponit multa de nihilo: sic deni
 q; decipit imaginatio quasi de
 monium illusio: impat mibi de⁹
 vt prebeam illi cor meum: ⁊ q;
 imperanti deo non sum obedi
 ens: ⁊ subditus: mibi sum rebel
 lis: ⁊ contrarius: vnde mibi sub
 iugari non potero donec illi nō
 fuero subiectus mibiq; seruias
 nolens: qui ei nolo seruire vo
 lens: iccirco plura machinatur
 cor meum vno momēto: q̄ om
 nes homines perficere possent
 vno anno: cum deo non suz vni

tus: ⁊ iō cū meipō sum diuisus.
 Cū illo nō vniri nō possuz nisi
 p charitatez: nec subijci nisi per
 humilitatē: nec vere humilis eē
 nisi p veritatem. Expediit ergo
 vt in vitate me discutiam: ⁊ co
 gnoscā q̄z vilis: q̄z fragilis: ⁊
 q̄z labilis suz. Beia cū oēs mi
 serias meas cognouero: necesse
 est vt illi inhereā: p que sum:
 sine quo nihil sum: ⁊ nihil face
 re possuz. Et q; a deo peccar. do
 recessi: nisi p verā p̄fessionē ad
 illū redire nō possuz. Fateri er
 go o; qd̄ faciendū est q; nunq;
 eo modo: aut ea intentione: qua
 peccaui p̄cā p̄fessus sum: oīum
 recordatus suz: aut ppter vetus
 tatez: aut ppter multitudinem.
 Si aut p̄fessus suz ppter turpi
 tudinez: p̄fessionē et̄ meaz diui
 si: vt diuersis sacerdotibus di
 uersa manifestare: ⁊ ita venia
 carui: ad quā p partes puenire
 putant. Execrāda nāq; fictio ē
 p̄cā diuidere: ⁊ supficietentus
 raderē: nō intrinsecus eradicare.
 Mō. n. vtilis ē p̄fessio nisi i oīs
 vitate: ⁊ cordis puritate: vt tres
 sint: q; testimoniū nobis dicāt. in
 celo: pater: ⁊ filius: ⁊ sp̄s s̄c̄t̄.
 Ziddam⁹ testes sacer dotes cor

di nostro: et omni: ut in ore duorum
 vel trium testium stet omne verbum: sed
 dicis sufficit mihi soli deo confite-
 ri: quod sacerdos sine eo a peccatis
 me absolueri non potest. Ad quod
 non ego sed beatus Jacobus respon-
 det dicens. Confitemini alterutrum
 peccata vestra. Conueniens namque est:
 ut nos qui peccando deo contuma-
 ces fuimus: penitendo supplices
 sacerdotibus: et ministris eius simus
 et homo qui ad gratiam seruandam me-
 diatore non eguit: iam eam recupera-
 re non nisi per mediatorem hominem
 possit. Veniat ergo: et suspiret
 et anxius pro peccato timeat: et ex-
 uelcat: sollicitus discurrat: auxi-
 liatores: et iter cessatores querat: pro-
 sternat se humiliter homini: qui hu-
 militer astarte noluit creatori.
 Nam et hoc saluberrimum est: ut homo
 corde peniteat: et ore delictum suum
 confiteatur: quatenus deus qui pro-
 pitius adest pro gratia: cor pro peccatis
 compungat. Deinde adsit: ut confi-
 tenti peccatorum veniam tribuat. Quod
 si forte peccator: vere peniteat: sed
 iter currente articulo necessitatis
 ad confessionem peruenire non possit:
 confidenter credere debemus:
 quod sumus sacerdos complet in eo
 quod mortalis non potuit. Et iam

apud deum factum constat: quod homo
 quidem vere voluit: sed non valuit
 adimplere: quod confessionem non
 contemptus exclusit: sed impedi-
 uit necessitas.

De peccato non excusando.
 Capitulum. 2.

In capitu-

lo, ubi peccata mea
 emendare debui
 peccatis peccata
 addidi. Cum de illis accusatus fui
 aut aliquo modo excusatus: aut
 ex toto negatus: aut quod deterius
 est defendi et impatienter rursus: cuius
 nullum sit peccatum: a quo non sum gra-
 minatus: aut grauiamini non pos-
 sum. Iustum est ergo: ut omni occasione
 remota emendationem promittas
 unde cumque aut a quocumque accu-
 ser: quatenus sic liberari valeas
 a peccato perpetrato: vel perpetrando.

Quam sit malum alios non
 corrigere. Capitulum. xj.

Altitudi-

nem iniquitatum
 mearum experire
 scens aliorum trans-
 gressiones reprehendere timui
 et ideo mortuus aucto: extitit: quod vis-

Meditationes

rus quod clamando expellere po-
 tui non expulsi: indignatus sum ad-
 uersus alios: quod me de virginis meis
 reprehendebat: et quos amare de-
 bui: odiui: illa que mihi nocebant
 vel displicebant desideravi: ut
 non essent. Sciebam tamen quod in na-
 tura sui erat bona: et a bono fa-
 cto: et facta: sed ideo mihi nocebant
 quod malum erat: et male illis utebar.
 Nihil enim mihi contrarium est ni-
 si ego ipse: mecum est quicquid mihi
 nocere potest: et ego ipse mihi
 sarcina sum. Optavi etiam: ut
 deus peccata mea nesciret: aut
 punire nolleret: aut non posset: et
 ita volui deum esse insipientem.
 iniustum: et impotentem: quod si esset:
 deus non esset: non est superbia super
 superbiam meam: propterea longe
 a salute mea verba delictorum
 meorum. Suspecta est siquidem deo
 superbia et odiosa: nec fieri potest
 ut cum eo in gratia reuertatur. Si
 uer sum utriusque hospitium: nec in
 eodem cohabitare auro: quibus non
 licuit cohabitare in celo. In ce-
 lo nata est: sed velut inemor: qua-
 via inde cecidit: illuc postea re-
 dire non potuit. Cum autem pluuia
 vel nimio frigore: aut calore tur-
 batus fui: contra deum inique mur-

muravi. **D**ia namque: que ad usum
 vite accepimus: ad usum culpe
 conuertimus: quapropter iustus
 est: ut qui in cunctis peccauimus:
 in cunctis feriamur. **U**sepe ad
 sacrum mysterium vocem meam
 fregi: ut dulcius cantare: magis
 delectabar in vocis modulatione:
 quam in cordis compunctione.
Deus vero: cui non abscondit
 quicquid illicitum perpetratur: non
 querit vocis lenitatem: sed cordis
 puritatem: nam dum cantor mul-
 cet populum vocibus: deum ir-
 ritat prauis moribus licentiam lo-
 quendi: vel aliquid faciendi sepe
 nimia importunitate: vel cal-
 liditate a prelatibus meis extorsit:
 non attendens miser quam ille se de-
 cipit qui occulte vel aperte satagit
 ut hoc ei pater spiritualis iniungat:
 quod ipse desiderat. **A**lcum: vel
 cultellum: vel aliquid vile multoties
 nimium desideravi: nec confessus
 sum: quod peccatum non extimabam
 propter rei utilitatem. **A**erum tamen
 non multum distat quecumque substancia
 vilis: vel preciosa regraf: dum
 equaliter sit corruptus affectus
 non enim cultellus in vitium est:
 sed cultelli appetitus: neque aurum
 in vitium est sed auri cupiditas.

Sancti Bernardi

In labore non laboravi quantum debui: et quantum potui. In silentio etiam fui otiosus: quod est maximum peccatum. In silentio namque nemo sic debet esse otiosus: ut in eodem silentio utilitatem non cogitet proximi: nec sic actuosus ut contemplationem non requirat dei: parum enim proficit: qui alteri: cum potest non prodest. De vitijs me iactavi putans esse insignis virtutis: ubi erat lapsus criminis. De virtutibus etiam vitia feci. Iusticia namque dum suum modum excedit crudelitatis vitium gignit. Et nimia pietas dissolutionem discipline paravit: sic se sepe vitium est: quod virtus putatur. Sicut remissa segnicies mansuetudo creditur: et pigritie vitium quietis virtutem imitat. Finxi me esse quod non eram: dixi me vel le quod nolebam: vel nolle quod volebam aliud ore dicebam: et aliud corde volebam: et ita sub ovina pelle vulpinam conscientiam consueuabam. Vulpina plane conscientia est tepida puerlatio: et aialis cogitatio: ficta confessio: breuis: et rara compunctio: obediencia sine deuotione: oratio sine intentione: lectio sine edificatione: sermo si

ne circumspectioe. Quae dura mihi sunt ista que loquor: quoniam me ipsum loquendo seruo. Et utinam quod me peccatorem non nego: sed peccatum meum cognosco erit fortasse apud deum pius iudicem ipsa cognitio culpe impenetratio venie: dicam ergo: dicam miseriae meae: si forte sua pietas mouerit illum: dicam peccatum meum: quoniam noticia peccati initium est salutis. Magnam porro coronam: et vestem rotundam: regulam seruo ieiuniorum: statutis psalmo horis: sed cor meum longe est a deo meo. Exteriores superficiem iuuenam salua mihi omnia arbitror: non sentiens vermem interiore: qui interiora corrodit: unde osce: comederunt alieni robur meum: et ignoravi: et ideo totus pergens in ea: que foris sunt: et ignarus interiorum meorum: sicut aqua effusus sum: et ad nihilum redactus sum: praeteritorum obliuiscens: praesentium negligens: futura non prouidens: ingratus sum ad beneficia: prius ad mala: et tardus ad bona.

Quomodo se deus unusquisque considerare.

Capitulum.

xi.

Meditationes

I me nō

ispicio nescio me
ipsum: si autem
me inspicio tole

rare me non possum: quia tanta inuenio in me: que digna sunt reprehensione: et confusione: et quāto me subtilius: et sepius discutio: tanto plures abhominaciones in angulis cordis mei inuenio. Ex quo nāq; peccare ceppi: nunq; vnum diem sine peccato transire potui: nec adhuc peccare cesso: sed de die in diem peccata peccatis addo: et ea pro oculis habeo: nec gemo: erubescenda video: nec crubesco: dolenda intueor: nec doleo: quod ē mortis signum: et damnationis indicium. **A**d membrum enim quod dolorem non sentit: mortuum ē: et morbus insensibilis ē incurabilis. **L**euis sum: et dissolutus: nec me corripo: sed ad peccata: que confessus sum quotidie redeo: nec caueo foueam: in qua vel ego cecidi: vel alium cadere vidi. **C**unq; plorare: et orare debere pro malis que feci: et pro bonis que neglexi: pro hoc dolore versum est mihi in contrarium.

Iam tepui: et frigui a seruiore orationis: et iam sine sensu frigidus remansi: et ideo flere me ipsum non possum: quoniam gratia lachrymarum recessit a me.

De presentia p̄sciētie vbiq;
Capitulum. xiiij.

Ecceata

mea celare non
possum: quoniam
quocūq; uado scō

scientia mea mecum est: secum portans quicquid in ea posui: siue bonum: siue malum: seruat uiuo: restituet de functo depositum: quod seruandum accepit: si male facio adest illa: si autem bene facere video: et inde extollo: adest illa: adest uiuo: sequit mortuum: vbiq; mihi confusio est in separabilis pro qualitate depositi. Sic sic in domo propria: et a propria familia habeo accusatores: testes: iudices: et tortores.

Accusat me cōscientia: testis est memoria: ratio iudex: voluptas carcer: timor: tortor: oblectamentum tormentum: quot nāq; fuerit oblectamenta mala: tot erūt tormenta: uā inde punimur: unde

Sancti Bernardi

delectamur.

De tribus inimicis hominis.
Capitulum. xiiij.

Diuina

me dñe de me
qm̄ inimici mei
aiam meā circun-

dederunt: corpus. s. mundus: et
diabolus: a corpore fugere non
possum: nec ipm̄ a me fugare.

Circūferre illud necesse est: qm̄
alligatus est mihi: perimere nō
licet: sustentare cogor: et cū illud
impinguo: hostē meū aduersus
me nutrio. Si enī satis comede-
ro: et id robustū fuerit: sanitas et
fortitudo ei⁹ mihi aduersatur.

Adūsus nō circūcingit: et obfi-
det me vndiq; et per quāq; por-
tas: videl; per quinq; corporis
sensus. s. visum: auditum: gustū:
odoratū: et tactū: sagittis suis me
vulnerat: et mors intrat per fen-
stras meas in aiam meā. Respi-
cit oculus: et mentis sensus auer-
tit. Audit auris: et intentionē cor-
dis inflectit. Odoratus cogita-
tionem impedit: os loquitur: et fallit
p̄ tactū ardo: libidinis p̄ aliqua
parua occasione excitat: et nisi il-
lico respuatur subito totū corp⁹

occupat: vrit et incendit. primo
carnem modicum atillat: dein⁹
de delectatione turpi mentem
maculat: et ad extremū per con-
sensum prauitatis mentem sub-
iugat. Porro diabolus: que; vi-
dere non possum: et ideo minus
ab eo mihi cauere: tetendit ar-
cum suum: et in eo parauit: sagit-
tas suas: vt sagittet me: narrauit
contra me: vt absconderet la-
queos suos: et dixit. Quis vide-
bit eos? Laqueū posuit et auro:
et argento: et in omnibus quib⁹
abunimur: cū illis male delecta-
mur: et illaqueamur. Nec solus
laqueum posuit: sed et viscū. Ei
scus ē amor: possessionis: affe-
ctus cognationis: cupiditas ho-
noris: et carnis voluptas: quib⁹
anima inuisceatur: et irretitur: ne
pennis contēplationis per plas-
teas supne syon volare possit.
Sagitte diaboli sunt: ira: inuidia
luxuria: et cetera: quibus aia vul-
neratur. Et quis est ille: qui iacu-
la eius ignea extinguere possit?
Proh dolor: his telis supatur se-
pe aia fidelis. Nec mihi: q; vn-
diq; bella mihi video: vndiq;
tela volant: vndiq; tēptamenta:
vndiq; pericula: quocunq; me

Meditationes

certam nulla securitas ē: et que
mulcent: et que tristant: vel mole
stant oia timeo: esuries: et refes
ctio: somnus: et vigilie: labo: et
quies pugnant cōtra me. Non
minus suspectus est mihi iocus
quā ira: multos siq̄des iocando
scandalizauī. Nec minus p̄spe
ra vereor: q̄ aduersa: prospera
nāq̄ suauitate sua me incautum
me faciūt et decipiūt. Aduersa
Nō q̄ aliquid amaritudinis ha
bent velut potiones amare me
suspectum: et timidū faciūt. Ab
gis timeo malum qd̄ facio i ab
scondito: q̄ quod i ap̄to: malus
nāq̄ qd̄ nemo videt: nullus rep̄
hendit: et vbi non timeēt rep̄ben
so: securus accedit tēptato: et fa
cilis p̄petratur iniquitas. Inimi
cum vtrōbiq̄ bellum: vtrōbiq̄
periculum: vtrōbiq̄ timendus.
Et sicut i hostili regione versan
tibus hac illacq̄ circūspiciēdis
est: et ad oēm strepitū circūagen
da ē ceruix: sic caro suggerit mi
hi mollia: mundus vana: diabo
lus amara. Quia quotiens car
nalis cogitatio mentem meā im
portune pulsat de cibo: et potu:
de somno: de ceterisq̄ similib⁹
ad carnis curam pertinentibus:

caro nihil loquitur. Cū de ambi
tione seculi: de iactantia: de arro
gātia cogitatio vana i corde ver
satur: de mūdo est. Quādo aut̄
ad iram: et iracundiam: et amari
tudinem animi prouoco: diabo
lica suggestio est: cui non aliter
q̄ ipsi diabolo resistendum est:
nec aliter ab ea cauendum: quā
ab ipsa damnatione. Demōnū
officium est suggestiones malas
ingerere: nostrum est illis nō cō
sentire. Nam quotiens resisti
mus: diabolum superamus: an
gelos lenificamus: deum honori
ficamus. Ip̄e enī nos hortatur
vt pugnemus: adiuuat vt vinca
mus. Certantes i bello spectati:
deficientes subleuat: vincentes
coronat.

C Caro hoīs vnde sit et quid
pariat. Cap. xv.

Caro mea

luto est: et ideo
lutosas: et volu
ptuosas cobabi
tationes ab illa habeo: vana: et
curiosas a mūdo: a diabolo ma
las: et malitiosas. Isti tres inimi
ci me ipugnant: et persequunt:
nunc q̄dem aperte: nunc vero

Sancti Bernardi

occulte: semper aut malitiose. Diabolus namque plus confidit in adiutorio carnis: quam magis nocet domesticus hostis. Mala vero ad subuersionem meam cum illo fedus inijt: utpote in peccato nata: et in peccato nutrita: vitio corrupta ab ipsa origine: sed multo amplius viciata praua consuetudine. Hinc est quod tam accriter percipiscit aduersus spiritum: quod assidue murmurat: et impatientis est discipline: quod illicita suggerit: nec rationi obtemperat: nec inhibetur ullo timore: huic accedit: hanc adiuvat: hac vititur tortuosus ille serpens hostis humani generis: cui nullum aliud est desiderium. nullum negocium: nullum studium: nisi perdere aias nostras. Hic est qui iugiter malum machinatur argute loquitur: artificiose suggerit: callide decipit. Illicitos motus insufflat: et venenatas cogitationes inflammat mouet bella: nutrit odia: incitat gulam: mouet libidinem: desideria carnis istigat: et peccati occasiones parat: et mille nocendi artibus corda hominum pulsare non cessat. Hinc est qui baculo nostro nos cedit: et manibus nostras proprio cingulo ligat:

ut caro que data est nobis in adiutorium: fiat nobis in ruina et scandalum. Grauis lucta: et graue periculum est aduersus domesticum hostem pugnare: maxime cum nos aduersus: et ille cuius: ille suam inhabitat regionem nos exules sumus et peregrini: magnum quoque discrimen est aduersus diabolice fraudis astutiam tam crebros: imo continuos sustinere conflictus: quam astutum fecit tam natura subtilis: quam longa exercitatio malicie huius.

Deprecatio pro seipso.

Capitulum. xvj.

Ekipe me

de inimicis meis deus meus et ab his qui oderunt me: quam confortati sunt super me. Ego vero qui usque ad hunc diem contra me vixi iam per tuam gratiam mihi viuere incipiam: sic enim in hoc mundo viuere debemus: ut cum corpus ceperit a vermibus deuorari in sepulchro: anima letetur cum sanctis in celo. Illuc spiritus dirigendus est: quo est iturus: illuc festinare debemus: ubi semper viuimus: et ubi mori amamus.

Meditationes

plus non timeamus: si sic amamus istam labilem: & caducam vitam: vbi cum tanto labore vivimus: vbi comedendo: bibendo: dormiendo vix carnis necessitatibus satisfacimus: multo magis amare debemus vitam eternam: vbi nullum laborem sustinebimus: vbi summa semper iocunditas: summa felicitas: felix libertas: & felix beatitudo: vbi similes erunt homines angelis dei: & fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Quamvis putas tunc erit splendor animarum: quando solis splendor rem habebit lux corporum? Nulla erit ibi tristitia: nulla angustia: nullus dolor: nullus timor: nullus ibi labor: nulla mors: sed perpetua sanitas semper ibi perseverat: non surgit ibi malitia: nec carnis miseria: nulla est ibi egritudo: nulla omnino necessitas: non est ibi fames non sitis: non frigus: non estus: non lassitudo: non fatigatio: nec vlla temptatio inimici: nec peccandi voluntas: nec delinquendi facultas: sed totum leticia: totum exultatio possidet homines quoque angelis sociati sine vlla carnis infirmitate

in perpetuum manebunt. Ibi erit iocunditas infinita: beatitudo sempiterna: in qua quod semel suscipitur semper tenetur: ibi est requies a laboribus: pax ab hostibus: amenitas sine novitate: securitas sine eternitate: suavitas atque dulcedo de dei visione. Et quis non illic habitare vehementer desideret: & propter pacem: & propter amenitatem: & propter eternitatem: & propter dei visionem? nullus est ibi peregrinus: sed quicumque illuc venire merebuntur securi in propria patria manebunt semper leti: & semper faciat de visione dei. Et quanto plus aliquis hic deo obediens fuerit: tanto amplius ab eo mercedem ibi recipiet: quantoque amplius deum amabit: tanto proprias videbit: que cernere cupit.

De brevi vita hominis.

Capitulum.

xvij.

Dies ho-

minis sicut umbra super terram: & nulla est mora: &

tunc prope nihil est: cur stare videtur: cur ergo thesaurizat in terra homo: cum sine dilatione transeat: & illud quod colligitur

Sancti Bernardi

Et ipse qui colligit? Et tu homo quem fructum expectas in mundo cui fructus ruina est: cuius finis mors est? Utinam scires: et intelligeres: ac nouissima prudenter prouideres. Scio quendam qui per annos plurimos tecum familiariter vixit: ad mensam tuam sedit cibum de manu tua sumpsit: in sinu tuo dormiuit: cum voluit tecum colloquium habuit: hic iure hereditario seruus tuus est: sed quia ab incunte etate delicate nutristi eum: et virge pepercisti primum effectus est: leuauit calcaneum suum super caput tuum: et te in seruitutem redegit: et tui crudeliter dominatur. Sed fortasse dices quis est hic? verum homo tuus qui conculcat spiritum tuum: qui pro nihilo habet terram desiderabilem: qui sola que carnis sunt sapit. Homo iste a natiuitate cecus est: et surdus: mutus inueteratus dierum malorum: rebellis virtuti et veritati: inimicus crucis christi: deridet innocentes: et simpliciter transeuntem: ambulat in magnis: et imirabilibus superbia se: arrogantia eius est plusquam fortitudo eius: nullus reueretur: dicit insipientia sua non est deus:

tabescit bonis: et malis pascitur alienis: in mundis cogitationibus pascitur: non fatigabitur in illis transgrediens usque ad finem: dissipat: et dissipat propterea sicut prodigus: cupit et rapit aliena sicut avarus: turpitudine et ignominia congregat sibi simulans et callidus prouocat iram dei. Homo iste totus in peccatis natus est: et sic nutritus amicus iniquitatis: filius mortis: vas ire in contumeliam factus: factus ad interitum. Qui cum talis sit enarrat iustitias dei: et assumit testamentum eius per os suum. Quid disciplinam: percutit dominum suum post dorsum suum cum videt furem currit cum eo? et cum adulteris portionem suam ponit. Aduersus filium matris sue ponit scandalum super te etiam thesaurizat iram in die ire: vult a te hereditatem tuam tollere: et desuper terram auferre: et tu tantam iniuriam non vindicas: sed dissimulas: nec ei verbum vnus loqueris nec vultum iratum ostendis: sed blandienti tibi arrides. Ludis cum illo: nescis quia ismael est: qui tecum ludit. Ludus iste non est puericie: nec simplicitatis: vel innocentie: sed illusio est anime: sed presertim

Meditationes

cutio sed mors. Jam te i foueas: quā fecit precipitauit: iam effeminatus es: ias iugo miserrime seruitutis pressus: sub pedibus ei⁹: misere et viliter scularis.

O miser et miserabilis homo: quis te liberabit de vinculo in proprij hui⁹. Exurgat deus et cadat armatus iste cadat et contemnatur inimicus idem temptator dei cultor sui: amicus mundi: seruus diaboli. Quid tibi videtur si recte sentis mecum: dices reus est mortis: crucifigatur. Noli ergo dissimulare: noli differre: noli parcere sed festinanter audacter instanter crucifige hominē istum. Sed cruce xpi in qua est salus: et vita ad que si ex corde clamaueris: crucifixus tuus audiet te benigne ridentis. Hodie mecum eris i paradiso. **O** xpi pietas o inopinata salus miseri. **T**ā gratuita est et pbata dilectio dei tam stupēda dulcedo: tam inopinata dignatio: tam iuicta mansuetudo: ut qui ad eum clamauerit exaudiat illū quā misericors est. **O** quāta est misericordia dei: quā ineffabilis mutatio dextere excelsi. **B**eri eras i tenebris hodie in splendo: e lucis: beri i ore

leonis: hodie in manu mediatoris: beri in porta inferni hodie delictis paradisi. Sed quid prosunt he littere admonitionis: nisi deleas de libro cōscientie tue litteras mortis. Quid prosunt hec scripta lecta et intellecta: nisi temetipm legas et itelligas. **B**a ergo operas interne lectioni: ut legas inspicias et cognoscas te ipsum: legas ut diligas deus: ut pugnes et vincas mundū et oēm inimicū: quatenus labor: cōuertatur in requiem: luctus in gaudium: et post tenebras huius vite videas ortum surgētis aurore. **V**ideas etiā meridianum solem iusticie in quo sponsum cum sponsa pspiciens: vnum eundē quod dominum glorie: qui viuit et regnat per infinita secula.

Sints.

Epistola beati Bernardi

Epistola beati Bernardi ab
bans de perfectione vite.

S plene
vis assequi quod in
tendis: duo sunt
tibi necessaria.

Primum est ut subtrahas te ab
omnibus transitorijs: ut nihil de
eis cures: ac si non essent. Sec
cundum ut ita des te deo ut ni
hil dicas vel facias: nisi quod cre
dideris sibi firmiter placere.

Primum autem assequeris hoc
modo. Omnibus modis quibus
potes te vilificare: te nihil repu
tando esse: sed credas omnes ho
mines bonos esse et meliores te
magisque placere deo. Quacun
que audieris vel videris de reli
giosis et famosis personis: pu
ta bona intentione fieri: vel di
ci: et si contraria videantur. Nam
sepe humana suspicio fallitur.

Nulli displiceas. Nihil unquam
de te loquaris quod laudem im
portet: quantumcumque sit familia
ris ille cum quo loqueris: imo
plus labora: celare virtutes quam
vicia. De nullo prosus sinistre
loquaris quantumcumque sit ve

rum vel manifestum: nisi in con
fessione: et hoc ubi non poteris
aliter manifestare peccatum tuum.
Libentius accomoda aurem cum
quis laudatur quam cum vituperatur.
Cum loqueris: verba tua
sint rara: vera: ponderosa et de
deo. Si secularis loquitur tecum
et proponit vana: quam citius pos
tes succide sermonem et trans
feras ad ea que dei sunt. Quic
quid contingat tibi vel alij quam
tumcumque coniuncto: non cur
res: si est prosperum non leteris
si aduersum non tristeris: sed to
tum nihil reputa et lauda deum.
Solitudinem adhibe quantum
cumque potes ut vilitati tue sedu
lius intendas. Fuge locutoria
quantum potes: melius est enim
silere quam loqui. Post comple
ctorium non loquaris quousque
finita sit missa sequentis diei: ni
si causa magna interuenerit. Cum
vides aliquid quod tibi displice
t: vide si hoc est vite et abscide.
Cum vero vides vel audis
aliquid quod tibi placet: vide si
hoc est in te et tene: si non est as
sume: et sic omnia erunt tibi in
speculo. De nulla re murre
res cum aliquo nisi credideris

Epistola beati Bernardi

prodesse quantumcumque sit graue quod habes. Nunquam perti-
naciter aliquid affirmes vel ne-
ges: sed sint tue affirmationes
sub dubitatione sale condite.
A chachinis semper te abstine-
as: risibus vero paucis presles
os tuum. Breuiter in omnibus
dictis tuis: sic te habeas ut sint
ita quod quasi dubia dimittantur.
Secundum autem assequeris
hoc modo. Orationibus cum
magna deuotione intendas et
eas dicere labora horis debitis
et congruis: et quod in oratione
fers: die ac nocte reuerferis in
corde: et ea que legis confirmes
diligenter: et recogita ut imagi-
neris eorum statum in quorum
memoria ea dixeris. Ista tria
semper in mente habeas. scilicet
quid fuisti: quid es: et quid eris.
Quid fuisti. Fuisti enim sper-
ma feridum. Quid es: quia do-
mus stercoreus. Quid eris: quia
esca vermium. Similiter imagi-
neris eorum penam qui sunt in
inferno et quod nunquam finietur: et
quod pro modica delectatione
tanta mala patiuntur. Similiter
imagineris gloriam paradisi: et
quod nunquam finietur et quod breuiter
et cito acquiritur et quantum lu-
ctus et dolo: poterit esse illis qui
pro tam parua re: tantam gloria
amiserunt. Et cum habes ali-
quid quod tibi displicet vel ti-
mes habere: cogita quod si esses in
inferno: et illud et quicquid no-
les haberes: et sic sustinebis oia
propter amorem christi. Et cum ha-
bes aliquid quod tibi placet vel
optas habere cogita quod si esses
in paradiso: et illud et quicquid
aliud velles haberes. Quan-
doque est festum alicuius san-
cti: cogita de illo quanta sustinuit
propter deum: quod breuia et quan-
ta adeptus est: quod eterna. Simili-
ter cogita: quod transierunt bono-
rum tormenta: et malorum gau-
dia: et cum istis tormentis ade-
pti sunt eternam gloriam: et il-
li ex suis indebitis gaudijs eter-
nam penam. Quantoque te vincit
accidia accipias hoc scriptum et
imagineris hec omnia diligen-
ter et cogita de tempore quod sic
perdis: quam illi qui sunt in infer-
no darent totum mundum pro se
si haberent illud. Cum habes ali-
quas tribulationes: cogita quod il-
li qui sunt in paradiso carerent eis.
Similiter cum habes consolatio-

De perfectione vite

tionem: considera illos qui sunt in inferno carere eis. **O**mni die cum vadis iacere examina diligenter quid cogitasti: et quid dixisti in die: et quomodo utile tempus et spaciosum quod datum est tibi ad acquirendum vitam eternam dispensasti: et si bene transisti lauda deum: si autem male et negligenter: fleas: et sequenti die non differas confiteri. **S**i aliud cogitasti: dixisti: vel fecisti quod tuam conscientiam multum mordeat: non comedas antequam confitearis. **I**stud in fine pono: ut imagineris duas civitates. **U**nam plenam omnibus tormentis. scilicet infernum. **A**lteram omni consolatione. scilicet paradysum et ad unam illarum oportet te currere. **V**ide quod te possit trahere ad malum vel quod possit te impedire a bono: credo quod nihil inuenies. **C**ertum sum quod si bene seruaueris ea que scripta sunt hic quod spiritus qui te et omnes docet: habitabit in te et perfecte docebit te facere omnia. **E**rgo ut bene serues et nihil ne-

gligas: lege ea sepius. **E**t etiam inuenieris te fecisse quod scriptum est. **L**auda deum qui est pius et misericors in secula seculorum. **A**men.

Sermo domini Petri

Sermo domini Petri Ba-
miani cardinalis.

Enfadū

quippe est cum
iam anima pec-
catric: viculis in-
cipit carnis absolui q̄s amaro
terrore concutitur: quātis mor-
daci conscientie stimulis lace-
ratur. Recolit vetita que cōmi-
sit: videt mādata que negligē-
ter implere contempsit. Dolet
indulta penitentie tempora: sese
inmaniter perceperisse: plorat imo-
bilem districte ultionis articulū
sibi icuitabiliter iminere. Ab-
nere satagit: ire cōpellitur. Re-
cuperare vult perditā: non au-
ditur. Post terga respiciens to-
tius transacte vite cursum: ve-
lut vnum breuissimum deputat
passum. Ante se oculos dirigit
z infinire perēnitatis spacia de-
prehendit. Plorat itaq; quia in
tam breui spacio acquirere po-
tuit omnium lenitiam seculorū.
Beflet etiam se propter tā bre-
uem illecebre carnis voluptatez
inenarrabilem perpetue suauis-
tatis amisisse dulcedinam. Erū-

bescit quia propter illam substā-
tiam que verbis erat obno-
xia: illam neglexit que choris an-
gelicis erat inferenda. Nam ros-
dios mentis attollit: z cum diu i-
tiarum immortalum gloriā con-
templatur: eam propter vite hu-
ius inopiam perdidisse confun-
ditur. Lūq; sub se reflectit ocu-
los ad huius mundi conuallem:
terrēq; caliginem: supra se non
miratur eterni luminis charita-
tem: liquido comprehendit qd̄
nox erat: z tenebre quod ama-
uit. Si residuū penitentie tem-
pus mereri posset q̄s dure con-
uersationis iter arripere: qua-
lia z quanta promitteret: quan-
tis se deuotionum vinculis ino-
daret. Interea dum ebefcentes
oculi contabescunt: dum pectus
palpitat: dum rauchum guttur
anhelat dentes paulatim nigre-
scunt: z quandam velut rubigi-
nem contrahunt. Pallescūt ora
z membra cuncta rigescunt.
Dum hec itaq; z huiusmodi tā
quā vicine morti: precedentia fa-
mulantur officia: adsunt omnia
gesta simul z verba: nec etiam
ipse cogitationes desunt z cun-
ctā hec. Amarum aduersus au-

Damiani

etorem testimonia reddunt. Coaceruantur omnia ante oculos respicientis: et que respicere respicit fugit: coactus et iniunctus attendit. Adest praeterea hinc bouenda demonum turba et illinc virtus angelica: ab eo qui medium liquido deprehenditur cui post festo iudicetur. Nam si pietatis in eo videntur insignia: inuitationis angelice blanditijs delinens atque armonice melodie dulcedine: ut exeat puocatur. Sed si eum parti similiter: meritum ingredo et seditatis squalor ad iudicet. Vox intollerabili terrore concutitur: repentini impetus violentia conturbatur: precipitatur: inuaditur ac de misere carnis ergastulo violenter eripitur: ut ad eterna supplicia eius amaritudine pertrahatur. Jam vero post egressionem de corpore quis explicare valeat quod armate iniquorum spirituum acies in insidijs lateant. Quod frementes cunei: seralibus telis instructi iter obsideantur. Et ne transire possit aia velut militari more: stipate legiones oppugnant. Nec et huiusmodi in corde versari frequenter quidem aliud quam

leociniantia blandimenta respicere: mundo repudium dare et illicitos carnis motus elidere: solumque adipiscende perfectionis propositum indeclinabiliter custodire. Amen.

Ad meditationes

The meditatio redemptionis no-
stre beati Anselmi archiepisco-
pi Cantuariensis.

Anima

xriana de gra-
ui morte resus-
citata. Anima
de misera ser-
uitute sanguine dei redempta et
liberata: excita mentem tuam:
memeto resurrectionis tue. Re-
cogita redemptionem et libera-
tionem tuam. Retracta ubi et
que sit virtus tue saluationis.
Versare in meditatione eius.
Delectare in contemplatione
eius. Excute fastidium tuum sa-
cram cordi tuo. Intende in hoc
mentem tuam: gusta bonitatem
redemptoris tui. Mandare fauus
verborum: fuge plusquam melitus
sapore. Gluti salubrem dulco-
rem: Mandare cogitando. Sur-
ge intelligendo: Gluti amando
et gaudendo. Letare manden-
do. Gratulari: sugendo. Iucun-
dare glutiendo. Ubi ergo et que
est virtus: et fortitudo saluatio-

nis tue. Certe xps te resuscita-
uit: Ille bonus Samaritanus te
sanauit: Ille bonus amicus ani-
ma tua te redemit et liberauit
xps inq̄. Ergo virtus saluatio-
nis tue ubi est hec virtus chri-
sti. Atiq̄ conua in manib⁹ ei⁹
ibi abscondita est fortitudo ei⁹.
Conua quidem in manibus ei⁹
quia brachijs crucis vel cofixe
sunt manus eius. Que autē for-
titudinis in tanta infirmitate? Que
altitudo in tanta humilitate?
Quid venerabile in tanto con-
temptu? Sed certe ideo abscon-
ditum quia in infirmitate. Ideo
celatum quia in humilitate. Ideo
occultum quia in contemptu. Quod
fortitudo abscondita: hominem
in cruce pendentes suspendere
mortē eternā genus humanū p̄-
sumentem hominem ligno con-
fixum defigere mundum per-
petuē morti affixū. Quod celata po-
testas hominem damnatum cū
latronibus: saluare homines
damnatos cum demonib⁹ ho-
minem in patibulo extensus om-
nia trahere ad seipsum. Quod vir-
tus occulta: vnam animam mis-
sam in tormento innumerabile

Sancti Anselmi

trahere de inferno. Dominem mortē corpore suscipere et animarum mortem perimere. Cur bone domine pie redemptor potens: cur tantā virtutem operuisi tāta humilitate. An ut falleres diabolū qui fallendo hominem eiecit de paradiso? Sed utiq; veritas nullus fallit. Qui videt veritatem et odit vel contēnit ipse se fallit. Qui ignorat: quod non credit veritatem ipse se fallit. Veritas utiq; nullum fallit. An ideo ipse diabolus se falleret. Sed utiq; sicut veritas nullum fallit: ita non intendit ut aliquis se fallat quāvis hoc dicat facere cui permittit. Ad. n. asumpsisti hominem ut te notū operes: sed ut ignotum apires: vix hominem: vix deum te dixisti: et operibus ostendisti. Res per se fuit occultata: Ad. sic est facta ut absconderetur: sed ut suo ordine perficeretur. Non ut aliquem deciperet: sed ut quemadmodū oportebat fieri dicitur occultata. Non est aliud quā non est omnibus reuelata. Nam et si veritas omnibus se manifestat: nulli tamen se negat: ergo domine non

ut falleres: nec ut aliqui se falleret sic fecisti: sed ut faceres quod et quomodo faciendum erit in veritate per omnia perstitisti.

Quis ergo se fefellit in tua veritate non de te: sed de propria queratur falsitate. An diabolus habebat aliquid iuste aduersus deum aut aduersus hominem: Propter quod deus prius deberet aduersus eum pro homine: hoc modo agere quā aperta fortitudine ut dum ille iustum hominem iniuste occideret iuste potestatem quā super iniustos habebat perderet. Sed certe diabolus nec deus debebat aliquid nisi penam: nec homo nisi vicem: ut quemadmodum ab illo se facile permisit vinci peccando: ita illum vinceret usque ad difficultatem mortem iustitiam integram seruando. Sed et hoc non nisi debebat homo: nam non peccauit aduersus diabolū: sed aduersus deum: nec homo diaboli erat: sed et homo et diabolus dei erat: Sed et quod diabolus verabat hominem non hoc faciebat iustitie sed nequitie: nec dico de iubente: sed permittente non diaboli: sed

Meditationes

dei iusticia exigente. Nihil igitur erat in diabolo: cur deus aduersus eum ad saluandum hominem fortitudinem suam celare aut differre deberet. An alia necessitas coegit: ut altissimus sic se humiliaret: et omnipotens ad faciendum aliquid tantum laboraret. Sed omnis necessitas et impossibilitas ei subiacet voluntati. Quippe quod vult necesse est: et quod non vult impossibile est esse. Sola igitur voluntate: et quoniam voluntas eius semper bona est sola hoc fecit bonitate. Non enim deus egebat: ut hoc solo hominem saluus faceret: sed humana natura indigebat: ut hoc modo deo satisfaceret. Non egebat deus ut tam laboriosa pateretur: sed indigebat homo: ut sic de profundo inferni erueretur. Diuina natura humiliari: aut laborare non eguit nec potuit hec omnia humanam naturam: ut ad hoc restitueret propter quod facta erat necesse erat facere. Sed nec illa nec quod deus non est ad hoc poterat sufficere. Nam homo ad quod institutus est non restituitur: si non ad similitudinem angelorum

in quibus nullum est peccatum prebitur quod impossibile fieri nisi omnium percepta peccatorum remissione que non fit nisi procedente debitorum satisfactione quam satisfactionem talem esse oportet ut peccator aut aliquis pro illo det aliquid deo de suo quod debitum non sit quod superaret omne quod deus non est. Si enim peccare est deus exhonorare: et hoc homo facere non debet etiam si necesse esset quicquid est quod deus non est utique quod veritas immutabilis: et ratio aperta exigit ut qui peccat reddat aliquid deo pro honore ablato maius quam sit hoc pro quo illum exhonorare non debuit quam humana natura sola non habebat: nec sine debita satisfactione reconciliari poterat: nec iusticia dei in regno suo peccatum inordinatum relinqueret subuenit bonitas dei et eam in suam personam assumpsit filius dei: ut in ea persona esset homo deus qui haberet quod superaret non solum omnem essentiam: que deus non est: sed etiam omne debitum quod peccatores solvere debent et hoc quum nihil pro se debe-

Sancti Anselmi

ret: solueret pro alijs qui quod
debent reddere non habe-
bant: preciosio: namq; est vita
hominis illius q̄s omne qd̄ de^s
non est: ⁊ superat omne debitum
quod debent peccatores pro sa-
tisfactione: sic enim interfectio.
Illius superat omnem multitu-
dinem ⁊ magnitudinem pecca-
torum que cogitari possunt ex-
tra personam dei palam est: q̄a
vita eius magis est bona quam
sunt omnia peccata mala que ex-
tra personam dei sunt. Hanc vi-
tam homo ille cum debito mori
non deberet: quoniam pecca-
tor: non erat sponte dedit de suo
ad honorem patris cum eam si-
bi auferri propter iusticiam per-
misit: vt exemplum omnibus
alijs daret: iusticiam dei ab illis
non esse deserendam propter
mortem quam ex necessitate ali-
quando soluere debent cum il-
le qui eam non debebat: ⁊ ser-
uata iusticia seruare posset: eam
sibi illatas propter iusticiam spon-
te sustineret: dedit itaq; huma-
na natura deo in illo homine
sponte: ⁊ non ex debito quod
suum erat: vt redimeret se in
alijs in quibus quod ex debito

exigebatur reddere non habebat
in omnibus his non est di-
uina natura humiliata: sed hu-
mana est exaltata: nec illa in mi-
nuta: sed ista est misericorditer
adiute: non humana natura in
homine illo passa est aliquid v-
la necessitate: sed sola libera vo-
luntate: nec alicui violentie suc-
cubuit: sed spontanea bonitate
ad honorem dei ⁊ vtilitate; alio-
rum hominum: que illa mala vo-
luntate sunt illa laudabiliter et
misericorditer sustinuit: nec vlla
cogente obedientia: sed potenti
disponente sapientia. Non enim
illi homini pater vt moreretur
cogendo precepit: sed ille q̄ pa-
tri placiturus ⁊ hominibus pro-
futurum intellexit hoc sponte fe-
cit. Non enim ad hoc pater po-
tuit cogere q̄ ab eo exigere nō
debut: nec patri tantus honor
potuit non placere: quem tam
bona voluntate: filius spōte obtu-
lit. Sic itaq; pater obedientiam
liberam exhibuit eus hoc q̄ pa-
ter placiturum sciuit sponte fa-
cere voluit. Deniq; quoniam
pater illi hanc bonam volunta-
tem quantum liberam dedit non
immerito dicitur: quia can: il-

Meditationes

Iud velut preceptum patris ac-
 cepit: hoc itaq; modo obediens
 fuit patri vsq; ad mortem: et si-
 cut mandatum dedit illi pater
 sic fecit: hec est enim perfecta et
 libera humana nature obe-
 dientia cum voluntatem suam
 liberam sponte voluntate subdit
 et cum acceptam bonam volun-
 tatem sine omni exactione spon-
 tanea libertate opere proficit sic
 homo ille redimit omnes alios
 cum hoc q; sponte dedit deo com-
 putat pro debito q; illi debebat
Quo precio non semel tantum
 a culpis homo redimitur: sed
 etiam quotiens peccanti condi-
 gna penitentia non promittitur.
Quod quoniam in cruce factum
 est per crucem noster christus
 nos redemit. **Quod** ergo ad
 hanc gratiam volunt condigno
 affectu accedere saluantur: qui
 vero illam contemunt: quia debi-
 tum q; debent non reddunt ius-
 te damnantur. Ecce anima chri-
 stiana hoc est virtus saluationis
 tue: hoc est causa libertatis tue:
 hoc est precium redemptionis
 tue. **Capitula** eras sed hoc mo-
 do es redempta ancilla eras et
 sic libera. Sic es exul reducta

per dita restituta et mortua: resu-
 scitata hoc mandat: o homo hoc
 rumiet hoc sugat hoc gloriatur cor-
 tuum cum, eiusdem redemptio-
 nis tui carnem et sanguinem ac-
 cepit os tuum fac i hac vita quot
 idianum panem iustum et viati-
 cum tuum: quia per hoc: et non
 nisi per hoc: et tu remanebis in
 christo: et christus in te et in futu-
 ra vita erit plenum gaudium tu-
 um. **Sed** o tu domine qui vt ego
 viuerem mortem suscepisti quo
 modo letabor: que non est nisi de
 vinculis tuis: qualiter gratula-
 bor de salute mea cum non sit nisi
 si de doloribus tuis. **Quomodo**
 gaudebo de vita mea que non
 est nisi de morte tua. **An** gau-
 debo de his que passus es et de
 crudelitate illorum qui ea tibi fe-
 cerunt: quoniam nisi illi fecissent
 tu passus non esses: et si tu pas-
 sus non esses bona non essent
 aut si de illis dolebo quomodo
 de istis propter que illa fuerunt: et
 que non essent nisi illa fuissent gau-
 debo. **Sed** certe illorum negotia nisi
 hil facere potuit: nisi quia tu sponte
 promissisti: nec tu passus esses: nisi
 quia pie voluisti illorum itaq; de eo
 crudelitatem execrari mortem et la-

Sancti Anselmi

hominem tuos compatiendo imitari
piam voluntatem tuam gratias agendo
amare ac sic secure de bonis mi-
hi collatis exultare. Ergo hominum
tuo illo crudelitatem dimitte dei
iudicio et tracta de his que debes
salutari tuo. Considera quod tibi
erat et quod tibi factum sit: et pensa que
hoc tibi fecit: quo amore dignum
sit: intueri necessitatem tuam et boni-
tatem eius: et vide quas gratias red-
das et quantum debeas amari eius:
in tenebris: i lubrico: i descensu su-
per irremediabile chaos. Inferni
eras imensum et quasi plumbeum pon-
dus pedens a collo tuo deorsum
te traherebat: onus im-portabile desu-
per premebat hostes invisibiles te
toto conatu impellebant sic eras si-
ne omni auxilio: et nesciebas que sic
preceptus eras et natus. **Q**uod tibi
tunc erat: et quo te ista rapie-
bant. Expavesce memorando pre-
misse cogitando. **O** bone o domine
iesu christe sic posito nec potesti nec
opinasti: ut sol mihi illuxisti et mi-
hi quomodo eras ostendisti. Abiecasti
plumbum quod deorsum me trahere-
bat remouisti onus quod desuper
me premebat: impellentes me re-
pulistis: ac illis te pro me oppo-
sisti. **E**locasti me nomine nouo quod

mihi de nomine tuo dedisti et iur-
uatum ad aspectum tuum erexisti di-
ces. **C**onfide ego te redemi aiam
meam pro te dedit. **S**i adheres mihi
mala in quibus eras euades et in pro-
fundum quo prepebas non cades: sed
pducam te ad regnum meum. Exinde
accepisti me intuitum tuum ut ni-
hil noceret anime mee pre voluntatem
sua. **E**t ecce cum nondum adhaeserim
tibi sic consulisti nondum tamen in infernum
me cedere permisisti: sed adhuc ex-
pectas ut adhaereas et facias quod
permisisti. **C**erte quod sic eras et bene
fecisti mihi in tenebris eras: quod nihil
nec me ipsum sciebam in lubrico: quod in-
becillis et fragilibus ad lapsus pec-
cati eras. **I**n descensu super chaos in-
ferni: quod in primis parietibus descen-
deras de iusticia ad iniusticias pro
qua descendisti ad infernum: et de bea-
titudine ad temporalem miseriam: de
qua cadisti in eternam: pondus origi-
nalis peccati deorsum me tra-
hebat: et onus im-portabile iudicij
deum me premebat: et inimici mei de-
mones ut me alijs peccatis dan-
nabiliorum facerent quantum in ipsis
erat vehementer insistebant sic
destituto omni auxilio illuxisti mihi
et quomodo eras ostendisti: quod et quum
ego nondum hoc nosse poteram

Meditationes

alios qui pro me essent: et post
sua me ipsum antequam postula-
rem. Nec omnia docuisti pluri-
mum deorsum trahens: et onus
grauans: et hostes impellentes:
et eiecisti: quia peccatus in quo na-
tus et conceptus eram: et dam-
nationem eius amouisti: et ma-
lignos spiritus ne vi anime mee fa-
cerent prohibuisti: christiani me fe-
cisti vocari de nomine tuo per
quod et ego confiteor: et tu co-
gnoscis me inter redemptos tu-
os: et crexisti: et leuasti me ad no-
ticiam tuam: et amorem tuum fe-
cisti me considerare de salute ani-
me mee pro qua dedisti animam
tuam: et mihi si te sequerer pro-
misisti gloriam tuam: et ecce qui
nondum sequar te: sicut coniu-
luisti: sed insuper multa peccata
fecerim que prohibuisti: adhuc
expectas ut sequar et donec quod
promisisti. Considera anima mea
itendite omnia mea intima quae
tuum illi debeat tota substantia
mea. Certe domine quia me feci-
sti debeo amori tuo me ipsum to-
tum: quia me redemisti: debeo me
ipsum totum: quia tanta promittis.
Debeo me ipsum totum uno tan-
tum debeo amori tuo plusquam

me ipsum quantum tu es amor
maior me. Pro quo dedisti te
ipsum et cui promittis te ipsum
fac precor: domine me gustare per
amorem quod gulto per cogni-
tionem. Sentiam per affectum
quod sentio per intellectum plus:
debeo quam me ipsum totum: sed
nec plus habeo: nec hoc ipsum
possum per me reddere totum
trahere tu domine in amorem tu-
um vel hoc ipsum totum. To-
tum quod sum tuum est condicio-
nem: fac totum in dilectione. Ec-
ce domine coram te est meum co-
natur: sed per se non potest: fac
tu quod ipsum non potest. Admit-
te me intra cubiculum amoris
tui: peto: quero: pulso. Qui me
facis peterem fac accipere. Das
querere: Das inuenire: Voces
pulsare Aperi pulsanti: Voces
pulsare si negas petente. Quid
inuenit si querens frustratur.
Cui aperis si pulsanti claudis.
Quid das non oranti: si amo-
rem tuum negas oranti. A te ha-
deo te desiderare: a te habeam
impetrare. Adherere illi adherere
impertune anima: Bone bone
domine ne reicias eas fame a-
moris tui. Languet resouilla eas

Sancti Anselmi

Saciet eam dilectio tua impinguet eam affectus tuus: Impleat eam amor tuus occupet te totum possideat: totum quia tu es cum patre et spiritu sancto deus solus benedictus in secula seculorum. Amen.

Oratio deuotissima Beati Anselmi archiepiscopi Cantuariensis: ad concitandum timorem in peccatore.

Erret nā quod me vita mea diligenter excusata. Apparet mihi: aut peccatus: aut sterilitas ferre tota vita mea: et si quid fructus mea consideretur: sic est aut simulatum: aut imperfectum: aut aliquo modo corruptum: aut posuit: aut non placet: aut displicere deo. Ergo o peccator: vita tua non iam fere tota: sed certe tota aut in peccato est ac damnabilis: aut infructuosa est damnabilis. Sed quid separo infructuosam a damnabili. Utique si est infructuosa est et damnabilis. Quod stat enim et iterum est quid veritas dixit omnis arbor: que non facit fructum bonum excidetur

et in ignem mittetur. Denique si quid ago vtile pro: suis nullatenus comprehenso alimentis corporis pro quibus abutor. Sed quod pascit pecus quod non tantum prodest quantum consumit. Et tamen tu benignus deus: tu nutritis et expecta tuum inutile vermem et fetentem peccatis. Quam tollerabilius canis putris fetet hominibus quam anima peccatrix deo: infelicius ista deo quam ille hominibus heu non hominem: sed obprobrium hominum villium pecore peius caduere. Reddet animam meam vite mee viuere erubescere mori pertimesco. Quid ergo restat tibi o peccator: nisi tu in tota vita tua plores totam vitam tuam: ut ipsa tota se ploret totum. Sed est in hoc quoque anima mea miserabiliter mirabilis: et mirabilitas miserabilis: quod non tantum dolet quantum se noscit: sed sic secura torpet velut quid patet: et ignorat. Anima sterilis quid agis: Quid torpes anima peccatrix dies iudicij venit iuxta est dies domini magnus: iuxta est velox nimis: Dies ire dies illa: Dies tribulationis et angustie:

Meditationes

Dies calamitatis et miserie: dies tenebrarum et caliginis: dies nebulae et turbis: dies tubae et clangoris: **O** vox dei domini amara. Quid dormitas anima tepida et digna euomi: quid dormitas? Quis non expergescitur? Qui non tremat ad tantum tonitrum non dormit: sed mortuus est. Arbor infructuosa ubi sunt fructus tui? Arbor digna securi et igne: Digna succidi et succendi quae sunt fructus tui? Aliqua spinae pungentes et amara peccata. Que utinam sic te penitendo pungerent ut refrigerentur: sic amarescerent: ut euanescerent: forsitan paruum quod putes aliquod peccatum utinam districtus: Sed hoc tibi: nonne omne peccatum per preuaricationem deum exhorare? Quod ergo peccatum audebit peccator dicere paruum? Scum enim exhorare quando est paruum? **O** lignum aridum et inutile eternis ignibus dignum. Quid ridebis in illa die cum exiger atque usque ad ictum oculi: oculus ipse uiuendi tibi impulsus qualiter fuerit ante expectatum? Tum quippe conderis: quicquid fuerit inuentum in te operis uel ocij sermonis et si

lentij usque ad minimam cogitationem quod est iussisti si non fuerit ad dei voluntatem directum. Ne quot peccata prouent ibi: ex improviso quali ex insidijs que modo non uides. Certe plura et fortassis terribilia: a his que nunc uides. Quodque non esse mala putas? Quodque nunc esse bona credis et nudata facie apperibit ibiigentia peccata: ibi perculsio recipies. put gestisti in corpore: tunc quam iam non erit ipsa misericordie: tunc cuius penitentia non recipietur quam emendatio non permittetur: hic cogita quod gestisti: quod oporteat te recipere. Si multa bona: pauca mala: multum gaude. Si multa mala: pauca bona: multum luge. inutilis peccator. En non sufficient hec ad imanes ruginam. An non sufficiet ad cliciem dum sanguinem et medullas in lachrymas? **U**e mirabilis duritia ad quam perfringendam leues sunt tam graues mallei. **O** insensibilis torpor: ad quem percutandum sunt obtusi tam acuti aculei: **P**er hoc torpor: letalis quem excitandum raucum est tam terrificum tonitruum. Per hoc torpor: ne satis hec tibi debent esse ad percutandum luctum? Sufficere possunt ad sorbendas tibi iuges lachrymas. Sed cur debeo tibi gra

Sancti Anselmi

ordine de magnitudine iminen
 tis miserie quicquid dissimulando
 tacere: et oculis anime mee su
 rari: An ut pulse irruant repere
 tini dolores: ut subito irruat in
 tollerabilis tempestas? certe non
 sic expedit: peccatorum si cum dixerō
 quicquid potero excogitare nū
 dum ad id quod res est poterit co
 parari. Igitur deducant oculi mei
 lachrymas: per diem et noctem: et
 non taceat. Auge ergo peccatorum: auge
 superioribus criminis pondus adde
 terrorem super terrorem: ululatum
 super ululatum. Nam ipse te iudica
 bit ad cuius contumeliam spectat
 quicquid inobediens deo: aut peruari
 cator: peccat. Qui mihi bonum
 pro malo reddidit: cui ego malum pro
 bono: qui in me patientissimus: te di
 strictissimus: clementissimus: te heu
 me: heu me quod peccaui deum in
 honoravi omnipotentiam provocasti
 mi. Peccator: quid feci quod male feci
 Ne ne ira omnipotentis nec irruas
 super me ira omnipotentis: cur pote
 rit capi in me? non est quod possit to
 lerare in toto me. O angustie:
 hic erunt accusantia peccata ide ter
 res iustitia subit patens horridum
 chaos inferni desuper irat iudex i
 tus visus proscia fons ardens mun
 dus. Iustus vix salvabitur. Peccator:

sic dephesus in qua parte se pmet
 Costrictus ubi latebo. Quo pe
 bo? Later erit impossibile. Appe
 re intollerabile. Illud desideras
 bo et nusquam erit. Istud execrabor
 et ubique erit quicquid tunc: quod erit
 tunc? Quis eruet de manibus deus
 vni mihi pro filium: vni salus? Quis
 qui deus magni pro filii angelus qui deus sal
 uator: ut nomen eius vociferet: iam
 ipse est: iam ipse iesus ipse idem est iudex
 iter cuius manus nemo: respira iam
 o peccator: respira ne desperes: spera
 in eo quem times. Refuge ad eum a
 quo aufugisti iuoca impotente
 quem superbe provocasti iesu iesu pro
 hoc nomen tuum: fac mihi secundum hoc
 nomen tuum iesu iesu oblitiscer su
 perbum provocate: respice miser: iuo
 cate. Nomen dulce. Nomen dele
 ctabile: nomen pro fortis peccatore
 et vite spei. Quid enim est iesu nisi
 salvator: Ergo pro temetipsum esto
 mihi iesus qui me pro saluasti ne
 peccasti. Ad redimisti me ne pro dem
 nes. Ad me creasti tua bonitate
 ne peccasti opus tuum mea iniquitate: ro
 go piissime ne peccasti mea iniquitas
 quod fecisti tua omnipotens bonitas. Re
 cognosce benignissime quod tuum est
 et absterge quod est alienum: iesu iesu
 miserere dum tempus est miserere ne
 dantes in tempore iudicandi. Que

Meditationes

nanq; tibi vtilitas in sanguine
meo: si descēdero in eterna; cor-
ruptionem. Neq; enim mortui
laudabunt te domine: neq; om-
nes qui descendunt in infernu;.
Si me admiseris intra latissi-
mum tue misericordie sinus: nō
erit angustior: propter me domi-
ne. Admitte ergo o desideratis-
sime iesu: admitte me intra nu-
merum electorum tuorum: vt cū
illis te laudes: te perfruar & glo-
rier in te: inter omnesq; diligūt
nomen tuum: qui cum deo pa-
tre & spū sancto gloriaris per i-
terniata secula seculorū. Amē.

U Deploatio deuotissima bñ
Anselmi archiepiscopi Cāna-
riensis p̄ amissa virginitate seu
castitate per fornicationem.

Anima mea
anima
ma erūnosa ani-
ma inq; misera
miseri homuncu-

li. Excute torporem tuum & dis-
cute peccatum tuum & concute
mentes tuam reduc ad cor enor-
me delictum & produc de cor-
de imanem rugitum. Intende i
felix: intende sceleris tui hono-
rem. Et pretende horrificus ter-

rorem: & terificum dolorem. Tu
inquā que quondam candida;
ta celesti lauacro: Rotata spūsa
cto tu xpiana professione iura-
ta virgo seruisti xpō desponsa-
ta. Diuini memini. O quem no-
minauī vtiq; non tam benignū
sponsū virginittatis mee: sed
terribilem iudicem imunditie
mee: Deu memoria pdite iucū-
ditatis. Cur sic super aggrauas
pressuram possidentis. Quam
misera soris flagitiorū cui s; bo-
num & malū pariter sunt in-
tormentum. Torquet enī me ma-
la conscientia & cruciatus eius i
quibus timeo me arsurum: tor-
quet me bone conscientie: & pre-
miorum eius memoria: que scio
me perdisse: nec amplius recu-
peraturum: Ne miserum per-
dere id perdere irrecupabiliter
quod seruari debet intermina-
biliter. Deu consolabile perde-
re q; non solum est damnosum
non bonorum: s; insuper est lu-
erosum tormentorum o virgini-
tas iam non dilecta mea s; per-
dita meam iam non iucunda mea
s; desperata mea quo deuenisti
Inquā fetido: inquā amaro ce-
no me derelinquisti. O fornicā-
tio scordidatis

Sancti Anselmi

no sordidatrix mentis mee per
dirix anie mee : vñ misero : sur
repsisti de q̄z nitido : de q̄z iu
cundo statu me precipitasti :
hic vis me o amare mero : q̄
illud est amissum : Hinc angis
me o grauis dolor : ⁊ timor : gra
uio : q̄ illud est admissum. Hic
est damnum inconsolabile. Hic
tormentum intollerabile : Ne
hinc : ⁊ ve illinc. Sed sic pari
ter bonum ⁊ malum : sic utiq̄
iam iuste punitis adhuc viven
tem miserum malum. Signe :
certe digne : Tu nanq̄ anima
mea perñda deo periura dei :
adultera christi libenter de vir
ginitatis sublimitate miserabili
ter es demissa in baratrum for
nicationis : Tu illa olim despon
sata regi celorum ardentem fa
cta es scortum tororis tartaro
rum. Deu abiecta : a deo proie
cta diabolo : immo abiciens de
um amplectens diabolum. Tu
enim tu miserrime mea mere
trix obstinata fornicatrix impu
dens tu prior amatori ⁊ creatori
tuo deo repudium obtulisti : et
ad insidiatorem ⁊ perditorem
tuum demonem te sponte con
tulisti. **O** miserrima ⁊ plusquã
miserrima commutatio : Deu
de q̄z sublimi cecidisti in q̄z p
fundum corruisti. **Ne** quã veni
gnum contempsisti q̄z maligno
te iurasti. **Quid** fecisti : o men
tis amētia : amēs spurcicia : spur
ca nequitia quid fecisti in celo ?
dereliquisti castum amatorem tu
um : ⁊ in infernum sequuta es
odiosum corruptorem tuum : ⁊
in baratro parasti non thala
rum : sed pokribulum tuum : hor
ror : mirabilis q̄z peruersa vo
luntas . **M**iraculum horribi
le q̄z volūtaria puerfitas : An
de mihi deus tante prauitatis
correptio : vnde tibi deus tanti
sceleris satisfactio. **P**recipitare
miser homuncio in tenebrosus
profundum immoderate mesti
tie : qui sponte precipitatus es in
baratrum horrende nequitie .
Obuere infelix mole terribi
lis doloris qui corruisti libens
in cenam infernalis setoris .
Obuoluere erumose horri
dis tenebris inconsolabilis lu
ctus qui volens prouolutus es
in voraginem tam sordidi luxur
volutare in gurgite amaritudi
nis qui delectatus es in voluta
bro turpitudinis. **T**erro : horri

Meditationes

bilis dolor:terribilis meror: in-
 consolabilis:aggerate vos sup
 me: Irruite:obruite:perturbate
 obuoluite:possidete:iustum est:
 iustū ē:ipudēti audacia p̄temp̄si
 vos: et putenti delectatione pro-
 uocauit vos:imo decum nō vos:
 et nunc miserabili penitencia de-
 sidero vos. Torquetere uē. Uin-
 dicare deum. P̄sentiat forni-
 cator: infernalis tormenta q̄ me
 ruit: p̄gustet quod p̄parauit
 assuescat q̄ est passurus. Exten-
 de produci imoderate peccator:
 luctuosam penitentiam: qui tam
 longe produxisti tui sceleris im-
 munditiam. Reuolueret: et reuol-
 uere: in eundem turbinem ama-
 ritudinum: qui totiens reuolu-
 tus es: in eandem voraginem li-
 bidinum: Cōsolatio: securitas:
 letitia: nolo vos: renuo vos nisi
 peccati uenia reduxerit vos.
 P̄ocul estote: p̄ocul estote: an-
 mortem si forte indulgentia re-
 uocet vos: mihi vel post mortē
 sit continua penitentia: amara
 comes etatis mee: sit acutus do-
 lor: insanabilis: tortor: uite mee.
 Sint meror: et acerbis luctus i
 fatigabiles tribulatores iuuen-
 tis et senectutis mee. Utinam vi

nam ita sit: opto: oro: desidero:
 ut ita sit. si enim non sum dign⁹
 oculos ad celum leuando orare
 certe non sum indignus eos vel
 plorando tecare. Si confundit
 mens mea orare pudore consci-
 entie equum est ut confundatur
 turbine luctuosi doloris et tristi-
 tie. Sed si timet exhiberi ante cō-
 spectum dei sui: iustus est: ut ha-
 beat ante conspectum suum tor-
 menta sceleris sui cogitet igitur
 et recogitet cor: meus quid fecit
 quid meruit. Descendat inquā
 descendat ad terrā tenebrosā et
 optā mortis caligine mens mea
 et consideret que ibi expectent
 scelerosam animam meam: iten-
 dat et contempletur videat et cō-
 turberetur. Quid est deus: quid
 est q̄ animaduerto: in terra mi-
 serie et tenebrarum: horror: hor-
 ro: Quid est: quod intueor: ubi
 nullus ordo: sed sempitern⁹ hor-
 ro: inhabitans. Deu confessio
 ululantium: tumultus dentibus
 stridentium: inordinata multitu-
 do gemitus: ve: ve: quod et qd
 ve ve ignis sulphureus flāma
 tartarea: caligiosa volumina q̄
 certifico rugitu video vos rota-
 ri v̄mes in igne viuentes. Que

Sancti Anselmi

dira auiditas rodēdi sic vos ac
cendit quos ille ignis ignius nō
incendit : demones coardentes
fremētes ardore frēdentes fur
rore cur sic crudeles estis? His
q̄ volutatur iter vos. Q̄ cōmo
da tota iustitia moderata ad
sustinendū: sicine nullus mod⁹
nullum remedium: nullus finis
temperabit vos? heccie sūt ma
gne deus que parata sunt forni
catoribus: et contēptoribus tu
is: quorum ego vnus sum? Ego
ego vtiq; vnus horum sum: ani
ma mea expauesce: mens mea
defice cor meus scindere. Quo
me rapij exactores sceleris mei
Quo me tradis peccatum me
um? Quo me tradis deus me
us? Si feci vt essem reus tuus:
nunquid potui facere vt non es
sem creat⁹ tuus? Si mihi castita
tem meam ademi: nunquid tibi
misericordiam tuam peremi?
Domine domine si ego admisi
vnde me damnare potes. Tu
ne amisisti: vnde salutare soles?
Noli domine noli sic attendere
malum meuz vt obliuiscaris bo
num tuum: Vbi verax est: o ve
rax deus? vbi est: viuo ego: no
lo mortem peccatoris: s̄ vt ma
gis conuertatur ⁊ viuat. Domi
ne qui non mentiris. Domine
quid est nolo mortem peccato
ris si tu sepelis in infernum ad
te clamantem peccatorem? An
detrudere peccatores in gehē
nā ē: nolo mortē peccatoris. An
hoc est volo vt conuertatur pec
cator: et viuat. Peccator sū ego
domine peccator sum ego. Si
ergo non vis peccatores mor
tem quis te cogitat q̄ non vis:
vt me tradas ad mortē? Si vis
vt conuertatur peccator ⁊ vi
uat. Quid te prohibz facere q̄
vis vt me conuertas ⁊ viuam:
An imanitas peccati mei cogit
te q̄ non vis ⁊ prohibet q̄ vis
cum sis oipotēs de⁹. Absit de⁹
meus. Absit domine meus vt
preualeat nequitia peccatoris
confitentis ⁊ dolentis sententie
omnipotentis. Absemento iuste
sancte ⁊ benigne deus memens
to: quia misericors es: ⁊ creator
⁊ recreator meus: Ne ergo me
mineris bone domine iustitie
tue aduersus peccatorem tuuz:
sed memor esto benignitatis tue
erga creaturam tuam: Ne me
mineris ire aduersus reum: s̄
memor esto miserationis erga

Meditationes

miserum. Verum est quia conscientia mea meretur damnationem: et penitentia mea non sufficit ad satisfactionem: sed certus est quia misericordia tua superat omnem offensionem: parce ergo tu bone: cuius est salus: et qui non vis mortem peccatoris: parce peccatrici anime mee: surgit enim exterita a terrae iustitia tua ad confortantem misericordiam tuam: ut quoniam premium virginittis corrupto: o dolo: irrecuperabile: saltem supplicium fornicationis penitenti non sit inevitabile: quia non est impossibile omnipotentie tue: nec indecens iustitie tue: nec insolitum misericordie tue: et quoniam bonus es: quoniam in eternis misericordia tua: qui es benedictus in secula: Amen.

Oratio deuotissima bti Anselmi archiepiscopi Cantuariensis ad gloriosam dei genitricem virginem Mariam et ad deum et dominum nostrum Iesum Christum unicum filium eius.

Sancta et iter sanctos post deum singulariter sancta maria mater admirabilis virginittis virgo amabilis secunditatis: que filium altissimi genuisti: que per doto humano generi saluatores peperisti. Domina presulgens tanta sanctitate supereminens tanta dignitate quam utique certus est non minori preclaras esse potentia et pietate: Tibi o genitrix vite: o mater salutis: o templum pietatis et misericordie: tibi sese conatur presentare: miserabilis anima mea moribus vitiorum laetida vulneribus facinorum scissa vulneribus flagitiorum putrida: tibi nititur quantum moribus da valet supplicare: ut potentibus tuis meritis: et pijs tuis precibus digneris eas sanare. Sic enim pia domina alienata est a se immitate stuporis: ut vix sensum habeat enormis languoris. Sic sordibus et fetore: sed as: ut timeat ne ab ipsa misericors vultus inaueratur: si e tabescit despondendo respectus tuis peruersionem: ut et os obmutescat ad ora

Sancti Anselmi

tionem. Peccata mea nequitie mee si habetis animam meam vestro veneno peremptam vel cur sic facitis eas: vestra seditione horrendam ut miseratione non possit aspicere illas? Si obuium ei spes exauditionis vestra mole vel cur obstruistis illi vocem orationis vestri pudore: si mentes eius vestri fecistis amore clementem vel cur obstruistis illi vocem orationis vestri pudore. Si mentem eius vestri fecistis amore clementem: vel cur sensum eius vestro redditis torpore non sentientem? Deum pudor: sordentis imanitatis et presentia nitentis sanitatis. Deum confusio imunde conscientie in conspectu fulgentis munditie. O tu benedicta super mulieres que angelos vincis paritate: sanctos super ad pietate anhelat inuicibus duo spiritus meus ad te benignitatis respectus: sed erubescit ad tanti nitentis conspectum: roga re. n. te domina desidero ut miserationis tue respectu cures plagas et ulcera peccatorum meorum sed confundo: coram te ob fetorem et sordes eorum. Horreo domina parere tibi in imunditibus

et horridibus meis sic tu horreas me pro eis: et non possis: veni mihi: videri sine eis. O perturbata: O confusa precandi conditio. En quippe vos peccata mea quomodo discernendo distrahitis: distrahedo corroditis: corrodedo torquetis precordia mea. Eadem enim peccata mea domina cognosci a te cupiunt propter curationem parere tibi fuggium: propter execrationem:

Non sanant sine confessione nec perduntur sine perfusione: si celantur sunt insanabilia: si videntur sunt detestabilia. Erunt me dolore terret me timore. Adole me obuium potere me premunt pudore me confundunt. O tu illa pie potes et poteter pia maria de qua fons est ortus mie. Ne optineas procor: tam vera misericordiam: vbi tam vera agnoscis miseria. Si enim ego confundo: in obscenitate iniquitatis mee ad fulgorem tue sanctitatis: tu ne domina erubescas erga miserum affectum infite pietatis: Si ego profiteor: nequitiam meam tu ne abnegaris benignitatem tuam. Si maior est miseria mea quam mihi expediat: eritne minor misericordia tua quam te deceat?

Meditationes

Quanto enim domina magis delicta mea in aspectu dei: et tuo sordent tanto magis ei⁹ curatio ne et tua subuentioe egēt. Sana ergo clemētissima infirmitatem et delebis que te offendit feditatem. Aufer benignissima lāgo⁹ rem et nō senties que hoies fetorē: fac piissima vt nō sit q⁹ dolet: et non erit q⁹ sinceritati tue sordet. Fac domina: exaudi me dñā. Sana aiam peccatoris serui tui per virtutē benedicti fructus v̄tris tui q⁹ sedet i dextera oipotētis patris sui suplaudabilis: et supgloriosissimi in secula. **D**ñgo mūdo venerabilis mater humano generi amabilis femina: angelis mirabilis **A**bs⁹ ria sanctissima: cuius beata virginitate ois sacra⁹ integritas: cuius glorioso partu ois salua⁹ fecunditas. Dñā magna cui grās agit contio leta iustoz ad quā fugit territa turba reoz. Ad te p̄potens: et misericors domina ego peccator: et vtiq⁹ nimis peccator: antius pfugio vidēs enī me domina ante districti iudicis oipotentem iusticiā: et cōsiderans ire eius intollerabilem vehemētiā

ppēdo peccatoz meoz enormitatem et pdignā tormentoz imanitatem. Tanto igit dñā clemētissima horrore turbatus tanto pauore pterritus cui⁹ enixi⁹ implorabo interuentioē: q̄s cuius vterus mundi souit reconciliationem. Vñ securius velocez in necessitate subuentioē sperabo: quā vnde mundo processisse propiciationē scio: aut cui⁹ intercessio facilius reo veniam impetrabit quam que illum generalē et singulare iustum vltorem et misericordem indulto⁹ rem lactauit. Sicut namq⁹ beatissima impossibile ē: vt hec merita tibi tam singularia nobis: tam necessaria obliuiscaris. Sic mitissima incredibile est: vt supplicantibus miseris non miseraris. Bene quippe nouit mūdus: nec nos mundi peccatores vllatenus dissimulari patimur. Satis inquit: o domina satis nouimus quis filius hominis: vel cuius hominis filius venit saluum facere q⁹ perierat. Nunquid ergo tu domina mea mater spei mee nunquid obliuiscaris: tu odio mei q⁹ mundo tam

Sancti Anselmi

misericorditer est non intima-
tum: tam feliciter diuulgatum:
tam amanter amplexatum. Il-
le bonus filius hominis venit
perditum sponte saluare: et ma-
ter dei poterit perditum clama-
tem non curare? Bonus ille fi-
lius hominis venit vocare pec-
cantem ad penitentiam: et ma-
ter dei contemnet peccantem in
penitentia? Ille inq̄ bonus de-
mitis homo: misericors filius
dei pius: filius hominis venit
querere peccatorem errantem:
et tu bona mater ei⁹ potens ma-
ter dei repelles miser⁹ oratē? Ec-
ce. n. o. v̄go: hō de quo natus est
de⁹: hō vt saluaret pctōr: hō ec-
ce corāz bono filio tuo et corā te
bona matre ei⁹ penitet et p̄fitef
gemit: et orat peccator: hō. *Obse-
cro vos bone dñe: et bona dña.
Obsecro vos pie fili: et pia ma-
ter. Obsecro vos per hāc ipāz
veritatem: et per hanc singularē
speem peccatorū: et vt sicut ve-
re: tu es filius eius: et tu mater
eius: vt saluetur peccator: sic: sic
absoluatur et curef hic peccator:
Probet in se: probet hic v̄r pec-
cator: q̄ vere estis. Sentiat i se:*

q̄ ppter salutē peccatorū estis:
tu filius: et tu mater: videt cer-
te amboꝝ peccator: cū enī pec-
caui in filium: irritati matrem:
nec offendi matrē sine iniuria fi-
lij. Quid ergo facies peccator?
Quo igitur fugies peccator: q̄
enim me reconciliauit filio ini-
mica matre? Quis mihi placā-
bit matrē irato filio? S; et si am-
bo pariter offensi estis: nōne et
ambo clemētes estis? Fugiat er-
go reus iusti dei ad piā matrem
misericordis dei. Refugiat de⁹
offense matris ad piū filiū beni-
gne matris: igerat se re⁹ vtrius⁹
q̄ iter vtrūq̄: iniuriat se: iter piū
filium et matrem piā. *Pie do-
mine parce seruo matris tue.
Pia domina parce seruo filij
tui. Bone filij placa matrē tuāz
seruo tuo. Bona mater recōci-
lia filiū tuū filio tuo: q̄ me iniurio
inter duas tam imensas pieta-
tes nō incidam tam potētes se-
ueritates. Bone fili. Bōa ma-
ter nō sis mihi frustra: q̄ confi-
teo: de vobis hāc veritatē: nec
erubescāz q̄ spero i vobis hāc
pietatem. Amo. n. veritatē: quā
confiteor: de vobis: et deprecor*

Meditationes

pietatem quæ spero in vobis. Sic mundi iudex cui pecces. Sic mundi reconciliatrix quæ reconciliabis si tu domine dānas: et tu domina auerte ris hominulū bona vestra cū amore mala sua: cū merore confidentē? Saluator singularis: dic quæ saluabis. Saluis mater dic pro quo orabis: si te domine percipere: et te domina consentiente tormenta vexant peccatores: se execrantem vos obsecrantem: si infernus absorbet reum se accusantem vos deprecantem si tartara deuorant pauperem in se desperantem in vobis sperantem.

Deus qui factus est filius semine propter misericordiam. *Femina* que facta est mater dei propter misericordiam: aut miseremini miseros: tu parcendo: tu interueniendo: aut ostendite ad quos tu tuis fugiam misericordiores aut monstrate in quibus certius confidentiam potentioribus. Si enim imo: quæ est tam magna mea iniquitas: et tam modica fides mea: tam tepida caritas mea: tam facta tua oratio mea: tam imperfecta satisfactio mea: ut nec mercedelictorum ventam: nec salutis gratiam: hoc est ipsum quod suppli-

co: ut in quo merita mihi: videatis non sufficere in eo misericordie vestre dignentur non deficere. *Precor*: itaque: precor: exaudi te me: sed propter vos non propter me per pietatem qua exundatis per potestatem qua abundatis: ut euadam meritos dolores damnatorum: et intrem in gaudia beatorum te deus laudaturus qui es benedictus et super laudabilis in secula seculorum.

Maria tu illa maior beatarum mariarum: tu illa maxima feminarum: te domina magna et valde magna: te vult cor meum amare: te cupit os meum laudare te desiderat venerari mens mea: te exaffectat orare anima mea: quæ tuitioni tue se commendat tota substantia mea. Enitimini viscera anime mee enitimini: quantum potestis: si quid potestis omnia interiora mea: ut eius merita laudatis: et eius beatitudinem amatis: ut eius celsitudinem ammirari: ut eius benignitatem deprecemini cuius patrocinio quotidie indigens indigendo desideratis: desiderando imploretis: implorendo impetretis: et si non secundum desiderium vestrum

Sancti Anselmi

tamen supra vel certe contra me ritū vestrū. Regina angelorū: dñā mundi mī ei⁹: q̄ mūdāt mūdum: p̄fiteor: q̄ cor meū nimis est imundū: vt merito erubescat in tā mundā itēdere: nec digne possit tāz digne itēdedo p̄gē. Te igit̄ mater illuatiōis cordis mei: te nutrix salutis mētis mee te obsecrāt quantū possunt cū p̄cordia mea exaudi dñā adesto p̄pitiā: adiūua potētissima: vt mūdēt sordes mētis mee: vt illuminēt tenebre mee vt accendat tepor̄ meū: vt expurgat̄ catur torpor̄ meū quatenus sicut btā sanctitas sup̄ oīa post sūmum oīum filium tuū p̄ oīpotētem filium tuū ob gl̄iosum filiū tuum a bñdicto filio tuo es exaltata sic super oīa post dñm et deum: vt: et oīum filium tuū: te cor meū itelligat et veneretur amet et deprecet̄ eo affectu non quo desidero ip̄fectus: s̄ quo d̄s a filio tuo factus et saluatus redēptus: et resuscitatus. O genitrix vite mee: alitrix reparatoris carnis mee: lactatrix saluatoris totius substātie mee. Sed qd̄ dicā: lingua mihi deficit: q̄ mens nō sufficit. Dñā dñā oīa

intima mea sollicita sunt vt tantorū beneficiorū gr̄as exoluant: s̄ nec cogitare possūt dignas: et pudet p̄ferre nō dignas. Quid enim digne dicā matri creatoris et saluatoris mei: p̄ cuius sanctitatem peccā mea purgant: per cuius integritatē mihi incorruptibilitas donat: p̄ cuius virginitatem aīa mea adamat a domino suo: et despōsat dño suo? Quid inq̄z digne referā genitrici dei: et dñi mei: p̄ cuius secunditatez captiuus sum redēptus: p̄ cuius partū de morte eterna sum exēptus: p̄ cuius prole p̄ditus sum restitutus: et de exilio miserie in patriā bñtudinis reductus. Benedicta in mulieribus: hec oīa mihi dedit: bñdictus fructus vētris tui in regeneratiōe baptismatis sui: alia in spe: alia in re q̄q̄z hec omnia ego ipse mihi sic peccando abstulerim: vt nec rem habeā: et spem vix teneam: quid. n. Si mea culpa euāerit nunq̄d ingratus ero illi per quē mihi gratis tanta bona euenerunt? Absit: ne addam hanc iniquitatem sup̄ iniquitatem? Immo gr̄as ago: q̄ habui: doleo q̄ non habeo: oro vt habeas. Ler

Meditationes

tus enim sum : q; sicut per filij gratiam ea potui accipere : sic eadem per matris merita possum recipere. Ergo domina porta vite : ianua salutis : via reconciliacionis : aditus recuperacionis. **O**bscuro te per saluatricem fecunditatem : fac ut peccatorum meorum : mihi venia et bene viuendi gratia concedatur : et vsq; in fines hic seruus tuus sub tua protectioe custodiat. **S** aula vltis pietatis ca gratialis reconciliacionis vas et replu vite : et salutis vniuersorum : nimium homo merita tua cum in me hominulo vili singulariter recenseo beneficia tua que mundus amans gaudet gaudens clamat esse sua. Tu namq; domina admirabilis singulari virginitate : amabilis salutari fecunditate venerabilis : inestimabilis sanctitate : tu ostendisti mundo dominum suum : et deum suum : quem nesciebat : tu visibiles exhibuisti mundo creatorem suum quem prius non videbat : tu genuisti mundo restauratorem quo perditus indigebar : tu peperisti mundo reconciliatorem quem reus non habebat : per fecunditatem tuam domina mundus peccator : est iustificatus datus natus et saluatus exul reductus **P**artus tuus domina mundus captiuum redemit : egrum sanauit mortuum resuscitauit. **C**elus : **S**ydere : **T**erra : flumina : dies : nox : et quecumq; humane potestati vel vilitati sumi obnoxia in amissum decus sese gratulatur domina per te quodam modo resuscitata et noua quadam ineffabili gratia donata : **Q**uasi enim omnia mortua erant cum amissa congenita dignitate dominatui fauendi vel vsibus deum laudantium ad quod facta erant obrinebantur oppressione et decolorabatur ab usu idolis seruentium propter quos facta non erant. **Q**uasi vero eadem resuscitata letantur quum iam dominum confitentium : et dominu reguntur : et vsu decorant. **N**oua autem et inestimabili gratia quasi exultauerunt cum ipsum deum ipsum creatorem suum non solum inuisibiliter supra se illa regentes seferunt sed et visibiliter intra se eisdem vtedo sanctificantes viderunt hec tanta bona per benedictionem frui.

Sancti Anselmi

etum benedicti v̄tris b̄dicte
M̄arie puenerunt. Sed cur so-
lus loquor: d̄na b̄ficijs tuis ple-
nū esse mundū. Inferna pene-
trāt: celos supant: p̄ plenitudinē
enī gr̄e tue et que in inferno erāt
seletant̄ liberata: et q̄ supra mū-
dum sunt se gaudent restaurata
p̄ eundem q̄ppe gloriosum filiū
glorioso virginittatis tue oēs iu-
sti q̄ obierunt ante vitalem eius
mortem exultāt diruptiōe capti-
uitatis sue: et angeli gratulant̄ re-
stitutiōe semirute ciuitatis sue.
O femina mirabiliter singularis
et singulariter mirabilis: p̄ quas
elementa renouant̄: inferna re-
medianant̄: homines saluantur:
angeli reintegrantur? O femi-
na plena est superplena gratia
de cuius plenitudinis exundan-
tia respersa sic reuirescit om-
nis creatura. O virgo benedi-
cta et superbenedicta per cuius
benedictionem benedicunt̄ oīs
natura non solum creata a crea-
tore: sed et creator et creatura?
O nimis exaltata quā seq̄ cona-
tur affectus aie mee: quo ausu-
gis aciem̄ mentis mee: o pulcra
ad intuentum: amabilis ad con-
templādū: delectabilis ad amā-
dum quo euadis capacitātē cor-
dis mei. Prestolare d̄na infir-
mam animā te sequentem: nec
abscondas te domina parū vis-
denti anime te quarenti. Adise-
rere domia animā. post te anbe-
lando languentem. Adira res
in q̄sublimē cōtemplo: M̄a-
riam locatam: omnis natura a
deo est creata et omnis dei natu-
ra ex M̄aria est nata: deus om-
nia creauit: et M̄aria deum ge-
nerauit. Deus qui omnia fecit
vel creauit ipse se ex M̄aria fe-
cit: et sic omnia que fecerat rese-
cit. Qui potuit omnia de nihilo
facere: noluit ea violata sine ma-
ria reficere. Deus igitur est pa-
ter rerum creatarum: et M̄a-
ria mater rerum recreatarum.
Deus est pater constitutionis
omnium: et M̄aria est mater
restitutionis omnium. Deus
enim genuit illū per quem om-
nia sunt facta: et M̄aria pepe-
rit illum per quem omnia sunt
saluata. Deus genuit illum: si-
ne quo penitus nihil est: et M̄a-
ria peperit illum: sine quo om-
nino nihil bene ē. O vere deus
tecū cui dedit dominus: vt om-
nis natura tantum tibi deberet

Meditationes

secum **M**aria. **O**bscuro te per gratiam qua sic deus esse tecum et te voluit esse secum: fac propter ipsam hinc eandem ipsam gratiam misericordiam tuam mecum.

Fac ut amor tui semper sit mecum: et cura mei semper sit tecum. **F**ac ut clamor necessitatis mee quando ipsa persistit: sit tecum et respectus pietatis tue quando ego subsisto sit mecum: fac ut congratulatio beatitudinis tue semper sit mecum: et passio misere mee quantum mihi expedit sit tecum. **S**i cut enim o beatissima omnia a te auersus: et a te deuspectus necesse est: ut intereat: ita omnia ad te conuersus: et a te respectus impossibile est ut pereat. **S**icut. n. domina deus genuit illum: in quo omnia viuunt: sic o tu flos virginitatis genuisti eum: per quem motu tua reuiuuntur: et sic deus per filium suum beatos angelos a peccato seruauit. **I**ta o tu decus puritatis per filium tuum miseros homines ex peccato saluabis. **Q**uemadmodum enim dei filius est beatitudo iustorum. **S**ic o tu salus secunditatis filius tuus est reconciliatio peccatorum.

Non enim est reconciliatio nisi

quam tu casta concepisti. **N**on est iustificatio nisi qua tu integra in utero fouisti: non est salus nisi qua tu virgo peperisti. **E**rgo domina mater es iustificationis et iustificationum generatrix: es reconciliationis et reconciliatorum parens: et saluus: et saluatoris.

O beata fiducia: o tutum refugium: mater dei est mater nostra.

Mater eius in quo solo speramus: et que solum timemus est mater nostra. **M**ater inquam eius qui solus saluat: solus datur est mater nostra. **S**ed o benedicta et exaltata non tibi soli: sed et nobis: quod est: quam magnam quam amabilem est quod vix ideo pro te euenire nobis quod vides gaudio quod gaudes dicere non audeo.

Si enim tu domina es mater eius nonne: et alij filij tui sunt fratres eius?

Sed quod fratres? et cuius eius? loquar vobis iocundat cor meum: an silebo?

Ne elatione arguas os meum? **S**ed quod credo amando: cur non profiteor laudando?

Dicam igitur non supbido: sed gratias agendo. **Q**ui. n. fecit ut ipse per maternam generationem esset nature nostre: et nos per vite restitutionem essemus filij matris eius ipse nos iuuat ut confiteamur nos esse fratres eius: ergo iudex noster est frater

noster. Saluator mundi est frater noster. Deniq; noster est factus: per mariam frater noster. Quare igitur debemus sperare qua consolatione possumus tu mereri: quomodo: siue salus: siue datus natio de boni fratris: et de pre matris pendet arbitrio. Quo etiam affectu hunc fratrem: et hanc matrem amare debemus? Quia familiaritate nos illis committimus: Quia securitate ad illos profugiemus qua dulcedine fugientes suscipiemur? Bonus igitur frater nobis dimittat quod delinquimus ipse auertat: quod delinquentes meruimus: ipse donet quod penitentes petimus. Bona mater oret et exoret pro nobis ipsa postulet: et impetret quod expedit nobis. Ipsa roget filium pro filiis: unum genitum pro adoptatis: dominum pro seruis. Bonus filius audiat matrem pro fratribus unigenitis pro his adoptauit dominus pro his quos liberauit. **A**ria quantum tibi debemus domina mater per quam talem fratrem habemus. Quid gratiarum quid laudis tibi tribuemus. **A**agne domine tu noster maior frater. **A**Bagna domina: tu nostra

melior mater docete: cor meum qua reuerentia vos debeat cogitare. **B**one tu: et bona tu. **D**ulcis tu: dulcis tu: dicite et date anime mee: quo affectu vos memorando ex vobis delectetur. **D**electando iocundetur: iocundando impinguetur: impinguate et succendite eam vestra dilectione: vestro continuo amore langueat cor meum liquefiat anima mea. **D**eficiat caro mea. **E**tinam sic viscera anime mee dulci seruitute vestre dilectionis exardescant ut viscera carnis mee exarescant. **E**tinam sic intima spiritus mei dulcedine vestri affectus impinguentur: ut medulle corporis mei exsiccentur. **D**omine fili: domine mee: domina mater: domini mei: si ego non sum dignus qui sic debeas vestro amore beatificari: certe vos non estis indigni: qui sic immo plus debeatis amari. **E**rgo benignissimi mi ne sic dignetur michi petenti: id quo me confiteor indignum: ut auferatur vobis: id quo certe vos negare non potestis dignos. **D**ate itaque piissimi: date obsecro supplicanti anime mee non propter meritum meum: sed

Meditationes Sancti Anselmi

propter meritum vestrum: date illi: quanto digni estis amore vestrum. Date inq̄z mihi quo suz indignus vt reddat vobis quo estis digni. Si. n. non vultis dare vt habeam q̄ desidero saltez nolite negare vt reddam vobis quod debeo. Forsan presumendo loquar: s̄ vtiq̄z bonitas vestra facit me audacez: loquar ergo adhuc ad dominum meum: et dominam meam: quum sim puluis et cinis: domine et domina nō ne multo melius est quuz vos gratis datis petenti quod ipse non meretur: q̄z quum vobis subtrahitur quod vobis iuste debetur? Illud quippe ē predicande misericordie. Istud est nepl̄tande iniustitie impendite igitur p̄ss̄mi gratiam vt recipiat debitum: facite vos mihi misericordiam vestram que mihi expedit et vos decet: ne faciā ego vobis iniustitiam meam q̄ nulli expedit: et nullum decet. Estote vos mihi misericordes qd̄ obsecro vos ne sim ego vobis iniustus quod execro. Date benigne et benigna. Nec sitis exoratu difficiles: date anime mee amorem vestri quem ipsa non

iniuste petit: et vos iuste exigitis ne ipsa bonis vestris sit ingrata quod ipsa iuste horret et vos nō iniuste punitis. Certe iesu filij dei et tu maria m̄r eius: et vos vultis et equum est: vt quicq̄d vos diligitis diligatur a nobis. Ergo bone filij rogo te p̄ dilectionē qua diligitis filiū tuū: vt sicut tu vere diligitis et diligi vis: eum ita mihi ipetres vt vere diligā eū. Ecce. n. peto qd̄ vt si at vere est in vestra voluntate. Cur ergo p̄pter peā mea nō si et cū sit: et in vestra p̄tate? Amator et miserator: hoium tu potuisti reos tuos: et vsq̄z ad mortem amare: et poteris te rogati amorē tui: et matris tue negare? Veneres igitur sicut digni estis mens mea vos sicut equū ē cor meū. Diligat vos sicut sibi expedit aia mea seruiat vobis: sicut d̄z caro mea: et in hoc cōsumetur vita mea: vt in eternum psallat tota substātia mea. Benedictus dominus in eternum fiat fiat. Amen.

Finis.

Frater. **A**. laudēis ordinis
predicatorum: sese ad huius li
belli studium sic hortatur.

Sit brevis hic manibus: sit, mō
da in mente libellus.
Inq; tuo christi pectore crescat
amor.

Mens mea qd cogitas? Quid
tantis ceca procellis.
Sponte tuam credis mox peri
tur a ratem?

Pius scds pontifex max. in
laudem diui Augustini.

Quid trepidas? qd amas: quo
te spes vana dolo:q;

Barbarice gentis decus Au
gustine perenne.

Distrabit? infans mens mea
crede mihi.

Dorrida quem nobis Aethiica
terra tulit.

Quā cupis: in terris non ē pax
tuta quiesq;

Qui scripturaruz profers ar
chana sacrarum.

Stare loco nescit: quicquid in
orbe vides.

Eloquijs reserans abdita cun
cta tuis.

Ad christum properes: Christi
capiaris amore.

Doctio: ingenuaq; omni cultis
simus arte.

Hunc cogita: hunc sequere: si ti
bi cara salus.

Et studio prestas: ingenioq; ni
rens.

Has Augustini meditantis per
lege voces

Quem nihil obscurum latuit:
sed et omnia darent.

Ignitas doctas: dulcisonasq;
pias.

Atq; humana simul dogmata
et alma patent:

Anselmi videas: q; sit senten
tia feruens.

Cuius et instruimur doctrinis:
atq; monemur.

Bernardus lachrymans: qua
lia mella ferat.

Exemplis: probitas cuius in or
be micat.

Durto: es ferro: seua tu rigide
peior.

ABillia librorum per te. **P**as
ter almae leguntur.

Ni flectant animum tam pia
verba tuum.

Edita que promunt quicquid
vbiq; latet.

Sis fautor: cunctis pijs: o san-
ctissime p:esul.

Atq; deo sanctas: offer ad alta
preces.

CABapheus vegius lauden-
sis: quem in sua Italia illustrata
Blondus forliu:ensis: virū do-
ctissimū atq; optimum appellat
sub ABartino quinto pontifi.
maxi. beatissime ABonice: diui
Augustini matri pietissime:
ABaufeolum mira arte elabora-
tum: multa impensa Rome ex-
truxit: eamq; simul ac natū hoc
epigramate pulchre: ac deuote
collaudat.

Salve lux matrum: mater san-
ctissima salve:

Salve Augustini ABonica di-
gna parens.

Salve tanti nati: dignissima
mater

Salve sexus gloria feminei:
Que genuisti illud cunctis me-

morabile sedis
Ecclesie robur presidium q; sa-

cre:
Eloquij flumen tantum: quo to-

ta rigatur
Lex sacra: et ybertim lingua la-

una fluit.

Ingenij tantum fulmen: quo to-
ta coruscat

Sacra fides: omnis impietas q;
tremi.

Quem longe errantem: longe
Christoq; rebellem

Vertisti ad vere religionis iter:
Vertisti sanctis precibus: qui-

bus anxia semper
Pulsabas magni: flensq; ge-

mens q; deum.
Vertisti largo lachrymarū flu-

mine: quo te
Spargebas: largo semper et im-

brie madeus.
Felices: o: que tantus lachryme:

gemitusq;
Felices tantus que potuere pre-

ces.
Que trahere ad sese: summum

potuere tonantem:
Ferreq;: qua certe mūdus ege-

bat: opem:
Ecclesiam tanto: que firmare re-

ruentem.
Robore: felices o lachryme at-

q; preces.
Dulces lachryme: vincat que

mella sanosq;
Que vincant dulces: nectar et

omne preces.

Q seruens amor: o pietas incē-
sa parentis

Q qui flagrabat sacra per ossa
calor:

Q flamma: o nulli facile enarra-
bilis ardo:

Abaterne o seruo: mentis: et
ignis edax:

Q qui te tantus estus pia ma-
ter agebat?

Et quo scandebas ipetus astra
super?

Ardētes tanq̄ longe volucres
q̄ sagitte

Sic ibant lachryme: vota: pre-
cesq̄ tue:

Eiberi q̄ alte penetrabant pe-
ctora regis

Logebant illum nulla negare ti-
bi.

Quin maiora etiam q̄ que spe-
rare: vel vnq̄

Auderes vltro: plura simulq̄
dare.

Q quantum tibi nos omnes de-
bere fatemur

Luius ope est mundo: reddita
tanta salus.

Quippe nisi e tenebris ad lu-
mina sacra redisset

Conuersus meritis filius ipse
tuus:

Aliloquas totam nisi diffudis-
set in orbem

Doctrinas: tantis totq̄ volumi-
nibus:

Errorum nisi tot pestes strauis-
set iniquas:

Ingenio nisi tot dogmata pra-
ua suo:

Quid mirum si nostra fides:
cultusq̄ perisset?

Si totus nostre religionis ho-
nos?

Nunc vero superi: quando ad
fastigia celi

Euectam nunc te purior orbis
habet:

Quando hac terrena de fece:
et carcere tanto

Eruta: tu loca nunc liberiora co-
lis.

Nunc nostris melius rogitans
tu consule rebus:

P: o nostra melius funde salute
preces.

Affer opem nunc tu: mundo et
succurre labenti.

Succurre afflictis rebus: et as-
fer opem.

Te cuncte exorant gentes: tibi
vota profundunt:

Succurre: et cunctis gentibus
affer opem:

Omnia te sexus: omnisq; te in
uocat etas:

Te quicumq; uocent: omnibus
affer opem.

Precipue matres: quarum tu
experta labores:

Et natis: et tu matribus affer
opem

Te docti ante omnes: ne tu ne
despice doctos

Nemo tuo nato doctior: affer
opem.

Salue lux matrum: mater san-
ctissima salue

Salue eterna laude canenda
parens.

Finis.

Hec preclara opuscula: Impri-
mi fecit Bixite Angelus Brix-
tannicus de Pallazolo: Luit-
Bixianus: ad honorem et lau-
dem omnipotentis dei: et gene-
trici eius virginis Marie: die
viij. Octobris. MCCCXCVIij.

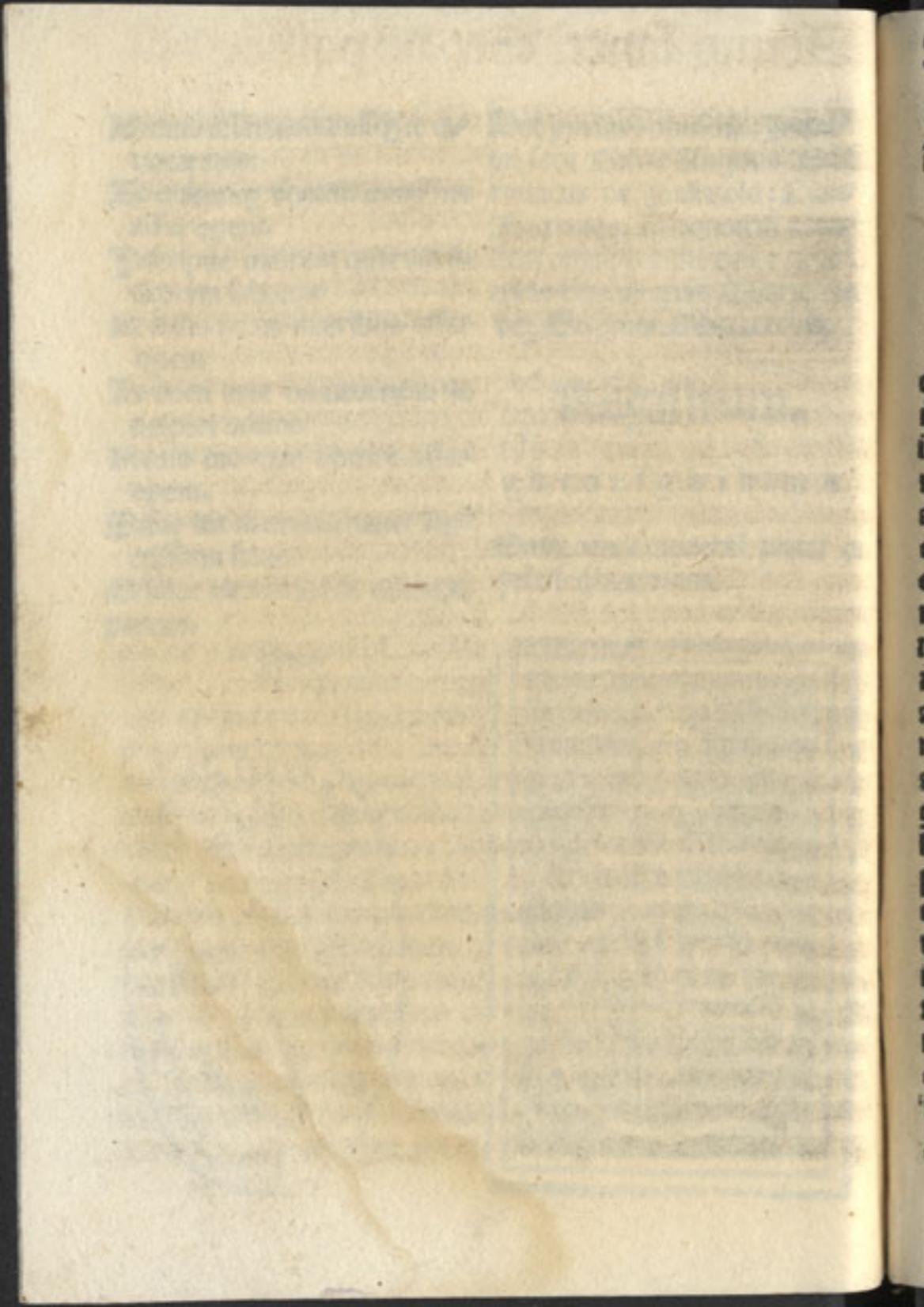
Registrum.

a b c d e f g h i k l m n

Omnes sunt quaterni preter o
qui est quinternus.

894
w

Sermo sancti Ber. de passiōe dñi.

Sermo sancti Bernardi.
De passione domini.

Esum na
zarenuꝝ a iudeis
innocēter p̄demꝝ
natū : a gentibus
crucifictum: xp̄iani diuinis hoꝝ
noꝝ:emus obsequijs. Saluator:is
infirma nos qui xp̄iani sumus
reuerenter venerari : amanter
amplecti: fortiter imitari: dignū
est salubꝝ: et honorificum. Nec
enim sunt instrumenta fortissiꝝ
ma: in quibus omnipotentis vir
tus et iuestigabilis sapientia dei
restauracionem: mūdi potenter
atq; mirifice operata est: et vsq;
mō opatur: xp̄s dñs minoratꝝ ē
ab angelis vt nos equaret an
gelis. Et quis ppter xp̄m non
se humiliet? Christus dñs pro
peccatis nr̄is crucifixus est: et
crucis amara suis amatoribus
dulcorauit: mortuꝝ est et mortem
necauit: vt viveremus p̄ illum.
Et q̄s nō amet xp̄m dñm? quis
non patiat pro xp̄o? Christus p
crucis ignominia ad sup̄ne cla
ritatis gl̄iam trāsiit: et data ē ei
p̄ sua reuerentia: a deo p̄re ois

ptas in celo et in terra: vt adorēt
cum oēs angeli dei: et in noie ie
su omne genu flectat: celestium
terrestriū et infernoꝝ. Ubi est
gl̄iano tua o xp̄iane? nisi in no
mie crucifixi dñi dei tui: et in xp̄i
nomine: qd̄ est super oē nomen
in quo q̄ benedictus est sup̄ ter
ram bñdicet? Gl̄iamini in noie
filij redēptoris: et date honorem
illi saluatori nr̄o: q̄ magna fecit
in nobis: et magnificate nomen
eiꝝ mecuꝝ dicentes. Adoramus
te xp̄e rex israheliter gentiū: p̄ri
ceps regū terre: dñs deus sab
baoth: virtus oipotentiꝝ dei for
tissima. Adoramus te p̄ciosum
p̄cium redemptiōis nr̄e: hostia
pacifica: qui sola odoris tui sua
uitate inestimabili patrem q̄ in
altis habitat: ad respiciendū hu
milia inclinasti: et filijs ire pla
cibile reddidisti. Tuas xp̄e mise
rationes p̄dicamus: tue suauis
tatis memoriam cum abūdatia
eructamus. Tibi xp̄e sacrificiꝝ
laudis imolamus: p̄ multitudi
ne bonitatis tue: quā ostendisti
nobis semini nequā: filijs sceles
ratis et perditis. Quis adhuc ini
mici tui essemꝝ dñe: et mors ini
qua in oēm carnem exerceret

dñi cui omne semen adā erat
 obnoxius lege primordialis cul
 pe: recordatus es verbi miseris
 cordie tue: et prospexisti et subli
 mi habitatione tua in hanc val
 lem plorationis nostre et mise
 ric. Vidisti afflictiones populi
 tui et tacuis dulcore charitatis
 intrifecus: apposuisti cogitare su
 per nos cogitationes pacis et re
 demptionis. Et quidem cum esses
 filius dei: deus verus deo patri
 sacroque spū coeternus et consub
 stantialis lucem habitans iac
 cessibilem: portāsque omnia ver
 bo virtutis tue: nō despectisti in
 hoc nostre mortalitatis ergastu
 lum altitudinē tuam inclinare:
 ubi nostrā et gustares et abso
 beres miserā: nosque reparares
 ad glām. Parus fuit charitati
 tue ad consumandū opus nrē
 salutis cherubin aut seraphin
 aut ynum ex angelis destinare.
 Ipse venire ad nos dignat⁹ es
 p mandatum patris cuius nimi
 am charitatē expi sumus in te.
 Venisti inq̄ non locū mutan
 do: sed pñtiam tuā nobis p car
 nez exhibendo. Venisti a rega
 lis solio sublimis glie tue in hu
 milem et abiectas in oculis suis
 puellā pio virginalis p̄tinentie
 voto sigillatā: in cui⁹ sacro vte
 ro sola spūscī inarrabilis vir
 tus te p̄cipi fecit: et nasci in vē
 ra humilitatis naturā: ita ut nec
 diuinitas in te maiestatem nec
 virginitas integritatē in nrē vio
 larēt natiuitas occasio. **O** amā
 da: o admirāda dignatio. **D**eus
 imense glie vermis p̄temptibi
 lis fieri non despectisti. **D**e om
 niū p̄seruus seruoꝝ apparere
 voluisti. **P**ax tibi visum est pa
 trem te nobis esse et dñm: fra
 ter noster eē dignatus es. **E**t tu
 dñe vniuersoꝝ q̄ nullas habes
 indigentias intra ipsa natiuitas
 tue initia, non obhoruisti abie
 ctissime paupertatis degustare
 incōmoda. **E**t. n. ait scriptura:
 tibi cum nascereris: non erat lo
 cus in dixeruntio neq̄ cunabula
 la que teneritudinem tuam exci
 perent habuisti: sed in vilipre
 sepio sordētis stabuli: tu qui ter
 ram palmo concludis inuolut⁹
 panniculis reclinatus es. **E**t **B**
 ipsum a brutis animalibus ma
 ter tua mutuo accepit. **C**onso
 lamini consolamini qui in sordi

De passione domini

bus paupertatis enutrimini: quod vobiscum deus in paupertate. Non cubat in delicijs splendidis cubiculi: nec inuenitur in terra suauiter viuentijs. Quid vltra gloriaris o dives lutea res in volutabulo lecti picti et delicia: cum rex regum recubitu suo pauperum stramenta honestate maluerit? Quid dura stramenta detestaris: cum tener infantulus in cuius manu sunt omnia tuis sericijs tuis plumis duras iumentorum stipulas preslegit? Sed hec tenella tua charitate infantia a persecutoris gladijs tuta non fuit. Adhuc enim inter dulcia matris vbera surgens dependebas: quando apparuit angelus in somnio Joseph dicens. Surge et accipe puerum et matrem eius: et fuge in egyptum: et esto ibi vsque dum dicam tibi. Futurum est enim: vt herodes querat puerum ad perdendum eum. Jam extunc bone iesu dura panem cepisti. Non solum illam infantie tue uenerationem in teipso pertulisti: sed mortem in pusillis tuis quorum multa millia inter mammillas matris pro te herodia trucidauit

immanitas. Infantia vero tenerrima decursa humiliter ueritatis nobis exemplum tribuisti. Non enim sedisti cum concilio uanitatus: sed in medio doctorum interrogans et audiens illos: cum tamen dominus scientiarum esses: atque sapientia dei patris. Sed et obediens nobis formam tribuisti: dum paruum imperio tu imperator mundi humiliter subditus exististi. At ubi rebus etiam plenitudo aduenit: missurus manus ad solatia: egressus es in salutem populi tui: vt gigas magnificus ad currendam viam totius nostre miserie. Et quidem per omnia te vt primum fratribus assunilares seruum tuum baptizantes peccatores in penitentia tanquam peccator adisti: baptizari te postulasti innocens agne dei: que nulla peccati stilla vnquam macula uit. Baptizatus autem non te in aquis: sed aquas in te sanctificas: vt per eas sanctificares nos. De baptismo in deserto spiritu fortitudinis ingressus es: vt vite solitarie in te non desisset exemplum. Solitudinem ac ieiunium quadraginta dierum famis acerbitate tentamenta

Sermo sancti Bernardi

Illusionis spūs equanimiter tolerasti: vt hec omnia nobis tollerabilia efficeret. Veniſti ad oues que perierant domus israel: diuini verbi lampadem extollens palam: ad illuminationem orbis terre: et regnū dei cunctis annuntians obtemperantibus verbo: sermones sequentibus signis confirmasti: virtutes diuinitatis in cunctis ostendisti male hūitibus: et omnia orbibus gentibus gratis exhibens: quā saluti peccatorum congruerent vt omnes lucrifaceres. Sed obsecratum est insipiens cor: eorum domine et proiecerunt sermones tuos retrosus: neque attenderunt ad omnia mirabilia tua domine que operatus es in eis: exceptis paucis nobilibus athletis quos inter infirma mundi elegisti et abiecta: vt per ipsos fortia et alta mirifice expugnares nec solum ingratis gratuitis beneficiis tuis extiteres: sed stimulis affecerunt te dñm dñantium: et fecerunt tibi quecumque voluerunt. Te enim faciente opera dei: quā nemo alius fecit: quid dixerunt? non est hic hō a deo: in principe demoniorum: et iicit demonia: demonium habet: seducit turbas: vorax est: et potator vini: et amicus publicano: um et peccatorum. Quid fles: quid suspiras o hō: dum sustines verborum iniurias? Non audis quanta in dñm deum tuum ceciderunt obprobria propter te? Si patres familias belzebub vocarunt: quanto magis domesticos eius? Sed hec quidem et similia blasphemantes et aliquotiens te lapidibus impetentes: iesu bone patienter sustinuit: et factus est coram eis sicut hō non audiens: et in ore non habens redargutiones: nouissime iustum sanguinem tuum a discipulo tuo: filio perditionis traditum: triginta argenteis appreciati sunt vt precipitarent aniam tuam in morte sine causa. Et te quidem perditissimi traditoris tui perfidia non latebat: quando in cena ablutionis: et coram ipso genu flexus prostratus: maledictos pedes eius veloces ad effundendum sanguinem tuum sanctissimis manibus tuis attricare: lauare: et extergere dignatus es. Quis autem adhuc extento collo ambulat o terra et cinis? Adhuc te superbia te eleuat: Adhuc te in patientia exagi

De passione domini

rat. Intuere humilitatis et mansuetudinis domini iesum uniuersae creature factorem tremendum iudicem uiuorum et mortuorum: ante pedes hominis et traditoris sui genua incuruantem. Disce quod mitis est et humilis corde: et confundere in superbia tua: et erubescere in impatientia tua. Hoc quoque erat mansuetudinis tue domine perfidum illum in ceteris fratrum detegere: et palam confundere noluit: sed leuiter admonitus accelerare iussisti quod parabat. In omnibus his non est auersus furor eius a te sed egressus foras: satagebat circa frequens maleficium. Quomodo cecidisti de celo Lucifer qui mane oriebaris? In delitiis paradisi gloriosus apparuisti: ciuim celi socius: et uerbi diuini primum: quomodo reputatus es inter filios tenebrarum: qui nutritus in croceis cur amplexatus es stercora? Tunc clarificata est familia tua christe: exiit in mundo de ceteris societatis angelice. Tunc demum diuini eloquii uerberima inundatione: felix ille conuentus potatus est eiecto: quem huiusmodi limpidi liquoris infusione sciebas indignum. Da-

to autem charitatis et patientie salutaris mandato: et disposito fratribus regno patris tui: ad locum proditori tuo notum cum illis diuertisti: sciens omnia que ventura erant super te. Ubi anime tue tristitiam quam ex imminente passione tua sponte assumpsisti: sicut et cetera que passus es in auribus fratrum non erubuisti profiteri dicens: Tu tristis est anima mea usque ad mortem. Positis quoque in terra genibus prociidisti in facie: orans in agonia et dicens. Adhuc pro si possibile est: transeat a me calix iste. Et angustias quod de cordis tui certissime indicabat sudor: ille sanguineus: quod orationis tempore de carne tua sanctissima: guttatim decurrebat in terram. Dominator domine iesu unde tua hec tanta anxia supplicatio? Nonne voluntarium omnino patri sacrificium obtulisti? Etiam domine. Arbitramur autem quod hoc ad consolationem infirmorum membrorum tuorum assumpsisti: ne forte desperet quis: si caro infirma remuneratur: ubi ad passionem promptus est spiritus. Admirum et ut maioris erga te amoris et gratitudinis stimulos habeamus: na-

Sermo sancti Bernardi

turalem carnis infirmitates his
iudicijs in te expressisti: quibus
doceremur: quod vere languores
nostros portasti: et non absque se-
su doloris passionum sentes per-
curristi. Vox enim illa vox esse
carnis videtur: non spiritus: ex eo
quod subiunxisti. Spiritus quidem
promptus est: caro autem infir-
ma. Quam promptus enim ad
passiones fuerit spiritus: euidenter
ostendisti quando venientibus
vna cum proditore tuo viris sa-
guinum et querentibus animas
tuam: cum laternis et facibus et
armis per noctem ultro cucur-
risti: et signo quod acceperant a
duce flagitii te ipsum manifesta-
sti. Nam accedente ad osculum scis-
sumi oris tui trucem bestiam auersa
tus non es: sed os in quo dolor iu-
er non est: os quod abundavit malitia
dulciter applicuisti. Innocens
agne dei: quid tibi et lupo illi?
Que uentio tui ad belial? Sed
et benignitatis tue domie fuit
ut omnia illa exiberes: que pra-
ui cordis pertinaciam emolire
possent. Nam et veteris amicitie
non immemor: illum comonui
sti dicens. Amice ad quid venisti?
Atque horrore sceleris sui co-
impti ferire voluisti: cum dixi-
sti: Juda osculum filium homi-
nis tradis? Et ecce phylisaei su-
per te sanon. Non illos a te ab-
sternuit quod in hora apprehensio-
nis tue omnipotenti brachio tuo
terre eos allisisti: non quidem
defensionis causa: sed ut cogno-
sceret humana presumptio ni-
hil se posse aduersus te: nisi quod
tum permitteretur a te. Et quis
audiat sine gemitu: qualiter ho-
micidas manus in illa hora in
te iniecerant? Et innocentes ma-
nus tuas iesu bone vinculis as-
stringentes te agnum mansuetissi-
mum nihil loquentem ad instar
latronis contumeliose traxerunt
ad victimam. Et nec tunc mise-
ricordiam effundere super ini-
micos tuos: et distillare saum
dulcedinis tue christe cessasti:
ac defensoris tui celum a lesio-
ne trahentium te compescuisti.
Maledictus furor eorum: quia
ptinax: que nec maiestas mira-
culi: nec pietas beneficii potuit
confringere. Concilio maligna-
tium aduersum te pontificus pre-
sentatus es: et veritatem prout
opponuit confessus: quasi de
blasphemia adiudicatus es mor-

De passione domini

ti. Amantissime domine quam
ta illic indigna a ppria gente p
tulisti: vultum tuum desiderabi
lem: in quem desiderant angeli
prosperare: qui omnes celos ad
implevit letitia: quem deprecas
cabuntur omnes diuites plebis
polluti labijs suo sputo coniu
quinauerunt: sacrilegis manib⁹
suis ceciderunt: velo in derisus
operuerunt: et te dominum vni
uerse creature tanq³ seruis co
tempibilem colaphizauerunt.
Adhuc autem animam tuam is
circumcise carni deglutendam
tradiderunt. Vincum siquidem
ante faciem pilati perduxerunt
postulantes crucis supplicio te
interim: qui peccatum non no
ueras: et virum homicidam da
ri sibi: agnum lupo: aurum luto
postponentes. Indignum et
infelix commercium: Et quidem
nec ignorabat impius ille per i
uidiam hec in te fieri: nec tamen
abstinuit a te temerarias ma
nus: sed replevit animam tuam
amaritudine sine causa. Illusus
recepit in conspectum illusor⁹
astare te iussit: nec pepit ama
rissimis verberibus virgineas
carnem tuam diuellere: plagis

plagas: liuores liuoribus crude
liter infligere. Electe puer dei
mei: quid tanta amaritudine:
quid tanta confusione dignum
commiseras? Proxus nihil.
Ego ego homo perditus toti⁹
us perditionis tue causa exiit.
Ego domine vnam acerbas co
medi: et dentes tui obstupuerunt.
quia que non rapuisti: tunc ex
soluebas. In omnibus his non
est satiata perfido: um iudeor⁹
impietas. Nouissime autem in
circumciso: um militum manib⁹
deuolutus es morte turpissima
consumandus. Parum erat sa
crilegis illis crucifigere te nisi
prius et ipsi illusionibus reple
uissent animam tuam? Quid
enim ait de illis scriptura? Et
congregauerunt ad eum vni
uersam cohortem. Et exuentes
eum vestimentis suis induerunt
tunicam purpuream: et chiami
dem coccineam circumdederunt
ei. Et plectentes coronam de spi
nis imposuerunt capiti eius:
et arundinem in dextera eius.
Et genua flexa illudebant ei di
centes: Aue rex iudeor⁹. Et da
bant ei alapas et expuentes i eu
accipiebant arundinem et pcutie

Sermo sancti Bernardi

bant caput eius. Et postq̄ illu-
serunt ei: induerunt vestimentis
suis: vt crucifigerent baiulantes
sibi crucē. Et pducūt euz in gol-
gotha: ⁊ vinū myrrhatū dabāt
ei bibere cū felle mixtū: ⁊ cū gu-
stasset: noluit bibere. Tūc cruci-
fixerūt eum: ⁊ cū eo duos latro-
nes hinc ⁊ hinc: mediū aut̄ iesū.
Iesus aut̄ dicebat: pater dimitte
illis: q̄ nesciunt qd faciunt. **Po-**
stea sciens iesus: q̄ cōsummata
erant oia: vt scriptura impleret̄
dixit: Sitio. Et currens vnus ex
eis: acceptā spōgiā impleuit ace-
to: ⁊ imposuit arundini ⁊ dabat
ei bibere. Lū accepisset acetuz
dixit: cōsummatū est. Et clamās
voce magna dixit: **Pater** i ma-
nus tuas cōmendo spūm meū:
⁊ inclinato capite emisit spūm.
Tunc vnus militū lancea latus
apuit: ⁊ p̄tinuo exiuit sanguis et
aqua: in redēptionē nostre salu-
tis. **Exp̄giscere** nūc aia: excutere
de puluere ⁊ contēplare virum
hūc memorabile: quē in speculo
euangelici sermonis quasi pres-
sentē intueris. Attende aia mea
qs̄ est iste q̄ ingreditur habens
imaginem quasi regis: ⁊ nihilo-
minus serui despectissimi consu-

sione repletus coronatus icēdit:
s̄ ipsa etiā eius corona cruciat⁹
est illi: ⁊ mille puncturis specios⁹
sum caput eius deuulnerat. **Re-**
gali purpura induit: sed potius
in ea despicitur n̄q̄ honoretur.
Sceptrū in manu gestat: sed eo⁹
ipso caput eius reuerendū feri-
tur. Adorant corā ipso politis i
terra genib⁹ ⁊ regē clamant: et
continuo ad conspuendū amabi-
les eius genas sublumunt: maxil-
lā palmis ⁊ honorabile collum
exhonorant. **Vide** aia mea qua-
liter vir iste per oia p̄turbatur ⁊
sp̄nit: sub crucis onere dorsuz
icurnare videtur: ⁊ tuā ipse po-
tare ignominias. **Ad** locū dedu-
ctus supplicij myrrha potat et
felle: in cruce subleuatur: ⁊ dicit
Pater ignosce illis: q̄ nesciunt
qd faciunt. **Qualis** ē hic: qui in
oibus pressuris suis: nec seme-
l apuit os suū: vt aut querere: aut
excusationis: aut cōminationis:
aut maledictionis v̄bum aduer-
sus maledictos canes illos p̄fer-
ret? **Sed** nouiss̄ me v̄bū benedi-
ctionis sup inimicos suos: quas
le a seculo nō est auditū effudit.
Quid hoc viro māsuetus? qd
benignius aia mea vidisti? **Ad**

De passione domini

hinc autem attentius intueri quam gratia
di admiratio: et tenerrima com-
passione dignus appareat. **Et**
de nudis et verberibus laceratus
in medio latronum cruci ignomi-
niose ferreis clavis affixum: ace-
to in cruce potatum: et post mortem
lancea in latere vulneratum: et co-
piosos sanguinis riuos ex quocumque
vulneribus manuum: pedum: et late-
ris effundentem. **Fletus** deducite
oculi mei: et liquece anima mea
igne compassionis super oratione
amabilis viri huius: quem in tanta
amaritudine tot vides affectus
doloribus. **Et** iam quidem infirma
eius anima mea vidisti et miserta
es: nunc maiestatem eius attende et
miraberis. **Quid** enim ait scri-
ptura? **A** sexta autem hora tenebrae
facte sunt super universam terram
usque ad horam nonam. **Et** obscura
tus est sol: et velum templi scissum
est a summo usque ad inferum: et ter-
ra mota est: et petre scisse sunt: et
monumenta aperta sunt: et multa
corpora sanctorum quae dormiebant
surrexerunt. **Qualis** est hic: quia et
caelum et terra compatiantur ei: cuius
et mors mortuos vivificat? **Co-**
gnosce anima mea cognosce: hic est
dominus deus noster **Iesus christus**

saluator tuus unigenitus dei fi-
lius: verus deus: verus homo: qui
solus sub sole sine macula inveni-
tus est. **Et** ecce cum sceleratis quomodo
reputatus est: et quasi leprosus no-
vissimum virorum estimatus est: et tan-
quam abortivum quomodo proicitur a vulva
sic piectus est ab utero matris
sue infelicis synagoga. **Iste** for-
mosus pater filijs hominum quam defor-
mis factus est. **Hic** vulneratus
propter iniquitates nostras attri-
tus est: propter scelera nostra: et factus
est in holocaustum suavissimi odo-
ris in conspectu tuo propter eterne glo-
rie: ut auerteres indignationem
tuam a nobis: et consecrere nos sibi
faceret in caelestibus. **Respice** do-
mine sancte pater de sanctuario
tuo: et de excelsis caelorum habitacu-
lo: et intueri hanc sacrosanc-
tam hostiam: quam tibi offert magnus
pontifex noster sanctus puer tuus
dominus **Iesus** pro peccatis fratrum
suorum: et esto placabilis super multi-
tudine malitiae nostrae. **Ecce** vox san-
guinis nostri iesu clamat ad te de
cruce. **Quid** enim domine quid pedes
in ea? **Respondet** quia praeterita tanquam
praesentia coram te sunt. **Cogno-**
sce pater tunicam veri filii tui
Ioseph. **Hec** fera pessima de-

Sermo sancti Bernardi

torauit eum: et conculcauit in fu-
rore suo vestimentum eius: oem
decorem eius reliquijs cruoris
inquinauit. Et ecce quinqz scissu-
ras lamentabiles in ea reliquit.
Hec est domine vestimentum
quod in manu egyptie meretri-
cis innocens puer tuus dereli-
quit: meliorem estimans iacturam
pallij qm pudicitie: magisqz cli-
gens spoliatus carnis pallio in
carcerem mortis descendet: qm
pro mundi gloria adulterine vo-
ci acquiescere. Illi inquam voci
qua dictum est. Hec omnia tibi
dabo si cadens adoraueris me.
Quod utiqz esset dormire cum
adultera? Et nuc domine pater
scimus: quia ipse filius tuus vi-
uit: et dominatur in tota terra
egypti: et in omni loco domina-
tionis tue. Eductus enim ad im-
perium tuum de carcere mortis
et infernorum: et attonus i mo-
talitatis coronam mutata veste
carnis: immortalitatis decore re-
flouit: et cum gloria suscepisti eum.
Subincuruauit enim sibi pha-
raonis imperium: et cum trium-
pho nobili virtute propria celos
penetrauit. Et ecce gloria et ho-
nore coronatus in dextera maie-

statis tue assistit vultui tuo pro no-
bis. Caro enim et frater noster
est. Respice domine in faciem
christi tui: qui tibi vsqz ad mor-
tem obediens factus est: nec re-
cedant ab oculis tuis cicatrices
eius in perpetuum vt memine-
ris quantam ab eo pro peccatis
nostris satisfactiones receperis.
Et inam dne appedas i scatera
peccata quibus iram meruim?:
et calamitatem quam pro nobis
passus est innocens filius tuus.
Lerte grauior apparebit et ma-
gis digna: vt propter ipsam ef-
fundas super nos misericordiam
tuam qm sint illa vt pro peccatis
nris ptineas in ira misericordias
tuas. Grās tibi pater referat ois
lingua sup abundantia bonitatis
tue: q vnico filio cordis tui non
pepisti: s pro nobis oibz illum
tradidisti in mortem: vt eum tanqz
fidelē aduocatū haberem⁹ corā
te i celis. Et tibi dne iesu fortissi-
me zelotes: qd grāz retribuam
vt digne retribuam ego hō pul-
uis et vile figmentū? Quid n. pro
mea salute facer debuisti et nō fe-
cisti? Ab imo pedis vsqz ad sū-
mū viticis te totū i aquas passio-
nū demersisti: vt me totū extra-

heres de illis: et intraverunt usque
ad aiam tuam. Nam et aiam tuam in
mortem perdidisti: ut mea perditam mi-
hi redder es. Et ecce me dupli-
ci debito obligasti: nam et pro eo quod
dedisti tuam debito: tibi sum: et pro
mea quod aia bis a te mihi data:
semel in creatioe: et semel in redem-
ptione. Quod magis iuste tibi red-
dāi quā ipsas non habeo. Pro tua
autem preciosa aia ita pertribulata: quod
ab homine dignere perdi possit non
invenio. Nam et celum et terram et
omnem ornatum eorum pro ea posses re-
perdere: certe nec sic usque ad me-
suram debiti vllatenus attingere pos-
sem: ut autem ipsum quod et debeo et
possibile mihi est retribuam tui do-
mine muneris est. Diligens es
mihi domine toto corde: tota aia: tota
virtute: et tua mihi sequenda vesti-
gia: quod pro me mori dignatus es. Et
quod fiet istud in me nisi pro te? Ad-
herere aia mea post te: quia tota
virtus eius perdetur ex te. Et nunc
domine redemptor meus: te ut vix deum
adoro: in te confido: in te spero: et quod
vix possum desiderijs ad te sus-
spiro: adiuvans imperfectum meum. Ad-
me passionis gloriosa insignia in quibus
salutem meam operatus es totum me in-
clino. Tue victoriosae crucis re-

gale vexillum in nomine tuo christe ador-
ro. Tuusque spineum diadema: tuos
rubentes sanguineos clavos: tuo
sacro latere immeras: laceam: tua
vulnera: tuum sanguinem: tuam mortem:
tuam sepulturam: tuam gloriosam et victo-
riosam resurrectionem et glorifica-
tionem christe supplex adoro et glori-
fico. Odo: nam vite spirat mihi in
omnibus his. Vox vivifico: odo: et
spiritum meum domine a peccati morte
resuscita. Vox virtute ab astutia
sathane me custodi: ac me profer-
ta: ut iugum mandatorum tuorum suavem
mihi fiat: et onus crucis quod post
te baiulare me iubet humeris
aie mee sit leve. Que est enim forti-
tudo mea: ut iuxta preceptum tuum
mundi perfugas tam multiplices ini-
cto animo suslineam? Nunquid pedes
mei tanquam cervorum: ut velocem cur-
sores per spinas et profraga pas-
sionum consequi valeam? Sed
audi voces meas: et inclina super-
feruum tuus suavem crucem illam:
que lignum vite est his qui appre-
hendunt eam: et ut spero cur-
ram alacriter: portabo infatiga-
biliter eam que ab inimicis est
crucem post te. Illam inquam
dumissimam crucem humeris
meis imponere: cuius latitudo est

Sermo sancti Bernardi

charitas: cuius longitudo est eter-
nitas. Cuius sublimitas est omni-
potentia: cuius profundum est
inscrutabilis sapientia. Confige
illi manus meas et pedes meos:
et totum passioni tue conforma ser-
uum tuum domine: da obsecro mihi
continere ab operibus carnis que
odisti: et facere iustitiam quam dilex-
isti: et in utroque tuam querere glo-
riam: et sinistram quidem meam clauo
temperantiae: dexteram vero clauo iu-
sticie in illa sublimi cruce fixas
arbitror. Da menti mee iugiter
meditari in lege tua: et omne cogi-
tatum meum tactare in te: et dextrum
pedem meum eidem ligno vite
clauo prudentie affige. Da ut si-
nistram spiritus mei sensualitates
non eneruet labentis vite infel-
ix felicitas: non conturbet presen-
tis vite infelicitas: felix et sinister
quoque meum fortitudinis clauo in
cruce tenebis. Et autem aliqua si-
militudo spinarum capitis tui in me
appareat: detur obsecro menti
mee et salutaris penitentiae copun-
ctio: et aliene miserie compassio:
et stimulus zeli emulantis quod re-
ctum est coram te: et ad te perueniat
in crumena mea: dum triplex perfici-
getur spina. Libet ut spongiam
per arundinem os meo porrigas:
et aceti amaritudinem gustui meo
adhibeas. Libet ut per scriptu-
ras tuas rationi mee conferas quod
stare et videre: quam florens hic
mundus tanquam spongia inanis
est: et omnis cupiditatis eius acer-
to amarior. Ita pater in me fiat
calix iste babilonis amarus in
omnem terram: non inani flore sedu-
cat: non falsa dulcedine inebriet:
quemadmodum eos qui tenebras
lucem: lucem tenebras: amaram dul-
cem: et dulce amarum arbitrantur. Si-
num myrrhatum cum felle mixtum
suspectum mihi est: pro eo quod tu ex
eo biberi noluit: forte quod nimiam
acerbitatem inuidie et nequicie
cruce fixorum tuorum indicabat. Tue
vivificae morti tuum servum domine perfici-
gura: facies quidem in me ut mor-
riar secundum carnem: vitam autem secundum
spiritum iusticie. Et autem integram
cruce fixi imaginem me portare
glorietur illud quoque quod post mor-
tem tuam insatiabilis militia impior-
um in te exercuit: hanc in me si-
militudinem exprime. Vulneret
cor meum vivus et efficax sermo
tuus penetrabilior: omni lancea acu-
tissima: pringens usque ad divi-
sionem anime mee: et produces ex ea

De passione dñi

tanq̄ ex dextro latere meo vice sanguinis ⁊ aque amorē tuū domine ⁊ fratrum tuorū. Postremo ⁊ munda syndone p̄ me stole spiritus meū inuolue: in qua regescam ingrediens: ⁊ egrediens i locum tabernaculi admirabilis: ⁊ abscondas me donec pertransit furo: tuus. Die autē tertio post diem laboris: post diē supplicij: mane p̄ma sabbati perpe tue inter filios tuos me indignū resuscita: vt in carne mea videā claritatem tuā: ⁊ adimplear leticia vultus tui. O saluator meus ⁊ deus meus veniat veniat oro tempus: vt qđ nunc credo oculis tandem reuelatis aspiciā: qđ spero nūc ⁊ a lōge saluto apprehendā. Ad p̄o viribus meis desidero vltis aie mee amplectar ⁊ deosculer: ⁊ in amoris tui abyssum totus absorbear: o saluator meus ⁊ deus meus. Sed bñdic aia mea deum saluatorem meū ⁊ magnifica nomen eius. Sanctum est enī: ⁊ sanctissimis delictis plenus. O qđ bonus qđ suauis es dñe Iesu aie querenti te: iesu redemptor: pditor: saluator: redemptor: spes erulū: fortitudo laborantiū: anxiani spiritus

latitudo: aie lachrymose ⁊ post te currentis in sudore dulce solatium ⁊ suauē refrigeriū: corona triumphantū: vnica merces ⁊ leticia oium supernorū ciuiū. Aberrime fons oium gratiarū indita p̄les summi dei: ⁊ deus summus: benedicat te oia que i celo sunt sursum: ⁊ que in terra deorsus. Magnus tu ⁊ magnū nomen tuū. O inmarcessibilis decor dei excelsi: ⁊ purissima claritas lucis eterne: vita oēm vitam viuificans lux omne lumen illuminans: ⁊ p̄seruans i eterno splendore. Ab ille millena luminis fulgurantia ante thronum diuinitatis tue a p̄mo diluculo. O eternū substantiale ⁊ iaccessibile clarum ⁊ dulce p̄fluum fontis absconditi ab oculis oium mortalitū: cuius vnda sine ortu: cuius p̄fundus sine p̄fundo: cuius altū sine termino: cui⁹ amplitudo incircūscrutabilis: cui⁹ puritas imperturbabilis. Eructauit te cor dei altissimi de suo inpenetrabili abyfso: vita vitay: lux lucem: eternus eternū: imensus imensum: ⁊ per oia sibi coequalē: ⁊ de plenitudine tua nos oēs accepimus. Tu enim largissime

Sermo sancti Bernardi

fons omnis boni septemplex
gratie p̄ciosum flumen de the-
sauris tuis emittis: cuius suavi-
dulcor: e hui⁹ nostri maris. i. nre
infirmitatis saluginem mitiga-
re digneris. Flumen olei leticie
flumē vini meracissimi: torrens
ignei vigoris. Spūs paraditus
a te ⁊ a patre: par vtriq; i o: bez
terre pfundis: oīa replens: oīa
continēs spūs a te spūs a p̄re:
vnus ex ambobus: vniciens am-
bos: vtpote amboꝝ indiuidua
cōnexio: vnificū gluten comple-
xus indissolubilis: ⁊ pax omnes
sensum exupans. Hic ē torrens
voluptatis tue dñe: que delicatā
illam ⁊ gloriosam ciuitatē Hieru-
salem: que sursum est: iugiter po-
tas: ⁊ letabunda ebrietate facis
estuarē vt tibi inbilēt hymnū in-
cessabilem lucida illa ⁊ flāmea
organa i voce exultationis ⁊ so-
no epulantis: cuiusq; desiderabi-
libus guttis refocillari sinunt
de fauces exulis populi tui iugi-
ter a te expectāt dñe. Sinito pa-
ter vt carelli bibant de stillis que
cadunt de mensa dñoz suorum.
Rorate celi desup ⁊ nubes plu-
ant iustum: illū dñe qui extuare
fecisti incitas premiaꝝ populi

tui: in isigne solēnitatis nostre: il-
lo q̄sum⁹ igneo stillicidio purga
innoua: illumina: inflāma: exulta-
ra: ⁊ p̄firma: ⁊ vni cor: credentiū
tibi: vt vnus sint: vnum sapiant:
vnus vnanimiter regrant ⁊ ap-
prehendant ⁊ videant ⁊ benedi-
cant te deum deoz in syon. Sit
indiuidue trinitati gloria: gratia
rum actio: honor: ⁊ imperium i
secula seculorum. Amen.

Faint, illegible text in the left column, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the right column, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the left column, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the right column, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the left column, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the right column, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Dono fatto di Schaffli

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in two columns.

Tractatus vitę spiritualis
editus a beato Vincentio ordi
nis predicatorum.

ge maiora.

De paupertate. Cap. j.

Nam

in hoc tracta
tu tantummodo
documenta sa
lubria de dicti
doctorum ex

P tracta: non adducam aliqđ scri
pture testimonium: vel alicuius
doctoris ad probandum que di
cam vel suadendum: tum quia
b: cuitati intendo: tum q: tantu
modo ad illum sermonem diri
rigo: qui cum magno affectu de
siderat implere quecuq; s: m de
um fienda cognouerit. Et teci
co etiam dicta non probō: quia
humilem intendo instruere: nō
cum arrogantibus contentioni
bus deservire. Quicūq; igitur
voluerit proximo: rum animab⁹
valis esse: eosq; verbis edifica
re. P: imo studeat in seipso ha
bere quicquid alios est doctur
us. Alioquin parum proficiet.
Nam verbum eius erit ineffi
cax nisi prius homines in eo cō
periāt esse quod docet et lon

Dortet

enim primit⁹ vt
omnia terręa cō
tēpnat: et velut

stercora reputet: et solus distri
cussime ad necessitates: de ipis
recipiat: quā necessitates in pau
co colligat: sufferendo et que
das incōmoda propter paupet
tatis amorem: sicut quidam ait.
Scio q: laudabile non est pau
perem esse: sed in paupertate:
paupertatem amare: et pauper
tatis inopias pp xpm gaudēter
et ilariter sustinere. P: ro dolo:
multi de paupertatis solum no
mine gloriātur. S: quo pacto?
vt eis nihil desit. Dicunt se ami
cos paupertatis: sed paupertas
tis sodales: et amicos fugiūt suo
possessamem: suum contemptus
despectationem. Non sic bea
tissimus Dominicus pater no
ster: non sic ille: qui cum dives
esset pro nobis egenus factus ē
Dēsq; apostoli ita vt nosti ser
bo et exēplo docuere. Nihil ab
aliquo petas nisi eēt necessitas:
nec accēscas cuiūq; dare vo

lenti quibusque precibus et sub
pretextu: ut indigentibus largiaris
que: crede quod in hoc ipse et omnes qui
audierit finaliter multum edifica-
bunt. Nec per hoc ad preceptum
mundi eos poteris facilius in-
ducere et ad subventionem aliorum
indigentium inclinare. Necesse est
autem tuam intelligo in parco vi-
ctu et vili vestitu: et calciamento
quibus tunc partialiter indiges.
Non voco autem necessitatem li-
brorum sub quorum velamine
frequenter magna avaritia con-
spicitur. Satis enim libri codes vel ac-
comodati inveniuntur in ordine.
Et quicumque effectum predictorum vo-
luerit dare cognoscere: studeat
primo corde humili adimplere.
Alioquin si corde tumido pra-
dicare voluerit fortis stabit.
Nam a christo humilitatis magis-
tro humilibus manifestat veri-
tates que tumidis occultantur.

De taciturnitate. Cap. ij.

Acto er-
go paupertatis sta-
bili fundamento:
a christo fundatore
in vertice posito dicente. Beati
pauperes spiritu etc. Ad restrin-

gendam linguam viriliter se ab-
stringat. Et lingua que vtilia
debet loqui ab ociosis et inutili-
bus compescat omnino: et ut meli-
us restringat penitus non loqua-
tur: nisi interrogatus. Interro-
gat: dico de re necessaria et vti-
li. Ma inuilem qonem silentij
debet solvere. Si qui in causa
solacij vel iniectiva sibi dicat:
ne onerosus alijs videat: qua-
dam vultus hilaritatem et beni-
gnitatem poterit ostendere: sed
nullo modo loqui: etiam si illi qui
cumque sint de hoc viderit mur-
murare vel contristari: aut ver-
ba detractionis proferre: ipsius
causando singulari seu sup-
stitiosum et grauem. Debet in-
pro ipsis attentius orare: ut deus
ab eorum cordibus omnem turba-
tionem amoueat. Poterit tamen
aliquando loqui: si emineat aliqua ne-
cessitas: vel proximi charitas:
vel obedientia provocatus: et tunc
valde premeditari: et cum paucitate
verborum voce humili: et summissa
sed et de facere dum alicui habet
ridere de aliquo. Nam taceat
ad tempus ad proximi edificationem:
ut tacendo discat qualiter suo
tempore loqui valeat: rogando tamen

deum: vt per seipsum suppleat: cordibus primo: um interi⁹ inspirando ea a quibus interis se abstineat: linguam per silentiū edomando.

De obedientia et munditia cordis. Capitulum. iij.

Ertirpatis igitur p pauper⁹ tate volūtariā et per silentiū multis sollicitudinibus que impediunt virtutū semina: ne quātūcūq; in agro cordis sepe et sepius seminata inspiratiōe diuina valeant pululare. Jam tibi super est cura virtutib⁹ illis amplius insudare que te adducūt ad illam cordis munditiā: per quā interiorēs oculi iuxta saluatoris eloquiū aperiant in contemplatiōe diuina per quā habeas quietem: et pacem: ille in cuius patefactus est locus eius in te quoq; habitare dignes: nec intelligas me loqui de munditia que hominem purgat: nō modo a luxuria cogitationis imunde: sed loquor potius de illa munditia: et cordis puritate que hominem elongat quātum in hac vita: possibile ē a

quibuscūq; cogitationibus inuilibus: vt itaq; nō libeat hoī aliqd cogitare: nisi de deo: vel ppter deū. Ad hāc autē obtinendā celestē: vt ita dicas: imo diuinam quodāmodo puritatē: nā q; adheret deo vnus ē spūs cum eo ista necessaria sunt. Primo oīum studeas quātumcūq; potes abnegare teipm iuxta saluatoris pceptum. Qui vult venire post me abneget semetipm et c. Et hoc sic intellige vt tuā volūtate in oībus mortifices et pculces: et in oībus p radicas benigne amplectēdo aliorū volūtatem: si tñ licita sit: et honesta: hoc nō generaliter habeas p quacūq; re temporali per quam corporalibus necessitatibus deseruitur. Plūq; sequaris volūtate ppriā vbi aliū p radicare videas quātūcūq; exorbitaret a iudicio rōis: debes sufferre quodcūq; icōmodū pro interna mentis tranquillitate seruanda: que per tales repugnantias perturbatur: du; homo suo iudicio adherendo: et suam volūtate implendo verbis vel cogitationibus cū alijs altercatur. Et non solum in tpalibus: sed et in his

que spūalia sunt vel ad spūalia
ordinata alterius poti us q̄ tuā
impleas voluntatem: dūmodo
sit bona: h̄ tua perfectio: videat
q̄ maius detrimentum acq̄res
in diminutione humilitat̄ z trā
quilitalis: z paciō: cum alijs con
tendendo: q̄ possit prouenire
profectus in quocūq; alio virtu
tis exercitio voluntate propria
assecuta: alteri repugnando. Et
hoc intelligas quantum ad illos
qui sunt tibi familiares z in spi
rituali exercitio socij: z qui ad
perfectiōis virtutem anhelāt:
non de illis qui dicunt bonum
malum: z malum bonum: z qui
student aliorū dicta z facta car
pere z iudicare plusq̄ sua pra
ua corrigere. Ad. n. dico q̄ des
beas talium iudicio adherere
in his que spūalia sunt. Nam
in tēporalibus bene debes quo
rūcūq; voluntatem plusq̄ tuā
exequi z implere. Si autem in
his que s̄m deum operari desi
deras: siue ad profectum tuum
vel ad dei honorem vel proxi
mi utilitatem aliquos tibi obfi
stere videas: z seu etiā totaliter
impendere siue sint superiores:
pareō: vel inferiores: noli contē

tionibus deseruire: sed teipsum
in teipso restringere: z te cum
deo tuo collige: vbiq; dicas.
Domine vim patior: responde
pro me: nec de hoc contristeris
q̄ non possunt id nisi finaliter
pro bono tuo: z aliorum fit ex
pediens. imo plus dico tibi: q̄
quantumcūq; ad presens non
videas: videbis finaliter q̄ illd̄
in quo tibi eos impedimenta p̄
stare credebas: erit tibi adiua
men ad tuum propositum asse
quendum: licet autē de orō sa
cre scripture posses tibi ad hec
exempla producere: sicut de Jo
seph z multis alijs: nolo tamē
contra id facere quod predixi:
sed experto crede q̄ ita est. Si
ēt in his que s̄m deum deside
ras te videas quodāmodo diui
nitus impediri vel per infirmi
tatē vel quocūq; alio cōtingēte
de hoc nullatenus contristeris:
sed totū equanimiter feras z te
ex toto cōmittas illi q̄ meli^o nos
uit qd tibi expediat q̄ tuipe: q̄
te ad se p̄tinue subleuat: dūmō
teipm̄ illi ex toto cōmittas q̄ quis
forte tu hoc minime videas: ad
hoc ergo sit totū studiū tuū: vt
teipm̄ in pace z trāquillitate co:

dis possideas : et pro quocumque
euentu non doleas : nisi de solo
peccato proprio vel alieno. Seu etiam
de his que te inducerent ad peccatum.
Non ergo te tristat quicumque
casus fortuitus : non te exagitet ir-
dignationis stimulus propter defe-
ctum alterius : sed habeas ad que-
cumque miserationis et compassionis
affectus : cogitans semper quod tu pe-
ius faceres : nisi te Christus Iesus sua
gratia conseruaret. Prepara insup-
teipsum ad quecumque obprobria : ad
quecumque aspera : ad quecumque ad-
uersa pro Christi nomine sufferenda.
Omni enim appetitum seu cogita-
tum tibi suggerentem appetitum
cuiuscumque altitudinis sub quo-
cumque charitatis preteritu in ipso
principio et ortu suo : velut caput
draconis infernalis cauterio mor-
tifices cum baculo crucis tibi Christi
humilitatem et durissimam pas-
sionem : ad memoriam reuocando : que
regnum fugiens : crucem voluntaria-
rie est amplexus omni perfusione
repta. Orem humanam laudem
fugiens cum honore : tantum vene-
num mortiferum : et in delectu tuo
gaudens teipsum talem vere et ex-
corde reputes : qui merito debe-
as ab omnibus conculcari et de-

spici. Videas proinde tuos defe-
ctus et peccata tua : et ea aggraua-
quantumcumque poteris. Aliorum vero
defectus post tergum proiecias
et non videas : et si vides alleui-
es et excuses : et ipsis compatiar-
is et adiuues quantumcumque po-
teris. Auerte oculos tuos et me-
tus et corporis ab aliorum aspe-
ctu ut teipsum possis inspicere in
lumine vultus tui. Teipsum sine
cessatione considera et semper sine
simulatione diiudica. In omni actu
tuo. In omni locutione tua. In
omni cogitatione tua. In omni
lectione teipsum reprehende : et
in te semper conuictionis ma-
teria studeas inuenire : cogitan-
do quod bona que facis non sunt
plene executas : nec illo seruire
facta quo deberent : et multis ne-
gligentibus inquinata : ut merito
omnis tua iustitia panno men-
struato debeat comparari. Re-
igitur ipsum continue reprehende-
das nec permittas in te sine for-
ti increpatione transire non so-
lum negligentias verborum et
operum : sed etiam de ipsis co-
gitationibus non dico malis tamen
modo sed et inutilibus in con-
spectu dei tui omni hora griter

reprehendas te peccatorum com-
missorum et plus vilem et mise-
rabilem pro tuis defectibus co-
ram deo quam quicumque peccatores pro
quibuscumque peccatis: et merito
puniendum: et a celestibus gau-
dijs excludendum si secundum iustitiam
suam: et non secundum misericordiam
suam vellet tecum agere deus tu-
us: qui tantas gratias super
multos alios tibi prerogavit ad
quos omnes ingratus exististi. Con-
sidera et diligenter et cum pa-
tore frequentissime ruminans quod
omnem aptitudinem ad bonum:
et omnem gratiam seu quacumque so-
licitudinem ad virtutis acquisi-
tionem a teipso non habes: sed
christus sua misericordia dedit tibi:
quod si voluisset: potuisset ita con-
ferre cuicumque ribaldo: te in li-
fecis: et lacu miserie derectio.
Cogita et teipsum et ad hoc te
credendum inducas: et hoc tibi
ipsi persuadeas quantum pos-
tes: quod non est ribaldus vel qui-
cumque peccator: qui non magis as-
sisteret deo suo quam tu: et qui non
magis recognosceret dei bene-
ficia quam tu: si recipisset gratias
quas tu sola dei gratuita boni-
tate: et non proprijs meritis re-

cepisti: propter quod sine falla-
cia potes teipsum vilioris et in-
feriorem omni homine iudica-
re: et merito formidare ne pro-
pter ingratitudinem tuam a suo
conspectu te christus foris abijciat.
Non tamen dico quod per ista de-
beas credere te esse extra gra-
tiam dei vel esse in peccato mor-
tali: quamvis alij peccatores habe-
ant innumerabilia peccata mor-
talia: quod tamen est nobis mul-
tum occultus propter fallax iu-
dicium. Tum propter subitam
contritionem et diuine gratie
preuiam infusionem: dum autem
teipsum vilificando alijs peccato-
ribus comparas: non expedit tibi
in speciali ad eorum peccata de-
scendere: sed solum in quodam
generali cum eorum peccatis
tuam ingratitudinem ponderan-
do: qui etiam si in speciali velis eo-
rum peccata videre. potes: ea-
dem peccata in te quadam simi-
litudine transformare: sic te in tua
conscientia increpando. Ecce il-
le est homicida: et ego miser quo-
tiens cecidi aiam meam: Ille for-
nicator: et adulter est: et ego tota
die fornicor: et adultero: a deo
meo oculos auertendo et dia-

bolis suggestionibus subponendo: & sic de alijs. Si autem videris quod diabolus te velit in talibus responsionibus quodammodo per talia ad desperationem inducere: tunc omissis talibus increpationibus in spes affurgas: confiderata bonitate & de mentia dei tui: qui tot te beneficijs iam preuenit: nec dubium quin opus suum in te velit perficere quod incepit. Communiter tamen de homine spirituali qui aliqualem dei notitiam iam percepit: de hac desperatione timere non expedit: dum toto studio ad se increpandum inuigilet. Illud tamen posset accidere: imo sepe accidit in homine incipiente & spualiter quem deus liberavit a multis periculis sceleribus quibus fuerat inuolutus. Ex his que supra iam perstrinxit generabitur in te virtus illa que est mater: & origo: custosque virtutum. scilicet humilitas: que interiores oculos aperit ad dei conspectum: cor humanum ab omni superflua cogitatione purgando. Nam dum homo in suam resilit prauitatem seipsum vilificando se increpando se dete-

stando suam nihilitatem considerando sibi ipsi intentissime displicendo & hec familia cogitando & talem se vere existimando: intantum circa propria negeticia occupatur quod omnis alia inutilis cogitatio arcescit. Et sic dum anima omnia audita visa & temporaliter operata a se repellit & in oblivionem adducit incipit ad seipsam redire: & modo mirabili in seipsa conuoluit & sic ad originalem iustitiam & celestem prauitatem appropinquare incipit. Sic dum in seipsa reflectitur contemplationis oculus dilatatur: & in se scalam erigit per quam transeat ad contemplandum angelicum spiritum & diuinum & ex tali contemplatione animus exardescit ad bona celestia & omnia temporalia a longe conspiciat tanquam nihil: per hoc illa perfecta charitas incipit in mente seruescere: que velud ignis consumit omnem rubiginem interioris hominis que si sic totam animam occupat charitas non est: quo inter et varietas. Nam quicquid cogitat quicquid loquitur vel operatur totum prouenit ex dictamine charitatis.

Unde secure potest alijs prædicare sine detrimento: sine inanis glorie periculo. Neq; enim ut iam dixi potest aliqua vanitas subintrare: vbi charitas totum occupauit. Nunquid iam respectum habebit amplius ad aliquod commodum temporale: q; omnia reputat velut sterco? Sed et ipse laudis appetitus nunquid animus eius poterit subintrare cum se videat velut sterco vilissimum coram deo miserum abominabilem et ad omnia peccata procliuum nisi cum sua benignitate manus conditoris continuo præsruaret? Quomodo iam extolli poterit de quocumque bono opere qui luce clarius videt se nihil posse penitus agere: nisi continuo de hora in horas diuina virtus quoddammodo cogat eum atque præsstringat? Quomodo iam sibi aliquid attribuet: ac si a seipso proueniat: quin non dicam centies: sed etiam milies est expertus suam impossibilitatem in quibuscumque bonis operibus magnis et paruis et qui toties cognouit se non posse; dum voluit et quando ut ita dicam non voluit nec curauit: nec super talibus cogitabat videre se subito diuinitus exercitatus seruoze mirabili ad illa facienda: que prius cum omni conatu suo: implere non poterat. Nam et talem impossibilitatem iccirco deus tam longo tempore dominari permittit in homine ut homo discat humiliari et ut nunquam in seipso inaniter gloriatur: sed deo attribuat omne bonum: non solum in consuetudine quadam: sed potius ex intimis cordis sui: ut ipse qui ex propria experientia doctus luce clarius videt quod non solum non operari: sed nec iesus dicere: nisi in spiritu sancto et nisi ille donaret qui dicit. Sine me nihil potestis facere: ut iam regirando extortis anime sue uiribus: domino confiteatur et dicat omnia opera nostra operatus es in nobis domine: ac cum psalmista clamet: non nobis domine: non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Non igitur tanti timenda est uanagloria quando iam dei uera gloria et animarum zelus eius precordia totaliter occupant. Ecce iam summarie præsstringi: et in quodam breuiloquio posui ea que sunt necessaria homini in seipso quantum ad uite

sue perfectionem: si vtiliter: et si
ne periculo vult anime sue, pec-
rare salutem: et hec quidem suffi-
cerent homini illustrato et altius
intellectum habenti: et qui in ope-
ribus spiritualibus longius ha-
buisset exercitium: quod in his que
posui breuiter tanquam quibusdam
vite perfecte principijs recolligere
posset: quecumque alia perfe-
ctorum actuum exercitia. Nam his
tribus premissis perfecte seruatis
si hęc voluntaria paupertate: taci-
turnitate: et interna mentis exer-
citatione de quibuscumque alijs ex-
terioribus actibus quod essent fa-
ciendi: homo facile iudicaret: quod
tamē non omnes possunt cape-
re facilius breuiter dicta: paulo
diutius insistemus circa particu-
lares actus virtutum.

Quod per instructores idoneū
citius et facilius peruenitur ad
perfectionem quam per seipsum.

Sciendū

igitur quod homo
facilius: et in bre-
uiori tempore pos-
set ad perfectionem pertingere
si haberet instructorem cuius re-

gimine duceretur: cuius obidie-
tiam in omnibus actibus paruis et
magnis totaliter sequeretur: quam
aliquis posset seipsum perficere:
re: quantumcumque uigeat acumine
intellectus et libros habeat in qui-
bus videat virtutum omnium stru-
cturam exaratum. Immo plus
dico quod nunquam Christus suam gratiam
ministrabit: sine quo nihil possu-
mus: si homo habet a quo possit
se instruere et deduci: et negligit vel
non curat alterius ducatum am-
plexi se credens sibi sufficere et
per se posse inuestigare et inue-
nire que sunt utilia ad salutem.
Ista enim via obediencie est via
regia: que homines inoffenso
pede ducit ad summitatem scale cui
dominus apparet in iuxta. Hęc
viam tenere omnes sancti pa-
tres in heremo: et breuiter omnes
qui ad perfectionem attigerunt
post hanc semitam processerunt
nisi forte deus aliquos per seipsum
instruxerit ex privilegio gratie sin-
gularis: deficientibus eis non in-
uenientibus qui eos foras instrue-
ret: quia tunc pietas diuina per
se supplet quod exterius minime re-
perit: si tamen corde humili et ser-
uati ad deum accedunt. Et quidem isto

tempore heu nobis miseris: quasi nullus reperitur: q̄ alios de perfectione vite instruat: quin potius si homo velit tendere ad deum inueniet retrahentes multos: et quasi neminem adiuuantem. Quam obrem expedit: vt homo ad deum toto corde recurrat: et ab eo instrui cum oī orationū instantia et cordis humilitate deprecatur: et se in deum p̄iciat se sibi totaliter committendo. Et ipm̄ benignus tanq̄ orphanū sine patre recipiat: q̄ neminem vult perire: sed vult ad cognitionem veritatis quoscūq̄ venire. Igitur ad te dirigo sermonem meū: qui magno cordis affectu deum desideras inuenire: qui ad perfectionem anhelas: vt in aiabus aliorum vtilis esse valeas. Ad te ergo nunc dirigo sermonem meum: qui corde simplici et non duplici accedis ad deum: qui queris virtutibus intima penetrare: qui per viam humilitatis peruenire desideras ad gloriam maiestatis.

De obedientia seruanda.

Tobus

igitur iam p̄missis. s. paupertate et

taciturnitate tanq̄ fundamentis primarijs xp̄i athleta se accingat: vt obedientie regulam et semitam in omnibus et per oīa teneat quam potuerit inconcussam. s. regulam constitutiones rubricas ordinarij: et aliorum librorum omni loco et tempore intus et extra in refectorio: dormitorio: in choro inclinationes et prostrationes: surgendo et stando: et omnes maiorum ordinationes ad vnguem teneat quantum potest semper cogitans verbum xp̄i: qui vos audit: me audit et qui vos spernit: me spernit. Deinde ad coaptandum corpus suū totaliter in obsequio xp̄i Iesu coherceat: vt omnes actus et motus corporis sint omni moribus honestate compositi serui regularum discipline. Neq̄ enim poteris vnquam animam ab inordinatis cohibere: nisi prius studueris corpus tuum subicere discipline ipsum restringendo: non solum ab omni actu sed etiam ab omni motu incongruo et inepto.

De modo regulandi corpus.

Ditur re-

gulatione corpo-
ris intendo. Pri-
mo contra gulam

insistas: nisi enim cōtra hanc vi-
ctoriam habeas in vanum labo-
ras in acquisitione aliarum vir-
tutum. Istum autem modū ob-
serues. primo vt nihil tibi in spe-
ciali procures: sed cibarijs que
fratribus cōmuniter apponun-
tur sis contentus. Secularibus
volentibus tibi enenia mittere
nullatenus acquiescas pro tua
persona: si tamē volunt puentui
mittere mittant. Inuitatiōes fra-
trum extra refectoriū nullo mo-
do recipias: sed continue refe-
ctorium teneas oia ieiunia ordi-
nis obseruando. Et hoc itellige
quādiu xp̄s te in sanitate cōser-
uabit. Nam si infirmus fueris
iuxta infirmitatis necessitatez te
tractari pmittas: nihil tibi peni-
tus pcurando: sed omnia cum
gratiarum actione recipias que
tibi fuerint ministrata. Graui-
tem non excedas in sumptione
cibi ⁊ potus debes naturaꝝ tuaz
diligentissime examinare quan-

to cibo ⁊ potu valeas sustenta-
ri. Et scias iudicare inter su-
perfluum ⁊ necessitatem. Hoc
autem habeas pro regula ge-
nerali: vt saltem de pane come-
das sufficienter quantum natu-
ra requirit: specialiter dum iei-
unas: nec vnquā credas dia-
bolo suadenti tibi facere absti-
nentiā de pane. Et in hoc po-
teris experiri quantum natura
requirit: vel quid sit illi super-
fluum: si tempore bine refectio-
nis post nonaz inueneris te gra-
uatum: ⁊ in stomacho sentias
quendam ardorez: vt orare: scri-
bere: vel legere nequeas: com-
muniter hoc accidit propter ex-
cessum: si idē sentias post ma-
tutinas quando cenasti. Si e-
tā quando ieiunas post com-
plectorium: idēz grauamen ad-
esse percipias. Igitur comede
satis de pane: sic tamen vt post
comestionem sis paratus lege-
re: scribere: vel orare. Si tamē
illa hora non esses ita aptus: si-
cut alijs horis: dum tamen
non sentires grauamen aliud
vt p̄dixi non est signum pro-
pter excessus. Logita igitur

tue nature sufficientiam mō pre-
dicto vel aliter prout te docebit
altissimus a quo debes simplici-
ter postulare. Sis sollicitus val-
de illum modum cōtinue obser-
uare: et semp in mensa quicquid
comedis extirpare: et quādo per
negligentiam excesseris: non si-
nas absq; penitentia digna per-
transire.

E potu

vero: nescio tibi
regulam ponere
nisi q; paulatim
te restringas de die in diem mi-
nus bibendo: ita tamē q; non si-
tias nimis de die et nocte: specia-
liter aut cum potagium comedas
potes facilius pertrāsire cū po-
tu temperato: ita tamē q; suffi-
ciat ad cibi digestionē. Nullo ta-
men modo bibas extra comesti-
onis horam: nisi in sero quan-
do ieiunas: et tunc valde tempe-
rate: vel nisi ppter laborem itis-
neris: vel quacūq; alia lassitudi-
ne. Bibas aut vinum ita linsas-
tum q; vini fortitudo deficiat.
Et si esset forte: apponas aque
medietatem: vel plus. Et sic ma-
gis vel minus sicut q; dominus

inspirauerit.

Et De modo standi in mensa
quo ad utrumq; hominem.

Pulsato

itaq; cimbalo cū
omni maturitate
te lotis manib; i

inclaustro sedendo nola pulsata
refectorium introibis: et nō par-
ces tibi cū omni fortitudine tua
cum vocis et corporis modestia
dñm benedicens: et iuxta ordie-
tuum te collocabis in mēsa: co-
gitans apud te corde pauido q;
debeas peccata populi mandu-
care. Cor tuū etiā pparabis ad
intelligentiam lectionis que legi-
tur in mensa vel si lectiones non
habeas ad meditationes aliquā
spiritalē: vt nequaquā totus co-
medas: sed corpore suā refectio-
nem habente: aia nullatenus de-
fraudentur. Positus autem ad
mensam vestimenta decēter co-
aptes: capā super genua retor-
quendo. Statue aut pactū tecū
oīno: vt nullo modo circūspici-
as comedētes: sed solum tibi ap-
posita videbis. In pncipio cum
sederis ne extēdas subito manū
ad incidendū panes: sed stes ali-

quandiu sup te vsq; quo saltē di-
cas pater ⁊ aue maria: pro aia-
bus defunctorum qui in purga-
torio existunt magis indigentiu.
Hoc autē generaliter habeas qd
oem actum ⁊ oem corporis mo-
tum cum quadam modestia fa-
cias. Si panem diuersum: durū
mollem: album: aut aliter factus
ante te habeas illum comedas
qui est vicinior: ⁊ libentius co-
medas illum ad quem min⁹ sen-
sualitas inclinatur. Nunq; i me-
sa aliqd petas: s; permittē alios
pro te postulare: qd si non face-
rēt patientiā habe. Non teneas
cubitos super mēsa;: sed simpli-
citer manus. Nō teneas crura
diuaticata: nec pedē alteri sup-
ponas. Non recipias scutellas
duplices vel aliud qd cūq;: nisi
tū quantum cōter oēs alij ha-
bent. Quācūq; pirantia a quo-
cūq; missam etiā a priore nō co-
medas: sed si potes cōpetenter i
fragmentis abscondas vel i scu-
tella. Ubi nota qd mos deo gra-
tus ē aliqd de potagio xpo pau-
peri semp in scutella dimittere:
similiter aliqua panis fragmēta
nō crustas: imo illas comedas:
⁊ de pane confracto xpo dimit-

tas. Nec nimis cures si de hoc
aliqui murmurent: dūmodo pre-
latus tibi nō mandauerit oppo-
situs. Et generaliter de oi eo qd
comedis aliquas particulā xpo
pauperi dimittas: ⁊ bolos me-
liores ⁊ non viliore. Sunt ta-
men aliqui qui vilia tū donant
xpo: sicut porcis fieri consuevit.
Si autē cum vno pulmento suffi-
cienter potes comedere de pa-
ne in secūdo pulmento aliqd de
pane reponas ⁊ xpo dimittas.
Et si tibi dñs donauerit: potes
facere quasdam mirabiles absti-
nētiās deo gratas ⁊ hominib;
incognitas. Si est tibi cib⁹
isapidus ex defectu salis vel alia
quacūq; causa noli apponere
ibi sal nec aliud condimentū p-
pter xpm felle ⁊ aceto potatus:
sed sensualitati resistas. Simili-
ter quecūq; salamenta, que ad
nihilum valent: nisi ad gule inci-
tamentum dimittere occulte po-
tes. Quādoq; aliquem bo-
lum gratum tibi: circa finem ap-
ponitur: istum dimitte propter
deum. Similiter caseum: fru-
ctus ⁊ huiusmodi: sicut nectar
vinum melius appotatum ⁊ c.
que non sunt necessitatis pro sa-

lute corporis humani: immo frequenter est noxium: dum prodest quod delectat. Si dimiseris propter christum hec non dubito quod tibi parabit in dulcedine christus dominus cibum consolationis spiritualis: et etiam in alio cibo quo contentus es propter christum. Et ut melius et facilius possis a quibuscumque volueris abstinere: ponas in corde tuo quando vadis ad mensam quod pro peccatis tuis debes in pane et aqua abstinere. Unde panis sit solus cibus et pulmentum tamen non pro cibo adicias: sed ut possis panem convenientius deglutire. Tene quod si hoc posueris in corde tuo quod videbitur tibi magna pitantia habere aliquid de pulmento. Et obserues quod non ponas offas multas in parapside: sed sufficiat tibi panem infrigere. Quando vero pulmentum non habueris comedas panem unum vel dimidium vel pauloptus huius quando bis comestatus es: et nature satisfacias etiam si tanta non haberes. Hoc multis talibus actibus quos tibi exprimere non possum: te instruet christus: si ad ipsum ex corde recurreris: et totam spem in ipso posteris. Quis enim exprimere valet motus innumeros quos tibi deus demonstrabit? Sis etiam attentus: ne sis de illis: qui finem faciunt in edendo: immo quacumque poteris te expedias seruata debita honestate: ut magis lectionem possis attendere. Dum a mensa surgis ex toto corde regranieris altissimo qui tibi contulit bona sua: et qui tibi virtutem aliquam prestiterit: ne tibi sensualitas preualet. Non parcas voci tue: sed secundum possibilitatem tuam gratias age bonorum omnium largitori. O charissime me cogita quod innumerabiles sunt pauperes qui ad delicias maximas reputassent: si habuissent tantummodo panem: quem tibi cum aliis cibariis dominus ministravit. Ita enim veraciter debes cogitare quod christus est qui tibi dedit: immo plus quod in mensa ipse tibi seruiuit. Unde ergo cum quanta disciplina eius quanta reuerentia: maturitate: et tremore debes in mensa consistere: vbi vides presentialiter deum in propria persona ministrare. O quam beatus eris si tibi

desuper detur metabilibus oculis ista conspiceret. Videres enim sanctorum multitudinem copiosam cum christo per totum refectorium discurrere.

De modo perseverandi in sobrietate et abstinentia.

V autem

in tali modo sobrietatis et abstinentie iugiter perseveres ita iugiter in timore et a deo totaliter recognosce et ab ipso perseverantiam pete. Et si non vis corrumpere noli alios iudicare: nec contra eos indignationis spiritu mouearis. Si eos uides in edendo debitum ordinem non seruare: sed eis compatiaris ex corde: et pro eis ora et eos in corde tuo quantum potes excusa cogitando: quod nec tu potes aliquid: nec ipsi possunt nisi quantum christus porrigit manum suam: qui non pro meritis tribuit: sed pro suo beneplacito voluntatis. Si hec cogitaueris firmus eris. Namque est causa quod multi quandoque incipiunt multa facere in

abstinentia et in alijs qui non perseverant corpore torpente et spiritu frigefcente. Certe nulla alia nisi propter eorum elationem et presumptionem: dum de se presumentes alijs indignantur eos in cordibus suis iudicando. Et ideo deus substrahit ab eis donum suum: et vel spiritu frigescunt: vel ex discretionis vicio plus faciunt quam non oporteret. In infirmitatem icurrunt: et sic tandem: dum ad restorationem corporis intendunt in hoc quoque metas excedunt: efficiunturque gulosi plusquam alij quos primitus iudicabant: sicut ego de quibusdam cognoui. Nam istud communiter accidit: quod quicumque alium in aliquo iudicat deo tandem permittit in illum defectus cadere vel maiorem. Ergo seruus in timore. Et quandoque te sentias in exaltatione ob memoriam beneficiorum que tibi donat altissimus: apprehende disciplinas increpationis et proprie reprehensionis: ne quando irascatur tibi dominus et pereas de via iusta. Si sic feceris stabilis permanebis. Ecce indicaui tibi modum altissimo gratum: contra gula do

minum: ad quem pauci pertin-
gunt: qui non excedant vel plus
vel minus edendo: vel debitas
circumstantias non seruando.

Post hec

nitatis pro som-
nū et vigilias ma-
gis debitum cu-
studire in quo valde difficile ē
habere mensuras. Ubi nota q̄
duo sunt in quibus sp̄aliter imi-
net periculum corpori: et per cō-
sequēs anime: si discretionis li-
mites excedas: s. in nimia absti-
nentia: et in vigilia inordinata.
Nam in alijs virtutum exerci-
tjis non sic est periculum in ex-
cessu. Et propter hoc diabolus
habet istam astutiam finaliter:
q̄ quando videt hominem spū
seruentem immittit sibi sugge-
stiones: vt faciat abstinentias et
vigilias magnas: vt per hoc in-
ducat eum ad tantam corporis
debilitatem q̄ infirmetur et de-
bilitetur: et q̄ ulterius ad nihil
valeat: imo vt supra dixi: vt pl̄
postea comedat et dormiat q̄
alijs. Et talis nunq̄ audet assu-
mere exercitj in vigilijs et ab-
stinētijs recognoscens se p̄ talia

infirmatum sibi diabolo sugge-
rente et dicente: nō facias talia:
nescis q̄ ob talia fuisti infir-
mus: cū tamen non fuerit p̄ vi-
gilias et abstinentias infirmatus:
sed q̄ in his discretionis trami-
tem non seruauit. Unde homo
simplex nō intelligit sophisma-
ta diabolica: quibus ex vtraq̄
parte decipitur. Unde sub colo-
re boni sibi dicit. Tu fecisti tot
peccata: quando poteris satisfacere?
vel si nō peccata: eno: mia
dicit ei. Quāta passi sūt mar-
tyres et heremite. Et credit sim-
plex homo: q̄ cū talia habeant
sp̄m boni nō possunt esse nisi a
deo: et deo permittente hoc fit:
maxime quando talis primo cū
magna humilitate et tremore et
cum instantia orationū nō recur-
rat ad deum: qui eum illumina-
ret: et dirigeret: quando nō repi-
ret hominem directo: em. Ho-
mo. n. qui sub obedientia sācta
p̄sistit et p̄tinue regulā directiōis
dirigitur et instruitur a talibus
deceptionibus tutus est: etiam si
ipse pater spiritualis aliquando
aliqua lter erraret. Deus enim
propter humilitatem obediē-
tiae totum sibi disponit ad bonū
ficus

ficut probari posset multis au-
toritatibus & exemplis. Itaq;
circa somnum & vigilias: talis
modus poterit obseruari. Et
scz tempore estiuo post prandi-
um: postq; campana pro silen-
tio est pulsata: quieti memb:a
componas: & enim illud temp⁹
ad spūalia exercitia min⁹ aptus
est: & per hoc in nocte amplius
poteris vigilare: hoc tamen ge-
neraliter debes obseruare quo-
tienscunq; vis dormire: vt sem-
per vel psalmos rumines: vel
spūale aliquid mediteris: q; eti-
am somno intercipiat: & quan-
doq; tibi in imaginatione pre-
senteretur. In sero h̄ cōmuniter
habeas: vt non multus vigiles.
Nam per vigiliam serotinam
impeditur attentio & deuotio i
matutinali officio. Est enim cō-
muniter talis somnolentus gra-
uis & indeuotus: quando nimis
vigilat in sero. imo aliquē ex to-
to a matutinali officio cogit re-
manere. Igitur statuas tibi ali-
quas breues orationes vel ali-
quam lectionem vel meditatio-
nem quibus in sero ante q; do-
mias breuiter occuperis. Et in-
ter alias meditationes si in hoc

fertur tua deuotio: potest: tua
mens ferri ad ea que in passio-
ne domini illa hora contigerūt:
& similiter faciendo in omnib⁹
alijs horis iuxta modum quem
habet a beato Bernardo tra-
ditum: vel prout tibi dominus
inspirauit. Non tamen est om-
nium deuotio vniformis: sed ali-
us plus alio excitatur. Alijs enī
sufficit in sua simplicitate in so-
ramibus habitare. Nullus ta-
men quantumcunq; polens i-
genio debz amittere ea que pos-
sunt eum ad deuotionem exci-
tare: immo que legit vel studet
debet ad christum inflectere cū
ipso loquendo: & ab ipso intelli-
gentiam postulando. Sepe duz
actu studet a libro debet ad ho-
ram oculos auertere: & oculis
clausis: se in christi plagis ab-
scendere: & iterato se ad librum
conuertere. Etia; quandoq; de-
bet a studio surgere: & in celum
flexis genibus aliquam ignitam
orationem cum breuitate ad de-
um funderē: vel etiam cellas e-
gredi & ecclesiam clausuruz vel
capitulum circuire: h̄m q; impe-
tus spiritus confert: & aliquan-
do oratione firmata vel inforni

per gemitus ⁊ suspiria de ebu-
litione cordis diuinum auxilium
imploꝛando vota sua ⁊ deside-
ria altissimo presentando: san-
ctoꝝum ad hec auxilium implo-
rando. Et illud negocium quan-
doq; agitur sine psalmis: ⁊ sine
quibuscūq; orationibus exteri-
formatis verbo: quāuis hoc ali-
quando initium sumpsit: vel
ex aliquo versu psalmi: vel alte-
rius scripture: siue alicuius san-
cti nobis interdū deo inspiran-
te iterius proprio desiderio vel
cogitatu adinuentum. Cum au-
tem ille seruo: spiritus transierit
qui cōmuniter parum durat po-
tes ad memoriā reuocare ea:
que pauloante studueras: ⁊ tūc
dabitur tibi clarior intellectus:
quo facto iterato ad studium re-
deas: vel ad lectionem ⁊ iterato
ad orationem: ⁊ sic alternando
cōmutes. Nam per huiuscemo-
di cōmutationes in oratione ma-
iorem reperies deuotionem: ⁊ i
studio intelligentiam clariorem.
Iste autem seruoꝝ deuotionis
post studium lectionis: h̄s quacū-
q; hora indifferēter semiat s̄m
q̄ ille dignatur immittere: qui
suauiter disponit omnia: prout

tamen cōmuniter post ma-
tutinas amplius euenire consue-
uit. Et ideo in sero parum vigi-
les: vt totum spiritum post ma-
tutinas in studio ⁊ oratione va-
leas occupare. Igitur in nocte
dum audis horologium: vel qd̄
cūq; signū: statim excussa om-
ni pigritia a strato discedas: ac si
ibi esset ignis accensus: ⁊ flexis
genibus: cum seruoꝝe aliquam
orationem effundas: saltem aue-
maria: vel aliud in quo animus
tuus magis inflammatur. Ubi
nota q̄ ad hoc vt faciliter ⁊ sine
molestia: immo cum quadā ala-
critate tunc cū surgas multū fa-
cit: si supra stratum durum dor-
mias ⁊ iaceas indutus. Hoc de-
bet habere generaliter seruoꝝ
dei: vt omnem molitiem ⁊ com-
placentiam fugiat: ita tamen q̄
discretionis limites non exce-
das. Habeas igitur de paleis
q̄ quanto amplius expressione
durante extiterint gratiores de-
bes habere: ⁊ super ipsas suffi-
ciat tibi flaciatam seu cooperto-
rium habere: pro tegumento au-
tem contra frigus vnam vel du-
as pro ipsoꝝum diuersitate se-
cundum q̄ tua necessitas postu-

labit. Ad caput autem sacculus
plenum paleis habeas: et fugias
molliciem puluinaris: et simili-
ter omnes mollicies: alias assue-
tas: sicut de sudariibus sub ma-
xilla vel ad collum: seu ad zona-
m nisi forte de nocte in estiuo tem-
pore propter sudorem. Nam ta-
libus natura non indiget: sed sunt
quedam male consuetudines in-
troduce. Somnias etiam indu-
tus: sicut de die: nisi quod sotula-
res debes extrahere: et corrigi-
am relaxare: potes tamen tem-
pore estiuo magni estus capam
destrahere: et cum solo scapulari
quiescere. Si per istum modum
dormias non erit tibi molestum
surgere: immo cito et cum ala-
crite conserges. Dum igitur
officium de beata virgine dici-
tur: stans in hostio celle tue non
apodiat: sed super pedes tuos
cum omni attentione compe-
tenti voce: distincte: et alacriter
dicas officium virginis gloriose.
Et te sic habeas quasi eam
cerneres corporalibus oculis co-
ram te. Officio virginis termi-
nato et completa corporis neces-
sitate ad ecclesiam vadas: vel ad

claustrum prout maiorem deu-
tionem inuenies. Ubi nota quod
seruus dei: eundo et redeundo
ad cellam: vel quocumque alio lo-
co non debet esse ociosus corde
sed vel psalmos: vel aliquid spiri-
rituale ruminare. Potest tamen
ante inchoationem officij cho-
rum intrare: et aliquid spiritua-
le premeditari: ut deuotus et at-
tentius cum alijs psalmos uo-
leat decantare. Pulsatis igitur
matutinis et factis uenijs: vel in-
dinationibus: psallendo sta su-
per pedes tuos non apodiat: sed
corde et corpore sta viriliter
coram deo tuo: et ipsius laudes
cum omni alacritate decanta: re-
cogitans quod sine dubio sancti an-
geli sunt presentes: in quorum
conspectu psallens deo: eos de-
bes continere: reuereri: ut pote
qui faciem dei patris in celis vi-
dent quam tu nondum nisi speculo
et in enigmate contemplas. Num-
quam parcas voci quantum potes
discretione regente non permittas io-
ta unum tantum psalmis: sed sibi dictio-
nibus: et syllabis quibus de voce. Et si
non potes equali voce cum alijs: non cum
uoce submissa. Et si potes psal-
te

hymnos cantes in libro dum in
tellectum habes in psalmis et
ceteris orationibus: vt consola
tionem spiritus reportes: tunc
oportet te esse sollicitum ne in
actu exteriori s. in gestu corpo
ris et sono vocis aliquid appa
reat leuitatis: sed tunc speciali
ter oportet te seruare mentem
et debitam grauitatem. Nam
spiritualis letitia in quadam co
uertitur leuitatem nisi freno di
cretionis actus comprimatur
extrinsecus. Toto conatu tuo
facias vt psallas spiritu et me
te. Nam magnus labor est homi
ni precipue incipienti nondum
in deo roborati tempore psal
modie mentem ab euagatione
constringere. Semper in cho
ro tenias locum tuum: et com
muniter te ponas in vno loco:
nisi forte alius veniret: cui meri
to cedere oportet. Si in cho
ro preuideris aliquem defectum:
per te vel per alium implere.
Unde nota qd deus gratum ha
beret si preuideres rube
as: et omnia dicenda in cho
ro: et paratus esses ad omnes
defectus et negligentias alio
rum suppleudas. Sed caueas qd du

in choro est aliqua contraver
sic eorum que sunt dicenda vel
cantanda: ne tu os tuum aperis
as: etiam si certus esses de eo
qd dicendum esset. Sed multi
qui pro vno modico tantum li
tigant. Adinus malum esset er
rare qd iugare. Si autem vni
co verbo posses errorem cho
ri corrigere: tunc facere debes
spualiter si tu es de prouectiori
bus in choro. Si autem te vides
spiritu impaciente agitari: meli
us est qd tu studeas motum ani
mi tui subiugare. Si autem ali
quis male legit vel cantat: vel
quocumq; modo inepte se ha
bet: non submurmures vel cor
rigas: est enim species cuiusdam
iactantie talis correctio. Idem
in lectione quantumcumq; quis
male et inepte legat: nec etiam
aliquod signum facias: quia hic
est signum mentis vento elatio
nis inflate. Quando multi sub
ito currunt ad aliquem defectum
implendum non te ingras. Si
autem nullus esset supplens:
tunc cum omni modestia ad sup
plendum occurras sed si potes
taliter defectum anticipes: ne
valeat deprehendi. Laue tamen

ne duas lectiones immediate le-
gas vel duo responsoria nisi tā-
tus eēt defectus: et maxime vbi
est multitudo fratrum. Item nō
de facili te ingeras: si iuuenis
es: ad dicenda ea que pertinet
ad antiquos. Non circumferas
oculos hinc et inde: nec aliquē
videas quid faciat: vel quomō-
do se habet: sed oculis in terras
dimissis: vel sursum erectis: vel
clausis: vel ad librum stes. Sē-
per quando dicis diuinum offi-
cium: dum stas: vel sedes: non
teneas manus sub mento: sed
sub cappa: vel scapulari: vbi nō
decens est semper cappam ha-
bere. Non teneas vnum pedē
super alium: vel tibias diuari-
catas: sed cum omni modestia:
vt qui es in presentia dei nri.

Caueas ne digitos teneas i na-
ribus. Sūt enī aliqui qui i hoc
et talibus miseris: non sine dia-
boli stimulatione occupantur.
Diuertens a diuino officio et i
deuotionem non modicam ostē-
dentes. Multi tales actus par-
ticulares occurrunt qui nō pos-
sunt exprimi: sed si humilitatem
habueris: et integram charita-
tem de oibus vncio te docebit

Tu qui legis attende: qz cū hic
ponant multi actus: qui ad vnā
circumstantiam variantur: non
propter hoc ita improbes si ali-
quando aliter fieri oporteret: si-
cut de loquendo in choro cum
error apparet: qz ad antiquum
bene pertinet emendare. Gene-
raliter tamen verum est: qz ser-
uum dei litigare nō decet. Abi-
nus malū est patiēter tollerare
errorem qz contentiōibus de-
seruire quanto magis in choro.
vbi tales contentiōes scanda-
lose: et attentionis: ac tranqui-
litate mentis sunt conturbati-
ue. Similiter cum dico qz semp
legat: vel cantet in choro. Quā-
doqz enim posset oīri talis in-
mente deuotio: que ex cantu im-
pediretur: qz melius esset apud
se dicere officium: precipue vbi
alij essent qui sufficerent ad cā-
tandum: et sic de multis alijs: p-
ut melius docebit altissimus: si
contēptis omnibus ei corde sim-
plici volueris adherere. Non
enim debet sibi quisqz faciliter
credere: vt oppositum faciat: ni-
si longo virtutum exercitio di-
scernētia spūs sit adeptus.

C De modo predicandi.

In predi-

cationibus & exhortationibus: ut re eloquio simplici: & confabulatione domestica ad declarationem actuum particularium. Et quantum potes insiste cum exercitijs: ut quilibet peccato: habens illud peccatus videatur percuti: ac si sibi soli predicares: taliter tamen quod verba videantur ab animo procedere non superbo vel indignanti: sed magis ex visceribus charitatis & pietatis paternae: sicut pater condolet peccantibus filiis vel infirmitate graui: vel fouea gradati iacentibus: quos nititur extrahere & liberare & fouere: sicut mater: & sicut qui gaudet de profectu eorum: & de gloria paradisi sperata. Talis enim modus consuevit esse proficuis audientibus. Nam virtutibus et vicijs locutio generalis parum excitat audientes. Item in confessionibus: ut siue blandias puffillanimes: siue terreas induratos: semper viscera charitatis ostendas: ut semper peccator sentiat quod verba tua ex pura ca-

ritate descendant. Et ideo charitativa verba: & dulcia semper pungitiua precedant. Tu itaque qui desideras proximorum animabus esse vtilis: primo ad deum ex toto corde recurre: & hanc petitionem ab eo simpliciter postula: ut tibi illam charitatem dignetur infundere in qua est summa virtutum per quam possis perficere quod optas.

A bono

rem domini nostri iesu christi dicas tibi remedia contra aliquas tentationes spirituales que in isto tempore abundant in terra ad purgandum & probandum electos que quibus expresse manifeste non sint de aliquo principali articulo fidei: tamen qui bene respicit cognoscit quod sunt in periculo destructionis principalium articulorum fidei: & quod preparant cathedram: & sedem antichristo. Quas tentationes nolo exprimerè ne ponam materias & occasionem scandali seu offendiculum coram simplicibus & imperfectis. Sed monstrabo tibi

per quam spirituales discretio
nem debes te regere si nō vis
esse victus a predictis tentatio
nibus. Et que predictae tentatio
nes veniunt duobus modis.
Primo quidem per suggestio
nem et illusiones diaboli: qui de
cipit hominem in regimine qd
deberet habere erga deum: et
in hoc quod est dei. Secundo
per corruptam doctrinam alio
quorum: et eorum modum vi
uendi qui iam venerunt in pre
dictas tentationes: propter hoc
volo tibi dicere qd regimen de
bes habere erga deum: et illud
quod est dei: si vis esse immu
nis a predictis tentationibus. Et
post quomodo debes regi er
ga alios quantum ad doctrinā
et modum vivendi eorum. Pri
mum ergo remedium contra te
ntationes spirituales huius tem
poris quas procurat diabolus
in cordibus aliquorum est qd il
li qui volunt se subdere deo nō
desiderent per orationem vel
contemplationem vel per alia
opera perfectionis: visiones vel
revelationes: vel sentimēta que
sunt supra naturam: et supra o m
nem cursum eorum: qui diligunt

deum et timent per: verissimus
amor: em: quia predictum desi
derium non potest esse desideri
um sine radice et fundamēto su
perbie: et presumptionis: vel in
tentiones alicuius vane curiosi
tatis circa deū: vel sine fragilita
te fidei. Et per hunc defectus in
stitia dei dimittit animam que
habet antedictum desiderium:
et permittit venire in talem il
lusionem et tentationem diabo
li per falsas visiones et revela
tiones: et falsas seductiones per
quem modum seminat maiores
partem tentationum spirituali
um huius temporis: et radicat
eas in cordibus illorum qui sūt
nuncii antichristi sicut qd poteris
videre per subsequētia. Des
bes enim scire qd vere revela
tiones: et sentimēta spiritualia
secretorum dei: non veniunt p
antedictum desiderium: neq; p
aliquem conatum seu studium
qd aia hēat in se. s; tū veniunt
pura bonitate dei in aias q; ē in
magna hūilitate et i magno desi
derio dei et reverentia. Nec ēt
exercitet se in magna hūilitate:
et timore dei ppter hoc ut hō
hēat visiones et revelatōes et se

timēta sup̄dicta: q̄ i idē delictū
caderet in quod per supradictū
desiderium. Secundum reme
dium est q̄ in aia tua in tua ora
tione vel cōtemplatione nō susti
neas aliquā consolationem vel
paruam: ex quo tibi videretur
q̄ fundaret se in presumptione
z extimatione tui ipsius z post
q̄z te ducit in abusione; proprij
honoris z reputationem: et ex
quo suggeret mēti tue te dignū
esse vel huius vite glorie: z lau
dis vel paradisi: q̄ scias q̄ aia
que sentit se in tali consolatione
venit: z incurrit in plures ma
los errores: quia domin⁹ per su
um iustum iudiciū; permittit po
stea diabolo augmentandi predi
ctam consolationē; z acceleran
di: z imprimere in illa anima sal
fissima z periculosissima senti
menta: z alias illusiōes quas cō
solationes credit z putat esse ve
ras. Heu heu deus meus quot
psone sunt decepte per istū mo
dum. Et scias pro certo q̄ ma
ior pars raptuum: imo rabierū
nuncioꝝ antixpi venit per istū
modum. Et p̄pter hec caue q̄ i
tua oratione vel contemplatiōe
non sustineas aliquam consola

tionem: nisi illam que venit post
perfectam noticiam z completū
sentimentum tue humilitatis et
perfectionis: z quia facit pseue
rare dictam noticiam z antedi
ctum sentimentum in te: z i ma
gnitudinem: z altitudinem dei
per altam reuerentiam z cū ma
gno desiderio honoris dei z glo
rie: z q̄ antedicta cōsolatio fun
detur in predictis. Tertium res
medium est q̄ omne sentimen
tum quantūcūq; altum z ois xi
sio quantūcūq; sit secreta z secre
to tibi appareat quecūq; sit ex
quo ducit cor tuum ad opinio
nem: vel in infectionem contra
aliquem articulum fidei: vel cō
tra bonos mo:es: z maxime cō
tra humilitatem: vel contra ho
nestatem exhortescas: q̄ sine du
bio ex parte diaboli venit. Et si
appareret tibi aliqua visio sine
lumine z sentimento: de qua sis
certus q̄ venit ex parte dei: et
p̄pter quā sis certificatus in cor
de tuo q̄ illud quod inducit vis
io est deo placitum noli te fir
mare i dicta visione. Quartum
remedium est q̄ nec p̄pter ma
gnam deuotionem: nec p̄pter
magnam vitā: nec p̄pter clarū

intellectu: nec ppter aliquā suffi-
cientiam aliam quam vides in
aliquam personam: vel aliqui-
bus personis noli sequi eorum
psilia: nec eorum modos ex quo
cognoscis clare: et multum ratio-
nabiliter q̄ eorum consilia non
sunt h̄m deum: et veram discre-
tionem: et per vitam iesu xpi: et
sanctorum monstratam: et p̄ san-
ctam scripturam in dictis san-
ctorum notificatam et predica-
tam. Et propter hoc non timeas
q̄ spernendo talia consilia eorū
pecces per superbiam: et p̄sum-
ptionem duis hoc facis propter
zelum et amorē veritatis. Qui-
tum remedium est q̄ fugias: et
vites familiaritates: et societates
illozum: et illarum: qui vel que
dictas tentationes seminant: et
diffundunt: et vites illas perso-
nas que sustinent: et laudant eas
et noli audire illorum verba: nec
collationes eorum: nec modos
eorum velis videre: quem tibi
demon subministrabit: et osten-
det magnum signum perfectio-
nis in pluribus eorum verbis et
modis: que si velis accipere: et
ea illis credere venires: et rues
res in pericula: ruinas: et preci-

pitia erro: um illorum.

Post hec dicas ti-
bi aliqua reme-
dia que debes at-
tendere per temet
ipsum circa ali-
quas personas que semināt di-
ctas tentationes per eorum vi-
tam et doctrinam. Primum q̄
debes attendere erga tales per-
sonas est q̄ nō habeas magnas
extimationem visionum eorum
et sententiarum: nec eorum ras-
p̄tium: imo si dicerent tibi ali-
quid quod sit contra fidem: et p̄
scripturam sacram: aut contra
bonos mores: aborreas eorū vi-
sionem: et sententia tanq̄ stul-
tas dementias: et eorum raptus
sicut rabiamenta. Tamen si di-
cant siue inducant in hoc quod
est h̄m fidem: et sanctam scriptu-
ram: et h̄m sanctos: et h̄m bonos
mores: noli spernere: qm̄ sperne-
res qd̄ est dei: tamen non confi-
das totaliter: q̄ sepe et maxime
in tentationibus spūalibus fal-
sitas induitur seu absconditur
sub similitudine veritatis: et mali-
tia sub similitudine boni: vt diabo-
lus possit sepe et melius mortis
le venenū sine suspicionem diffū-

dere. Et id credo qd plus placet deo qd visiones et sentimēta et raptus qui s̄m qd dictū ē habēt similitudinem veritatis: et bonitatis dimittas ire pro tanto q̄ntū valent: nisi p̄tingat aliquibus p̄sonis rōne sanctitatis et discretiōis ac eorū humili p̄bitate: de quibus certum est qd p̄dicte p̄sonē non possunt decipi p̄ illusiōes: nec p̄ ingenū diaboli. Et tūc q̄zuis sit p̄rium v̄siōibus: et sentimētū ratiōum personarū p̄sentire: tñ securū est: nō totaliter credere i eis rōne sui: et per orationē p̄dictā: sed q̄ntum p̄coris eus fide catholica ē: et sacra scriptura: et bonis moribus: et verbis sanctis ac doctrina sanctorū. Scdm̄ remediū est: qd si per reuelationē vel sentimentū: vel aliū modū cor tuū moueat ad faciendū aliq̄d opus: et maxime opus graue: et notabile: nō tibi p̄suetū: de quo nō habeas certitudinē: an deo placeat: imo dubitas rōnabiliter: p̄trahas morā ad faciendū dictū opus: vsq̄quo ispereris oēs circūstānias: et maxime finales: et cognoscas: qd deo placet: nō tñ qd tu iudices p̄ te tuā opinionē: s̄ si potes p̄ testimonium

sacre scripture vel exēplū imitabile sanctorū patrum. Et dico exēplum imitabile: qd s̄m b̄m Gregorium aliqui sancti fecere aliqua opa que nō debem⁹ imitari: q̄zuis bona eēt in eis: sed debemus ea habere in admira tiōe et reuerētia. Et si p̄ temer⁹ i p̄m nō potes venire in notitiā an placet deo: petas p̄siliū a p̄sonis approbatio in vita et doctrina: et p̄silio totius veritatis. Tertū remediū est: qd si tu es immunis a p̄dictis: sic qd nunq̄ habueris: vel q̄zūcūq̄ habueris: fueris liberatus ab eis: dirige cor tuū: et intellectū ad deum recognoscendo humiliter grāz dei tibi factam: et eidem ex corde multoniēs: imo indefinēter regratieris sup̄ hoc. Et caueas tibi qd hoc qd habes per p̄ram grām et bonitatem tēi velis attribuere virtuti: vel sapientie tue: vel merito tuo: siue tuis morib⁹: neq̄ qd fuerit factum a casu seu a fortuna: qd s̄m qd dicunt sancti: hoc est p̄ncipaliter p̄ qd deus b̄nificium sue grē affert et subtrahit hoi: et permittit eū subijci tentationibus et illusiōibus diaboli. Quartū reme

diu est: q̄ te existens: seu cor
de tuo in tentatione spūali: per
quā es in dubio nō incipias ex
tua ppria volūtate aliqd nota
bile tibi ante incōsuetū: s̄ cor tu
um refrenādo: et voluntate ex
pectes humiliter: et cū tremore
et reuerentia dei: vsq; quo deus
cor tuū clarificet: q; scias p̄ cer
to q; si existēdo in dicto dubio
ex tua ppria volūtate inciperes
aliqd notabile incōsuetum tibi
nō possēs exire ad bonū finem.
Et intendo dicere de incipiēdo
opa notabilia et incōsuetā sup
que est dubiū antedictū. Quin
tum remediū est: q; ppter ante
dictas tentationes: si eas habe
as nō dimittas aliqd bonū qd
incipisti: dnm nō eras in tenta
tionibus antedictis. Et maxime
non debes dimittere orare: nec
confiteri: nec cōicere: nec ieiū
nare: nec opa pietatis: et hūlita
tis: s̄ solationem nō inuenias i
operibus antedictis. Sextū re
mediū est: q; si tentationes ante
dictas habeas: leua cor tuum et
intellectū ad deū querendo hu
militer hoc qd erit ei honorabi
lius: et tue aie salubrius sup tua
tentatione subiiciendo tuā vo

luntatem: volūtati diuinē: sic q;
si sibi placet q; perseueres in il
lis tentationibus: similiter et tibi
placeat: vt deus non offendas.

Quia placet mihi
multū de hoc qd
cepisti bonū ad
honorē dei: et de
desiderio: nō so

lum q; perseueres: quinimo vt
ascēdas ad maiora opera virtu
tum: vel saltem desideres: iccir
co scribo tibi aliquas rationes.
vnde poteris cor tuum excitare
et mouere ad maiores perfectio
nes oimode virtutis: q̄ non in
cepisti: nec potes seruare p̄ pro
pria virtutē. Prima rō est: q; si
inspicias q̄ntū deus est dignus
amari: et honorari s̄m suā boni
tatē et sapientiā: et alias suas p̄
fectiōes: q; sunt in eo sine nūero
et sine termino: videbis q; hoc
qd credidisti multū et magnum
ad honorē dei: et s̄m bonitatem
suā: est minimū: et quasi nihil in
respectu q; deberes esse s̄m q;
deus est dignus. Istā rōnem: ic
circo pono primā: q; p̄ncipali
ter debemus attēdere in oibus
opibus n̄ris: honorē et reueren
tiā: et amorē dei: q; in seipso ē di
m vj

gnus amari per oem creaturas.

2 **Secunda ratio** est: attendas quot despe-
ctus et vituperia: egestates et do-
lores: et passionem quam tam amarum
sustinuit filius dei propter amor-
em tui: et hoc ut ames et honores
eum: cognosces quod parum est: quod se-
cilli ad deum amandus et hono-
randus: secundum quod facere deberes.
Ista ratio altior est et perfectior:
quam sequentes: et ideo pono eam secundam.

3 **Tertia ratio** est: quod si cogitas in-
nocentiam et perfectionem quam de-
bes habere: secundum mandatum dei: pro
quod teneris esse absque omni vicio: et
sine omni culpa: et in plenitudine ver-
tutis totius: sicut est quod debes ama-
re deum ex toto corde tuo: et ex
omni mente tua: et totis viribus tu-
is: videbis manifeste infirmitatem
tuam et distantiam in qua
es a predicta innocentia et per-
fectione. **Quarta ratio** est: quia
si cogitas multitudinem et largi-
tatem beneficiorum dei: et gra-
tiarum corporalium: et spiritalium
que tibi et alijs: vel que sin-
gulariter tibi date: sentires quod
quod facis: vel potes facere pro-
pter deum: est nihil ad dicta benefi-
cia recompensandum et gratias dei:
et maxime si liberalitatem atten-

das et bonitatem. **Quinta est**:
quod si cogitas altitudinem et no-
bilitatem remunerationis: et glo-
rie promissae et parate illis qui fa-
ciunt opera virtutum ad hono-
rem dei: quam gloria tanto maior
quanto opera erunt virtuosa et
et maiora: cognosces pro certo
tuum meritum esse nihil in com-
paratione tante glorie: et desiderabis
facere opera virtuosa quam ante se-
ceras. **Sexta ratio** est: quod si atten-
das pulchritudinem et generosi-
tatem quas habent virtutes in se
et nobilitatem quam recipit anima
per superadictas virtutes: et si at-
tendas ad vilitatem et turpitu-
dinem quam habent vicia et pec-
cata conaberis si sapiens fueris
ad amplius acquirendum virtu-
tes et amplius fugiendum vicia
et peccata. **Septima ratio** est
si attendas altitudinem et per-
fectionem vite sanctorum patrum
et eorum multas et perfectas vir-
tutes: cognosces imperfectas et in-
firmitatem vite tue: et tuorum ope-
rum. **Octava ratio** est: quod si cogno-
scas magnitudinem peccatorum
et multitudinem offensarum que se-
cisti contra deum: cognosces: quod opera
tua que facis quamcumque bona sint

sunt nihil ad satisfactionem per
viam iusticie de offensis dei.

9 Nonna ratio est: quia si specule
ris vniuersitatē et pericula tem
ptationū carnis: et mundi et dia
boli: conaberis ad assumendu
maiozem firmitatem: et maioze
altitudinem: in omni virtute q̄
feceris vñq̄: vt possis in maio
ri securitate persistere contra di
ctas tentationes. Decima ra
tio est: quia si cogites dūctū
iudicium dei finale: et cum appa
ratu bonorum operum: et cū sa
tisfactiōe de offensis dei: et q̄ de
beas venire ad dictū iudicium
videbis q̄ parum est quod se
cisti per bona opera: et peniten
tiam: s̄m q̄ facere debuisses.

10
11 Undecima ratio est: quia si tu
cognosceres breuitatez vite tue
et vicinitatem tue mortis dubie:
postquā non habebis spaciū fa
ciendi opera meritoria neq̄ pe
nitentiam: cognosces q̄ cū ma
iori corde et studio deberes fa
cere bona opera et penitentiam
q̄ tu facis. Duodecima ratio ē
quia si animaduertas qualiter
cūq̄ incipias bonam vitam in
quouis gradu: et conamie et de
serio ad maiozem ascendendi:

et altiozem vitam: non potest esse
se sine fundamento presumptio
nis et superbie huius: quod ince
pisti: nec potest esse sine inclusio
ne magne tepeditatis et negligē
tie: ex quo hec duo mala inclu
duntur: non potest esse sine ma
gno periculo viuendi in multis
vicijs spiritualibus: s̄m q̄ mon
strare tibi posses: sed nimis esset
longum ad scribendum per lit
teras: non dubito q̄ si velis di
ctorum malorum esse liber et im
muns: q̄ quantumcūq̄ altā vi
tam icepis: tu adhuc conaberis
in altiori et perfectiori vita esse.
Bernardus super ps. Qui ha
bitat in adiutorio altissimi: lo
quens de illis: qui sunt seruidi ī
principio: et postea credentes se
aliquid esse tepescunt. Inquit
si scires n̄ paruum est quod ha
bes: et hoc ipsum n̄ cito perdes
si non seruauerit qui dedit. Ter
tiadecima ratio est: quia si cogi
tes abissalia iudicia dei facta su
per aliquos qui diu perseuera
uerunt in magna sanctitate: et in
magna perfectione: q̄ deus de
seruerit eos: propter aliqua oc
ulta vicia: que non credebant
habere. Non dubito: q̄ quan

tuncunq; altam vitam inceperis: omni die leuabis tuas affectiones et temptationes: deseres ad omne viciū plusquā feceris ante: appropinquando te ad perfectam et integram sanctitatem: timendo ne forte in te sit viciū aliquod occultū: propter quod merearis a deo deseri.

14 **Quartadecima ratio est:** quia si cogites penas infernales damnatorum paratas cunctis peccatoribus: credo qd leuis erit tibi omnis penitētia: humilitas: paupertas: et omnis labor: quem i ista vita possis sustinere propter deum: vt euadas penas supradictas: et conaberis continue ad tenendum altiozem et perfectiorem vitam timendo periculum veniendi ad supradictas penas.

14 **Predcās**

rōnes plus i breuitate teni q; ex plicauerim: vt tu auertas in paucis magna cogitare: sic qd quelibet sit tibi materia alte contemplationis et spaciose. Attamen scias qd si velis proficere cum predictis rationibus: debes formare: non solum

per intellectum: immo etiā ē necessarium: qd per certā affectionem moueas voluntatē tuā ad hoc qd dicant dicte rōnes. Et vt melius intelligas replicabo tibi sub breui memoria dictas rationes: ostendendo tibi qualiter dicte rōnes non habēt efficaciam in aia: nisi formetur per affectionem et sentimentum spirituale. Prima eni ratio non h; vigorem: nisi in aia que h; magnum spūm: et sentit et contemplet nobilitatē et perfectionē: et dignitates dei et conat ad amandū deū et honorandū in omnib; s; qd deus est dignus. Secūda rō nō habet efficaciam: nisi in aia: q; cordialem deuotionem sentit in spiritu: et charitatem et bonitatē filij dei: quā nobis monstrauit in sua ppria passione propter nos accepta: sic qd anima desideret totis suis viribus facere recompensationem deo: de bonitate et de charitate ostensa in passione. Tertia rō non proficit: nisi in aia que sentit altitudinem pfectiōis quā requirit dñs et precipit esse in creatura et p̄funda rōne mandatum dei conatur adimplere et cuius magna voluntate venire in

dictam perfectionem. Quarta ratio solum locum habet in anima que per intellectus et affectiones recogitat magnitudinem et nobilitatem beneficiorum dei et gratiam ipsius: et que conatur representare deo seruitium debitum secundum beneficia recepta. Quinta ratio habet valorem tantum in anima que habet in extimatione et feruenti amore gloriam promissam in paradiso: et que habet firmam fidem et spem veniendi ad illam gloriam per bona opera virtutum sic quod cum dictis operibus conatur venire ad illam gloriam supradictam. Sexta ratio non habet efficaciam: nisi in anima que habet in horrore omnia vicia et peccata in abominatione: et in magnam complacentiam et amorem perfectionem virtutum et gratie dei: et hoc cum magno excessu et altitudine. Septima ratio habet solum veritatem in anima que habet in magna extimatione vitas sanctorum cum desiderio imitandi. Et maxime intendo dicere perfecte et perfectorum: sicut est virgo Maria principaliter. Iohannes baptista. Iohannes euangelista. et omnes apostoli: et sic de

alijs. Octava ratio non proficit nisi in anima que aggravat offensas contra se quas fecit contra deum: et que habet voluntatem magnam faciendi deo iusticiam et satisfactionem peccatorum suorum per bona opera et virtuosa. Nonna ratio non habet locum: nisi tantum in anima que sentit suam debilitatem et gravitatem et periculum temptationum propter quod conatur ad fugiendum occasionem cadendi in temptationem et aduentendum in securitate gratie dei. Decima ratio non habet locum: nisi in anima que cognoscit peccata sua: et habet timorem: et tremorem cordialem sententie finalis iudicii que dabitur contra peccatores qui non egerunt penitentiam de peccatis suis. Undecima ratio non habet locum: nisi in anima que habet timorem mortis: et habet magnum preparamentum faciendi opera meritoria. Duodecima ratio: tantum proficit anime: que sentit: vel intelligit: quod inchoando bonam vitam sine conamine et desiderio et altioris vitam assumendo: non potest sine inclusione peccatorum viciozum: et sine piculo

grādium malorū: z que nō vult
fugere dicta vicia z pericula.

Tertiadecima ratio non habet
eff. caciā: nisi in anima: q̄ sum
me curat de sua salute: z timet se
parationem a gratia. Quarta
decima ratio non habet eff. ca
tiam: nisi in aia que timet de pe
nis damnatorū. Sentiendo q̄ di
gna est venire in penas suprad
ctas p̄pter offensas quas cōmi
sit contra deum: z que vult: z co
natur vitare penas antedictas
per satisf. actionem penitētie. Et
nota q̄ cōclusio et finis cuiusli
bet rationis debet esse in duob
bus. Primo in sentimento pro
prie imperfectionis et nihilita
tis. Deinde in desiderio z cona
mine veniendi in altiorē vitā:
sic q̄ non sit sententū proprie
imperfectionis z annihilatiōis
sine desiderio z conamine maio
ris perfectionis z vite altioris:
nec e conuerso.

¶ Qui vult su

q̄ gere atqz euaderē la
queos atqz tenta
tiones anti xp̄i: seu diaboli fina
les: debet habere in pp̄io senti
mento sui: duo. P̄io q̄ sentiat

de seip̄o sicut d̄ vno corp̄e mo
tuo pleno v̄mb̄ z male olēti. z
sic de vno cadaverē q̄ dedigna
tur videre z itueri: imo claudun
tur nares pp̄ ei⁹ pessimū odorē
z fetorē: z auertunt facies: vt
nō videāt talē z tāta abhoiatio
nē. Sic op̄z charissime facere sp̄
mibi z tibi: s̄ pl⁹ mibi: q̄ tota vi
ta mea fetida ē tot⁹ fetidus sū. z
corp⁹ meū z aia mea: z oia q̄ in
tra me sunt fece z putredie pec
catorū: z iniquitatū fetidissima z
abhoiabilissima sūt: z q̄ d̄teri⁹
ē quotidie hūc fetorē i me sētio
recēt⁹ z āgust⁹ reuocari. Et d̄z
talē fetorē de seip̄a sētire fidelis
aia cū maria v̄cūdia corāz deo
sic corā illo q̄ oia videt: z sit sic
si eēt corā districto iudicio z do
lere maxie de offensa dei z per
ditiōe gratie anime in qua erat
quādo redempta fuit preciosissi
mo xp̄i sanguine: z abluta per
baptismus. Et sicut sibi z deo se
tere se credit z sentit: sic etiā cre
dat z sentiat q̄ non solum corāz
angelis: z sanctis animabus: sed
etiā corā omnibus hominib⁹
viuentibus sit abhominabilis z
fetidus: z q̄ facta z dicta sua nō
solū hoies vidēt z audīt d̄cti⁹

gnantur: sed q̄ nares suas clau-
dant: & auertant facies suas: ne
ipsum videant: & tantū fetidum
cadauer de medio eorum expel-
lant: & sic ab eis alienatus & se-
paratus & proiectus sicut plusq̄
leprosus: vsq; veniat & reueni-
at ad seipsum. Et si quis de eo iu-
sticiam faceret: & de corpore suo
sentiat q̄ iustus est: & ita credat:
etiam si sibi oculi erruerentur:
nasus truncharetur: manū absi-
derentur: & aures: & os: & sic de
alijs sensibus corporalibus &
membris: quia cum his omni-
bus deum offendit: & creato-
rem. Item q̄ despecti desideret:
& contempni: & q̄ omnia virtu-
peria: verecūdias: diffamatiōes
iniurias: blasphemias: et cetera
aduersa: summo cum gaudio et
leticia recipiat: & patiēter ferat.
Et op̄s q̄ diffidas de teipso to-
taliter: & de omnib; bonis tuis:
& de tota vita tua. Et conuertas
te totum: & reclinabis sup bra-
chia Iesu xpi pauperimi & vilis-
simi: & improperati despecti et
mortui p̄pter te: vsq; quo tu sis
mortuus in omnibus sentimen-
tis tuis humanis: & Iesus chris-
tus crucifixus uiuat ī corde tuo

& in tua anima: & totus transfor-
matus: & transfiguratus: & cor-
dialiter sentias in te: vt nunquā
videas: nec sentias: nec audias
nisi ipsum solum stantem in cru-
ce propter te mortuum & suspen-
sum ad exemplum virginis ma-
rie: mortuus in mundo & uiuēs
in fide. Et q̄ in illa fide uiuat to-
ta anima tua: vsq; ad resurre-
ctionem in qua dominus imit-
ret gaudium spirituale: & donus
sancti spiritus in anima tua: & in
illis personis in quibus deb; re-
nouari status apostolorum: & ec-
clesie sancte dei: exercens te san-
ctis orationibus: siue sacris me-
ditationibus: & affectionib; ad
obtinenda dona virtutū & gra-
tiam dei. Sed debes precipue
septiformi affectu exerceri ad
dominum. s. amore ardentissi-
mo: timore summo: honore des-
bito: zelo constantissimo: & illis
debet iniungi gratiarum actio &
vox laudis: omnimode obediē-
tie promptitudo & suauitatis di-
uine pro posse degustatio. Et
ideo continue debes ista septem
deuote petere a deo: vt pote dicē-
do. Bone iesu fac vt totis me-
dullis amem te: summe timeas:

reuerentiar: et p̄ omni honore tuo
fortissime zelari: ita q̄ omne tu
um obprobrium: tanq̄ tue glo
rie zelotipus vehementissime
exorescam: et potissime: si in me:
aut a me: vel pro me facta tibi
sint obprobria vlla dei: da etiam
vt tuum dominum: tanquā tua
creatura humiliter adorem et re
cognoscam: et de omnibus bene
ficijs a te mihi imp̄sis gratias
semper agam: et hoc cum sum
ma gratitudine cordis. **S**ecūda etiā
vt in omnibus semper te bene
dicam: laudem et magnificem: et
hoc cum summo iubilo et tripu
dio cordis: et tibi in omnib⁹ ob
temperans et obediens: semper
reficiat dulcissima tua et ineffa
bili suauitate: qui cujs sanctis tujs
is angelis et apostolis tue men
se assistens: licet oīo indignus et
ingratus. **Q**ui cum patre et c.
Debet etiā circa seipsum exer
cer: alio septiformi affectu. **P**ri
mo. s. q̄ tot⁹ de suis vicijs et de
fectibus confundatur. **S**ecūdo
vt peccata sua tanq̄ offensiva: et
sui ipsius maculatiua acutissimo
et acerbissimo dolore plangat et
deploret. **T**ertio humiliatio sui
et conculcatio: cum contemptu:

vt. s. totis viribus se fierem vis
lissimam: et fetidissimam sper
nat: et contemni appetat: vt dis
cum est. **Q**uarto rigore seue
rissimo: vt. s. corpus suum aspe
rissime maceret: et macerari ap
petat tanq̄ peccato feridum: im
mo tanq̄ latrina et sentina: et tu
mulum omnium fetiditatum.

Quinto ira implacabili contra
omnia vicia sua et contra radi
ces et inclinationes viciozum su
orum. **S**exto vigore peruigili et
strenuo: vt. s. oēs sensus: acus
potentias suas: semper cū qua
dam virilissima strenuitate: in
omne bonum teneat peruigiles
et attentos. **S**eptimo discretio
ne perfecte modestie: seu mode
rantie: vt. s. in omnibus distri
ctissime seruet mensuram et mo
dum inter. videlicet nimium et
non satis: vt. s. nihil sit in eo su
perfluum: nihil diminutum aut
defectiuum: nec plusquā d̄: aut
minus q̄ deceat.

Debe etiam
circa proximum
se exercere: alio
septiformi affe
ctu. **P**rimo. s. per piam com

passionem: ut. s. ita sentiat aliorum mala et incommoda: sicut sua. Secundo per dulcem congratulationem: ut. s. de aliorum bonis letetur: sicut de suis. Tertio per tranquillam supportationem et condonationem: ut scilicet molestias et iniurias ab alijs illatas patienter tolleret: et ex corde indulgeat et condonet. Quarto per benignam affabilitatem: ut. s. sit ad omnes benignus: et omnibus bonum affectet et operetur: et tale se exhibeat in gestibus suis et verbis. Quinto per reuerentiam humiles. s. ut omnes sibi preferat: et omnes reuerentur: et omnibus ex corde se subdat: tanquam dominis suis. Sexta per concordiam unanimem: ut. s. quantum in se est: et quantum secundum deum potest esse vnus sentiat cum omnibus: et ita sentiat se esse omnes et illos se et omnium rectum velle pro suo reputet: et contra. Septimo christiforme sui pro omnibus oblationem: scilicet ut ad instar christi pro omnium salute sit paratus: et sollicitus ponere vitam suam: et die noctuque orare et laborare: quod omnes in christo in-

viscerentur: et christus in eis. Sed tamen nec ex hoc credatur: quin vicia hominum sint pro toto posse cauenda et fugienda. Sciendum quod quodcumque ex societate malorum hominum: vel imperfectorum: periculum: vel occasio retrahens: vel impediens a perfectione: vel seruoze predictarum virtutum debes a talibus sicut a serpentibus vel draconibus elongari. Non enim est carbo ita ignitus quin in aqua frigescat aut tepescat: sic e contra: vix est carbo ita frigidus quin aceruo carbonum ardentium accendatur. Alias ubi periculum huiusmodi non imminet: etiam mera simplicitate debes aliorum non videre defectus: aut si videas per compassionem reportare: aut supportare ut tua. Et autem vultus ter ad temporalia et eterna te habeas perfecte: scito quod temporalia debes aspicere sub quadruplici sensu. Primo. scilicet ut tanquam peregrinus: et advena sentias omnia: ut extranea et aliena: in tantum: ut tua vestis: tuo sit sensu: ita extranea: ac si esset in Hispania: vel in

india. Secundo vt in tuo vsu abundantiam timeas: vt venenum: & vt mare submergens. Tertio vt in tuo vsu omnē inopiam & egestatem sentias: quia ipsa est scala per quam ascenditur ad celestias diuitias & eternas. Quarto vt societatem: cōtubernium: & apparatus diuitum & magnatum fugiens non ex contemptu: nisi de societate pauperum glories: & in memoria & aspectu atq; conuersatione pauperum & deiectorum: vel despectorum totus leteris: quasi expressa imagine xpi: & eis quasi regibus cum summa alacritate & iocunditate & reuerentia as socieris.

Quindeci

sunt perfectiōes necessarie persone: que seruit dō

in vita spiritali. Prima ē clara & perfecta noticia suorum defectuum: & suarum infirmitatum. Secunda est magna: & seruens impugnatō contra malas inclinationes: & contra suas voluntates seu passiones rationi repugnantes. Tertia est timor magnus

quem habere debet de offensis hactenus factis contra deū: nō est certus: an bene satisfecerit nec si cum deo fecerit pacem.

Quarta est magnus timor: & tremor: qui debet esse in ipso ne p sua fragilitatē iterum cadat in similibus vel maioribus peccatis. Quinta est fortis disciplina & aspera correctio ad regendum suos sensus corporales & totum suum corpus spiritui subiugare in obsequiū Iesu xpi. Sexta est fortitudo & magna patientia in temptationibus & aduersitatibus.

Septima est vitare viriliter oēs psonam & oēm creaturā aliam: que impelleret eum: aut esset sibi occasio non solū ad peccatū: sed etiā ad aliquam imperfectiōem vite spiritalis: sicut vnum demonem infernalem. Octaua est q̄ portet in se crucē xpi: que habet quattuor brachia. Primum est mortificatio vitorum. Secundum est derelictio omnium bonorum temporalium. Tertium est derelictio omnium affectionum carnalium parentum suorum. Quartum sui ipsius contēptus & abhominatio & annihilatio. Nonā est diuissima & cōtinua

recordatio beneficiorum dei: que
 hactenus recepit a domino iesu christo.
 Decima est die ac nocte stare in
 oratione. Undecima est: gustare
 et sentire diuino dulcore continue
 Duodecima est: magnam et feru-
 uentem desiderium exaltandi nostram
 fidem. scilicet quod iesus christus ab omnibus
 timeretur: amaretur: et cognosceretur.
 Tertiadecima est: habere
 misericordiam et pietatem in omnibus
 necessitatibus suis primo: sicut
 sibi vellet haberi. Quartadeci-
 ma est: regratiari ex toto corde
 tuo: in omnibus deo glorificare: et lau-
 dare in omnibus iesum christum. Qui-
 tadecima est: quod postquam hec omnia
 fecerit sentiat et dicat: domine deus
 meus iesu christe: nihil sum: nihil
 possum: nihil valeo et malitibi
 seruo: et in omnibus seruus tuus
 inutilis.

Res sunt radice
 ces euangelice et
 aplice paupertatis
 seu principales partes:
 abdicatio omnis
 sui iuris: reus temporalium modera-
 tio: pauperis usus habitatus. ad
 utrumque affectus. Tres sunt partes
 abstinentie. scilicet enervatio carna-
 lis amoris: et sollicitudinis vite

sue sustentationibus: non curare
 de abundantia: vel sufficientia vi-
 ctualium deliciarum: et vni parce
 oblati. Tres sunt a nobis singu-
 larily fugienda: et metuenda.
 Primo exterior distractio ne-
 gociorum. Secundo interior promotio
 et exaltatio. Tertio temporalium reum
 et carnalium amicitiarum ad se: vel
 suos amicos: vel suum ordinem in-
 moderata vel inordinata affectio
 Tres sunt a nobis singulariter
 exercenda et amplectenda. Pri-
 mo desiderium proprium contemptus
 abiectiois et externe vilicationis.
 Secundo viscerosa compassio
 ad iesum christum crucifixum. Tertio
 sufferentia persecutionum et marty-
 riorum pro dilectione cultus nominis
 christi et euangelice vite: hec tria sunt
 per quedam verba extensiuam post
 horas diei gemitibus: et ardenti-
 bus suspiriis postulanda. Tres
 sunt a nobis singulariter et quasi
 assidue meditanda. Primo christus
 crucifixus incarnatus et cetera. Secundo
 status apostolorum et fratrum
 preteritorum nostri ordinis: hoc
 cum desiderio: ut illis conformemur.
 Tertio status virorum quam
 euangelicorum futurus: Et hoc des-
 bes die noctuque meditari. scilicet sta-

tum pauperrimorum: simplicissimorum: et mansuetorum humilium abiectorum charitate ardentissima sibi coniectorum nihil cogitantium: aut loquentium: nec sapientium: nisi solum iesum xpm: et hunc crucifixum: nec de hoc mundo curantium: suique obliuorum: supernam dei et beatorum gloriam contemplantium: et ad eam medullitus suspirantium et anhelantium: et ob ipsius amorem semper mori sperantium: siue desiderantium: et ad instar pauli dicentium.

Lupio dissolui et esse cum xpo et innumerabiles ac inestimabiles thesauros diuitiarum celestium: et superdulces: et mellifluos riuos diuitiarum: suauitatum: ac iucunditatum. Et super omnia mirabiliter expansos et superinfusos. Et per quos imaginari debes eos ipsos: ut cantantes canticum angelicum cum iubilo citharizantium et citharis cordis sui. Nec imaginatio ducet te plusquam credi potest in quodam impatiens desiderium aduentus illorum temporum. Ducet te in quoddam admirabile lumen: in quodam amoto omnino dubietatis ac ignorantie ni-

bilo: et limpidissime videbis: et districte discernes omnes defectus istorum temporum: et imixtum vel misticum ordinem ecclesiasticorum ordinum productorum et producendorum ab initio xpi usque ad finem seculi: et usque ad gloriam summi dei et iesu xpi. Crucifixum semper portata in corde tuo. Et te ad suam eternam gloriam producat. Amen.

Explicit tractatus de vita et instructione spirituali a magistro Vincentio ordinis predicatorum: egregio predicatorum xpi editus.

Lineare Abstraktion

z
se
ix
es
es
is
of
u
a
n
i.

z
e
a

r

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines across the page.

Libellus Meditationum

Ecce sunt que in hoc opusculo continentur.

¶ Meditationes diui Augustini episcopi hypponenfis que se in .xl. capita extendunt. cf.

¶ Soliloquia eiusdem: que se in .xxxvij. capita extendunt. c

¶ Manuale eiusdem quod .xxxvi. continet capita. c

¶ Item meditationes diui Bernardi abbatis Cantuariensis que in .xvii. capita diuiduntur. c

¶ Epistola eiusdem pulcherrima de perfectione vite. c

¶ Item Sermo vnicus Petri damiani. c

¶ Item meditationes Sancti Anselmi que in quatuor capita diuiduntur. c

¶ Item carmina. A. laudensis ordinis predicatorum: quibus laudes horum opusculorum perbelle concinnantur: necnon et carmina Pij secundi pontificis maximi: que diui Augustini laudes modulantur: Item carmina Adaphi vegii laudensis: In laudem sancte Adonice matris diui Augustini. c

¶ Item tractatus sancti Vincentij admodum utilis de vita spirituali: qui in capita .xix. diuiditur. c

¶ Item Sermo vnicus diui Bernardi abbatis: de passione domini. c

Tabula

Tabula in librū

Meditationum diui Augustini
episcopi hypponenſis.

Inuocatio dei omnipotētis ad
morum ⁊ vite reparatio-
nem. Capitulum. j.

Deis accusatio ⁊ cōmmedatio
mibicordie diuine. Cap. ij.

Deis conuestio q̄ ppter iobe
dientiam a domino non audi-
tur. Capitulum. iij.

Judicis timor. Cap. iij.

Inuocat p̄r p̄ filium. Cap. v.

Hic representat homo patri pas-
sionem filij. Cap. vj.

Hic recognoscit homo se cām
esse passionis. Cap. vij.

Hic exponit homo deo patri
passionem filij in suam recon-
ciliationem. Cap. viij.

De iuocatiōe spūscī Cap. ix.

Oratio sui dei de se humiliter
sentientis. Cap. x.

Oratio ad sc̄tāz trinitatem.

Confessio omnipotentis dei ⁊ ma-
iestatis eiusdem. Cap. xj.

Qualiter generi humano di-
gnatus est subuenire, de⁹ pas-
ser: ⁊ de verbi incarnatione:
⁊ gratiaz actiōe. Cap. xij.

De fiducia quā habere debet
anima in domino iesu atqz ei⁹
passione. cap. xij.

De imēsa charitate p̄ris eterni
ad gen⁹ humanū. cap. xiiij.

De duplici christi natura que
pro nobis miseretur: ⁊ p̄ no-
bis interpellat. cap. xv.

De gratia quam debet homo
deo pro beneficio redemptio-
nis. cap. xvj.

Oratio deuotissima ad chri-
stum. cap. xvij.

Hic distinguit inter sapientiaz
que domus dei est: ⁊ sapien-
tiaz que diuina est. ca. xvij.

Hic orat hō vt ipsa quoqz do-
mus dei oret pro eo. ca. xix.

Quāto amaritudinibus vita
ista sit respersa. cap. xxj.

De facilitate vite quā p̄para-
uit de⁹ diligētib⁹ se. ca. xxij.

De facilitate anime sancte hinc
exeuntis. ca. xxij.

Oratio ad sanctos vt nobis suc-
currāt in periculis. ca. xxij.

Anime desideriu⁹ ad ciuitatem
supernā hierusalē. ca. xxij.

Hymn⁹ de gl̄a paradisi. ca. xxv.

Laus continua quam facit ani-
ma ex contemplatione super-
ne diuinitatis. ca. xxvj.

Tabula

Quid sit quodāmodo deū cer-
nere: ⁊ tenere: ⁊ qualiter sit
de deo sentiendū. ca. xx. vij.

Oratio explicās plūmas deita-
tis proprietates. ca. xxvij.

De vnitāte personarū ⁊ plu-
ralitate in deo. ca. xix.

Oratio ad scāz trinitatē. ca. xx.

Quod deus vera ⁊ summa vi-
ta est. cap. xxxj.

Laus angelorū ⁊ hominum.
Capitulum cap. xxxij.

Hic conqueritur homo qđ nō
compungitur in contempla-
tiōe ex quo angeli quoqz tre-
mūt deū vidētes. ca. xxxij.

Oratio cor multum mouens
ad deuotionem ⁊ diuinum as-
mōrem. cap. xxxiiij.

Oratio deuotissima ad laudes
habendas. cap. xxxv.

In ista oratione mens humana
compūgitur si inquiete dica-
tur. cap. xxxvi.

Oratio in tribulatiōe ca. xxxvij.

Oratio multum deuota ad si-
lium. cap. xxxviii.

Oratio utilis ⁊ dirigitur ad pa-
trem. cap. xxxix.

Oratio deuota de recordatiōe
passionis christi. cap. xl.

Tabula in librū

Soliloquiorum diui Augusti
in episcopi hypponenſis.

De ineffabili dulcedie dei. ca. j.

De miseria ⁊ fragilitate homi-
nis. cap. ii.

De mirabili lumie dei. ca. iii.

De mortalitate humane na-
ture. ca. iiii.

Quid sit nihil fieri. ca. v.

De casu aie in peccatj. ca. vi.

De multiplicibus beneficiis
dei. ca. vii.

De dignitate hominis futura.
Capitulum. viii.

De omnipotentia dei. ca. ix.

De incomprehensibili laude
dei. cap. x.

De spē erigēda ad deū. ca. xi.

De laqueis concupiscentia-
rum. ca. xii.

De miseria hominis ⁊ benefi-
cis dei. cap. xiii.

Quōd deus perpetua inspectio-
ne considerat opera: ⁊ inten-
tiones hominum. ca. xiiii.

Quōd homo per se nihil potest
sine diuina gratia. ca. xv.

De diabolo ⁊ multiplicibus tē-
tationibus eius. ca. xvi.

Quōd de⁹ ē lux iustoz. ca. xii v

De beneficijs dei. ca. xviii
De seruitute dilectionis vel charitate. cap. xix.
Quod deus subiecit oia seruituti hominum. cap. xx.
Quod ex consideratione bonorum temporalium colligitur magnitudo celestis consilij. cap. xxj.
Quod diuina dulcedo omnem presentem mundi amaritudinem tollit. cap. xxij.
Quod tota spes nostra desiderium cordis nostri debet esse in deum. cap. xxiiij.
Quod salus nostra ex deo est. cap. xxiiij.
Quod voluntas humana inefficax sit ad bona opera sine diuina gratia. cap. xxv.
De antiquis beneficijs dei. cap. xxvj.
De angelis deputatis ad custodiam hominum. cap. xxvij.
De profunda predestinatione et prescientia dei. cap. xxviiij.
De illis qui prius sunt iusti et postea impij efficiuntur et e converso. cap. xxix.
Quod anima fidelis sit sanctuarium dei. cap. xxx.
Quod neque per sensus exteriores neque interiores inueniri potest

deus. cap. xxxi.
Confessio vere fidei. cap. xxxij.
De confessione proprie uilitatis. cap. xxxiiij.
Consideratio diuine maiestatis. cap. xxxiiij.
De desiderio et siti anime in deum. cap. xxxv.
De gloria celestis patrie. ca. xxxvi.
Oratio ad sanctam trinitatem. cap. xxxviij.

Tabula in ma

male diuini Augustini epi hypponensis de uerbo dei quo sopita celestis desiderij memoria renouetur.
De mirabili essentia dei. cap. j.
De indicibili scia dei. cap. ij.
De desiderio anime sententis deum. cap. iij.
De miseria anime que dominum nostrum iesum christum non amat nec querit. cap. iiii.
De desiderio aie. cap. v.
De felicitate aie a terreno carcere resolute. cap. vi.
De gaudio paradisi. cap. viij.
De regno celorum. cap. viij.
Post nimios ploratus mestam aiam consolatur deus. ca. viiiij.
De dulcedine diuini amoris.

Tabula

De preparatione nostre redemptionis.	cap. io.	Quid in nobis operetur missio spiritus sancti.	cap. xxvi.
De gaudio.	cap. xi.	De operibus eorum qui diligunt deum.	cap. xxvii.
Verbum incarnatum est causa spei nostre.	cap. xii.	De vera cordis rege.	ca. xxix.
Quanto maior est de deo meditatio tanto iocundior.	cap. xiii.	Quicquid mentis aspectus ab eo retrahit oino fugiendum est atque execrandum.	cap. xxx.
Desiderande sunt pro christo tribulationes in hac vita.	ca. xv.	Uisio dei perditur propter peccatum et miseria iuenta est.	ca. xxxi.
Quomodo regnum celorum possit acquiri.	cap. xvi.	De bonitate dei.	cap. xxxii.
Quid sit et quid habeat paradisi.	cap. xvii.	De delectabili fruitione dei.	cap. xxxiii.
Non valet homo deo vicere redere nisi per amorem.	ca. xviii.	Summum bonum appetendum est.	cap. xxxiiii.
Quid in nobis deus requirat sibi simile.	cap. xix.	De mutua charitate sanctorum in celis.	cap. xxxv.
De confidentia anime amantis deum.	cap. xx.	De pleno gaudio vite eterne.	Capitulum. xxxvi.
Quid fecit deus propter hominem.	cap. xxi.	Tabula capitulorum	
De recordatione vulnerum iesu christi domini nostri.	ca. xxii.	In meditationes sancti Bernardi ad humane conditionis cognitionem.	Cap. i.
Recordatio vulnerum christi est efficacius remedium contra omnes aduersitates.	cap. xxiii.	De miseria hominis et examinatione extremi iudicii.	Cap. ii.
Meditatio anime ad amorem christi.	cap. xxiiii.	De dignitate anime.	Cap. iii.
Nil potest anime sufficere pro summum bonum.	ca. xxv.	De premio patrie celestis.	Cap. iiii.
Quid sit cognitio veritatis.		Quod homo debet se examinare.	Cap. v.

Quod homo debet esse intensus psalmodie. Cap. vi.

Adortis consideratio. Cap. vii.

Qualiter homo debeat intente orare. Cap. viii.

De instabilitate cordis humani. Cap. ix.

De peccato non excusando. Cap. x.

Quā sit malum alios non corrigere. Cap. xi.

Quomodo se debet unusquisque considerare. Cap. xii.

De presentia conscientie ubique. Cap. xiii.

De tribus inimicis hominis. Cap. xiiii.

Laro hominis quid sit et quid pariat. Cap. xv.

Deprecatio pro seipso. Cap. xvj.

De breui vita hominis. Cap. xvij.

Item epistola eiusdem de perfectione vite.

Item epistola petri damiani cardinalis.

Sermo de passione domini.

Tabula capitulorum

in meditationes sancti Anselmi epi cantuariensis.

Meditatio qua excitat animam. Cap. i.

Oratio deuotissima ad concitandum timorem in peccatore. Cap. ij.

Deplo ratio deuotissima pro amissa uirginitate seu castitate. Cap. iij.

Oratio ad gloriosam dei genetricem et ad deum et dominum nostrum iesum christum filium eius unicum.

Item Carmina quedam per pulchra fratris. H. Laudensis ordinis predicatorum: quibus sese ad huius libelli studium hortatur.

Item Carmina elegatissima pij secundi pontificis maximi in laudem sancti Augustini.

Item Carmina admodum ornata Bassei regij Laudensis in laudem sancte Bonice matris diui Augustini.

Tabula capitulorum

in tractatum sancti Vincentij ordinis predicatorum: de uita spirituali.

De paupertate. Cap. i.

De taciturnitate. Cap. ij.

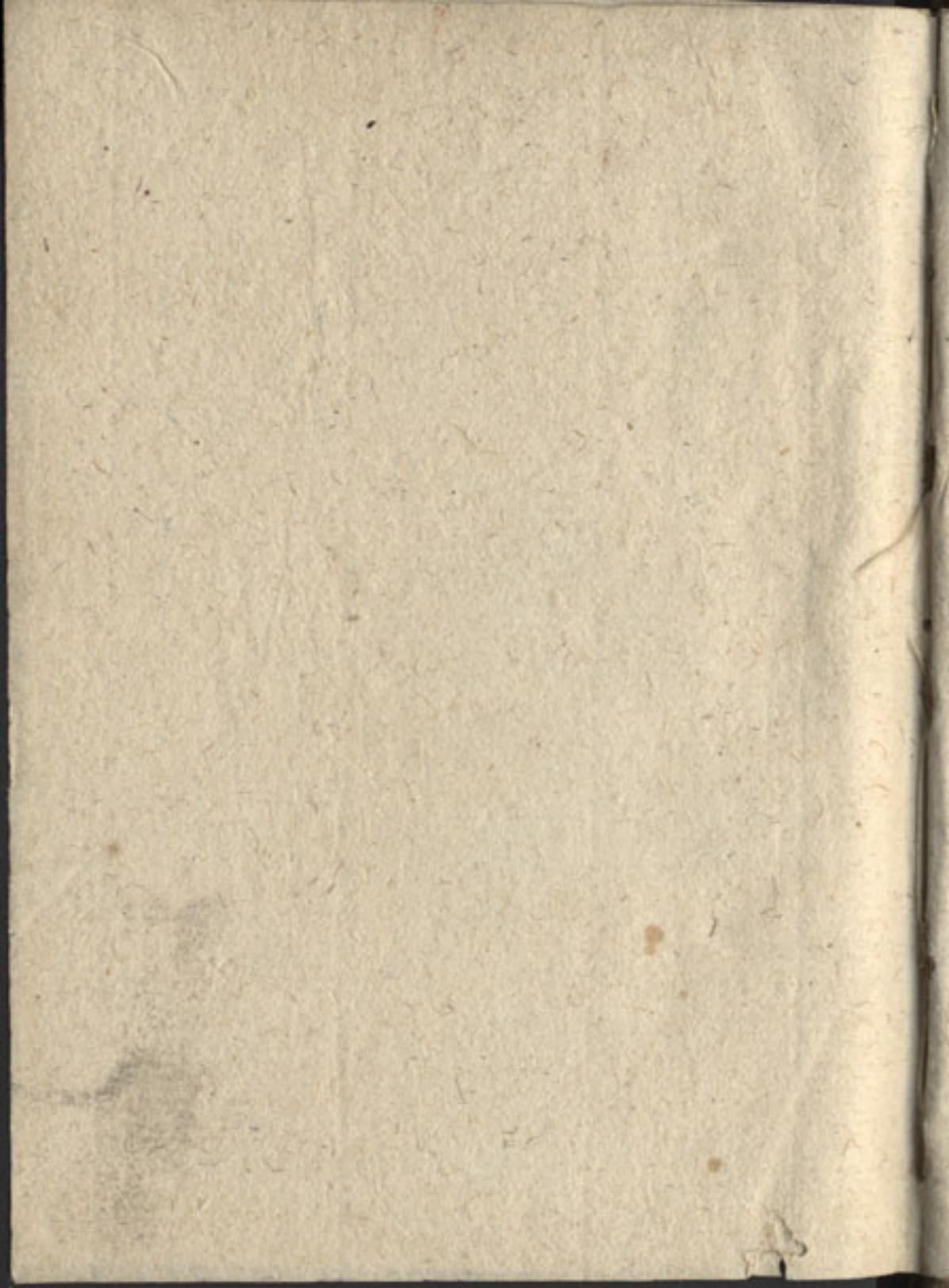
De obedientia et munditia. ca. iij.

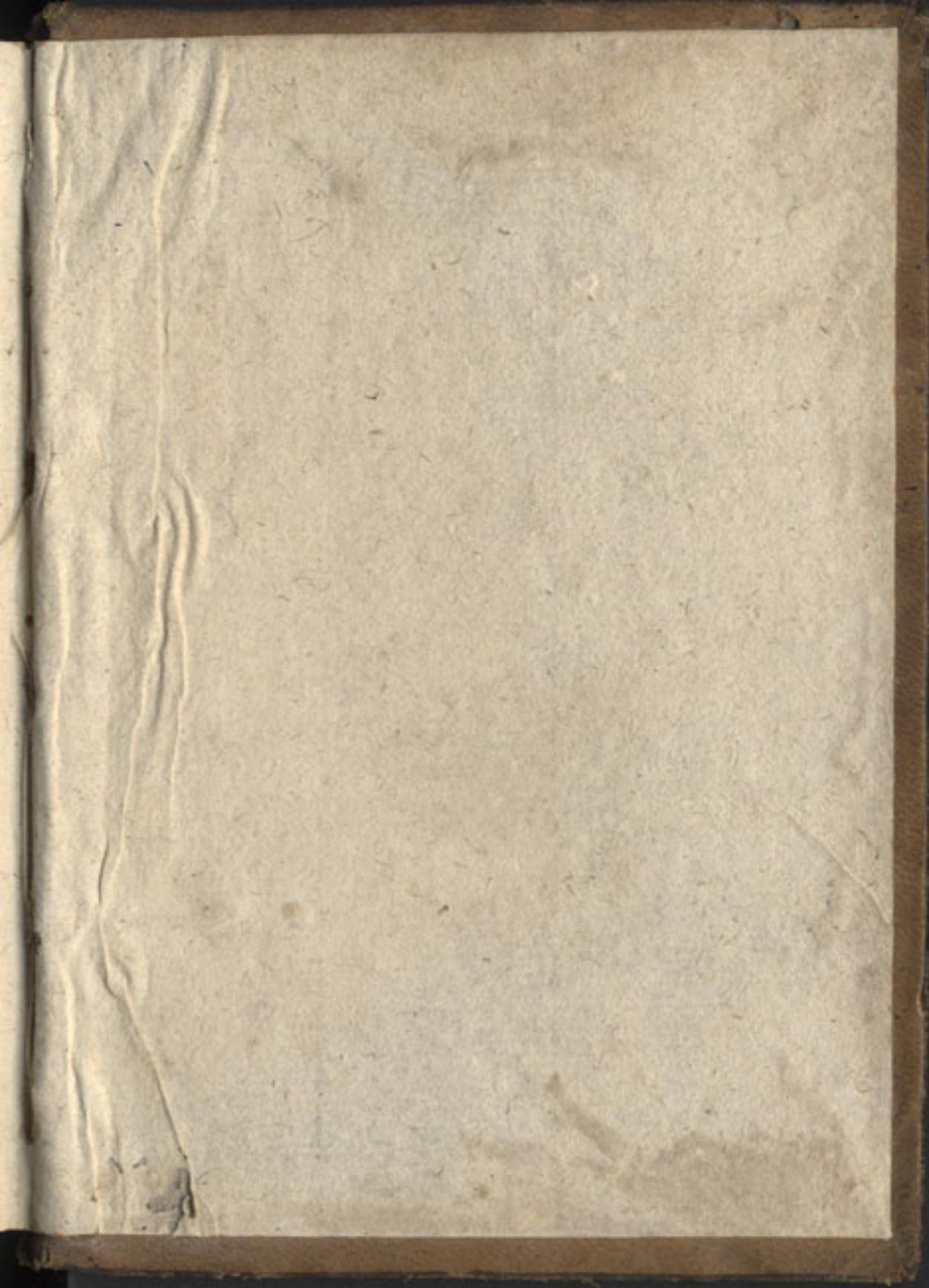
Quod per instructorem idoneum citius et facilius puenitur ad

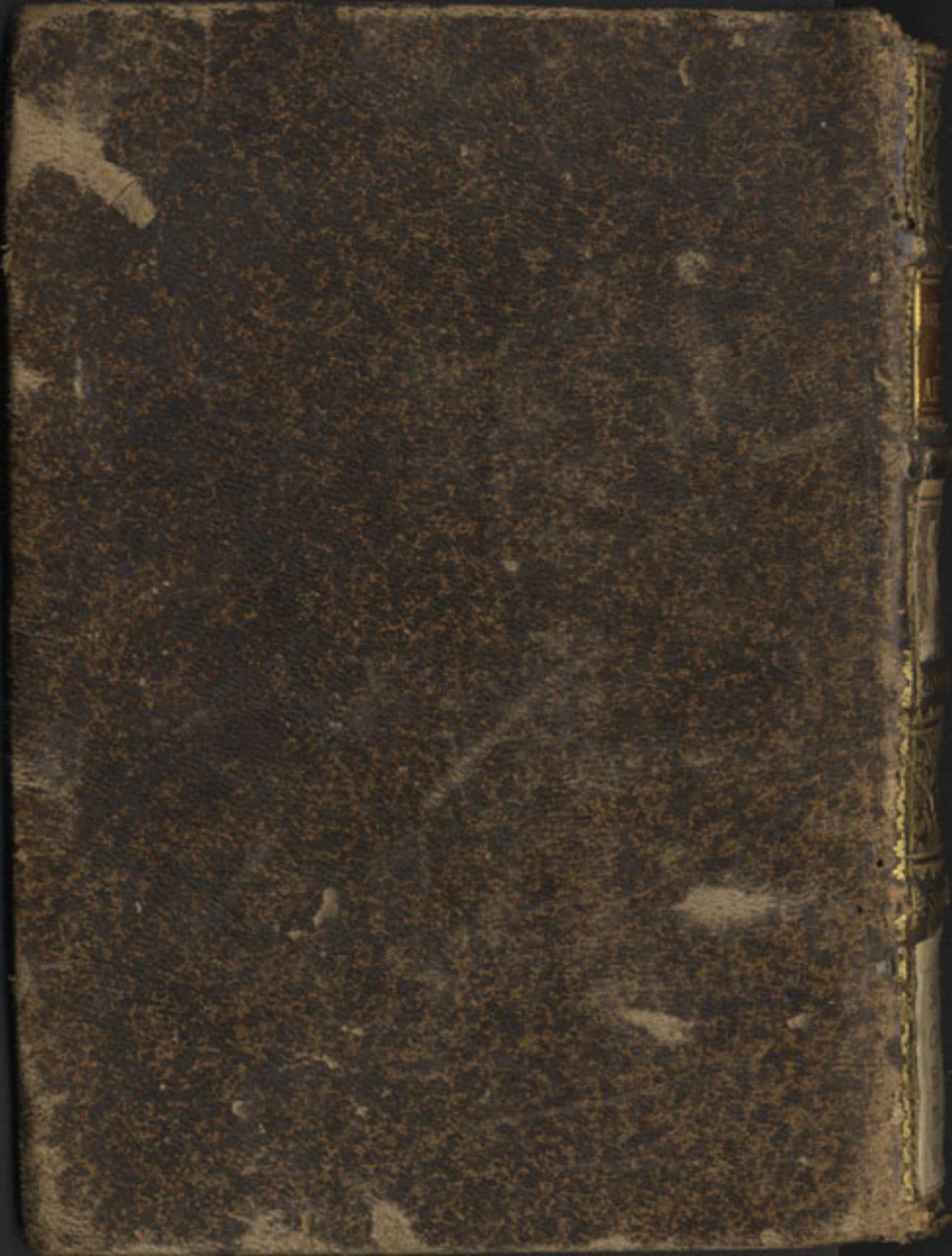
fectionem q̄ per seipm.
De obedientia seruanda.
De modo regulādi corpus.
De parce bibendo
De modo standi in mensa quo
ad utrūq; hominem.
De modo pseuerandi in sobrie
tate ⁊ abstinentia.
De modo habendo in somno ⁊
vigilia.
De modo predicandi.
Item alia capitula eiusdē: absq;
titulo.

Finis.

MEDITATION
DIVI
AUGUSTINI

Sala R
Gab.
Est.
Tab. u
N.º 30